

Begroting 2026

gemeente Sittard-Geleen

Gemeente Sittard-Geleen Born

Programmabegroting 2026

Inhoudsopgave

Inhoud

Voorwoord 6
Financieel Perspectief 8
Financieel kader 8
Vertreksituatie 8
Ontwikkelingen 8
Uitgangspunten 10
Provinciaal toezicht 10
Actualisatie Financieel perspectief 12
Programmaplan 2025-2028 33
Leeswijzer 33
Programmabegroting op hoofdlijnen 35
Ecologische veerkracht 37
Sociale veerkracht 39
Economische veerkracht 41
Institutionele veerkracht 43
Bestuur & Ondersteuning 44
Participatie en Communicatie 45
Bestuur en Perspectief 46
Bestuurlijke samenwerking 47
Dienstverlening 48
Algemene middelen 50
Veiligheid 56
Sociale Veiligheid 57
Zorg en Veiligheid 57
Ondermijning 58
Externe Veiligheid 59
Toezicht en handhaving leefbaarheid 61
Andere veiligheidsthema's 61
Verkeer, Vervoer en Waterstaat 64
Mobiliteit en Verkeer 66
Logistiek 68
Economie 70
Chemie, Industrie en Bedrijventerreinen 71
Vrijetijdseconomie, Detailhandel, Stadscentra 73
(Eu)regionale samenwerking en Arbeidsmarkt 74
MKB Ondersteuning & Dienstverlening 76
Sport, Cultuur en Groen 78
Sport 79

Maatschappelijk Vastgoed 80
Cultuur 81
Natuur en Landschap 82
Stedelijk Groen 83
Erfgoed en Beeldkwaliteit 84
Sociaal Domein 86
Sociale Basis 87
Onderwijs en Jeugd 89
(Gezondheids)Preventie 90
Participatie en Bestaanszekerheid 91
WMO 96
Jeugdwet 97
Milieu 99
Milieu 99
Klimaatadaptie en Water 100
Energie 101
Warmte 102
Monitoring 103
Duurzaamheid en circulariteit 103
Wonen, Omgevingsbeleid en Gebiedsontwikkeling 105
Wonen 106
Omgevingsbeleid 107
Gebiedsontwikkeling en Stedelijke ontwikkeling 109
Algemene dekkingsmiddelen 111
Overhead 114
Vennootschapsbelasting 114
Onvoorzien 114
Paragrafen 115
Lokale heffingen 115
Weerstandsvermogen / Risicobeheersing 126
Onderhoud kapitaalgoederen 135
Financiering 142
Bedrijfsvoering 148
Wet open overheid 152
Verbonden partijen 154
Grondbeleid 179
Financiële begroting 182
Inleiding 182
Baten & lasten per programma 183
Baten & lasten per taakveld 185

Incidentele baten & lasten 188
Structurele mutaties reserves 199
Structureel evenwicht 202
Geprognotiseerde balans 204
Bijlagen 206
Bijlage 1: Reserves en voorzieningen 207
Bijlage 2: EMU-saldo 209
Bijlage 3: Vaste Activa & Kapitaallasten 210
Bijlage 4: BIEO 211
Bijlage 5: Begrotingsstructuur 2025 ev. 212

Voorwoord

We leven in een tijd van grote veranderingen. Ook in Sittard-Geleen merken we daar dagelijks de gevolgen van. Denk aan de oorlogen in Oekraïne en Gaza, stijgende energieprijzen, inflatie, klimaatverandering, vergrijzing en een onvoorspelbare economie. Deze ontwikkelingen voelen we in onze portemonnee, op het werk en op straat. Ze stellen ons voor stevige uitdagingen, maar bieden ook kansen.

Zo zien we dat de oorlog in Oekraïne leidt tot hogere defensie-uitgaven. In Born betekent dit dat er op de oude locatie van VDL-Nedcar nieuwe banen ontstaan. Tegelijkertijd hebben veel bedrijven, scholen en instellingen moeite om voldoende personeel te vinden. Ook ons Zuyderland ziekenhuis staat voor grote veranderingen en moet zich heruitvinden om zorg te kunnen blijven bieden.

De gevolgen van klimaatverandering merken we eveneens dichtbij huis. Zware regenbuien zorgen voor waterhinder, hete zomers vragen om schaduw en groen in de wijk. Dat vraagt om een andere inrichting van onze openbare ruimte. Op Chemelot en bij het midden- en kleinbedrijf wordt hard gewerkt aan verduurzaming. Ook als gemeente nemen we daar graag verantwoordelijkheid voor, in samenwerking met ondernemers en partners.

Daarnaast vergrijst onze bevolking. Dat betekent dat woningen en voorzieningen beter moeten aansluiten bij de behoeften van nu en straks. Daarom bouwen we levensloopbestendige, duurzame en betaalbare woningen, onder andere bij het station in Sittard. We willen aantrekkelijk zijn voor nieuwe inwoners én een fijne leefomgeving bieden voor wie hier al woont.

De uitdagingen van vandaag stoppen niet bij de gemeentegrens. Ze raken heel Zuid-Limburg, maar ook onze buren in België en Duitsland. Daarom zoeken we steeds de samenwerking in de (Eu)regio.

Met forse ambitie maar ook passend realisme blijft Sittard-Geleen financieel gezond. Jaarlijks besteden we bijna een half miljard euro aan onze samenleving. De begroting die nu voor u ligt is opnieuw sluitend, ook in de jaren na 2026. Dat is het resultaat van behoedzaam begroten en slimme keuzes maken. Met ambitie voor de toekomst, realisme in onze aanpak en focus op financiële stabiliteit, creëren we ruimte om te blijven investeren in onze gemeente.

Die investeringsagenda zetten we breed in. We reserveren middelen voor de renovatie van onze middelbare scholen, het Graaf Huyn College en Trevianum. We versterken ons culturele landschap door uitvoering te geven aan het herstelplan voor De Domijnen en onderzoek te doen naar de toekomst van het Toon Hermans Theater. Ook investeren we in sport, met verbeteringen bij sportcomplex het Anker en een nieuwe toekomst voor het Plenkhoes in Geleen-Zuid.

Het sociaal domein blijft onze grootste uitgavenpost, en terecht. In onze gemeente draait het om mensen. We zetten daarom in op positieve gezondheid en preventie, onder meer in de PLUSwijk. Ook breiden we opvang en preventie rond dak- en thuisloosheid uit. Met Vidar werken we verder aan re-integratie en talentontwikkeling, via initiatieven zoals het Werkleerbedrijf, de Talentacademie en het Wijkleerbedrijf. Want wie oog heeft voor talent, vindt altijd kansen.

Daarnaast investeren we in onze organisatie en ambtelijke huisvesting. Het stadhuis in Geleen en het vrijliggende deel van de Hanenhof worden verbouwd, met oog voor de toekomst en met tijdelijke huisvesting tijdens de werkzaamheden. Ook ICT en digitalisering krijgen prioriteit. Met onze iVisie zorgen we voor veilig databeheer, betrouwbare dienstverlening en benutten we de kansen die AI en datagedreven werken ons als smart city bieden.

In de openbare ruimte trekken we extra middelen uit voor onderhoud, verkeersveiligheid en de ontsluiting van nieuwe wijken, zoals Absbroek. Zo houden we onze gemeente veilig en leefbaar voor iedereen.

Het zijn roerige tijden, maar deze begroting laat zien dat Sittard-Geleen stevig in de schoenen staat. We maken keuzes met oog voor de samenleving van vandaag en bouwen samen verder aan een toekomstbestendige, duurzame en aantrekkelijke gemeente. Om die keuzes extra kracht bij te zetten gaan we de komende jaren ook steviger inzetten op Public Affairs en lobby richting Provincie en diverse ministeries en Tweede Kamer.

Samen maken we Sittard-Geleen sterker.

Financieel Perspectief

Financieel kader

Vertreksituatie

In relatie tot de P&C-cyclus in het algemeen en onze financiën in het bijzonder streven wij naar een duurzaam en solide financieel beleid, met voldoende veerkracht. Deze financiële veerkracht heeft betrekking op wendbaarheid en weerbaarheid. Met andere woorden: hebben wij voldoende middelen om uitvoering te geven aan ambities en ontwikkelingen, alleen of met andere partijen (cofinanciering) en beschikken wij over voldoende middelen om onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen.

Kaderbrief 2025

De kaderbrief 2025 schetst het kader en de context voor de meerjarenbegroting 2026-2029. We hebben belangrijke ontwikkelingen geduid die van invloed zijn op de begroting. In deze kaderbrief wijzen we op de druk die we als gemeente op de ontwikkeling van onze financiële positie ervaren. Hoewel we over incidentele middelen beschikken, staat er spanning op het borgen van ons structureel begrotingsevenwicht. Dat komt voornamelijk door een aantal vaststaande ontwikkelingen én het naderende ravijnjaar.
Op basis van de Voorjaarsnota 2025 (vertaald in de meicirculaire 2025), heeft het Rijk extra geld beschikbaar gesteld voor met name de jaarschijven 2025 tot en met 2027 voor jeugdzorg en het gemeentefonds. Hierdoor wordt de financiële druk bij gemeenten in de komende jaren voor een deel weggenomen. Het ravijnjaar is hiermee niet verdwenen, maar doorgeschoven van 2026 naar 2028. Binnen de dynamiek van het Rijksbeleid met wisselende dagkoersen zijn wij de voorbereiding van de begroting gestart.

Ontwikkelingen

Landelijk

De dynamiek rondom de ontwikkelingen van de gemeentefinanciën duurt onverminderd voort. De val van het kabinet, gevolgd door de Tweede Kamer verkiezingen op 29 oktober versterken de voortdurende onzekerheid over de ontwikkeling van gemeentefinanciën.

Via de meicirculaire 2025 hebben gemeenten tot en met 2027 extra incidentele middelen ontvangen. Echter vanaf 2028 is de terugval in Rijksmiddelen vooralsnog niet gecompenseerd. Dit maakt dat het ravijnjaar 2026 nu is doorgeschoven naar 2028. Er blijft daarmee sprake van een disbalans tussen ambities, middelen en uitvoeringskracht.

Op Prinsjesdag heeft het ministerie van BZK de septembercirculaire gepubliceerd. Deze circulaire laat een structurele daling in het gemeentefonds zien. Hier staat een incidentele uitkering tegenover voor compensatie van de financiële tekorten in de Jeugdzorg 2023 en 2024.

Kijkend naar een aantal generieke trends in gemeentefinanciën blijkt dat:

- Er in de jaarrekening 2024 wederom sprake is van voordelige resultaten:
    - Waardoor het eigen vermogen van gemeenten nog nooit zo hoog is geweest;
    - Deze voordelen het gevolg zijn van incidentele oorzaken, terwijl er sprake is van structurele nadelen;
- Compensatie door het Rijk, zie bovenstaand, slechts tijdelijk tot en met 2027 verlichting biedt;
- De houdbaarheid van het sociaal domein, door oplopende zorgkosten een punt van aandacht blijft;
- Naast het sociaal domein er ook financiële zorgen zijn over het fysieke domein;
- Grenzen worden gesteld aan de uitvoeringskracht binnen gemeentelijke organisaties;
- Mede door de aanstaande verkiezingen er sprake is van onzekerheid over toekomstige rijkscompensatie.

Begroting Sittard-Geleen

Op basis van het begrotingsbeeld uit de vertreksituatie hebben wij de begroting voorbereid. De richtlijnen van de provinciale toezichthouder hebben we in deze voorbereiding betrokken. We hebben het begrotingsbeeld bijgesteld op basis van vaststaande ontwikkelingen (waaronder de verwerking van de financiële gevolgen uit de meicirculaire 2025) en voor (beleids)keuzes. Daarnaast hebben we financiële ruimte gecreëerd voor nieuwe exploitatie- en investeringsvoorstellen. Hierbij hebben we gestuurd op het realiseren van sluitende jaarschijven en het borgen van structureel begrotingsevenwicht. Zodat de financiële veerkracht van en in onze begroting geborgd blijft.

Conform afspraak, in het raadsbesluit P&C-cyclus 2025, verwerken we de financiële gevolgen uit de septembercirculaire 2025 in de 3de rapportage 2025. In het onderdeel ‘Actualisatie financieel perspectief’ lichten wij de bijstellingen in het begrotingsbeeld en het effect hiervan op de ontwikkeling van de begrotingssaldi nader toe.

Vooruitlopend hierop kunnen we concluderen dat er een begroting voorligt met tot en met 2029 voordelige (structurele) begrotingssaldi. Met andere woorden, zonder bezuinigingen zijn we met de bijstellingen in het begrotingsbeeld erin geslaagd het al vaak genoemde ‘ravijnjaar’, dat is doorgeschoven naar 2028, het hoofd te bieden. We plaatsen hierbij wel de kanttekening dat de omvang van de voordelige (structurele) begrotingssaldi in de meerjarenraming een dalende trend laat zien. Behoedzaamheid met betrekking tot het te voeren financieel beleid is daarmee het devies.

Er ligt een begroting 2026 voor met een omvang van afgerond € 480 mln. Dit bedrag zetten we in om de doelen en resultaten zoals opgenomen in de (sub)programma’s te kunnen realiseren en daarmee een bijdrage te leveren aan de opgaven uit de vier veerkrachten. De speerpunten uit de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026 en de lopende projectenportefeuille maken hier deel van uit. Evenals de financiële ruimte die is gecreëerd om nieuwe exploitatie- en investeringsvoorstellen mogelijk te maken.

Samenvattend kunnen we een aantal zaken constateren:

- Onze financiële positie is toereikend, gezien de voordelige (structurele) saldi tot en met 2029 en de beschikbare incidentele middelen;
- Binnen deze begroting zijn middelen opgenomen om invulling te kunnen geven aan nieuwe exploitatie- en investeringsvoorstellen.
- Gezien de dalende omvang van de voordelige (structurele) begrotingssaldi blijft een behoedzaam financieel beleid noodzakelijk.

Uitgangspunten

Wij hebben de begroting 2026 opgesteld rekening houdend met onderstaande kaderstellende en technische uitgangspunten.

Kaderstellend

- De verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
- De kadernota's reserves en voorzieningen, waardering en afschrijving vaste activa, weerstands-vermogen en risicobeheersing;
- De raadsbesluiten Kadernota 2023-2026 van 15 juni 2023 respectievelijk Kaderbrief 2025 van 5 juni 2025. Dit betreft met name de toepassing van de uitvoeringsprincipes:
    - We verwerken vaststaande ontwikkelingen wanneer ze zich voordoen (autonoom, onomkeerbaar)
    - We maken keuzes, voor zover de begroting dat toelaat (omkeerbare ontwikkelingen, aangenomen moties, speerpunten)
- De richtlijnen van de provincie, zoals opgenomen in de Begrotingscirculaire 2026 van 8 april jl. en de 'Aanvulling begrotingscirculaire 2026'.

Technisch

Naast de kaderstellende uitgangspunten hebben wij bij de uitwerking van de begroting de volgende technische uitgangspunten gehanteerd:

- We sturen op een sluitende begroting en het borgen van structureel en reëel evenwicht in onze begroting;
- De meicirculaire 2025 is meegenomen in de actualisatie van het financieel perspectief. Overeenkomstig de besluitvorming over de P&C-cyclus 2025 verwerken wij de financiële gevolgen van de septembercirculaire 2025 in de 3de rapportage 2025.
- Voor de aan te trekken financieringsmiddelen worden de volgende rentepercentages gehanteerd:
    - Voor langlopende financieringsmiddelen wordt voor 2026 een rentepercentage van 1,8% gehanteerd.
    - Voor het financieringstekort dat onder de kasgeldlimiet valt, gaan wij, indien aan de orde, voor 2026 uit van 8,5%.
- De gevolgen van loon- en prijsontwikkeling (LPO) op onze begrotingsposten dekken wij uit de middelen die we voor dit doel op de stelpost inflatie hebben gereserveerd.
- Voor het gemeentelijk belastingkader 2026 worden de tarieven geïndexeerd. Beleidsmatige verhogingen worden alleen uitgevoerd als er sprake is van noodzakelijke investeringen op het gebied van afval en riool. Het indexpercentage wordt vastgesteld op 2,22%.

Provinciaal toezicht

Beoordeling begroting 2025

Op basis van de beoordeling van de begroting 2025 heeft het provinciebestuur geconcludeerd dat onze begroting 2025 voldoet aan de voorwaarden om voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking te komen. Dit betekent dat voor de uitvoering van de begroting 2025 en wijzigingen op deze begroting geen goedkeuring door GS nodig is. Daarnaast heeft het provinciebestuur en aantal aanbevelingen gedaan. Dee aanbevelingen hebben met name betrekking op:

- Borging van structureel en reëel evenwicht in de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029
- Het beschikken over actuele beheerplannen IPOR en Vastgoed, inclusief financiële vertaling in de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.

Begrotingscirculaire 2026

In de brief 'Begrotingscirculaire 2026' van 8 april jl. gaat het provinciebestuur onder andere in op de volgende onderwerpen:

- onze verantwoordelijkheid voor borging van structureel begrotingsevenwicht, waarbij structurele lasten worden gedekt door structurele baten;
- het zorgdragen voor reële ramingen, zodanig dat de uitvoering van taken realistisch en haalbaar is;
- de begroting 2026 moet structureel en reëel in evenwicht zijn. Als dat niet lukt moet het evenwicht tijdig hersteld zijn in de meerjarenraming, uiterlijk in 2029;
- in de begroting moet (minimaal) de meicirculaire 2025 verwerkt zijn;
- de verwerking van inflatie/ prijsstijgingen in de begroting, waarbij lasten reëel worden geraamd en voor de dekking een relatie wordt gelegd met de middelen die het rijk via de circulaires hiervoor beschikbaar heeft gesteld.

Na het verschijnen van de voorjaarsnota van het Rijk heeft het provinciebestuur een aanvulling op de begrotingscirculaire 2026 uitgebracht. Hierin worden de volgende onderwerpen nader toegelicht voor de begroting 2026-2029:

- *Richtlijnen voor de verwerking van de klimaatmiddelen (CDOKE) in de meerjarenbegroting*
- *Richtlijnen voor de verwerking van de middelen Jeugdzorg in de meerjarenbegroting*
- *Begrotingsadvies VNG*
- *Motie onderuitputting*

Wij hebben in de uitwerking van de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 rekening gehouden met de richtlijnen uit de Begrotingscirculaire 2026 en de aanvulling hierop.

Ontwikkellijnen begrotingsopzet

In de begroting 2025 hebben wij eerste stappen gezet in een aantal ontwikkellijnen met betrekking tot de P&C-cyclus. Wij beogen hiermee de stuurbaarheid, meetbaarheid en toegankelijkheid van onze P&C-producten te verbeteren. In het raadsbesluit P&C-cyclus 2025 en de kaderbrief 2025 hebben wij aangegeven welke vervolgstappen we zetten in het uitvoering geven aan deze ontwikkellijnen.

We zetten hiermee de ontwikkeling voort die we in de begroting 2025 hebben ingezet. Waarbij we gebaseerd op de programma-indeling uit de BBV-voorschriften de begroting op hoofdlijnen indelen naar veerkrachten. Een toekomstige volgende stap is dat we per veerkracht een aantal opgaven benoemen. Vervolgens laten we zien hoe de resultaten en activiteiten uit onze programma's bijdragen aan deze opgaven en veerkrachten. Daarnaast werken we verder aan de digitalisering van de P&C-cyclus door de webapplicatie LIAS verder door te ontwikkelen.
In de vervolgstappen nemen we de aanbevelingen mee uit het doorwerkonderzoek toegankelijkheid begroting dat door de rekenkamer is uitgevoerd. Het rapport wordt in het 4de kwartaal aan de raad aangeboden.

Actualisatie Financieel perspectief

Inleiding

In deze paragraaf geven wij een overzicht van de actuele ontwikkelingen in ons financieel perspectief. Dit met het doel inzicht te geven in de ontwikkeling van onze financiële positie en beschikbare financiële ruimte in onze begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. Wij gaan in dit hoofdstuk achtereenvolgens in op de actualisatie van de begrotingssaldi, de ontwikkeling van het structureel begrotingsevenwicht, de samenvatting van het begrotingsbeeld, de ontwikkeling van de algemene reserve (weerstandsvermogen), de ontwikkeling van het investeringsvolume, de stand van zaken met de betrekking tot een aantal specifieke begrotingsposten (inflatie, robuuste begroting, ombuigingen en de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026). Voor zover de uitwerking van dit hoofdstuk tot beslispunten leidt, is dit gemarkeerd weergegeven.

Omvang begroting 2026

In onderstaand overzicht hebben wij de omvang van onze begroting gepresenteerd. In een oogopslag is inzichtelijk waar ons geld vandaan komt en waaraan wij het geld besteden. In het hoofdstuk Programmaplan maken wij per programma inzichtelijk waar ons geld vandaan komt en hoe wij deze middelen inzetten om onze doelen en resultaten te realiseren. Zie tevens de bijlage Begroting in een oogopslag.

BEGROTING 2026					
INKOMSTEN			**UITGAVEN**		
WAAR KOMT HET GELD VANDAAN?	**€ 478.9**	100%	**WAAR GAAT HET GELD NAAR TOE?**	**€ 478,6**	100%
Bestuur en ondersteuning	€ 340,7	71%	Bestuur en ondersteuning	€ 82,3	19%
Veiligheid	€ 3,6	0%	Veiligheid	€ 21,2	4%
Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 4,4	1%	Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 35,5	7%
Economie	€ 2,4	1%	Economie	€ 11,4	2%
Sport, cultuur en groen	€ 5,5	2%	Sport, cultuur en groen	€ 47,9	10%
Sociaal domein	€ 82,8	17%	Sociaal domein	€ 237,2	51%
Milieu	€ 32,5	7%	Milieu	€ 27,9	6%
Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling	€ 7,1	1%	Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling	€ 15,2	2%
RESULTAAT	**€ 0,3**				

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in 2026 ons begrotingstotaal circa € 480 mln. bedraagt. In voorgaande jaren bedroeg het begrotingstotaal € 460 mln. (2025) respectievelijk € 420 mln. (2023). De toename van de begrotingsomvang wordt onder andere veroorzaakt door de effecten van loon- en prijsontwikkeling en de uitvoeringsagenda 2024-2026 waarin met de inzet van incidentele middelen tijdelijk impulsen worden gegeven aan een aantal activiteiten. Daarnaast is een toename van de zorgkosten in het sociaal domein waarneembaar. Naast de toename van de omvang van de begrotingsomvang wordt de uitvoering van de begroting steeds complexer. Met name het groot aantal specifieke uitkeringen met eigen verantwoordingsvoorschriften, de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording en programmastijgende activiteiten zijn hier debet aan.

De inkomsten in onze begroting hebben voornamelijk betrekking op programma Bestuur en ondersteuning (71%), bestaande uit de inkomsten uit het gemeentefonds en de gemeentelijke belastingen. Daarnaast worden binnen het programma Sociaal domein de BUIG-middelen verantwoord (17%). Deze middelen zetten we in voor de uitvoering van de 8 programma's.

Waarbij het aandeel van het programma Sociaal domein in de totale uitgaven (51%), bestaande uit Wmo, Jeugdzorg en Participatie, het hoogst is. Een andere grote uitgavenpost zijn de uitgaven voor de gemeentelijke bestuursorganen en de bedrijfsvoering die binnen programma Bestuur en ondersteuning worden verantwoord (19%).

In het vervolg van deze paragraaf gaan wij in op de bijstellingen van het begrotingsbeeld. We geven inzicht in de financiële bijstellingen die van invloed zijn op het begrotingssaldo en lichten deze bijstellingen inhoudelijk toe. Uit bovenstaande tabel blijkt dat het totaal van de financiële bijstellingen in de begroting 2026 per saldo € 0,3 mln. voordelig is.

Actualisatie begrotingsbeeld

Vertreksituatie

In onderstaande tabel is de vertreksituatie geschetst, waarmee we de begrotingsvoorbereiding zijn gestart.

Tabel vertreksituatie

bedragen x € 1.000 **Ontwikkeling begrotingsruimte**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Vertreksituatie begrotingsruimte na 1e rapportage 2025	**4.228**	**7.196**	**815**	**815**

In de 1ste rapportage 2025 hebben wij onze begroting voor het laatst bijgesteld. De verwerking van de bijstellingen uit deze rapportage resulteerde in voordelige begrotingssaldi. In de besluitvorming over de 1ste rapportage 2025 is opgenomen dat we de voordelige begrotingssaldi vooralsnog aanhouden als achtervang voor onzekerheden en het risicoprofiel in onze begroting.

Bij de start van de begrotingsvoorbereiding wordt een nieuwe jaarschijf (2029) aan de meerjarenraming toegevoegd. In eerste instantie worden alle baten en lasten uit 2028 één op één overgenomen in 2029. Voor zover bedragen uit de overname in 2029 aangepast moeten worden, nemen we dit mee bij het onderdeel ‘Actualisatie begrotingssaldi’.

Actualisatie begrotingssaldi

In de programmabladen uit hoofdstuk ‘Programmaplan’ zijn per programma de voorstellen tot begrotingsaanpassing opgenomen. Passend binnen de uitvoeringsprincipes uit de kadernota 2023-2026, bevestigd in de kaderbrief 2025, maken we hierbij onderscheid in vaststaande ontwikkelingen en (beleids)keuzes

Tabel - actualisatie begrotingssaldi

bedragen x € 1.000 **Ontwikkeling begrotingsruimte**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Vertreksituatie begrotingsruimte na 1e rapportage 2025	4.228	7.196	815	815
Vaststaande ontwikkelingen	-3.029	-3.191	-1.378	-2.625
Saldo begrotingsruimte na verwerking vaststaande ontwikkelingen	**1.199**	**4.005**	**-563**	**-1.810**
(Beleids)keuzes	-196	1.435	3.798	5.290
Saldo begrotingsruimte na verwerking (Beleids)keuzes	**1.003**	**5.440**	**3.235**	**3.480**
Stelposten exploitatie/ investeringen	-680	-1.360	-2.360	-3.360
Doorkijk budgettair kader 2e rapportage 2025/ begroting 2026	**323**	**4.080**	**875**	**120**

Uitgaand van de vertreksituatie hebben we in bovenstaande tabel het effect van de bijstellingen door vaststaande ontwikkelingen en (beleids)keuzes verwerkt. Aanvullend op de verwerking van deze bijstellingen hebben we in de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 financiële ruimte gecreëerd om invulling te kunnen geven aan exploitatie en investeringsvoorstellen.

Na verwerking van deze bijstellingen zijn de begrotingssaldi in alle jaarschijven voordelig. Wel zien we dat na 2027 de omvang van de voordelige begrotingssaldi daalt. Dit past in het beeld van het opschuiven van het 'ravijnjaar', met name doordat we vanaf 2028 minder geld van het Rijk ontvangen. Onderstaand worden de bijstellingen door vaststaande ontwikkelingen,(beleids)keuzes en stelpost exploitatie/ investeringen nader toegelicht.

Vaststaande ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn bijstellingen door vaststaande ontwikkelingen op een rij gezet. Aansluitend lichten wij deze posten toe. Het betreffen bijstellingen die van invloed zijn op onze begrotingssaldi. In het hoofdstuk 'Programmaplan' zijn ook diverse bijstellingen opgenomen die geen invloed hebben op de begrotingssaldi (budgettair neutraal). Voor een volledig beeld van alle voorgestelde financiële bijstellingen verwijzen wij u naar dit hoofdstuk in deze begroting.

Tabel - Vaststaande ontwikkelingen

	bedragen x € 1.000 **Vaststaande ontwikkelingen**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
1	Meicirculaire 2025	3.449	2.966	2.590	2.854
2	Actualisatie kapitaallasten (financiering en afschrijvingen)	1.901	755	2.020	1.087
3	Dividenduitkering Enexis boekjaar 2024	250	250	250	250
4	Gemeenschappelijke regelingen	122	95	33	-35
5	Voorbereiding uitwerking iStrategie/ uitvoeringsprogramma's	-1.500	pm	pm	pm
6	Nieuw financieel pakket/ scansoftware inrichtings- en implementatiekosten	-450	-450	-150	
7.1	Inrichting structureel exploitatiebudget regioarchief	-377	-377	-377	-377
7.2	Investering E-depot (digitale archiefbewaarplaats) inv € 175.000	-15	-15	-15	-15
8	Aanpassing budget maatschappelijke opvang	-200	-200	-200	-200
9	Vloercoating parkeergarages	-28	-182	-430	-525
10	Onderhoudsvoorziening gymzalen/ schoolgebouwen	39	39	39	39
11	Bijstelling PGB	-700	-700	-700	-700
12	Herstelplan De Domijnen	-2.200	-1.000		177
13.1	Actualisatie beheerplannen IBOR - Exploitatie (€ 1,49 mln structureel)	-1.490	-1.490	-1.490	-1.490
13.2	Actualisatie beheerplannen IBOR - Investering (2,0 - 2,5 mln structureel)	-36	-72	-158	-244
14	Ontsluiting Absboek - Ovonde		-38	-68	-163
15	Indicatie bijstelling regelingen in de BUIG	-1.078	pm	pm	pm
16	Indicatie bijstelling middelencomplex Vidar werkbedrijf	1.563	pm	pm	pm
17	Stadsmarketing		-400	-400	-400
18	Strategisch huisvestingsplan O&K-functies - 2029 (€ 5 mln. inv ruimte)				-90
19	Renovaties Graaf Huyn en Trevianum		-162	-450	-783
20	Prioritering lokale invulling landelijke weerbaarheidsopgave	-329	-329		
21	Borging uitvoeringskracht bestaande taken	-1.504	-1.504	-1.434	-1.434
	Posten < 200.000	-447	-378	-438	-576
	Saldo vaststaande ontwikkelingen	**-3.029**	**-3.191**	**-1.378**	**-2.625**

Toelichting vaststaande ontwikkelingen

1. Meicirculaire

In de meicirculaire 2025 wordt vanaf 2026 het zogenoemde 'ravijnjaar' van het gemeentefonds tijdelijk gecompenseerd en is er vanaf dat jaar sprake van een positief structureel effect. De circulaire bevat daarnaast mutaties die samenhangen met volumeontwikkelingen, het verdeelmodel en overige compensaties.
Zie voor verdere toelichting RIB meicirculaire 2025

2. Actualisatie kapitaallasten

Deze bijstelling bestaat uit de volgende onderdelen:

	2026	2027	2028	2029
bedragen x € 1.000				
a. actualisatie afschrijvingen	1.232	575	962	727
b. financiering/ rente	497	143	1.018	1.185
c. doorwerking Ibor 2028-2029				-865
d. actualisatie kapitaallasten nieuw beleid	172	37	40	40
Totaal bijstelling kapitaallasten	**1.901**	**755**	**2.020**	**1.087**

a) De kapitaalslasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
b) In de jaren 2026 t/m 2029 wordt de begroting van de rente-uitgaven voordelig bijgesteld omdat de realisatie van de investeringen achterblijft op de planning van de investeringen. Dit heeft tot gevolg dat er minder gefinancierd zal worden dan eerder verwacht en dat er minder rentekosten geraamd hoeven te worden.
c) Betreft het volledig ramen van de kapitaallasten van de Ibor-vervangingsinvesteringen uit de jaarschijf 2028.
d) Op basis van de voortgang van het investeringsprogramma 2021-2024 en de uitvoeringsagenda 2024-2026 zijn de kapitaallasten geactualiseerd. Resulterend in incidentele vrijval door latere start/ afronding van projecten respectievelijk het structureel oplossen van afwikkelverschillen.

3. Dividenduitkering Enexis boekjaar 2024

Bijstelling dividend Enexis Holding NV op basis van het boekjaar 2024. Het structureel effect wordt ingeschat op 50% van deze bijstelling.

4. Gemeenschappelijke regelingen

Bijstelling bijdragen aan diverse GR'en overeenkomstig de raadsbesluiten over de concept begrotingen 2026 van de GR'en in de raadsvergaderingen van 5 juni respectievelijk 3 juli 2025. Voor zover de bijstellingen betrekking hebben op inflatie, wordt dit gedekt uit de stelpost inflatie.

5. Voorbereiding uitwerking iStrategie/ uitvoeringsprogramma's

De I-Visie/ I-strategie wordt uitgewerkt in een concreet uitvoeringsprogramma. Ingegeven door autonome ontwikkelingen (wettelijke verplichtingen) ligt de focus hierbij op onderwerpen als Common Ground, Informatiebeheer en - beveiliging, Data en AI. De gevraagde middelen betreffen een werkbudget om tot een uitvoeringsprogramma te komen. Daarnaast wordt gestart met de uitvoering van projecten op het gebied van AI en data.

6. Nieuw financieel pakket/ scansoftware inrichtings- en implementatiekosten

Zoals in de 1e rapportage 2025 aangegeven zijn noodzakelijke updates van ons financieel pakket aan de orde, waarna een Europese aanbesteding van het financiële informatiesysteem worden voorbereid. Dit nieuwe systeem is niet alleen wenselijk vanwege toenemende mogelijkheden maar ook noodzakelijk, in het kader van onder andere dataveiligheid en betrouwbaarheid van registratie. Er wordt nu op ingezet om met het nieuwe systeem in 2028 of 2029 live te gaan. Daarnaast moet extra ingezet worden op het bestaande systeem in 2026

en 2027. Vooruitlopend op het aanbestedingsresultaat worden de (extra) structurele lasten ingeschat op jaarlijks oplopend van € 0,15 mln. in 2026 en 2027 naar € 0,3 mln. vanaf 2028. Daarnaast wordt voor inrichting en implementatie rekening gehouden met indicatief € 1,2 mln. projectkosten (2025: € 0,15 mln.; 2026 en 2027 jaarlijks € 0,45 mln. en in 2028 € 0,15 mln.).
De structureel hogere lasten van het nieuwe systeem worden gedekt uit de stelpost inflatie.

7.1 Inrichting structureel exploitatiebudget regioarchief

In 2022 is het ontvlechtingsproces gestart van het RegioArchief gemeente Sittard-Geleen uit het cultuurbedrijf De Domijnen, op basis van het genomen collegebesluit destijds. In 2026 ronden we dit proces af met als sluitstuk de opname van een eigen exploitatiebudget met passende p-kosten (2 fte uitbreiding) voor het RegioArchief in de gemeentelijke begroting.

7.2 Investering E-depot (digitale archiefbewaarplaats) inv € 175.000

Voor het realiseren van een digitale archiefbewaarplaats (e-Depot) is een investeringsbedrag nodig van € 175.000. Hiermee is het RegioArchief in staat om de digitale archieven duurzaam toegankelijk te houden.

8. Aanpassing budget maatschappelijke opvang

Gezien de autonome ontwikkeling wat betreft de toename van het aantal dak- en thuislozen, zien we dit ook terug in de ETHOS-telling van de Westelijke mijnstreek. Hierdoor neemt de druk op de beschikbare capaciteit voor voorzieningen toe. Dit vraagt om structureel extra inzet op zowel preventie als ook uitbreiding van beschikbare opvangplekken. Het voorstel is de budgetten nu structureel met € 0,2 mln. bij te stellen. Voor aanvullende kostenstijgingen fungeren de gereserveerde accressen uit de meicirculaire 2025 als achtervang. De uiteindelijke afwikkeling van deze openeinde regeling vindt plaats in de jaarrekening.

9. Vloercoating parkeergarages

De vloercoating van parkeergarage Hub Dassenplein (2026), Odaparking (2027), Marktgarage Geleen (2027) en parkeergarage Zuyderland (2028) dient volledig vernieuwd te worden. Dit betreffen de kapitaallasten van het investeringskrediet (vloercoating en dilataties).

We starten in 2026 met het vernieuwen van de vloercoating van parkeergarage Hub Dassenplein, vooruitlopend op de reconstructie van het Tempelplein. Zo sluiten de werkzaamheden goed op elkaar aan en beperken we overlast. In 2027 volgt eerst de Marktgarage Geleen, in samenhang met de ontwikkelingen binnen het programma Geleen Centrum, en daarna de Odaparking Sittard. De werkzaamheden in de parkeergarage Zuyderland zijn gepland in 2028. De gefaseerde aanpak borgt de beschikbaarheid van voldoende parkeercapaciteit, sluit aan bij lopende projecten /programma's en maakt een evenwichtige inzet van middelen en capaciteit mogelijk.

10. Onderhoudsvoorziening gymzalen (schoolgebouwen)

In de 2de rapportage 2025 hebben we voorgesteld de onderhoudsvoorziening voor gymzalen ad € 0,2 mln vrij te laten vallen, hierdoor vervalt vanaf 2026 de structurele storting in deze voorziening van jaarlijks € 39.000.

11. Bijstelling PGB

Inwoners kunnen kiezen om in plaats van zorg in natura een persoonsgebonden budget te ontvangen. Sinds 2024 zien wij een forse stijging in het aantal inwoners dat een PGB ontvangt. Om die reden stellen we voor de kosten bij te ramen zodat deze meer in lijn liggen met de nota's die wij ontvangen van de SVB.

12. Herstelplan De Domijnen

Herstel- en ontwikkelplan De Domijnen:
Aan de uitvoering van dit plan zijn financiële gevolgen gekoppeld. Deze hebben betrekking op:

- de overbrugging (van de tekorten) in de begrotingsjaren 2025, 2026 en 2027 en de financiële knelpunten in deze jaren;
- frictiekosten als gevolg van dit herstelplan;
- de knellende liquiditeitspositie.

Met het streven dat vanaf 2027 sprake is van een realistische en sluitende begroting, ruimere productie- en programma-budgetten en een afdoende weerstandsvermogen. Daarnaast is in 2029 sprake van een administratieve correctie in de aanpassing van de budgetten in deze jaarschijf.

13.1 Actualisatie beheerplannen IBOR - Exploitatie (€ 1,49 mln structureel)
13.2 Actualisatie beheerplannen IBOR - Investering (2,0 structureel)

De beheerplannen zoals vastgesteld door College in 2022 zijn gebaseerd op het prijspeil 2021. In de daarop volgende jaren zijn zowel de exploitatiebudgetten als de investeringsbudgetten weliswaar geïndexeerd via de begroting, maar in onvoldoende mate om de daadwerkelijke prijsstijgingen te dekken. Als voorbeeld: de GWW-index voor gesloten verharding is maar liefst met 42% gestegen. Zowel het jaarlijks exploitatiebudget als het investeringsbudget voor het beheer en onderhoud van de assets in de openbare ruimte, dient daarom verhoogd te worden met de bedragen zoals vermeld in tabel 1. Voorgesteld wordt om het additioneel benodigd exploitatiebudget ad € 2,2 mln. ten gevolge van inflatie te dekken uit de stelpost inflatie.

Daarnaast zorgen een aantal autonome ontwikkelingen ervoor dat het exploitatiebudget structureel verhoogd dient te worden met € 1,5 mln. onder ander door:

- Aanpassing CROW-norm reiniging;
- Hanteren hoger percentage AKWR door aannemer dan voorzien in beheerplannen 2021;
- Vaker snoeien van bomen om aan het beheerniveau te voldoen.

Benodigde budgetten beheer en onderhoud openbare ruimte

	Benodigd additioneel budget	**Dekking**
Exploitatie		
Autonome ontwikkelingen	€ 1.5 miljoen	Algemene middelen (17.1)
Inflatie	€ 2.2 miljoen	Stelpost inflatie
Investeringen	€ 2.0 miljoen =	Algemene middelen (17.2)
	€ 0.36 miljoen kapitaallasten	

14. Ontsluiting Absbroek - Ovonde

Voor de woonwijk Absbroek is een nieuwe ontsluiting op de Rijksweg Noord (Geleen) noodzakelijk. Hiervoor zetten we extra middelen in. Basisuitgangspunt is dat de woonwijk op een veilige manier wordt ontsloten en dat de verkeersafwikkeling op de Rijksweg Noord op orde blijft. Bij de uitwerking van het plan zijn ook de huidige (verkeerskundige) knelpunten meegenomen. In 2026 dient het project aanbesteed te worden, zodat uiterlijk op 31 december 2027 het werk is gestart. Dit is een voorwaarde bij de reeds ontvangen rijkssubsidie. De bijstelling betreft de kapitaallasten van de kredietverruiming om genoemde ontsluiting te realiseren middels een ovonde (een ovale rotonde).

15. Indicatie bijstelling regelingen in de BUIG

De bijstellingen in de jaarschijven 2025 en 2026 zijn gebaseerd op het nader voorlopig budget BUIG (Besluit Uitkeringen Algemene Bijstand) voor 2025. Hierbij is sprake van een neerwaartse bijstelling van het macrobudget. Dit betekent dat het totale budget voor gemeenten lager uitvalt dan eerder geraamd. Daarnaast

is ons aandeel (2025: 0,59%) in dit Macrobudget lager dan in de begroting 2025 is aangenomen. In de bijstelling 2025 is rekening gehouden met de achtervang uit de algemene reserve risicobeheersing.
Gezien de fluctuaties rondom het middelencomplex BUIG en de nog te verwachten effecten van de sluiting van VDL-NedCar worden de meerjarige effecten betrokken in het vervolg van de P&C-cyclus.

16. Indicatie bijstelling middelencomplex Vidar werkbedrijf

Ten gevolge van de gewijzigde kostenstructuur worden de uitvoeringskosten van het Werkbedrijf en beide verloners (Vidar Loont BV en Vidar aan de Slag BV) in zijn geheel ondergebracht bij de Centrumgemeente, de gemeente Sittard-Geleen. Het Werkbedrijf en beide verloners sturen sec op haar kernactiviteiten respectievelijk het beschikbaar stellen van werkplekken voor mensen met een Wsw indicatie en de Participatiewet en het verlonen van mensen uit de Participatiewet die met ondersteuning van Vidar aan het werk zijn. Doordat in de BV's de uitvoeringskosten wegvallen, laten de drie BV's positieve resultaten zien die ten gunste komen van de gemeente Sittard-Geleen.

17. Stadsmarketing

De gemeenteraad heeft ingestemd met het voorstel om het merkverhaal van Sittard-Geleen vast te stellen en stadsmarketing onder te brengen in een stichting. Het evenementenbureau maakt in deze opzet onderdeel uit van de stadsmarketingorganisatie en wordt daarmee verplaatst naar Stichting Sittard-Geleen Marketing. Met dit voorstel wordt een budget ingericht waarbij de gemeente de Stichting Sittard-Geleen Marketing financieel ondersteund. Ook de taakstelling p-kosten evenementenbureau komt met deze overgang te vervallen.

18. Strategisch huisvestingsplan O&K-functies - 2029 (€ 5 mln. inv ruimte)

Op basis van het raadsbesluit over het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs- en Kindfuncties wordt jaarlijks € 5 mln. investeringsruimte beschikbaar gesteld vooruitlopend op een nadere programmering van te realiseren onderwijsvoorzieningen. Thans wordt de investeringsruimte in de jaarschijf 2029 toegevoegd.

19. Renovaties Graaf Huyn en Trevianum

Vooruitlopend op de renovaties bij het Graaf Huyn College (2026) en de Trevianum scholengroep (2027) zijn de kapitaallasten van de benodigde investeringsbedragen geprognosticeerd. Deze prognose is gebaseerd op de beoogde startdatum en doorlooptijd van de renovaties respectievelijk de beoogde ingebruikname van de gerenoveerde schoolcomplexen.

Ter voorbereiding van besluitvorming en realisatie worden businesscases opgesteld. Op basis van deze uitwerking worden de benodigde renovatiekosten aangescherpt, inclusief het aandeel hierin van schoolbesturen en gemeente.

20. Prioritering lokale invulling landelijke weerbaarheidsopgave

In Nederland werken we aan de versterking van de samenleving en het leger bij militaire en andere dreigingen. We noemen dit de weerbaarheidsopgave. Gemeenten hebben hierbij een belangrijke taak. Het voorstel is om voor de eerste stappen van deze taak €328.500 te reserveren in de begroting 2026 en 2027. Dit geld wordt gebruikt voor personeel dat de taak voor de gemeente duidelijker maakt, ontwikkelingen op landelijk en regionaal niveau goed volgt (en waar mogelijk helpt sturen) en zorgt dat onze eigen organisatie blijft werken, ook in moeilijke situaties.

21. Borging uitvoeringskracht bestaande taken

De omvang van onze begroting is de laatste jaren verder gegroeid tot een bedrag van € 480 mln. in voorliggende begroting. Gekoppeld aan deze toename zien we zowel een toename van het takenpakket als een hogere complexiteit van taken. Organisatiebreed zijn niet alle onderdelen meegegroeid met deze ontwikkeling.

Reparatie is noodzakelijk om continuïteit in de uitvoering van de bestaande in- en externe dienstverlening te kunnen borgen.

Kleine posten (< € 50.000)
Dit betreft een aantal kleinere bijstellingen (bedragen < € 50.000). Deze bijstellingen kunt u in de programmabegroting op de programmabladen teruglezen.

Beslispunt:
De actualisatie van de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 door verwerking van de bijstellingen in de tabel vaststaande ontwikkelingen uit het onderdeel Actualisatie financieel perspectief van de programmabegroting 2026.

(Beleids)keuzes
Naast het uitvoeringsprincipe vaststaande ontwikkelingen te verwerken wanneer ze zich voordoen, wordt voorgesteld passend binnen de financiële ruimte een aantal keuzes in het begrotingsbeeld te verwerken. Wij maken hierbij onderscheid in financiële keuzes, ingegeven om sluitende jaarschijven te realiseren respectievelijk de financiële veerkracht van onze begroting te vergroten. En (beleids)keuzes die een nadere uitwerking zijn van richtingen/ besluitend door de raad met betrekking tot lopende ontwikkelingen. In onderstaande tabel zijn bijstellingen door (beleids)keuzes op een rij gezet. Aansluitend lichten wij deze posten toe.

Tabel – (Beleids)keuzes

	bedragen x € 1.000 **(Beleids)keuzes**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
	Financiële keuzes				
1	Indexering OZB	1.391	2.782	4.173	5.565
2	Post robuuste begroting	1.247	1.237	1.237	1.337
3	Afrekening ESF-middelen	500			
	Saldo financiële keuzes	**3.138**	**4.019**	**5.410**	**6.902**
	Keuzes o.b.v. richtingen/ besluiten raad				
4	Ontwikkeling ESCS-locatie: behoud zwembad voor doelgroep zwemmen	-200	300	300	300
5	Actief verwervingsbeleid - 4 jaar	-500	-500	-500	-500
6	Procesmiddelen volkshuisvestingsfonds	-200	-200	-200	-200
7	Procesmiddelen gebiedsontwikkeling Sittard Centraal	-500	pm	pm	pm
8	Uitvoering motie duurzaamheidsmiddelen	-200	-200	-200	-200
9	Borging uitvoeringskracht lopende/ in voorbereiding zijnde dossiers	-1.134	-1.134	-912	-912
10	Tijdelijke huisvesting (inrichtings-, project- en ICT-kosten Stadswinkel)	-250			
11	Onrendabele top woco's huisvesting grote gezinnen	-100	-100	-100	-100
12	(Motie) Kleine Kampjes	-250	-750	pm	pm
	Saldo keuzes o.b.v. richtingen/ besluiten raad	**-3.334**	**-2.584**	**-1.612**	**-1.612**
	Saldo (Beleids)keuzes	**-196**	**1.435**	**3.798**	**5.290**

Toelichting (beleids)keuzes
1. Indexering OZB
Op basis van de meicirculaire 2025 wordt de OZB geïndexeerd met 2,22%. Wij stellen voor de opbrengst van € 1,4 mln. ten gunste van het begrotingssaldo te verwerken. Wij stellen voor de indexering ook in de jaarschijven 2027 tot en met 2029 op basis van dit percentage te verwerken.

2. Post robuuste begroting

Tegen de achtergrond van het naderende ravijnjaar heeft de raad in de begroting 2024 besloten een structurele post 'robuuste begroting' van jaarlijks € 2,0 mln. op te nemen. Dit met het doel ruimte in de exploitatie te creëren in termen van weerbaarheid om onvoorziene ontwikkelingen en risico's op te kunnen vangen. En daarnaast wendbaar te kunnen door invulling te kunnen geven aan (landelijke) opgaven en ambities, ook in de vorm van cofinanciering met andere partners.
Het ravijnjaar lijkt nu (deels) afgewend, waardoor wij een alternatieve inzet voor de invulling van weerbaarheid en wendbaarheid voorstellen:

- Weerbaarheid: we stellen voor de post onvoorzien te verhogen (jaarlijks incidenteel in te zetten) van € 0,1 mln. naar € 0,5 mln. Als aanvulling op de achtervang van het gekwantificeerd risicoprofiel in de algemene reserve risicobeheersing.
- Wendbaarheid: Om invulling te kunnen geven aan ambities en opgaven is in deze begroting ruimte gecreëerd voor exploitatie- en investeringsvoorstellen. We stellen voor hiervoor € 0,5 mln. exploitatieruimte beschikbaar te stellen in 2026 oplopend tot € 2,0 mln. in 2029. Daarnaast stellen we voor jaarlijks € 10 mln. investeringsruimte beschikbaar te stellen. De inzet van deze middelen maakt jaarlijks onderdeel uit van de integrale afweging in het kader van de begrotingsvoorbereiding.

3. Afrekening ESF-middelen

Van de definitief vastgestelde subsidies door het Europees Sociaal Fonds (ESF) vanuit ESF trajecten van voor 2026, valt in 2026 € 0,5 mln. vrij ten gunste van het begrotingsresultaat.

4. Ontwikkeling ESCS-locatie: behoud zwembad voor doelgroep zwemmen

Per 1 mei 2026 start de nieuwe exploitatie van Glanerbrook. Dit is het moment waarop de taakstelling, die rust op het zwembad De Nieuwe Hateboer (DNH) aan de Sportcentrumlaan, ingevuld kan worden. De exploitatie van DNH door de Sportstichting vervalt, waarmee de subsidie op dit onderdeel niet meer nodig is. Met de vrijval van het subsidiebedrag (€ 1,8 mln.) kan de taakstelling ingevuld worden. In de begroting 2026 is de taakstelling à € 1,2 mln. en de huurderving van mei t/m dec 2026 (à € 0,3 mln.) verrekend met de vermindering van de subsidie. Vanaf 2027 vervalt de structurele subsidie aan de SSG t.b.v. DNH à € 1,8 mln. Hiervan wordt € 1,2 mln. ingezet ter dekking van de structurele taakstelling, terwijl de resterende € 0,6 mln. vrijvalt. Daarvan is ter uitvoering van de 'motie zwemwater' max € 0,3 mln. gereserveerd voor doelgroep zwemmen in DNH. Het overige deel vloeit terug naar de algemene middelen.

Cijfermatig samengevat:

	2026 (sluiting per 1 mei)	**Met ingang van 2027**
Vrijval subsidiebedrag	1,5	1,8
Realisatie taakstelling	-1,2	-1.2
Inkomstenderving vastgoed	-0,3	
Saldo	**0**	**0,6**
Beschikbaar voor doelgroep zwemmen	-0,2	-0,3
Ten laste (in 2026)/gunste (2027 ev) van de begrotingsruimte	**-0,2**	**0,3**

5. Actief verwervingsbeleid - 4 jaar

Toepassingsmiddelen voor actief grondbeleid om regie te nemen in (potentiële) ontwikkellocaties en voor het realiseren van maatschappelijke opgaven zoals geformuleerd in de Toekomstvisie 2030 en de Omgevingsvisie.
Onze inschatting voor de praktijk is daarom dat we met 1 miljoen structurele begrotingsruimte tussen de 15 en 20 miljoen aan locaties kunnen verwerven.

Wij stellen voor het jaarlijks benodigde bedrag (tot en met 2029) voor de helft te dekken uit de beschikbare incidentele middelen voor ontwikkellocaties en de helft te dekken ten laste van de begrotingsruimte.

6. Procesmiddelen volkshuisvestingsfonds

Voor de uitvoeringskracht van de deelplannen wordt € 0,2 mln per jaar aan procesmiddelen beschikbaar gesteld.

7. Procesmiddelen gebiedsontwikkeling Sittard Centraal

Voor de gebiedsontwikkeling Sittard Centraal (ontwikkelpad stationsomgeving Sittard) zijn procesmiddelen nodig voor de uitwerking van de ontwikkeling en de uitwerking van de WOKT aanvraag aanvullend op strategische aankopen.

8. Uitvoering motie duurzaamheidsmiddelen

Bij de behandeling van de routekaart in de Raad is een motie aangenomen waarbij wordt gevraagd voor voldoende structurele middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de routekaart en in deze verruiming ook rekening te houden met cofinancieringsmiddelen. Dit is een indicatieve raming. Door de val het kabinet is de uitwerking van het voornemen om SPUK-en te korten vertraagt. Wij stellen voor jaarlijks een bedrag beschikbaar te stellen van € 0,2 mln.

9. Borging uitvoeringskracht lopende/ in voorbereiding zijnde dossiers

Om invulling te kunnen geven aan de opgaven, projecten, opdrachten, prestaties en planningen die voortvloeien uit lopende en in voorbereiding zijnde dossiers is extra uitvoeringskracht op een aantal onderdelen/ beleidsterreinen benodigd.

10. Tijdelijke huisvesting (inrichtings- project- en ICT kosten Stadswinkel)

Betreft incidentele inrichtings-, project- en ICT-kosten voor de tijdelijke Stadswinkel als gevolg van nieuwe ambtelijke huisvesting.

11. Onrendabele top woco's huisvesting grote gezinnen

In het afspraken met woningcorporaties is een subsidieplafond opgenomen voor aanvragen tot 1 ton voor het huisvesten van grote gezinnen. Voor het huisvesten van grote gezinnen doen woco's grotere woningen opkopen of woningen aanpassen. Voor 2025 zijn hiervoor al incidentele middelen beschikbaar gesteld.

12. (Motie) Kleine Kampjes

Uit een recent opgeleverd behoefteonderzoek naar uitbreiding van woonwagenstandplaatsen blijkt dat er een grote behoefte is van 22-28 woonwagenstandplaatsen op de kleinere woonwagenlocaties in de gemeente. Hiervoor is eind 2024 door de raad incidenteel € 250.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt verruimd met 1 miljoen.

Beslispunt:

De actualisatie van de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 door verwerking van de (beleids)keuzes in de tabel (beleids)keuzes uit het onderdeel Actualisatie financieel perspectief van de programmabegroting 2026.

Stelposten exploitatie en investeringen

Ruimte

Aanvullend op de verwerking van bovenstaande bijstellingen is in de begroting 2026 en meerjarenraming financiële ruimte gecreëerd om invulling te kunnen geven aan nieuwe exploitatie- en investeringsvoorstellen. Zoals bij de toelichting op de post robuuste begroting aangegeven, geven we hiermee invulling van het vergroten van de wendbaarheid binnen onze begroting.

Onderstaand wordt deze ruimte nader gespecificeerd:

bedragen x € 1.000 **Stelposten voor exploitatie- en investeringsvoorstellen**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Exploitatie:	500	1.000	1.500	2.000
Investeringen:	10.000	10.000	10.000	10.000
- € 10 mln per jaar - looptijd 30 jaar; omslagrente: 1,8% - realisatie na 2 jaar	180	360	860	1.360
Saldo stelpost exploitatie- en investeringsvoorstellen	**-680**	**-1.360**	**-2.360**	**-3.360**

Voor de exploitatie is in 2026 € 0,5 mln. beschikbaar, oplopend tot een bedrag van € 2,0 mln. in 2029. Voor investeringsvoorstellen is jaarlijks € 10 mln. investeringskrediet beschikbaar.

Uitgangspunten – criteria

'Doorgaan, waarmee we zijn begonnen', is een leidend principe voor de voorstellen om in 2026 beslag te leggen op bovenstaande middelen. Aanvullend stellen we voor om bij de voorbereiding van de kadernota 2027 een nadere prioritering te doen binnen de beschikbare ruimte in de jaarschijven 2027-2029. Ons inziens past dit bij 'het goed overdragen van het stokje'.

Voor de afweging van de voorstellen hebben we onderstaande afwegingscriteria gehanteerd, ofwel een relatie gelegd met:

- 3 O's/ autonome ontwikkelingen (onvermijdbaar, onuitstelbaar, onontkoombaar)
- Opgaven die meer aandacht hebben door maatschappelijke ontwikkelingen (onderwijshuisvesting, wonen, sociaal domein jeugd, klimaatdoelstellingen)
- Uitvoeringsafspraken coalitieakkoord
- Maatschappelijke impact lange termijn
- De reguliere begroting
- Beschikbare uitvoeringskracht
- Voor wat betreft investeringen; projectfase en planning

Voorstellen beschikbare exploitatie middelen:

Wij stellen voor de invulling van de beschikbare ruimte in 2026 ad € 0,5 mln. toe te wijzen aan lobby en public affairs, procesmiddelen Toon Hermans Theater en tijdelijke huisvesting.

bedragen x € 1.000 **Stelpost - exploitatie**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	
Beschikbaar		**500**	**1.000**	**1.500**	**2.000**	
Versterken lobby en public affairs 2026 -2030		-150	-150	-450	-450	s
Procesmiddelen voor het ontwikkelen van een visie op het culturele landschap		-150				i
Tijdelijke huisvesting (ambtelijke huisvesting)		-200	pm	pm		i
Saldo stelpost exploitatie		**0**	**850**	**1.050**	**1.550**	

Versterken lobby en public affairs 2026 -2030

Versterking van de lobby- en public affairsaanpak voor de periode van 2026-2030. In dit kader wordt een gezamenlijke lobbyvisie en -strategie opgesteld en de noodzaak tot (EU)regionale en bestuurlijke samenwerking onderschreven.

Procesmiddelen voor het ontwikkelen van een visie op het culturele landschap
Voor onderzoek naar het ontwikkelen van een brede visie op het cultuurcluster zijn incidenteel middelen nodig.

Tijdelijke huisvesting (ambtelijke huisvesting)
Het Stadhuis in Geleen ondergaat een ingrijpende verbouwing als onderdeel van het plan voor nieuwe huisvesting van de ambtelijke organisatie van Sittard-Geleen. Architectenbureau De Twee Snoeken is gestart met het ontwerp van het vernieuwde kantoor en de Stadswinkel in het centrum van Geleen. Daar de sloop gepland staat voor juli 2026 moet er tijdelijke huisvesting gerealiseerd worden voor onder andere de ambtelijke huisvesting.

Voorstellen beschikbare investeringsmiddelen

Passend binnen de uitgangspunten en afwegingscriteria stellen wij voor prioriteit te geven aan de volgende onderwerpen:

- Warmtenet Zuid-Limburg;
- Cultuur: start met onderzoek naar huisvesting van het Toon Hermans Theater en werken aan een programma voor culturele landschap en vanuit daaruit keuzes maken;
- Aanpak gemeenschapsaccommodaties met het Plenkhoes als prioriteit;
- Sport: focus op korte termijn vermarkten zwembad (ESCS) en vernieuwing Sportpark Het Anker;
- Mobiliteitsprojecten: Aanpak Allee Limbricht, de Biesenweg en aanpak slimme verlichting.

bedragen x € 1.000 **Stelpost - investeringen**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Beschikbaar - investeringsmiddelen		**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**
Beschikbaar - kapitaallasten		**180**	**360**	**860**	**1.360**
Ruimte oormerking voor de bovenstaande onderwerpen					
Saldo stelpost investeringen		**180**	**360**	**860**	**1.360**

Wij stellen voor de beschikbare investeringsruimte te oormerken voor de hiervoor genoemde onderwerpen. Voorstellen voor het beschikbaar stellen van voorbereidingskredieten dan wel investeringskredieten worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd. De besluitvorming over het beschikbaar stellen van een investeringskrediet wordt gebaseerd op een onderbouwd investeringsvoorstel. In deze begroting stellen we voor in 2026 voorbereidingskredieten beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van de ESCS-locatie (€ 0,59 mln.), onderzoeken (her)ontwikkeling van het Toon Hermans Theater met als zoekrichting de Ligne (€ 0,25 mln.) en het Plenkhoes (€ 0,32 mln.).

Voor een aantal onderwerpen is de benodigde kredietruimte op basis van eerste prognoses al financieel gekwantificeerd, waarbij is aangegeven in welke jaarschijf de middelen benodigd zijn. Het betreft het Warmtenet Zuid-Limburg (2026-2029: € 5,5 mln.), Het Plenkhoes (2028: € 4 mln.), voorbereidingskrediet (her)ontwikkeling Toon Hermans Theater (2028: € 4 mln.), Aanpak Allee Limbricht (2026-2028: € 3,4 mln.), aanpak de Biesenweg (2028: € 1,0 mln.) en aanpak slimme fietspaden (2026: € 0,15 mln.).

We stellen nu voor de kredieten voor 2026 daadwerkelijk beschikbaar te stellen, te weten:

- Warmtenet Zuid-Limburg ad € 0,1 mln.;
- Aanpak van de Allee Limbricht € 1,4 mln.
- 2de fase aanpak slimme verlichting fietspaden € 0,15 mln.

Om tijdig de noodzakelijke voorbereidingen te kunnen treffen en commitment af te geven voor cofinanciering met externe partners stellen we aanvullend voor de volgende kredieten beschikbaar te stellen:

- Aanpak van de Allee Limbricht: 2027: 1,0 mln en 2028: € 1,0 mln
- Aanpak Biesenweg: 2028: € 1,0 mln

Aanvullend stellen wij voor de financiële inzet van de beschikbare investeringsmiddelen periodiek te monitoren als onderdeel van de voortgangsrapportage grote dossiers.

Beslispunten:

Het beschikbaar stellen van financiële ruimte voor nieuwe exploitatie- en investeringsvoorstellen:

- ***Voor exploitatievoorstellen € 0,5 mln. in 2026 oplopend tot € 2,0 mln. in 2029***
- ***Voor investeringsvoorstellen in de periode 2026-2029 jaarlijks € 10 mln. investeringskrediet***

De inzet van de beschikbare exploitatiemiddelen ad € 0,5 mln. in 2026 voor:

- ***Het versterken van lobby en public affairs 2026-2030 ad € 0,15 mln.***
- ***Procesmiddelen ontwikkeling visie op het culturele landschap ad € 0,15 mln.***
- ***Tijdelijke huisvesting (onderdeel ambtelijke huisvesting) ad € 0, 20 mln.***

Het beschikbaar stellen van de volgende investeringskredieten ten laste van de investeringsruimte 2026 ad € 10 mln.:

- ***Voorbereidingskrediet ontwikkeling van de ESCS-locatie ad € 0,59 mln.;***
- ***Voorbereidingskrediet onderzoeken (her)ontwikkeling van het Toon Hermans Theater met als zoekrichting de Ligne ad € 0,25 mln.;***
- ***Voorbereidingskrediet het Plenkhoes ad € 0,32 mln.;***
- ***Investeringskrediet Warmtenet Zuid-Limburg ad € 0,1 mln.;***
- ***Investeringskrediet aanpak Allee Limbricht ad € 1,4 mln.;***
- ***Investeringskrediet 2de fase aanpak slimme verlichting fietspaden ad € 0,15 mln.***

Het beschikbaar stellen van een investeringskrediet ad € 1 mln. voor de aanpak Allee Limbricht ten laste van de investeringsruimte 2027 ad € 10 mln.

Het beschikbaar stellen van de volgende investeringskredieten ten laste van de investeringsruimte 2028 ad € 10 mln.:

- ***Investeringskrediet aanpak Allee Limbricht ad € 1,0 mln.***
- ***Aanpak Biesenweg ad € 1,0 mln***

De inzet van de resterende beschikbare investeringsmiddelen ad € 34,2 mln. (periode 2026 tot en met 2029), in afwachting van afzonderlijke raadsvoorstellen, te oormerken voor de ontwikkelingen met betrekking tot:

- ***Het Warmtenet Zuid-Limburg***
- ***Huisvesting Toon Hermans Theater***
- ***De gemeenschapsaccommodatie het Plenkhoes***
- ***ESCS-locatie***
- ***Het Anker***
- ***Mobiliteitsproject (aanpak slimme fietsverlichting)***

Structureel begrotingsevenwicht

Naast het realiseren van sluitende jaarschijven moeten we op basis van onze eigen uitgangspunten en de eisen vanuit het provinciaal toezicht onze begroting en meerjarenraming ook structureel in evenwicht hebben. Dit betekent dat de structurele baten voldoende moeten zijn om onze structurele lasten te dekken. In de begrotingscirculaire 2026 heeft de provinciaal toezichthouder aangegeven dat om voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking te komen, de begroting 2026, of de meerjarenraming uiterlijk in 2029, structureel en reëel moet sluiten.

Onderstaand brengen we op basis van de actuele begrotingssaldi de ontwikkeling van de structurele begrotingssaldi in beeld. Om het structureel saldo te berekenen worden de incidentele posten uit het begrotingssaldo geëlimineerd. Dit betekent dat we de incidentele baten negatief respectievelijk de incidentele lasten positief op het begrotingssaldo corrigeren.

Tabel - structureel begrotingsevenwicht o.b.v. actualisatie begrotingssaldi

Structurele begrotingssaldi bedragen x € 1.000	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Saldo baten en lasten, exclusief mutaties in reserves	-12.066	-3.478	919	966
Toevoeging en onttrekkingen aan reserves	12.389	7.558	-44	-846
Begrotingssaldo voor bestemming	**323**	**4.080**	**875**	**120**
Correctie incidentele posten				
- incidentele lasten (positieve correctie)	20.213	10.793	5.045	4.792
- incidentele baten (negatieve correctie)	-17.344	-12.801	-5.231	-4.429
Saldo correctie incidentele baten en lasten	**2.869**	**-2.008**	**-186**	**363**
Structurele begrotingssaldi	**3.192**	**2.072**	**689**	**483**

In bovenstaande tabel is de ontwikkeling van de begrotingssaldi (voor bestemming) én de structurele begrotingssaldi in beeld gebracht. De bijstellingen in het begrotingsbeeld door autonome ontwikkelingen en beleidskeuzes hebben we eerder in hoofdstuk toegelicht. De belangrijkste incidentele baten en lasten in deze begroting hebben betrekking op:

- De incidentele lasten met betrekking tot de speerpunten uit de uitvoeringsagenda 2024-2026;
- De dekking van de uitvoeringsagenda 2024-2026 met de inzet van incidentele middelen (algemene reserve);
- De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Na correctie van de incidentele baten en lasten blijkt dat in onze begroting tot en met 2029 structureel begrotingsevenwicht is geborgd. Voor een gedetailleerde specificatie van de incidentele baten en lasten verwijzen wij naar paragraaf “Overzicht incidentele baten en lasten”. In paragraaf “Structureel evenwicht” is de opbouw van de begrotingssaldi per programma weergegeven.

Samenvatting begrotingsbeeld

In onderstaande tabel zijn zowel de reguliere als de structurele begrotingssaldi samengevat:

bedragen x € 1.000 **Ontwikkeling begrotingsbeeld**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Begrotingssaldi	**323**	**4.080**	**875**	**120**
Structurele begrotingssaldi	**3.192**	**2.072**	**689**	**483**

Uit de actualisatie van het begrotingsbeeld blijkt dat onze (structurele) begrotingssaldi in de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 voordelig zijn. De landelijke trend van het doorgeschoven ravijnjaar leidt in ons

geactualiseerd begrotingsbeeld nu niet tot tekorten, waardoor er nu geen urgentie is om ombuigingsmaatregelen voor te bereiden. Door de afname van de voordelige (structurele) begrotingssaldi in de meerjarenraming plaatsen wij wel een aantal kanttekeningen:

- Het risicoprofiel ten aanzien van nieuwe effecten van loon- en prijsontwikkeling (LPO) in de lopende projectenportefeuille, komen ten laste van de begroting komen. Het krediet prijsstijgingen grote projecten is immers volledig ingezet.
- Met de uitvoeringsagenda 2024-2026 (‘speerpunten’) hebben we specifieke activiteiten op een aantal beleidsterreinen aangejaagd, geïntensiveerd dan wel van een impuls voorzien. Hieraan zijn evaluatiemomenten gekoppeld. Bij een positieve evaluatie kunnen deze activiteiten worden voortgezet. Deze continuering maakt onderdeel uit van de integrale afweging van de beschikbare begrotingsruimte.
- Uit het verloop van de stelpost inflatie blijkt dat de gereserveerde middelen niet toereikend zijn om de effecten van LPO op onze begroting op te kunnen vangen. Reden hiervoor is dat de compensatie die wij van het Rijk via de circulaires ontvangen, gebaseerd is op lagere inflatiepercentages dan waar wij in de uitvoering van onze begroting mee geconfronteerd worden. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in de verwerking van de CAO, de beheerplannen IPOR en de onderdelen van het sociaal domein. Aanvulling van de middelen in 2026 en 2027 is noodzakelijk om de tekorten op te kunnen lossen én ruimte te hebben om nieuw effecten van LPO op te kunnen vangen ;
- Houdbaarheid van het sociaal domein, waarbij er zowel bij de Wmo en Jeugdzorg naar verwachting sprake is van volumegroei (o.a. door toenemende vergrijzing en armoede) en inflatie, terwijl er sprake is van onvoldoende rijkscompensatie;
- Ontwikkelingen binnen het fysieke domein met onder andere de vervanging en verduurzaming van maatschappelijk vastgoed (o.a. scholen, gemeenschapshuizen en sportaccommodaties) en vervanging van civiele infrastructuur, waarbij de jaarlijkse kostenstijging hoger is dan de gemiddelde inflatie (compensatie via het gemeentefonds).

Aan de hand van de P&C-cyclus volgen wij de actuele ontwikkelingen op de voet. Op basis van de betekenis hiervan voor ons begrotingsbeeld en de financiële positie doen wij waar nodig tijdig voorstellen om bij te sturen.

In voorliggende begroting hebben we financiële ruimte gecreëerd, zowel op het gebied van exploitatie als investeringen, om invulling te kunnen geven aan nieuwe voorstellen. De daadwerkelijke inzet van deze middelen vindt plaats aan de hand van een integrale afweging respectievelijke op basis van afzonderlijke raadsbesluiten. Passend binnen de financiële kaders en personele kaders (borging uitvoeringskracht).

Tegelijkertijd streven wij een solide financieel beleid na, resulterend in een structureel sluitende begroting en meerjarenraming. Gezien bovenstaande kanttekeningen stellen wij voor de voordelige begrotingssaldi vooralsnog beschikbaar te houden. Dit met het doel toekomstige nadelige ontwikkelingen op te kunnen vangen, zonder dat hier afzonderlijke maatregelen (ombuigingen) voor nodig zijn. Passend binnen de uitvoeringsprincipes verwerken we vaststaande ontwikkelingen wanneer ze zich voordoen. Overige ontwikkelingen koppelen we aan integrale afwegingsmomenten bij de voorbereiding van de kadernota/-brief en begroting.

Beslispunt:
De voordelige begrotingssaldi in de jaarschijven 2026 tot en met 2029 aan te houden in afwachting van de ontwikkeling van het Rijksbeleid met betrekking tot gemeentefinanciën en het risicoprofiel binnen onze begroting.

Weerstandsvermogen

Voor een goed inzicht in onze financiële positie kijken we naast de ontwikkeling van het begrotingsbeeld naar onze financiële weerbaarheid. Hierbij gaat het over de mate waarin wij in staat zijn financiële risico's op te vangen. Dit komt tot uitdrukking in ons weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen geeft aan over hoeveel incidentele middelen we beschikken om risico's en/of onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat de uitvoering van de begroting in het gedrang komt. In de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing hebben wij de kaders voor de minimale omvang van ons weerstandsvermogen vastgelegd. Het gaat dan over de algemene reserve en de algemene reserve risicobeheersing. In onderstaande tabel hebben we de toepassing van deze kaders voor beide reserves inzichtelijk gemaakt.

Algemene reserve risicobeheersing

In de algemene reserve risicobeheersing dekken wij ons risicoprofiel af. Dit doen we op basis van onderstaande spelregels uit de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing.

- De dekkingsgraad weerstandsvermogen bedraagt 100% (1,0);
- In deze reserve vindt 100% risicoafdekking plaats. Het risicoprofiel is gebaseerd op het totaal van de gekwantificeerde risico's en het restrisico. Het restrisico wordt gebaseerd op 1% van het begrotingstotaal;
- Overschotten/ tekorten in deze reserve verrekenen we met de algemene reserve.

Tabel opbouw algemene reserve risicobeheersing

Opbouw algemene reserve risicobeheersing	
Kwantificeerbare risico's	9.040
Genormeerd risicoprofiel - restrisico 1% van het begrotingstotaal	4.500
Benodigd in algemene reserve risicobeheersing	**13.540**
Algemene reserve risicobeheersing (jaarrekening 2024)	**17.410**
Verrekening met de algemene reserve (surplus)	**3.870**
weerstandscapaciteit na aanvulling	100%

In bovenstaande tabel zijn de financiële gevolgen van de actualisatie van ons risicoprofiel voor de algemene reserve risicobeheersing in beeld gebracht. Het geactualiseerd risicoprofiel voor individueel kwantificeerbare risico's bedraagt € 9,0 mln. Hierin zijn onder andere risico's op het gebied van ontwikkellocaties, aandeel macrobudget BUIG, verzilveringspercentage Wmo en waardering aandelen Mijnstreek Warmte betrokken.

Op basis van dit profiel en een 100% dekkingsgraad blijkt dat we in 2025 een overschot hebben in de algemene reserve risicobeheersing van € 3,9 mln. Het lager gekwantificeerde risicoprofiel komt onder andere door de realisatie van de ombuiging ESCS-locatie en een lagere kwantificering van het risico toenemende kosten jeugdzorg. Via de besluitvorming over deze begroting stellen wij voor dit overschot toe te voegen aan (het surplus van) de algemene reserve. Na deze verwerking is het geactualiseerd risicoprofiel exact 100% afgedekt in de algemene reserve risicobeheersing. Voor een gedetailleerde toelichting op bovenstaande tabel verwijzen wij naar paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Beslispunt:

Het overschot in de algemene reserve risicobeheersing ad € 3,9 mln. toe te voegen aan het surplus van de algemene reserve, waardoor het geactualiseerd risicoprofiel volledig (100%) wordt afgedekt.

Algemene reserve

In de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing is de ondergrens van de algemene reserve bepaald op 2% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel geven wij inzicht in het verloop van de algemene reserve.

Tabel Opbouw algemene reserve

Bedragen x € 1.000	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Opbouw algemene reserve					
Omvang algemene reserve	34.450	27.281	21.266	20.706	20.146
Bestemmingen	-4.018	-8.169	-7.015	-1.560	-1.560
Ondergrens (2% van het begrotingstotaal)	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000
Surplus in algemene reserve	**21.432**	**10.112**	**5.251**	**10.146**	**9.586**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het begroot saldo van de algemene reserve eind 2025 € 34,5 mln. bedraagt en vervolgens afneemt tot een bedrag van € 20,1 mln. in 2029. Deze daling is het gevolg van de besluitvorming over de dekking van de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2025-2027 (begroting 2024). Hierbij hebben we met de inzet van incidentele middelen tijdelijk impulsen geven aan een aantal activiteiten/ speerpunten.

In de omvang van de algemene reserve in 2025 is rekening gehouden met de aanvulling van het overschot uit de algemene reserve risicobeheersing van € 3,9 mln. Na inzet voor een aantal specifieke bestemmingen en rekening houdend met de ondergrens resulteert het surplus in de algemene reserve. De specifieke bestemmingen zijn gebaseerd op eerdere raadsbesluiten. Het betreft met name de eerder genoemde incidentele dekking van de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2027. Daarnaast maakt het voorstel om in de periode 2026-2029 jaarlijks € 1 mln. beschikbaar te stellen voor cofinanciering van het Volkshuisvestingsfonds hier deel van uit. Het surplus neemt af van € 21,4 mln. in 2025 tot een bedrag van € 9,6 mln. in 2029. Wij benadrukken dat het surplus een incidenteel karakter heeft. De toename van de algemene reserve en het surplus in het bijzonder draagt bij aan het versterken van onze financiële positie respectievelijk aan de ontwikkeling van onze financiële kengetallen.

IBOR- investeringen

Binnen het investeringsprogramma maken we onderscheid in vervangingsinvesteringen IBOR en investeringen in nieuw beleid. De investeringen in nieuwe beleid hebben een plek gekregen in de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026 (begroting 2024). Daarnaast stellen we in deze begroting voor jaarlijks € 10 mln beschikbaar te stellen voor nieuwe investeringsvoorstellen. Hierop zijn we eerder in dit hoofdstuk ingegaan.

Op basis van eerdere besluitvorming is jaarlijks een investeringsbudget voor reguliere Ibor-vervangingen beschikbaar van € 16,4 mln. Dit jaarlijks investeringsbedrag wordt bijgesteld voor het effect van prijsstijgingen. Dit effect wordt binnen de bestaande begroting opgevangen en bedraagt in 2026 € 0,4 mln. Daarnaast wordt bij de actualisatie van het begrotingssaldo voorgesteld het jaarlijks investeringsbudget met € 2 mln. te verhogen. Zie hiervoor de toelichting bij voorstel 13.2 uit de tabel 'Vaststaande ontwikkelingen'.

Samenvatting vervangingsinvesteringen

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	totaal
Begroting 2025						
Vervangingsinvesteringen IBOR regulier	16.500	16.400	15.100	15.100	15.100	78.200
Begroting 2026	-	-	-	-		-
inflatie / prijsstijgingen		400	400	400	400	1.600
Verhogen vervangingsinvesteringen (*zie voorstel 13.2 tabel vaststaande ontwikkelingen*)		2.000	2.000	2.000	2.000	8.000
Totaal beschikbaar	**16.500**	**18.800**	**17.500**	**17.500**	**17.500**	**87.800**

Voor een verdere toelichting op de IBOR-vervangingsinvesteringen verwijzen wij naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Beslispunt:
Het beschikbaar stellen van een krediet voor vervangingsinvesteringen Ibor in 2026 van € 18,8 mln.

Kredietvoteringen

In deze begroting stellen we voor de volgende kredieten beschikbaar te stellen:

Tabel Kredietvoteringen

Investering	Programma	Dekking kapitaallasten	Investeringsbedragen *bedragen x € 1.000*
Ontsluiting Absbroek	Verkeer, vervoer en waterstaat	Ten laste van de algemene middelen	3.800
Vloercoating parkeergarages	Verkeer, vervoer en waterstaat	Ten laste van de algemene middelen	7.812
Proeftuin Zeeheldenbuurt	Verkeer, vervoer en waterstaat	Binnen de bestaande begroting	550
Totaal investeringskredieten			**12.162**

In deze begroting stellen we voor een drie investeringskredieten beschikbaar te stellen voor een totaalbedrag van afgerond € 12,2 mln. De kapitaallasten van de kredietvoteringen Ontsluiting Absbroek en Vloercoating parkeergarages hebben we meegenomen in de actualisatie van de begrotingssaldi[1]. Het krediet Proeftuin Zeeheldenbuurt maakt onderdeel uit van het Investeringsprogramma 2021-2024. De kapitaallasten hiervan zijn gedekt binnen de bestaande begroting. Voor een gedetailleerdere toelichting op bovenstaande voorstellen tot kredietvotering verwijzen wij naar het betreffende programma in het hoofdstuk programmaplan.

Beslispunt:
Het beschikbaar stellen van een krediet voor:

- ***Ontsluiting Absbroek ad € 3,8 mln. en de kapitaallasten te dekken ten laste van de algemene middelen;***
- ***Vloercoating parkeergarages ad € 7,8 mln. en de kapitaallasten te dekken ten laste van de algemene middelen;***
- ***Proeftuin Zeeheldenbuurt ad € 0,6 mln. en de kapitaallasten te dekken binnen de bestaande begroting.***

Specifieke begrotingsposten

Stelpost inflatie

Via de P&C-cyclus volgen wij de invloed van loon- en prijsstijgingen op onze begroting. In onze begroting hebben wij middelen, die wij hiervoor via de circulaires hebben ontvangen, gereserveerd om de effecten van deze loon- en prijsstijgingen op te kunnen vangen. Deze middelen zijn gereserveerd op de stelpost inflatie. In onderstaande tabel brengen wij de inzet van deze stelpost in beeld.

[1] Zie voorstellen 9 (Vloercoating parkeergarages) en 14 (Ontsluiting Absbroek) in tabel vaststaande ontwikkelingen.

Tabel verloop stelpost inflatie

bedragen x €1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Inzet stelpost inflatie				
Beschikbaar:				
Beschikbaar o.b.v. de actuele begroting 2025	7.177	11.901	19.903	19.903
Meicirculaire 2025	3.606	4.539	4.755	13.124
Beschikbaar resultaatbestemming jaarstukken 2024				
Totaal beschikbaar	**10.783**	**16.440**	**24.658**	**33.027**
Inzet:				
Inzet 1ste rapportage 2025	4.160	4.154	4.151	4.151
Inzet begroting 2026	11.603	13.707	13.864	13.881
Totaal inzet	**15.763**	**17.861**	**18.015**	**18.032**
Saldo stelpost inflatie	**-4.980**	**-1.421**	**6.643**	**14.995**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in 2026 een bedrag van € 10,8 mln. beschikbaar is om de gevolgen van loon- en prijsontwikkelingen op te kunnen vangen. Dit loopt op tot een bedrag van ruim € 33 mln in 2029.

Via de P&C-cyclus worden voorstellen gedaan om effecten van loon- en prijsontwikkeling (LPO) op onze begroting uit de gereserveerde middelen te dekken. Na de verwerking van de effecten uit de 1ste rapportage 2025 wordt in de begroting een aantal voorstellen gedaan om een beroep te doen op de gereserveerde middelen. In 2026 gaat het over een bedrag van € 11,6 mln. In onderstaande tabel is aangegeven, welke posten het betreft.

Tabel Inzet stelpost inflatie

bedragen x €1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
aanbesteding accountantsdiensten 2025-2028	121	126	132	132
reservering CAO 2025-2027	5.600	7.700	7.700	7.700
gemeenschappelijke regelingen	425	425	425	425
contracten ICT	92	92	92	92
indexering centrale P-budgetten	188	188	188	188
correctie vervallen taakstelling MO	180	180	180	180
financieel pakket	158	158	308	308
ibor beheerplannen investeringen	363	363	363	363
Ibor beheerplannen exploitatie	2.200	2.200	2.200	2.200
Vidar CAO				
leerlingenvervoer 2025-2026	70	70	70	70
verblijf Jeugdzorg	406	406	406	406
huishoudelijke ondersteuning	607	607	607	607
subsidie professionele instellingen	778	778	778	778
functiewaardering IPOR-Wijkbeheer	348	348	348	348
Kleine verschillen (< € 50.000)	67	66	67	84
Saldo inzet stelpost inflatie	**11.603**	**13.707**	**13.864**	**13.881**

Voor een inhoudelijke toelichting op bovenstaande bijstellingen verwijzen wij u naar het programmaplan.

Na actualisatie van de inzet van de stelpost inflatie blijkt dat de claims in de jaarschijven 2026 en 2027 de beschikbare middelen fors overstijgt, resulterend in tekorten van € 5,0 mln. in 2026 en respectievelijk € 1,4

mln.in 2027. Hieruit is het effect zichtbaar dat het Rijk gemeenten onvoldoende compenseert voor de werkelijke effecten van loon- en prijsontwikkeling waarmee wij in de uitvoering van onze begroting worden geconfronteerd.

Voor het oplossen van de tekorten in deze jaarschijven stellen we voor het restant aan inflatiemiddelen in de jaarschijf 2025 toe te voegen aan de stelpost 2025. Op basis van het 2de rapportage 2025 bedraagt het saldo van de stelpost inflatie in 2025 € 5,5 mln. Aanvullend stellen we voor eventuele middelen die in toekomstige Circulaires Gemeentefonds beschikbaar worden gesteld, toe te voegen aan de stelpost inflatie 2026/ 2027

Beslispunt:
De nadelige saldi op de stelpost inflatie van € 5,0 mln in 2026 respectievelijk € 1,4 mln in 2027 op te losssen door:

- ***het toevoegen van het restant stelpost 2025 aan de stelpost 2026;***
- ***middelen die uit toekomstige circulaires Gemeentefonds worden ontvangen hiervoor in te zetten.***

Uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026

In de besluitvorming over de begroting 2024 is de uitvoeringsagenda 2024-2026 vastgesteld. In deze agenda zijn de 'speerpunten' uit de kadernota 2023 en overige ambities uit het coalitieakkoord 'Samen zorgvuldig, verbindend doorpakken! en de Uitvoeringsafspraken 2022-2026 opgenomen. Dit met het doel om activiteiten tijdelijk aan te jagen, te intensiveren of van een impuls te voorzien. Deze agenda, gedekt met incidentele middelen, kent een looptijd tot en met 2026, waarbij de uitvoering van enkele speerpunten in 2027 eindigen.

Gebaseerd op het overzicht uit de begroting 2024 is onderstaande de resterende periode van de uitvoeringsagenda weergegeven. Via de besluitvorming over de begroting 2024 zijn de middelen beschikbaar gesteld. Aanvullend op dit besluit zijn via de tussentijdse rapportages op onderdelen budgetten doorgeschoven naar latere jaren.

Uitvoeringsagenda – investeringen (bron: begroting 2024)

Investeringsvoorstellen *bedragen x € 1.000*	**2026**	**2027**
Strategische huisvestingsplan onderwijs- en kindfuncties	5.000	5.000
Mobiliteitsaanpak	300	300
Landschapspark de Haese		
Stimulering vrijetijdseconomie	100	100
Corio Glana HL 16/17		
Ontwikkelpad Geleen Zuid		3.000
Totaal investeringsbedragen	**5.400**	**8.400**

Uitvoeringsagenda - exploitatie

SPEERPUNT *bedragen x € 1.000*	**2026**	**2027**
Landschapspark de Haese - exploitatie	52	52
Groenagenda	150	
Brede aanpak veiligheid	175	100
Cultureel en immaterieel erfgoed	500	
Veerkrachtig MKB	201	
Uitvoeringsprogramma detailhandel	1.865	
Veerkrachtig Geleen centrum - circulaire economie	1.050	1.050
Veerkrachtig Geleen centrum - aankoop leegstaande panden		

SPEERPUNT *bedragen x € 1.000*	2026	2027
Actieve klantbenadering Vidar		
Veiligheid ontwikkelpaden	1.250	
Proeftuin Zeeheldenbuurt	50	
Stadsmarketing	400	
Arbeidsmarktinfrastructuur	130	
Ruimte voor het MKB	742	
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	0	0
Lokale lastenverlichting	1500	1500
Smart City	150	
Stadslabs	500	
'Koesteren groene plekken'		
'1:1-aanpak met bijzondere aandacht voor energiearmoede'	0	0
'Actief benaderen inwoners rondom energiearmoede'	0	0
'Ruimte voor ontmoeting in de openbare ruimte'		
'Leerwerklijnen Vidar'	0	0
'Versnelling woningbouwplannen'	0	0
'Toekomstgericht kader voor ontwikkelingen op woongebied'	0	0
'Actief in gesprek met inwoners'	0	0
'Volgende stap in van buiten naar binnen werken'	0	0
'Ondersteunen bestuurlijke rol in diverse netwerken'	0	0
'Versterken informatiepositie van de raad'	0	0
'Samenwerking raad en college minimaal jaarlijks evalueren'	0	0
Centra zijn continu schoon'	0	0
'Versterken coördinatie op werkzaamheden derden in ORU'	0	0
'Uitwerking ontwikkelpaden in concrete uitvoeringsvoorstellen'	0	0
Werkdruk verlagen in de ambtelijke organisatie'	0	0
'Ondersteuning MKB'	0	0
Totaal speerpunten - exploitatie	**8.715**	**2.702**

In de begroting 2024 en 2025 zijn de meeste speerpunten financieel gekwantificeerd. Voor zover aan een speerpunt geen bedragen zijn gekoppeld, zijn voor de uitvoering geen extra financiële middelen nodig. Wij merken op dat deze uitvoeringsagenda een incidenteel karakter heeft, met uitzondering van het speerpunt lokale lasten verlichting. Deze lastenverlichting heeft een structureel karakter.

Programmaplan 2025-2028

Leeswijzer

Begrotingsstructuur

In dit hoofdstuk wordt de begrotingsstructuur nader uitgewerkt in doelen en resultaten. Tevens wordt een relatie gelegd met het beschikbare budgettaire kader. In bijlage 5 is de begrotingsstructuur weergegeven. De 8 programma's zijn onderverdeeld in subprogramma's

Programma's

Op het niveau van het programma beschrijven wij de volgende onderdelen:

- Korte samenvatting van de inhoud van het programma, inclusief de relatie met de veerkrachten;
- Het beschikbare budget (baten en lasten van het programma), inclusief toelichting op hoofdlijnen.

Subprogramma's

In de uitwerking van het programmaplan hebben we de programma's onderverdeeld in (sub)programma's. Met deze onderverdeling wordt:

- De samenhang tussen de verschillende inhoudelijke onderwerpen binnen een programma geborgd;
- De financiële informatie over de budgetten en de financiële bijstellingen op gedetailleerder weergegeven;
- De samenhang tussen inhoud en bijbehorende budgetten verbeterd.

Vervolgens gaan wij per subprogramma in op de volgende onderdelen:

- Een beschrijving van de inhoud van het betreffende subprogramma;
- Een overzicht van de beschikbare budgetten (baten en lasten van het subprogramma), inclusief de voostellen om de budgetten aan te passen respectievelijk kredieten te voteren.
- Een uitwerking van het onderdeel monitoring, waarin is uitgewerkt hoe de voortgang van het subprogramma kan worden gevolgd.

Begroting op hoofdlijnen

De begroting op hoofdlijnen maakt nu integraal onderdeel uit van het programmaplan en wordt daarmee niet meer als afzonderlijk document gepubliceerd. In de uitwerking is de relatie tussen de begroting op hoofdlijnen en de (sub)programma's verstevigd. De begroting op hoofdlijnen is geordend naar de vier veerkrachten, waarbij per veerkracht:

- Korte beschrijving van de veerkracht in termen van opgaven en (letterlijk) gebaseerd op teksten Toekomstvisie en coalitieakkoord.
- Staat van de veerkracht, met een beschrijving van waar we in 2026 op inzetten ('hoog over').

Leeswijzer tabellen

Voor de leesbaarheid van de financiële tabellen plaatsen wij enkele opmerkingen:

- Bedragen zijn weergegeven in duizendtallen, tenzij anders is aangegeven;
- Bedragen met een '+' hebben een positieve invloed op het begrotingssaldo; bedragen met een '-' hebben een negatieve invloed op het begrotingssaldo;
- Tussen de verschillende overzichten kan sprake zijn van minimale afrondingsverschillen.

Programmabegroting op hoofdlijnen

In de programmabegroting op hoofdlijnen beschrijven we welke maatschappelijke opgaves we in Sittard-Geleen hebben, hoe we er in 2026 voorstaan en wat we willen bereiken. We geven op hoofdlijnen aan hier we hier in 2026 aan willen werken. Een gedetailleerde beschrijving is terug te vinden in de programmabladen.

De programmabegroting op hoofdlijnen is opgebouwd aan de hand van de vier veerkrachten uit de Toekomstvisie 2030 die we in 2020 samen met de samenleving hebben opgesteld. In de Toekomstvisie 2030 beschrijven we wat voor samenleving wij willen zijn in Sittard-Geleen. In de programmabegroting op hoofdlijnen geven we aan hoe we hier als gemeente in 2026 aan bij willen dragen.

Als gemeente geven we richting aan een brede ontwikkeling: van uitvoeren naar mogelijk maken, van sectorale programma's naar integrale opgaven en van losse beleidsstukken naar betekenisvolle keuzes voor de toekomst van Sittard-Geleen. In 2026 zetten we verdere stappen in de richting van meer opgavegericht werken. Onderdeel daarvan is inzicht in de opgaven voor Sittard-Geleen, zodanig uitgewerkt dat deze onze veerkrachtige en betekenisvolle maakregio goed verbeeld.

Ecologische veerkracht

Ecologische veerkracht draait om het vermogen van de natuur, bodem en lucht om zich aan te passen aan veranderingen zoals klimaatverandering of menselijke ingrepen en daarmee ook een gezonde leefomgeving voor onze inwoners (Toekomstvisie 2030).

Opgaven

Het klimaat verandert. We willen de leefomgeving hierop aanpassen. Klimaatbestendig en meer natuurlijk en waterrijk. Om een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving te behouden, met meer biodiversiteit, minder hittestress en een betere waterkwaliteit. Voor een gezonde aarde en daarmee gezonde inwoners. Met een afwisselend landschap dat met haar glooiende hellingen, beekdalen, boerenlandschap en vrij stromende Maas uniek en gewaardeerd wordt. Ook willen we ons steentje bijdragen aan het afremmen van de klimaatverandering en biodiversiteitsverlies. We willen daarom onze economie circulair maken, minder energie gebruiken en de energie die we gebruiken duurzaam opwekken. Ook willen we de kwaliteit van lucht, water en bodem verbeteren.

Waar staan wij en wat willen wij bereiken in 2026?

We hebben in Sittard-Geleen meer dan vroeger te maken met wateroverlast en perioden van droogte en hitte. Het water loopt ons steeds vaker letterlijk over de voeten en hittestress is inmiddels een gezondheidsprobleem voor kwetsbare inwoners. De biodiversiteit, het in stand houden van planten en dieren, staat onder druk met gevolgen voor de gezondheid (bijvoorbeeld door slechtere waterkwaliteit en ziektes door invasieve soorten) en voedselzekerheid. We hebben nog flinke stappen te zetten in het klimaatbestendig maken van onze leefomgeving en het behouden van onze biodiversiteit zoals de Foto van de Leefomgeving laat zien die we met het maken van de Omgevingsvisie opstelden. Ook zijn in het circulair maken van onze economie en de energietransitie nog serieuze stappen te maken.

Als gemeente willen wij onze bijdrage aan de ecologische opgaven vergroten. En samen met inwoners, organisaties en ondernemers werken aan een samenleving met meer ecologische veerkracht. In 2026 geven we daarom aandacht aan het beschermen en versterken van de landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van het buitengebied. Het beter verbinden van de verschillende natuurgebieden is hierbij van belang. Verder werken we samen met agrariërs aan toekomstbestendige landbouw.
We geven ook aandacht aan het vergroenen van de openbare ruimte met bijzondere aandacht voor ontmoetingsplekken. Ook hebben we aandacht voor het versterken van de landschappelijke overgang van onze wijken en dorpen naar het buitengebied. En ook voor een gezond, klimaatadaptief en toekomstbestendig bomenbestand.
Daarnaast werken we aan het geleidelijk beperken van de milieubelasting door industrie, verkeer, agrarische bedrijvigheid en andere bronnen, zodat de water- en bodemkwaliteit verbetert en geluid en uitstoot verminderen. Dit heeft een positieve invloed op de gezondheid van onze inwoners.

We hebben aandacht voor meer ruimte geven aan water, klimaatadaptief bouwen en het aanpakken van overstromingsgebieden.
We werken aan het isoleren van woningen, de aanleg van het Warmtenet Zuid-Limburg en de uitvoering van warmte uitvoeringsplannen. We moedigen het gebruik van zonnepanelen aan, wegen grootschalige duurzame opwek in het buitengebied af en we werken aan innovatieve windenergie oplossingen. We blijven ons in 2026 inzetten om problemen met het elektriciteitsnet te verminderen en kijken hoe we de gemeentelijke eigendommen kunnen verduurzamen .

We werken in 2026 aan bewustwording met het duurzaamheidsplatform Goede Morgen, de fysieke ontmoetingslocatie in het centrum van Geleen. We ronden in 2026 het Europese project Syschemiq af, specifiek gericht op het betrekken van inwoners bij de beweging naar het sluiten van de plastic kringloop. In 2026 continueren en of starten we activiteiten met betrekking tot duurzaamheid en Circulaire Economie.

Sociale veerkracht

Sociale veerkracht gaat over de veerkracht van mensen, fysiek en mentaal. Door de focus te leggen op positieve gezondheid, en een leven lang leren en ontwikkelen te stimuleren creëren we een veerkrachtige samenleving die om kan gaan met veranderende omstandigheden. (Toekomstvisie 2030).

Opgaven

We gaan op de eerste plaats voor de positieve gezondheid van onze inwoners. Bij positieve gezondheid staat een betekenisvol leven van mensen centraal. Samen met inwoners willen we de nadruk leggen op veerkracht en eigen regie en niet alleen op de beperkingen of ziekte zelf.
De buurt en de woon- en leefomgeving is daarom extra van belang. De leefomgeving van wijk, buurt, dorp of straat en de aanwezige ontmoetingsplekken en voorzieningen maken van een huis immers een 'thuis'. Dan gaat het om voldoende en duurzame woningen, groen, water en schone lucht en vooral ook om contact met buren en buurtgenoten en een thuisgevoel. Een beweegvriendelijke leefomgeving met goede fiets- en wandelpaden en sportaccommodaties draagt daar aan bij. Evenals het verbinden van onze rijke historie met een circulaire toekomst.
Als gemeente willen wij hieraan bijdragen. En samen met inwoners, organisaties en ondernemers werken aan een samenleving waarin mensen worden gezien, mee doen en gelijke kansen krijgen. Waar het veilig is, de betrokkenheid bij elkaar wordt vergroot en waarin we elkaar kunnen aanspreken.
De aanpak om sociale veerkracht te vergroten, is niet overal en voor iedereen hetzelfde. Mensen hebben verschillende behoeften. Wijken en buurten zijn op een andere manier georganiseerd en hebben andere uitdagingen. Maatwerk per wijk of buurt is belangrijk waarbij we meer aandacht willen geven aan de omgeving, ontmoeting en de manier waarop we met elkaar samenleven. Want de sociale veerkracht verbeteren kunnen we niet alleen.

Waar staan wij en wat willen wij bereiken in 2026?

Zowel de gezondheid van onze inwoners als de veerkracht van onze wijken en buurten verdienen veel aandacht. De gezondheidsmonitor van de GGD en het zorggebruik in de regio toont aan dat de gemiddelde gezondheid, en met name ook de gezondheidsbeleving van inwoners maar ook de feitelijke gezondheid, flink lager scoort dan het gemiddelde van Nederland. En onderzoek naar de veerkracht van onze wijken en buurten laat zien dat deze de afgelopen jaren in een aantal wijken, met name in Sittard en Geleen, achteruit is gegaan. Hierbij is gekeken naar veiligheid, wonen en de mate van concentratie van kwetsbare inwoners in wijken en buurten.
Extra belangrijk dus dat we als gemeente vooral inzetten op de woon- en leefomgeving van inwoners samen met de door ons gesubsidieerde formele en informele organisaties die zich inzetten voor een sterke sociale basis, gezond opgroeien en het ontwikkelen van onze jeugd en het bevorderen van een gezond en actief leven van iedereen.

En bij de uitvoering van de wettelijke taken Wmo, Jeugdwet en Participatiewet is een integrale dienstverlening erg belangrijk, het onderscheid dat wij maken in de uitvoering van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet is voor onze inwoners niet van belang. De afgelopen jaren is hierin flink geïnvesteerd. Zo zijn we gestart met de doorbraakmethode, zetten we de talentontwikkeling van inwoners binnen Vidar centraal en werken we aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. Ook in 2026 gaan we daarmee verder en investeren we in sterke lokale teams alsook in de samenwerking met partnerorganisaties in wijken en buurten, denk aan de Pluswijkenaanpak.

De zogenaamde transformatie binnen het sociale domein is nog steeds heel actueel. Met een IZA, GALA en AZWA wordt ingezet op de verschuiving van zorg naar welzijn met nadruk op preventie en positieve gezondheid, de Hervormingsagenda Jeugd zet in op verbeterde jeugdhulp en de Participatiewet in Balans en de versterking van de ontwikkelbedrijven zet in op beter aansluitende ondersteuning gericht op bestaanszekerheid en meedoen in de samenleving en op de arbeidsmarkt.

We investeren ook in sport en cultuur. We wonen en leven in een prachtige groene gemeente met een rijke historie, bijzonder cultureel aanbod en grote diversiteit aan sportfaciliteiten. We verbinden, verwonderen, spiegelen en prikkelen. We stimuleren betekenisvolle ontmoetingen en een omgeving die uitnodigt tot bewegen. Dat doen we in de openbare ruimte, in de culturele instellingen en gemeenschapshuizen en in en nabij onze talloze sportvoorzieningen. Wij zorgen voor een (maatschappelijk en (sport)voorzieningenniveau dat optimaal bijdraagt aan de opgaven op het vlak van ontmoeten en bewegen. En dat doen we niet alleen met voorzieningen. We maken ontmoeten en bewegen ook mogelijk door een leven lang sport en beweegaanbod samen met verenigingen, de Sportstichting en Ecsplore. Ook werken we aan meer ruimte voor fietsen en wandelen zodat onze inwoners op een actieve en duurzame manier van hun woning bij voorzieningen, werk en ons mooie buitengebied kunnen komen.

Uit verschillende woningbehoefteonderzoeken blijkt dat onze woningen op termijn niet meer aansluiten bij de vraag en onverkoopbaar worden omdat ze niet meer passen bij de behoefte en het passend duurzaamheidsniveau. Ook woningcorporaties moeten een deel van hun voorraad vanwege dezelfde reden de komende jaren transformeren. We zetten daarom in op het versnellen van de herstructurering gericht op veerkrachtige wijken en van woningbouw rond de centra van Sittard en Geleen en creëren ruimte voor specifieke woningbehoeften in de dorpen. Daarmee geven we uitvoering aan het in 2025 vastgestelde volkshuisvestingsprogramma.

Ook zien we veiligheid als de basis voor een prettige manier van samenleven in onze gemeente, voor iedereen. We zetten ons in om onze gemeente veilig te maken en houden. De focus ligt op het vergroten van het veiligheidsgevoel van inwoners, ondernemers en bezoekers. We werken samen en zorgen voor brede betrokkenheid bij veiligheid. We kijken goed naar de ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en doen vervolgens wat nodig is.

Economische veerkracht

Economische veerkracht is het vermogen om regie te kunnen nemen over je werk, je onderneming en jouw plek in de samenleving (Toekomstvisie 2030).

Opgaven

Bestaanszekerheid, zelfredzaamheid en ontplooiingskansen zijn basisbehoeften voor ieder mens. Voor je huishoudboekje wil je weten dat je ook het komende jaar de energierekening en de stijgende kosten van de wekelijkse boodschappen kunt betalen. En voor je ontplooiing zoek je misschien naar een opleiding of een andere baan. Voor MKB-ondernemers is dat niet anders. Zij werken permanent in de context van onzekerheden. Voor het groot bedrijfsleven zijn er vergelijkbare onzekerheden. Bedrijven op Chemelot hebben door pensioneringen een grotere behoefte aan nieuw technisch geschoold personeel dan dat er in de regio beschikbaar is. Bovendien moet Zuid-Limburg concurreren met een regio als Brainport Eindhoven. Om de doelen voor Circulaire economie te halen moet er voldoende elektriciteit (380KV) zijn om de verduurzaming van productieprocessen mogelijk te maken.

Het streven naar economische veerkracht staat onder druk van buitenaf. Het is niet vanzelfsprekend dat wat er is op dezelfde manier kan blijven. Grote uitdagingen liggen op het gebied van de arbeidsmarkt, de transitie naar een circulaire economie en de energietransitie. Vanwege de afhankelijkheid van onder meer deze factoren stellen bedrijven investeringsbeslissingen soms uit.
De samenhang tussen uitdagingen op het gebied van werken, wonen en leven heeft de schaal van een ‘Daily Urban System’. Dit strekt zich uit over Zuid-Limburg én de aansluitende regio's in Duitsland en België. Economische veerkracht valt dan ook niet samen met de toevallige gemeentegrens. Het niveau om te acteren is de (Eu)regio. Mede hierom werken we in 2026 verder aan de regionale samenwerking op Zuid-Limburgse schaal, via de Stichting Samenwerking Zuid-Limburg, de Economische Samenwerking Zuid-Limburg en de Regio Deals. We zoeken daarbij actief afstemming met Parkstad Limburg.

Waar staan wij en wat willen wij bereiken in 2026?

In de Toekomstvisie en het Coalitieakkoord 2022-2026 staat de wens om onze mkb-ondernemers beter te ondersteunen, onze stadscentra krachtiger te maken, de banen in onze industrie te behouden en een aantrekkelijke gemeente om in te werken en te wonen om zo onze beroepsbevolking en daarmee het draagvlak voor voorzieningen op peil te houden.

Als we willen behouden dat inwoners ook de komende jaren kunnen blijven werken dan moeten we inspelen op de veranderende context van transities. We hebben maatregelen te nemen én te kijken naar de achterliggende oorzaken.

- Op regionaal en nationaal niveau ondernemers, mkb-dienstverleners en overheden met elkaar verbinden in een regionaal mkb-ecosysteem. Hierin kunnen mkb-ondernemers meer en effectiever investeren in de toekomstbestendigheid van hun producten en bedrijfsprocessen.

Op weg naar economische veerkracht voor mkb-ondernemers moeten belangrijke stappen gezet worden. Het MKB omvat ruim 50% van de banen in onze gemeente. In 2026 intensiveren wij de ondersteuning van de mkb-ondernemers zodat deze beter hun maatschappelijke bijdrage leveren aan werkgelegenheid, vermindering van hun energieverbruik en het opleiden en vasthouden van hun (talentvolle) werknemers. We doen dit via de Regio Deal 6e tranche, onderdeel Ambitieus MKB046.

- Met alle partijen in de stadscentra een antwoord op het (steeds) veranderende consumentengedrag vormen. Dit antwoord moet economisch toekomstbestendig zijn. Het dient bestaansrecht te heeft ten opzichte van wijkwinkelcentra elders en concurrerend zijn met grotere steden op de schaal van Zuid-Nederland

Sittard-Geleen heeft al jarenlang een relatief hoge en langdurige winkelleegstand. Met een aanpak die is gericht op functiemenging, nieuwe ontmoetingsplekken, ruimtelijke kwaliteitsverbetering van versterken van het winkelaanbod, werken wij in 2026 verder om het tij te keren.

- Onze nationale invloed en impact vergroten om bij te dragen van de verankering van het Chemelot-ecosysteem in Sittard-Geleen en het ontwikkelen van een toekomstperspectief voor VDL Nedcar, bijvoorbeeld door de inzet op defensie-industrie.

Om banen in onze maak- en logistieke industrie te behouden moeten belangrijke stappen gezet worden. De veerkracht van de afzonderlijke industriële multinationals in onze gemeente is vooralsnog goed. Dat is anders voor de gezamenlijke chemische industrie op Chemelot, die de opdracht heeft om met producten bij te dragen aan een wereld zonder restafval en om de energie intensieve bedrijfsprocessen geheel circulair in te richten. Dit vraagt om het volhouden van een meerjarige inzet.

- Op de schaal van de Euregio Maas Rijn bedrijven, kennisinstellingen en overheden met elkaar verbinden om de kansen voor de kennisintensieve economie en de Euregionale arbeidsmarkt te benutten.

Economische veerkracht om meer aantrekkelijk te zijn voor (jonge) mensen die de keuze maken om te blijven in of te komen naar Sittard-Geleen is urgent. In 1 op de 3 branches kampen ondernemers met een tekort aan personeel. We gaan in 2026 verder met het scheppen de voorwaarden om jongeren en daarmee werknemers te behouden en aan te trekken door woningen te bouwen die aantrekkelijk zijn voor deze jonge werknemers. Dat doen we ook door stappen te zetten in de richting van één Euregionale Arbeidsmarkt in de Euregio omdat daardoor de ontplooiingsmogelijkheden toenemen.

Institutionele veerkracht

Institutionele veerkracht gaat over samenwerking op verschillende schaalniveaus; buurten, wijken, kernen, één gemeente Sittard-Geleen, de regio en de Euregio. Een succesvolle samenwerking is een samenwerking die transparant is en waarin je elkaar kunt vertrouwen. Als we meerledig veerkrachtig zijn, bereiken we het hoogste doel: een collectieve trots op Sittard-Geleen (Toekomstvisie 2030).

Opgaven

In 2030 werken we in Sittard-Geleen constructief samen en maken we samen stad en dorp. Een gemeenschap van inwoners, organisaties, bedrijven en overheid. Wij bouwen aan een veerkrachtige stad. Een stad die zich kenmerkt door haar vele gezichten, met alles wat je nodig hebt binnen handbereik. Dat gebeurt door samen en gelijkwaardig te werken aan onze stad. Met wijken en kernen als vertrekpunt. Want hier komen kansen en vernieuwingen bijeen. We pakken initiatieven op om onze Toekomstvisie echt waar te maken. Iedereen die het aangaat, denkt mee en komt samen tot uitvoering. Zo werken we naar een adaptieve samenleving, die samen bepaalt wat de samenleving nodig heeft.

Waar staan wij en wat willen wij bereiken in 2026?

Sittard-Geleen is van de samenleving. En daarom bouwen we daar sámen aan. We willen in Sittard-Geleen daarom gelijkwaardig samenwerken en beslissen met inwoners, organisaties, bedrijven en overheden. Met een gemeente die transparant is, zich dienstbaar opstelt en soms ook een eigen verantwoordelijkheid heeft. Voor onze gemeente is deze manier van samenwerken niet nieuw. In veel gevallen werken we al ‘van buiten naar binnen’ en is betrokkenheid van de samenleving bij de opgaven al gemeengoed. Essentieel bij gelijkwaardig samenwerken en beslissen is het respect voor elkaars rollen en bevoegdheden. We maken daarom ook duidelijk wat de ruimte voor participatie is; de gemeente heeft immers ook haar wettelijke taken en blijft het algemeen belang afwegen. In de leidraad ‘Doorontwikkeling Participatie zijn de uitgangspunten voor het deelnemen van de samenleving in de opgaven van Sittard-Geleen geformuleerd [1]. Bij initiatieven vanuit de gemeente volgen we deze 'waarden voor participatie'; bij participatie van derden stimuleren en faciliteren we dit.

De gemeente draagt bij in het realiseren van de Toekomstvisie 2030 en heeft daarom binnen de veerkrachten acties bepaald in haar programmabegroting. In onze eigen opgaven vertalen we – samen met de samenleving - de doelen uit de Toekomstvisie naar de dagelijkse, praktische leefomgeving. Voorbeelden van deze wijze van samenwerking zijn de ontwikkelpaden en de dorpenvisie, maar ook het samen uitwerken van de Omgevingsvisie naar omgevingsprogramma’s (met en in de wijken en dorpen) of het participatief realiseren van projecten zoals Proeftuin Zeeheldenbuurt, Vidar in de wijk, Lokale Inclusie Agenda en de Tuinman. We werken daarbij als gemeente van ‘buiten naar binnen’. Wat buiten nodig heeft, faciliteren we, en maken we mee mogelijk.

De gemeentelijke organisatie is zo meegegroeid in de doorontwikkeling van samenwerken als samenleving. Wij faciliteren het samenspel tussen inwoners, organisaties, bedrijven en gemeente met mensen en middelen. Onze belangrijkste inzet daarbij: Wij zijn waarde-gedreven en opgavegericht. Een goede en solide bedrijfsvoering garandeert daarbij de betrouwbare uitvoering van onze diensten.

Bestuur & Ondersteuning

We willen in Sittard-Geleen gelijkwaardig samenwerken en beslissen met inwoners, organisaties, bedrijven en overheden. Met een gemeente die transparant is, zich gastvrij opstelt en ook een eigen verantwoordelijkheid heeft. We werken daarbij als één gemeente met als doel om *waarde* te realiseren voor onze inwoners, ondernemers en partners. Het realiseren hiervan is een samenspel tussen beleidsmatige keuzes, de participatie met de omgeving en de wijze waarop we onze diensten uitvoeren.
Een goede en solide bedrijfsvoering is essentieel voor de uitvoering van onze diensten. Efficiënte processen, betrouwbare informatievoorziening en voldoende capaciteit versterken onze uitvoeringskracht en wendbaarheid. De financiële ruimte hiervoor hangt nauw samen met de algemene dekkingsmiddelen, waaronder het gemeentefonds en de opbrengsten uit lokale belastingen. Wijzigingen hierin hebben direct effect op wat we kunnen realiseren. Om die reden is een integrale benadering tussen beleid, uitvoering en financiën belangrijk. In de paragraaf 'Bedrijfsvoering' en het overzicht 'Algemene dekkingsmiddelen' is dit toegelicht.

De stip op de horizon van Sittard-Geleen is samen met de samenleving geschetst in de Toekomstvisie 2030 (‘de doelen van de samenleving’), en stoelt op vier veerkrachten. De veerkrachten sociaal, ecologisch en economisch geven zicht op onze hoofdopgaven die we daarbij hebben: het ‘wat’ we gaan doen. De institutionele veerkracht geeft richting in ‘hoe’ we dat dat gaan doen; in samenwerking met de wijken en dorpen, met de regio en daarbuiten. Het programma Bestuur & Ondersteuning geeft invulling aan deze institutionele veerkracht en ondersteunt en verbindt de gemeentelijke organisatie.

Sittard-Geleen is van de samenleving; Sittard-Geleen maken we daarom sámen. We werken zowel intern als extern op onze participatieve manier om de doelen te realiseren, en zetten daarbij ons netwerk doelgericht in. In deze samenwerking stellen wij ons als gemeente dienstbaar op, stimuleren eigenaarschap in de gemeenschappen en nemen waar nodig verantwoordelijkheid. In het programmablad ‘Bestuur en Ondersteuning’ geven we aan waar we hieraan in 2026 concreet werken. Onderstaand enkele voorbeelden:

- Ontwikkelpaden, dorpenvisies, gebiedsplannen. Samen met de samenleving herkennen we opgaven in de leefomgeving, en vertalen deze samen naar initiatieven en projecten op het schaalniveau van wijken en dorpen. Wat de samenleving nodig heeft, faciliteren we indien dit kan. En we helpen *mee mogelijk maken* waar dat kan.
- Participatie in de omgevingsplanactiviteiten. We geven richting aan de samenwerking met inwoners, organisaties en bedrijven. Bij eigen overheidsactiviteiten met de leidraad doorontwikkeling participatie, voor ontwikkelaars is via de omgevingswet aanvullend beleid vastgesteld. Participatie wordt zo praktisch toegepast in de projecten van ons en andere initiatiefnemers.
- Doorontwikkelen van een continu dialoog in de wijken en dorpen. We blijven in gesprek met onze samenleving; over vraagstukken in de leefomgeving, maar ook over bijvoorbeeld welbevinden. We zijn samen aan zet voor de juiste interactie.

- Participatie in programma's en projecten. We werken 'van buiten naar binnen' in projecten zoals Proeftuin Zeeheldenbuurt, Vidar in de wijk, Lokale Inclusie Agenda en via de werkwijze van de Tuinman. Om vragen van de samenleving goed te bedienen, verbinden we nog meer door een volgende stap te zetten naar opgavegericht werken.

Financiële toelichting:
Het saldo van het programma Bestuur en Ondersteuning bedraagt € 258 mln. De lasten in dit programma bedragen € 80 mln. De grootste uitgaven binnen dit programma zijn bestemd voor de bedrijfsvoering van de interne organisatie (€ 54 mln.), waarbij het gaat om kosten voor personeel (37 mln.), huisvesting (€ 1 mln.), rentelasten (€ 7 mln.) en overige ondersteunende taken. Daarnaast zitten de kosten van de gemeentelijke bestuursorganen (€ 5 mln.), ICT-kosten (€ 5 mln.) en een aantal stelposten (o.a. nieuw beleid, investeringen en inflatie) in dit saldo verwerkt.
De inkomsten van dit programma (€ 328 mln.) bestaan grotendeels uit gelden vanuit het Gemeentefonds (€ 247 mln.) en de lokale heffingen (€ 65 mln.).

Programma 0 wordt daarnaast gebruikt als inzet voor o.a. de dekking van de gevolgen van inflatie voor alle indexeringen van de overige programma's wat in programma 0 positieve saldi laat zien en in de overige programma's negatieve saldi.

Bedragen x1000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	324.217	330.253	310.371	**18.219**	**328.590**	**326.612**	**320.316**	**321.316**
Lasten	-69.391	-87.969	-62.563	**-17.261**	**-79.823**	**-74.322**	**-66.268**	**-67.293**
Onttrekkingen	11.208	16.504	12.080	**0**	**12.080**	**7.956**	**1.111**	**1.097**
Toevoegingen	-13.228	-6.073	-2.446	**0**	**-2.446**	**-2.344**	**-2.371**	**-2.371**
Totaal	**€ 252.806**	**€ 252.716**	**€ 257.442**	**€ 958**	**€ 258.401**	**€ 257.902**	**€ 252.788**	**€ 252.749**

Participatie en Communicatie

In 2026 werken we verder vanuit de verschillende programma's gebiedsgericht, dicht bij de leefomgeving van onze inwoners. Als gemeente nemen we zoveel mogelijk een participatieve en netwerkende rol in. Als we geen presterende of rechtmatige rol hoeven in te nemen, doen we dit ook niet. We sluiten aan bij de lopende ontwikkelpaden, dorpenvisies, programma's en projecten. In 2026 starten we ook met het participatief en gebiedsgericht uitvoeren van de Omgevingsvisie 'Samen stad en dorp maken'.
Onze communicatie- en participatieprincipes worden aan medewerkers overgedragen *on the job*, via de Sittard-Geleen Academy (leer- en ontwikkelprogramma) en de introductieaanpak voor nieuwe medewerkers. We ontwikkelen de (online) communicatiekanalen verder door, ter versterking en verbetering van onze dienstverlening, informatievoorziening, dialoog en participatie. We bereiden in 2026 een inwonerspeiling voor en onderzoeken hoe we deze kunnen moderniseren.

We vullen onze zorgplicht in door zaken op te pakken waar de gemeente een verantwoordelijkheid heeft. Daarbinnen geeft de gemeente ruimte aan de samenleving om zaken van ons over te nemen (bijvoorbeeld via project De tuinman van Sittard-Geleen, via het uitdaagrecht Participatie Sittard-Geleen of door de samenleving zelf initiatiefnemer te laten zijn van een opgave). We stimuleren hierbij actief het eigenaarschap van onze gemeenschappen van inwoners. Bij nieuwe plannen wordt in een vroeg stadium met inwoners, organisaties en bedrijven gepraat over hun ideeën. In 2026 blijven we deze principes uitdragen, zowel binnen als buiten.

Financiële toelichting:

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	28	-	34	**-34**	**-**	**-**	**-**	**-**
Lasten	-363	-391	-338	**66**	**-271**	**-251**	**-251**	**-251**
Onttrekkingen	99	120	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Toevoegingen	-35	-	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-271**	**-271**	**-304**	**32**	**-271**	**-251**	**-251**	**-251**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Diverse kleine verschillen	2	2	2	2
2	Wijziging kostenstructuur Centrumregeling Vidar	30	30	30	30
	Saldo	**32**	**32**	**32**	**32**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen.
2	Wijziging kostenstructuur Centrumregeling Vidar	Door de wijziging van de kostenstructuur zijn de uitvoeringskosten integraal onderbracht bij de Centrumgemeente: de gemeente Sittard-Geleen. Daardoor vindt er geen doorberekening meer plaats van uitvoeringskosten ten laste van het Werkbedrijf en de beide verloners (Vidar Loon BV en Vidar aan de slag). Voor meer informatie: zie het subprogramma Participatie en Bestaanszekerheid".

Bestuur en Perspectief

De opgaven die in Sittard-Geleen worden opgepakt, zijn in lijn met de Toekomstvisie 2030. Als samenleving handelen en investeren wij in de richting van dit commitment en spreken elkaar hier op aan. De doelen vanuit de Toekomstvisie 2030 zijn samen met de samenleving verder verrijkt en vertaald naar de Omgevingsvisie. Zoals eerder aangegeven, betrekken wij de wijken en dorpen bij de uitwerking van de plannen uit de Omgevingsvisie. Ook in 2026 faciliteren wij dit participatieve proces en kijken hoe we hier vanuit onze programma's aan bij kunnen dragen. Gebiedsgericht sluiten we aan bij de bestaande ontwikkelpaden en dorpenvisies:

- Het ontwikkelpad Geleen Zuid is één van de 5 wijken waar de provincie Limburg zich langjarig aan verbindt in het kader van de provinciale wijkenaanpak. Het sociale (uitvoerings)programma in Geleen Zuid bestaat voornamelijk uit het anders en meer in samenhang uitvoeren van bestaande diensten door partners in de wijk. In 2026 werken we onder meer aan woningbouw en inrichting fysieke ruimte.
- In ontwikkelpad Geleen Centrum werken we aan verschillende projecten die elkaar versterken en bijdragen aan een aantrekkelijk, veilig en duurzaam stadscentrum. Dit doen we samen met bewoners, ondernemers en andere betrokkenen, en in samenwerking met partners als Brightlands, Chemelot, ZOwonen en de gemeente via de stuurgroep GL1.
- In het ontwikkelpad Sittard Centrum zijn bijzondere kwaliteiten van de stad in samenhang gebracht. Verbinding wordt nu gelegd met andere projecten in de binnenstad en stationsgebied, en samen maken we een samenhangend perspectief in een propositie.
- Binnen door de samenleving gestelde waarden, zijn in het ontwikkelpad Sittard West door de inwonersgroep projecten gestart. De gemeente faciliteert het gesprek in de wijk en de hieruit voortkomende initiatieven. We dragen zorg dat verbinding ontstaat met (de ontwikkelingen van) het stationsgebied.
- Vergelijkbaar met de aanpak van de ontwikkelpaden, is in 2025 gestart met de dorpenvisie in Guttecoven en Einighausen. Met 'de dorpen' in de *lead*, kijken we samen naar de bestaande situatie én naar de toekomst. Op basis hiervan zijn initiatieven aangedragen die de samenleving in 2026 samen met ons uitwerkt. De werkwijze kan ook toegepast worden in andere kernen.

Het is belangrijk ‘dat iedereen die mee wil doen, ook mee moet kunnen doen’. In 2026 geven we daarom uitvoering aan de 'Lokale Inclusie Agenda 2025-2029‘ (zie ook Programma Sociaal Domein). Eerder is ook gestart met het onderzoek naar de klantreis binnen Vidar, met als doel om een impuls te geven aan de actieve klantrelatie en zodoende onze dienstverlening verder te verbeteren. In 2026 gaan we door met het implementeren van de aangedragen verbeterpunten.

Om de informatieplicht van het college richting de raad verder te concretiseren, is in samenwerking tussen griffie en ambtelijke organisatie de notitie 'Afsprakenkader actieve en passieve informatieplicht' opgesteld. Na advies van de commissie Begroting en Verantwoording is deze vastgesteld, en zijn de openbare vergaderstukken van het college aangeleverd aan de raad. In 2026 wordt dit geëvalueerd.

In 2026 start de uitvoering van stadsmarketing over het merkverhaal 'Waar maken betekenis geeft'. Inmiddels is de Stichting Sittard-Geleen Marketing opgericht. De focus ligt in 2026 op merkontwikkeling, het opbouwen van netwerken, coproductie met partners en de ontwikkeling van herkenbare beeld- en verhaallijnen. 2026 zal met name nog in het teken staan van de eerste implementatie. Daarbij hebben we aandacht voor talentbehoud, regionale profilering en het versterken van trots onder inwoners. De stadsmarketingaanpak vraagt om integrale samenwerking tussen beleid, uitvoering en partners in de stad en sluit aan op de opgaven van de stad. Zie ook programmablad economie.

Financiële toelichting:

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	123	518	131	-	**131**	**131**	**131**	**131**
Lasten	-4.488	-4.999	-4.608	**-71**	**-4.679**	**-4.679**	**-4.672**	**-4.672**
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-62	-32	-32	-	**-32**	**-32**	**-32**	**-32**
Totaal	**-4.426**	**-4.513**	**-4.509**	**-71**	**-4.580**	**-4.580**	**-4.573**	**-4.573**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Indexering Cao Rijk	-50	-50	-50	-50
2	Diverse kleine verschillen	-21	-21	-21	-21
	Saldo	**-71**	**-71**	**-71**	**-71**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Indexering Cao Rijk	Betreft een administratieve aanpassing waarbij de salarissen van B&W geactualiseerd worden naar aanleiding van de CAO Rijk 2024-2025 voor boekjaar 2025 ten laste van de stelpost inflatie.
2	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen.

Bestuurlijke samenwerking

Veel besluiten worden elders genomen – door de provincie, het Rijk de EU. Door structureel deel te nemen aan de diverse samenwerkingsverbanden, zorgen we ervoor dat de belangen van onze inwoners en ondernemers stevig worden meegenomen in beleid dat nu en in de toekomst vorm krijgt.
Daarom zetten we structureel in op *public affairs.* We blijven ook investeren in strategische (inter)nationale netwerken. We zoeken hierin nadrukkelijk de samenwerking met adviseurs van andere grote steden en de provincie Limburg, omdat we door krachten te bundelen ons standpunt krachtiger kunnen uitdragen.

In 2026 blijven we ons inzetten om onze gemeente te positioneren bij deelname in inhoudelijke netwerken zoals G40, VNG en Euregio’s. Als gemeente midden in het grensgebied verliezen we het contact met onze buitenlandse buren niet uit het oog. Daarom spreken we periodiek met elkaar over (Eu)regionaal-brede

onderwerpen. Thema's zijn; het verminderen van grensbelemmeringen, het stimuleren van (grensoverschrijdende) arbeidsmarkt en circulaire kennisintensieve economie. Daarnaast nemen we actief deel aan informele netwerken en evenementen in onze regio en daarbuiten.

Via de Regio Deals versterken we het netwerk met de betrokken ministeries. In het najaar van 2025 is het convenant voor de 6e tranche Regio Deal gesloten. In 2026 starten we met de uitvoering van dit vierjarige programma. Tevens werken we in 2026 met het Rijk aan de agendabouw van het Nationaal Programma Vitale Regio's. Daarmee openen we nieuwe mogelijkheden om de regionale opgaven onder de aandacht te brengen bij het Rijk. Het fundament onder deze samenwerking met het Rijk is de Agenda van Zuid-Limburg. Die is in 2024 ondertekend door de 16 gemeenten en de provincie Limburg.
Als versterking van de regionale samenwerking is in 2025 besloten tot deelname aan de Stichting Samenwerking Zuid Limburg. Dit stelt ons in staat om vanaf 2026 regio brede opgaven ook op de juiste schaal van samenhang te beleggen en te voorzien van coördinatie of van actielijnen. Voorzien is dat de facilitering van de Regio Deals bij de Stichting worden belegd. Zie ook programmablad economie.

Financiële toelichting:

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	-	-	-	-	-	-	-	-
Lasten	-206	-744	-734	-	**-734**	**-734**	**-354**	**-354**
Onttrekkingen	-	40	30	-	**30**	**380**	-	-
Toevoegingen	-450	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-656**	**-704**	**-704**	-	**-704**	**-354**	**-354**	**-354**

Geen bijstellingen.

Dienstverlening

Onze dienstverlening blijft zich in 2026 richten op het versterken van de relatie met de samenleving. Werkend als één organisatie, zorgen wij ervoor dat inwoners, organisaties en bedrijven klantgericht, snel en efficiënt geholpen worden (digitaal, telefonisch en/of persoonlijk). Onze diensten blijven voor iedereen gemakkelijk toegankelijk, waarbij we aandacht hebben voor begrijpelijkheid en laagdrempeligheid.
We blijven investeren in het verbeteren en doorontwikkelen van onze dienstverlening. Zo breiden we het aantal producten en diensten dat digitaal beschikbaar is verder uit en zorgen we voor een veilige, betrouwbare en gebruiksvriendelijke omgeving. Ook implementeren we in 2026 de verbeterpunten voor onze telefonische bereikbaarheid, gebaseerd op een recent uitgevoerd onderzoek. Met de opgestelde iVisie 2026-2030 en iStrategie zorgen we verder voor continuïteit en de toekomstbestendigheid van de dienstverlening, het informatiebeheer, de sturing en informatieveiligheid; deze doelstelling realiseren we met Common Ground, datagedreven werken en AI. Daarnaast zijn noodzakelijke updates van ons financieel pakket aan de orde, vanwege dataveiligheid en betrouwbaarheid, met het doel om het nieuwe systeem in 2028 of 2029 toe te passen. In 2026 en 2027 moet daartoe ook extra ingezet worden op het bestaande systeem. Zie ook paragraaf 'Bedrijfsvoering'.

Goede gemeentelijke huisvesting draagt bij aan de kwaliteit van onze dienstverlening. We werken aan een herinrichting van de bestuurlijke en ambtelijke huisvesting. In 2026 wordt de voormalige V&D-locatie (Markt, Sittard) vormgegeven tot het Huis aan de Markt. Het Stadhuis in Geleen wordt deels gesloopt en opnieuw opgebouwd. In 2026 starten we met de verbouwing van de Hanenhof in Geleen zodat in de loop van 2027 de ambtenaren hier kunnen werken. Vóór de zomer betrekken we ook het gebouw aan het Mauritspark 1 in Geleen. En aan de overkant van de Mijnweg starten we met de bouw van het nieuwe pand voor Vidar.
Naast het ontwerpen en bouwen van de fysieke omgeving, is er nadrukkelijk aandacht voor de manier waarop inwoners en bezoekers de dienstverlening in de gebouwen ervaren. Daarom is een projectleider aangetrokken die een toekomstgericht dienstverleningsconcept ontwikkelt en gedragsverandering begeleidt.

In de werkgeverbelofte 'Veerkrachtig Vooruit' is eenduidig aangegeven wat de gemeente voor haar (toekomstige) medewerkers biedt in ruil voor inzet en talent. In 2026 geven wij invulling aan deze belofte via onder andere inzet op tools om je eigen veerkracht te ontwikkelen, een opleidingsaanbod, programma's voor het waarborgen van gezondheid en weerbaarheid, alsmede concrete jobmarketing. Deze inzet versterkt onze aantrekkelijkheid als werkgever.
Vanuit de ambities uit de Omgevingsvisie vragen wij van onze samenleving een actieve inzet op het gebied van duurzaamheid en gezondheid. Als werkgever is het belangrijk dat de gemeente hierin zelf het goede voorbeeld geeft. Daarbij stelt de nieuwe cao Gemeenten 2025–2027, de verplichting voor de werkgever om een lokale regeling voor de vergoeding van woon-werkverkeer vast te stellen. Op basis van deze ontwikkelingen maken wij in 2026 een mobiliteitsplan.

In 2022 is het ontvlechtingsproces gestart van het RegioArchief gemeente Sittard-Geleen uit het cultuurbedrijf De Domijnen. In 2026 ronden we dit proces af met de opname van een eigen exploitatiebudget voor het RegioArchief in de gemeentelijke begroting. Hiermee borgen we de continuïteit van onze wettelijke en cultuurhistorische archieftaken, inclusief de implementatie van eigentijdse digitale dienstverlening voor onze inwoners. De inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet in 2026 omvat een taakverzwaring voor het RegioArchief, waardoor de beheerlast zal toenemen. Daarom investeren we in een robuuste en toekomstbestendige exploitatie.

In Nederland wordt gewerkt aan het versterken van weerbaarheid in het licht van militaire en hybride dreigingen. Dit gaat over maatschappelijke weerbaarheid en militaire paraatheid. We noemen dit de weerbaarheidsopgave. De gemeenten hebben een rol binnen deze opgave; hierover zijn wij in goed contact met organisaties en werken we samen, bijvoorbeeld met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. In 2026 maken wij de opgave voor onze gemeente inzichtelijk. Ook volgen we landelijke en regionale ontwikkelingen en zetten in op de bedrijfscontinuïteit van onze eigen organisatie. Voor deze eerste stappen op het gebied van weerbaarheid zijn middelen nodig, verwerkt in de begroting.

Financiële toelichting:

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	4.646	4.412	4.585	-	**4.585**	**4.777**	**4.672**	**3.944**
Lasten	-5.704	-5.513	-5.601	**0**	**-5.601**	**-5.658**	**-5.598**	**-4.984**
Onttrekkingen	20	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-98	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-1.137**	**-1.100**	**-1.016**	**0**	**-1.016**	**-881**	**-926**	**-1.040**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Reisdocumenten Burgerzaken	-	-	-	-117
2	Diverse kleine verschillen	-	-	-	3
	Saldo	**-**	**-**	**-**	**-114**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Reisdocumenten Burgerzaken	Incidentele bijstelling kopieerslag naar 2029 met betrekking tot de afname van de reisdocumenten in 2029.
2	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen.

Monitoring

- **Contactkanalen** (contactmogelijkheden): Hoe nemen inwoners en ondernemers contact op, de verhouding online aanvragen/ fysieke aanvragen en de onderwerpen waarover de meeste vragen worden gesteld.
- **Telefonische dienstverlening**: De ontwikkeling van de telefonische bereikbaarheid en hoe snel inwoners worden teruggebeld.

- **Online dienstverlening**: De groei in het aantal digitaal aan te vragen producten en de groei in aanvragen die inwoners via mijnSittardGeleen kunnen volgen.
- **Bereikbaarheid en toegankelijkheid website**: Hoe goed de website is te lezen (makkelijk of moeilijk), de technische beschikbaarheid van de website en of deze toegankelijk is voor mensen met een visuele beperking.

Algemene middelen

De beleidsruimte 'Algemene dekkingsmiddelen' is beperkt. De belangrijkste regels zijn opgenomen in de Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording, de Wet Financiering Decentrale Overheden en de Wet Waardering Onroerende Zaken. Voor zover de gemeente aanvullende lokale regels wil stellen voor het financiële beleid, vindt dat plaats in een aantal verordeningen en nota's.

Baten en lasten van de gemeente, die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen, zijn in de algemene dekkingsmiddelen opgenomen. Het gaat hierbij om:

- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is.
- Algemene uitkering uit het Gemeentefonds.
- Deelnemingen (dividend).
- De overige algemene dekkingsmiddelen.
- Het bedrag voor onvoorzien.

In onderstaande paragrafen wordt nadere toelichting gegeven op verschillende onderwerpen die vallen onder algemene middelen:

- Lokale heffingen;
- Bedrijfsvoering;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Algemene dekkingsmiddelen;
- Verbonden partijen (deelnemingen).

Financiële toelichting:

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	319.420	325.324	305.621	**18.253**	**323.874**	**321.704**	**315.513**	**317.241**
Lasten	-58.630	-76.322	-51.282	**-17.256**	**-68.538**	**-63.000**	**-55.392**	**-57.032**
Onttrekkingen	11.089	16.344	12.050	**-**	**12.050**	**7.576**	**1.111**	**1.097**
Toevoegingen	-12.583	-6.041	-2.414	**-**	**-2.414**	**-2.312**	**-2.340**	**-2.340**
Totaal	**259.296**	**259.304**	**263.975**	**997**	**264.972**	**263.968**	**258.891**	**258.966**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Meicirculaire 2025 Gemeentefonds	3.485	2.989	2.613	2.899
2	Wijziging kostenstructuur Centrumregeling Vidar (CR Vidar) / Projecten Ondersteuning en Organisatie	-7.173	-7.175	-7.178	-7.177
3	Aanbesteding Accountant	-	-	-	-
4	Meerjarenonderhoud ambtelijke panden	-	-	-	-
5	Indexering Cao Rijk	50	50	50	50
6	Indexering Verbonden Partijen	420	420	420	420
7	CAO 2025-2027	-	-	-	-
8	Kapitaallasten	-1.102	-744	-78	-985

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
9	Kapitaallasten/Treasury	703	346	1.216	1.443
10	Actualisatie investeringsprogramma	172	37	40	40
11	Indexering unit ICT	-	-	-	-
12	Ondersteuning SV-regelingen	-75	-75	-75	-75
13	Indexatie centrale materiële HR-budgetten	-	-	-	-
14	Vergoeding Leerplicht Deelgemeenten	227	227	227	227
15	Taakstelling p-kosten team MO	-	-	-	-
16	Taakstelling evenementenbureau	-142	-142	-142	-142
17	Voorbereiding uitwerking iStrategie/ uitvoeringsprogramma's	-1.500	-	-	-
18	Deelneming Dividend Enexis	250	250	250	250
19	Cumulatieve indexering OZB	1.391	2.783	4.174	5.565
20	Post robuuste begroting	1.647	1.637	1.637	1.637
21	Post onvoorzien	-400	-400	-400	-402
22	Post robuuste begroting	-680	-1.360	-2.360	-3.360
23	Taakmutaties gemeentefonds	273	-	-	-
24	Borging uitvoeringskracht bestaande taken	-1.359	-1.359	-1.359	-359
25	Detailhandelsbeleid 2025-2026	1.865	-	-	-
26	Aanschaf nieuw financieel pakket/ scansoftware (structureel)	-450	-450	-150	-
27	Indexatie Professionele instellingen	778	778	778	778
28	Taakstelling ESCS Locatie	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
29	Indexatie Leerlingenvervoer	70	70	70	70
30	Indexatie verblijf jeugd	406	406	406	406
31	Indexatie Jeugdbescherming en reclassering	124	124	124	124
32	Indexatie huishoudelijke ondersteuning	607	607	607	607
33	Ontwikkeling Salmstraat Noord	53	53	-	-
34	Actualisatie investeringsprogramma	-	-	-	-90
35	Weerbaarheidsopgave 2026-2027	-329	-329	-	-
36	Borging uitvoeringskracht in voorbereiding zijnde dossiers / overig	-1.011	-1.011	-788	-788
37	Beheerplannen openbare ruimte 2026-2029	2.200	2.200	2.200	2.200
38	Indexering IBOR 2026 exploitatie	363	362	362	362
39	CAK eigen bijdrage	1.176	-	-	-
40	Uitbreiding projectensysteem	-50	-50	-50	-50
41	Tijdelijke Stadswinkel	-250	-	-	-
42	Herwaardering van functies	328	328	328	328
43	Diverse kleine verschillen	130	140	144	164
	Saldo	**997**	**-488**	**1.866**	**1.942**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Meicirculaire 2025 Gemeentefonds	In de meicirculaire 2025 wordt vanaf 2026 het zogenoemde ‘ravijnjaar’ van het gemeentefonds tijdelijk gecompenseerd en is er vanaf dat jaar sprake van een positief structureel effect. De circulaire bevat daarnaast mutaties die samenhangen met volumeontwikkelingen, het verdeelmodel en overige compensaties.

Nr.	Onderwerp	Toelichting
2	Wijziging kostenstructuur Centrumregeling Vidar (CR Vidar) / Projecten Ondersteuning en Organisatie	Ten gevolge van de gewijzigde kostenstructuur worden de uitvoeringskosten van het Werkbedrijf en beide verloners (Vidar Loont BV en Vidar aan de Slag BV) in zijn geheel ondergebracht bij de Centrumgemeente: de gemeente Sittard-Geleen. Er zijn geen lasten meer doorberekend naar de drie BV's (Zie ook de toelichting onder het programma Sociaal Domein "Wijziging kostenstructuur Centrumregeling Vidar (CR Vidar)"). De investeringen in de ondersteuning en de organisatie zien toe op de randvoorwaarden gericht op het versterken om de professioneel, veilig en efficiënt kunnen werken, met actuele stuurinformatie, betrouwbare primaire en ondersteunende processen, ruimte voor een wendbare en schokbestendige financiering. De inwoner ervaart een organisatie die de inwoner ondersteunt om de volgende stap te maken in zijn of haar (talent)ontwikkeling en participatie. In 2025 wordt gestart met de voorbereiding op de implementatie van een nieuw HR systeem voor het Werkbedrijf en de beide verloners van Vidar.
3	Aanbesteding Accountant	Definitieve gunning opdracht accountantsdiensten voor de periode 2025 t/m 2028 (€ 0,12-€0,13 mln.) met een optie op verlenging voor 2 jaar en gedekt vanuit de stelpost inflatie.
4	Meerjarenonderhoud ambtelijke panden	Betreft een administratieve actualisatie van de onderhoudsplanning van de ambtelijke panden in de begroting. Mede in verband met de kopieerslag 2028 naar 2029. Deze wijziging is budgettair neutraal.
5	Indexering Cao Rijk	Betreft een administratieve aanpassing waarbij de salarissen van B&W geactualiseerd worden naar aanleiding van de CAO Rijk 2024-2025 voor boekjaar 2025 ten laste van de stelpost inflatie.
6	Indexering Verbonden Partijen	Voor de uniformiteit en de inzichtelijkheid zijn alle financiële consequenties van alle gemeenschappelijke regelingen verwerkt in de begroting 2026. Voor de kosten van indexering is dekking gezocht bij de stelpost inflatie (VRZL-MCC + BsGW + RUD + KBL + GGD + HGH).
7	CAO 2025-2027	Begin juni is de nieuwe CAO gemeenten voor de periode 1 april 2025 t/m 31 maart 2027 definitief geworden. De financiële impact (€ 5,6 mln. 2026 en € 7,7 mln. vanaf 2027) hiervan wordt gedekt vanuit de stelpost inflatie.
8	Kapitaallasten	De kapitaalslasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
9	Kapitaallasten/Treasury	In de jaren 2026 tm 2029 wordt de begroting van de rente-uitgaven voordelig bijgesteld omdat de realisatie van de investeringen achterblijft op de planning van de investeringen. Dit heeft tot gevolg dat er minder gefinancierd zal worden dan eerder verwacht en dat er minder rentekosten geraamd hoeven te worden.
10	Actualisatie investeringsprogramma	Op basis van de voortgang van het investeringsprogramma 2021-2024 en de uitvoeringsagenda 2024-2026 zijn de kapitaallasten geactualiseerd. Resulterend in incidentele vrijval door latere start/ afronding van projecten respectievelijk het structureel oplossen van afwikkelverschillen.
11	Indexering unit ICT	De centrale materiele budgetten binnen IM-ICT zijn structureel bijgesteld als gevolg van prijsstijgingen (€ 92.000) ten laste van de stelpost inflatie.
12	Ondersteuning SV-regelingen	De ontwikkeling en de complexiteit van de diverse SV (Sociale Verzekerings)-regelingen in combinatie met de interne kwetsbaarheid qua continuïteit en kennis binnen Sittard-Geleen maakt dat we gebruik maken van externe expertise in de vorm van de Robidus adviesgroep. We worden zodoende ondersteund bij het volledig benutten van mogelijkheden binnen sociale wet- en regelgeving. Onder andere op het gebied van verzuim en WIA (onze re-integratieverplichting van 10 jaar voor medewerkers die ziek uit dienst gaan en de administratieve processen van en naar UWV en Loyalis). De noodzakelijke bijstelling van de budgetten hieromtrent is een autonome ontwikkeling.
13	Indexatie centrale materiële HR-budgetten	De centrale materiële HR-budgetten zoals arbo, opleidingsbudget en kosten voormalig personeel (onder andere ERD-WW) zijn bijgesteld als gevolg van prijsstijgingen (indexatie € 0,19 mln.) ten laste van de stelpost inflatie.
14	Vergoeding Leerplicht Deelgemeenten	Wij ontvangen voor de uitvoering van leerplicht een vergoeding van deelgemeenten. Deze vergoeding betreft inzet van personeel. Om deze reden verplaatsen wij de opbrengsten van leerplicht naar personeel. (zie sociaal domein). Deze extra middelen worden overgeheveld naar het P-budget en dienen ter financiering voor de personele lasten.
15	Taakstelling p-kosten team MO	De oude en niet meer relevante taakstelling binnen de p-kosten MO komt te vervallen. Het betrof een taakstelling uit 2013 van medewerkers die bij externe

Nr.	Onderwerp	Toelichting
		partijen ingezet werden en zo inkomsten voor de gemeente genereerden. Alle betreffende medewerkers zijn inmiddels uit dienst en de inkomsten worden daarmee niet meer gegenereerd.
16	Taakstelling evenementenbureau	Met de implementatie van Stadsmarketing en de oprichting van de Stichting Sittard-Geleen Marketing komt de taakstelling op het evenementenbureau te vervallen
17	Voorbereiding uitwerking iStrategie/ uitvoeringsprogramma's	De I-Visie/ I-strategie wordt uitgewerkt in een concreet uitvoeringsprogramma. Ingegeven door autonome ontwikkelingen ligt de focus hierbij op onderwerpen als Common Ground, Informatiebeheer en - beveiliging, Data en AI. De gevraagde middelen betreffen een werkbudget om tot een uitvoeringsprogramma te komen. Daarnaast wordt gestart met de uitvoering van projecten op het gebied van AI en data.
18	Deelneming Dividend Enexis	Structurele bijraming dividend Enexis Holding NV berekend op basis van 50% over de bijgeraamde dividend ad € 0,50 mln. van het boekjaar 2024.
19	Cumulatieve indexering OZB	Op basis van de meicirculaire 2025 Gemeentefonds wordt de OZB eigenaar woning, OZB gebruik niet-woning en OZB eigenaar niet-woning vanaf 2026 cumulatief geïndexeerd met 2,22% ten gunste van de begroting.
20	Post robuuste begroting	Alternatieve benadering van de structureel geraamde post robuuste begroting. In het kader van de weerbaarheid en wendbaarheid wordt de post robuuste begroting als volgt ingezet: - Weerbaarheid: post onvoorzien structureel verhogen van € 0,1 mln. naar € 0,5 mln. - Wendbaarheid: Restant budget post robuuste begroting structureel inzetten ten behoeve van stelpost nieuw beleid.
21	Post onvoorzien	In het kader van de weerbaarheid de post onvoorzien met ingang van 2026 structureel verhogen van € 0,1 mln. naar € 0,5 mln. Als dekking wordt de post robuuste begroting structureel ingezet.
22	Post robuuste begroting	In het kader van de wendbaarheid de stelpost nieuw beleid met ingang 2026 structureel verhogen voor zowel nieuw beleid exploitatie als ook nieuw beleid investeringen. Als dekking wordt de post robuuste begroting structureel ingezet.
23	Taakmutaties gemeentefonds	In het collegevoorstel beschikking De Domijnen 2025 is een separate claim van de incidentele decentralisatie-uitkering Zorgplicht Bibliotheken opgenomen in 2025 en 2026. Zie programma 5. Als dekking wordt de beschikbare taakmutatie uit de septembercirculaire 2024 Gemeentefonds ingezet.
24	Borging uitvoeringskracht bestaande taken	De omvang van onze begroting is de laatste jaren verder gegroeid tot een bedrag van € 480 mln. in voorliggende begroting. Gekoppeld aan deze toename zien we zowel een toename van het takenpakket als een hogere complexiteit van taken. Organisatiebreed zijn niet alle onderdelen meegegroeid met deze ontwikkeling. Reparatie is noodzakelijk om continuïteit in de uitvoering van de bestaande in- en externe dienstverlening te kunnen borgen.
25	Detailhandelsbeleid 2025-2026	De resterende speerpuntmiddelen Detailhandelsbeleid worden middels deze rapportage voor de uitvoering opgenomen in de begroting 2025 en 2026. Zie ook het programma 3 economie.
26	Aanschaf nieuw financieel pakket/ scansoftware (structureel)	Zoals in de 1e rapportage 2025 aangegeven zijn noodzakelijke updates van ons financieel pakket aan de orde, waarna een Europese aanbesteding van het financiële informatiesysteem worden voorbereid. Dit nieuwe systeem is niet alleen wenselijk vanwege toenemende mogelijkheden maar ook noodzakelijk, in het kader van onder andere dataveiligheid en betrouwbaarheid van registratie. Er wordt nu op ingezet om met het nieuwe systeem in 2028 of 2029 live te gaan. Daarnaast moet extra ingezet worden op het bestaande systeem in 2026 en 2027. Vooruitlopend op het aanbestedingsresultaat worden de (extra) structurele lasten ingeschat op jaarlijks oplopend van € 0,15 mln. in 2026 en 2027 naar € 0,3 mln. vanaf 2028. De structureel hogere lasten van het nieuwe systeem worden gedekt uit de stelpost inflatie. Daarnaast wordt voor inrichting en implementatie rekening gehouden met indicatief € 1,2 mln. projectkosten (2025: € 0,15 mln.; 2026 en 2027 jaarlijks € 0,45 mln. en in 2028 € 0,15 mln.).
27	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen binnen Team Maatschappelijke Ontwikkeling (gedekt door stelpost inflatie).

Nr.	Onderwerp	Toelichting
28	Taakstelling ESCS Locatie	Per 1 mei 2026 start de nieuwe exploitatie van Glanerbrook. Hiermee is er in principe voldoende zwemwater aanwezig binnen de gemeente en kan de taakstelling op het zwembad De Nieuwe Hateboer op de ESCS-locatie ingevuld worden. Door de ontwikkelingen hoeft de Sportstichting namelijk het zwembad DNH niet meer te beheren en te exploiteren en kan de subsidie op dit onderdeel vervallen. Met de vrijval van het subsidiebedrag kan de taakstelling ingevuld worden.
29	Indexatie Leerlingenvervoer	Vanaf het schooljaar 2025-2026 worden de tarieven voor het leerlingenvervoer geïndexeerd met 4,7%. Dit wordt gedekt vanuit de stelpost inflatie.
30	Indexatie verblijf jeugd	De tarieven voor pleegzorg, jeugdbescherming/reclassering en verblijf zijn nog niet geïndexeerd omdat bij de eerste ProRap nog geen duidelijkheid was van de stijging van de tarieven. Inmiddels zijn de tarieven 2025 voor deze segmenten bekend en dit leidt ertoe dat de tarieven voor de producten binnen verblijf worden geïndexeerd met 4,63%. Dit wordt gedekt vanuit de stelpost inflatie.
31	Indexatie Jeugdbescherming en reclassering	De tarieven voor pleegzorg, jeugdbescherming/reclassering en verblijf zijn nog niet geïndexeerd omdat bij de eerste ProRap nog geen duidelijkheid was van de stijging van de tarieven. Inmiddels zijn de tarieven 2025 voor deze segmenten bekend en dit leidt ertoe dat de tarieven voor pleegzorg en jeugdbescherming/reclassering over 2025 worden geïndexeerd met 4,9%. Vanuit het rijk zijn structureel middelen toegevoegd aan het gemeentefonds om dit te dekken.
32	Indexatie huishoudelijke ondersteuning	In de eerste programma rapportage hebben wij de tarieven van huishoudelijke ondersteuning geïndexeerd op basis van de voorlopige cijfers. De reden daarvoor is gelegen in het feit dat de definitieve rekentool vanuit Berenschot/VNG pas beschikbaar werd gesteld op 3 juli 2025, omdat toen pas alle CAO onderhandeling die ten grondslag liggen aan de rekentool beschikbaar waren. Op basis van de voorlopige rekentool 2025 is een schatting gemaakt van de kostenstijging. Dit blijkt echter te laag te zijn. Om die reden wordt in de voorliggende rapportage voorgesteld een aanvullend bedrag van € 0,6 mln. ten laste te brengen van de stelpost inflatie.
33	Ontwikkeling Salmstraat Noord	Exploitatie lasten van de aangekochte panden in de Salmstraat voor de ontwikkeling Salmstraat Noord, vooruitlopend op de afronding van de haalbaarheidsstudie. De exploitatielasten worden gedekt door de speerpuntmiddelen veerkrachtig Geleen Centrum. Zie ook Programma Economie.
34	Actualisatie investeringsprogramma	Op basis van de voortgang van het investeringsprogramma 2021-2024 en de uitvoeringsagenda 2024-2026 zijn de kapitaallasten geactualiseerd. Binnen het strategisch huisvestingsplan Ouder &Kind functies worden de kapitaallasten 2029 bijgeraamd als gevolg van de toevoeging van € 5,0 mln. investeringsruimte.
35	Weerbaarheidsopgave 2026-2027	In Nederland werken we aan de versterking van de samenleving en het leger bij militaire en andere dreigingen. Conform collegebesluit wordt voor 2026 en 2027 € 0,33 mln. per jaar ingezet. Dit geld wordt gebruikt voor personeel dat de taak voor de gemeente duidelijker maakt, ontwikkelingen op landelijk en regionaal niveau goed volgt (en waar mogelijk helpt sturen) en zorgt dat onze eigen organisatie blijft werken, ook in moeilijke situaties.
36	Borging uitvoeringskracht in voorbereiding zijnde dossiers / overig	Om invulling te kunnen geven aan de opgaven, projecten, opdrachten, prestaties en planningen die voortvloeien uit lopende en in voorbereiding zijnde dossiers is extra uitvoeringskracht op een aantal onderdelen/ beleidsterreinen benodigd.
37	Beheerplannen openbare ruimte 2026-2029	De beheerplannen zoals vastgesteld door College in 2022 zijn gebaseerd op het prijspeil 2021. In de daarop volgende jaren zijn zowel de exploitatiebudgetten als de investeringsbudgetten weliswaar geïndexeerd via de begroting, maar in onvoldoende mate om de daadwerkelijke prijsstijgingen te dekken. Zowel het jaarlijks exploitatiebudget als het investeringsbudget voor het beheer en onderhoud van de assets in de openbare ruimte dient daarom verhoogd te worden. Voorgesteld wordt om het additioneel benodigd exploitatiebudget ad € 2,2 mln. ten gevolge van inflatie te dekken uit de stelpost inflatie. Daarnaast zorgen een aantal autonome ontwikkelingen ervoor dat het exploitatiebudget structureel verhoogd dient te worden met € 1,5 mln. om aan het beheerniveau te voldoen. Deze mutatie raakt diverse programma's.
38	Indexering IBOR 2026 exploitatie	Indexering IBOR exploitatiemiddelen 2026 ten laste van stelpost inflatie. Zoals opgenomen in de meicirculaire gemeentefonds 2025 wordt conform de cijfers van het CPB uitgegaan van een indexering van het loon- en prijspeil van 2,22 %.

Nr.	Onderwerp	Toelichting
39	CAK eigen bijdrage	De vervanging van het abonnementstarief Wmo door een inkomens-en vermogensafhankelijke eigen bijdrage is uitgesteld. Dit betekent dat de besparing uit de voorjaarnota 2023 in het gemeentefonds incidenteel komt te vervallen in 2026. Deze middelen zijn toegevoegd aan het gemeentefonds. De extra inkomsten voor de eigen bijdragen worden binnen het sociaal domein teruggedraaid.
40	Uitbreiding projectensysteem	Recentelijk heeft een nieuwe aanbesteding voor de projectapplicatie plaatsgevonden. Naar aanleiding daarvan is besloten voor een bredere implementatie van de projectapplicatie binnen het fysieke domein van de organisatie. Hiervoor zijn aanvullende licenties aangevraagd.
41	Tijdelijke Stadswinkel	Betreft incidentele inrichtings- en ICT-kosten voor de tijdelijke Stadswinkel als gevolg van nieuwe ambtelijke huisvesting.
42	Herwaardering van functies	Herwaardering functies n.a.v. Ontwikkelplan team IPOR en Wijkbeheer. Dit gaat t.l.v. de stelpost inflatie
43	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen.

Monitoring

Onderstaande zijn de verplichte beleidsindicatoren (BBV) opgenomen:

Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode	Waarde	Periode
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	11,1	2026	10,8	2025	10,6	2024
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	11,7	2026	11,4	2025	10,7	2024
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	1.304	2026	1.113	2025	1.104	2024
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	0,8%	2026	0,6%	2025	0,4%	2024
	Kosten inhuur externen	0,76 mln.	2026	0,59 mln.	2025	0,31 mln.	2024
Overhead	% van de totale lasten	9,7%	2026	7,7%	2025	8,8%	2024

Veiligheid

Het programma Veiligheid levert een belangrijke bijdrage aan de sociale veerkracht. In de kadernota Integrale Veiligheid 2023-2026 is al veel geschreven over veiligheid in de Westelijke Mijnstreek en dus ook in Sittard-Geleen. Het gaat dan om onze missie en de prioriteiten. Die prioriteiten zijn: cybercrime, ondermijning (in het bijzonder drugscriminaliteit), sociale kwaliteit en externe veiligheid. De veiligheidsdoelen voor de fysieke leefomgeving zijn opgeschreven in de omgevingsvisie 2025-2040. Prioriteit hierin is het creëren van een leefomgeving waarin het veilig is op straat en iedereen zich veilig voelt door een inrichting die zorgt voor meer overzicht en zichtbaarheid, een eenduidige en duidelijke markering van ruimtes en brede toegankelijkheid. Waarin externe veiligheidsrisico's van industrie en logistiek zo veel mogelijk beperkt zijn. En waarin het verkeer veilig is en waterveiligheid is gegarandeerd. In de kadernota staan ook onze doelen op het gebied van veiligheid. In de paragrafen over 'Monitoring' verwijzen we naar deze doelen. Om goed te kunnen monitoren werken we voortdurend aan onze informatiepositie en ontwikkelen we deze innovatief door.

Iedere twee jaar wordt voor onze gemeente een Actieplan Integrale Veiligheid gemaakt. Voor de jaren 2025-2026 is dit actieplan ook weer gemaakt. In het plan laten we de acties op het gebied van veiligheid zien. De toelichting op de sub programma's is dan ook bijna hetzelfde als het actieplan.

Financiële toelichting
Het saldo van het programma Veiligheid bedraagt circa € 17,5 mln.
Binnen het programma bedragen de lasten circa € 21 mln. De grootste posten hierbinnen zijn de bijdrage aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) (€ 9,1 mln), de inzet van de BOA's (€ 2,5 mln), Sociale Veiligheid algemeen (€ 2,0 mln), de Ontwikkelpaden (€ 1,25 mln), het Zorg- en Veiligheidshuis (€ 3,0 mln) en Preventie met Gezag (€ 0,7 mln).

Daartegenover staan circa € 3,6 mln. aan baten. De grootste posten hierbinnen zijn de inkomsten, voornamelijk bestaande uit verkregen subsidies binnen het Zorg- en Veiligheidshuis (€ 2,5 mln), de verkregen subsidie met betrekking tot Preventie met Gezag (€ 0,7 mln) en de inkomsten uit de verhuur van de brandwaarkazernes (€ 0,2 mln).

Bedragen x1000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	3.354	5.022	3.818	**-202**	**3.616**	**2.822**	**2.747**	**2.747**
Lasten	-19.141	-22.654	-21.145	**25**	**-21.120**	**-19.002**	**-18.928**	**-19.009**
Onttrekkingen	224	190	0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toevoegingen	-1.339	-44	-44	**0**	**-44**	**-44**	**-44**	**-44**
Totaal	**€ -16.902**	**€ -17.486**	**€ -17.371**	**€ -177**	**€ -17.548**	**€ -16.224**	**€ -16.225**	**€ -16.305**

Sociale Veiligheid

Sociale veiligheid gaat over hoe veilig inwoners, ondernemers en bezoekers zich voelen. Als gemeente helpen we om het veiligheidsgevoel van mensen te vergroten. Bijvoorbeeld door samen met partners overlast en criminaliteit aan te pakken. We maken mensen ook bewust van wat ze zelf kunnen doen voor hun veiligheid. Dat doen we bijvoorbeeld tijdens de Week van de Veiligheid en op veiligheidsmarkten. En tijdens activiteiten die we samen met partners organiseren. Bijvoorbeeld over cybercriminaliteit. Ook in 2026 blijven we werken aan digitale veiligheid voor inwoners en ondernemers. In 2026 breiden we de buurtpreventieteams in onze gemeente verder uit. Zij helpen de sociale kwaliteit en leefbaarheid te verbeteren. We zorgen ook voor een veilige omgeving om te wonen, werken en leven. Bijvoorbeeld door aandacht te geven aan vuurwerkoverlast, de inzet van cameratoezicht en veilig beheer en ontwerp. Samen met onze partners werken we aan schoon, heel en veilig in onze uitgaansgebieden. Daarnaast zorgen we voor veilige bedrijventerreinen met ondersteuning van parkmanagement. Daarbij gebruiken we het Keurmerk Veilig Ondernemen.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	132	105	105	-	**105**	**105**	**105**	**105**
Lasten	-535	-546	-544	**1**	**-543**	**-491**	**-438**	**-436**
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-43	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-445**	**-440**	**-439**	**1**	**-438**	**-385**	**-333**	**-330**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Werkplekvergoedingen ZVH	-83	-83	-83	-83
	Saldo	**-83**	**-83**	**-83**	**-83**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Werkplekvergoedingen ZVH	Structurele daling in de opbrengsten van de werkplekvergoedingen van de ketenpartners van het Zorg- en Veiligheidshuis.

Monitoring

De gemeenteraad heeft in december 2022 de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek voor de jaren 2023-2026 vastgesteld. In de kadernota zijn diverse SMART doelen opgenomen, gericht op thema's. Daar werken we aan tot en met 2026. Voor de monitoring wordt daarom verwezen naar de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek 2023-2026.

In april 2025 is het Actieplan Integrale Veiligheid 2025-2026 vastgesteld. Dit document beschrijft hoe we de veiligheid in Sittard-Geleen willen verbeteren. Het actieplan is een vervolg op de doelen uit de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek en bevat maatregelen die zowel criminaliteit als overlast aanpakken. De nadruk ligt op preventie: door criminaliteit te voorkomen en kwetsbare groepen te ondersteunen, zorgen we voor een samenleving waarin iedereen zich veilig voelt.

Zorg en Veiligheid

Bij zorg en veiligheid lopen daderschap en slachtofferschap soms door elkaar. Dat betekent dat iemand slachtoffer kan zijn van misbruik of criminaliteit, maar tegelijk ook zelf overlast kan veroorzaken of kan zorgen voor onveilige situaties. We pakken dit aan door zorg en veiligheid samen te brengen in één gezamenlijke sluitende aanpak. Dit lukt alleen als zorgverleners en mensen van justitie goed samenwerken. Denk aan politie, Openbaar Ministerie, Veilig Thuis, geestelijke gezondheidszorg, reclassering en de Dienst Justitiële Inrichtingen. In 2026 richten we ons op de volgende onderwerpen:

- Radicalisering en extremisme: we maken beleid, waarin we onze huidige aanpak vastleggen. Daarbij kijken we ook wat beter kan en wat we extra moeten doen om problemen te voorkomen en aan te pakken.
- Preventie met Gezag: met dit programma proberen we ervoor te zorgen dat jongeren niet in aanraking komen met criminaliteit of daarin doorgroeien. We helpen jongeren en stellen grenzen. Doordat er meer zicht is op de jongeren groeit het aantal casussen. Het Jeugd Preventie Platform wordt daarom verder ontwikkeld en geborgd.
- Mensenhandel: dit betekent dat mensen worden uitgebuit, bijvoorbeeld voor werk, seks of criminele activiteiten. We voeren een plan uit om dit tegen te gaan en versterken de rol van de zorgcoördinator mensenhandel.
- We verbeteren de uitvoering, zodat we veiligheidsmeldingen en -signalen die raakvlak hebben met zorg effectiever en efficiënter op kunnen pakken.

De Commissie Zorg en Veiligheid Zuid-Limburg volgt de praktijk. Ze signaleert knelpunten, deelt kennis en geeft sturing aan de regionale onderwerpen op het snijvlak van zorg en veiligheid. We sluiten aan bij deze commissie wanneer (beleids)knelpunten worden ervaren en bovenlokale acties nodig zijn. Zo onderzoeken we de mogelijkheden van een multidisciplinair interventie team in de Westelijke Mijnstreek. Ook implementeren we de **A**anpak **V**oorkomen **E**scalatie (AVE-model). En zoeken we naar oplossingen voor personen met verward gedrag op verschillende leefgebieden, waaronder wonen.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	2.531	4.535	3.331	**-83**	**3.248**	**2.455**	**2.379**	**2.379**
Lasten	-2.739	-5.115	-3.840	-	**-3.840**	**-3.046**	**-3.029**	**-3.029**
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-303	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-511**	**-579**	**-509**	**-83**	**-592**	**-592**	**-649**	**-649**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Diverse kleine verschillen	1	1	1	3
	Saldo	**1**	**1**	**1**	**3**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Monitoring

De gemeenteraad heeft in december 2022 de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek voor de jaren 2023-2026 vastgesteld. In de kadernota zijn diverse SMART doelen opgenomen, gericht op thema's. Daar werken we aan tot en met 2026. Voor de monitoring wordt daarom verwezen naar de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek 2023-2026.

In april 2025 is het Actieplan Integrale Veiligheid 2025-2026 vastgesteld. Dit document beschrijft hoe we de veiligheid in Sittard-Geleen willen verbeteren. Het actieplan is een vervolg op de doelen uit de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek en bevat maatregelen die zowel criminaliteit als overlast aanpakken. De nadruk ligt op preventie: door criminaliteit te voorkomen en kwetsbare groepen te ondersteunen, zorgen we voor een samenleving waarin iedereen zich veilig voelt.

Ondermijning

Als gemeente pakken we ondermijning flink aan. Dat doen we samen met partners als de politie, het Openbaar Ministerie, de belastingdienst, het Platform Veilig Ondernemen en het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Limburg. Ons doel is om onze gemeente zo onaantrekkelijk mogelijk te maken voor criminelen.

We richten ons op zaken als witwassen, criminele motorclubs, mensenhandel, spookburgers en drugscriminaliteit. We zorgen dat ondermijning beter zichtbaar wordt en maken verschillende groepen in de gemeente weerbaarder, zoals inwoners, ondernemers en onze eigen organisatie. We vergroten kennis en maken mensen bewuster van ondermijning. Ook houden we toezicht en handhaven we de regels. We sluiten bijvoorbeeld drugspanden en gebruiken de Wet Bibob. Signalen van ondermijning, zoals drugscriminaliteit, bespreken we met de politie en pakken we aan. We blijven kijken wat we als gemeente zelf kunnen doen tegen ondermijning, bijvoorbeeld met onze Inspecteurs Ondermijning. Aan straatdealers leggen we een dwangsom op. Ook bedrijven en bedrijventerreinen krijgen aandacht.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	32	-	-	-	-	-	-	-
Lasten	-110	-189	-139	**-5**	**-144**	**-119**	**-69**	**-69**
Onttrekkingen	-	50	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-25	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-103**	**-139**	**-139**	**-5**	**-144**	**-119**	**-69**	**-69**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Werkplekvergoedingen ZVH	-83	-83	-83	-83
	Saldo	**-83**	**-83**	**-83**	**-83**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Werkplekvergoedingen ZVH	Structurele daling in de opbrengsten van de werkplekvergoedingen van de ketenpartners van het Zorg- en Veiligheidshuis.

Monitoring

De gemeenteraad heeft in december 2022 de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek voor de jaren 2023-2026 vastgesteld. In de kadernota zijn diverse SMART doelen opgenomen, gericht op thema's. Daar werken we aan tot en met 2026. Voor de monitoring wordt daarom verwezen naar de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek 2023-2026.

In april 2025 is het Actieplan Integrale Veiligheid 2025-2026 vastgesteld. Dit document beschrijft hoe we de veiligheid in Sittard-Geleen willen verbeteren. Het actieplan is een vervolg op de doelen uit de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek en bevat maatregelen die zowel criminaliteit als overlast aanpakken. De nadruk ligt op preventie: door criminaliteit te voorkomen en kwetsbare groepen te ondersteunen, zorgen we voor een samenleving waarin iedereen zich veilig voelt.

Externe Veiligheid

Externe veiligheid heeft te maken met de risico's voor mensen en het milieu bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen. In onze Omgevingsvisie staat onze ambitie als het gaat over externe veiligheid. In 2040 zijn externe veiligheidsrisico's zo veel mogelijk beperkt. Dit gebeurt door het treffen van maatregelen aan de bron en in de omgeving. Daarnaast houden we rekening met effecten mocht zich ondanks de kleine kans toch een incident voordoen. Als gemeente zoeken we steeds weer naar manieren om de externe veiligheid voor onze inwoners te verbeteren. Dit doen we samen met andere partijen, zoals het Rijk, de Provincie, ProRail, Gasunie en Chemelot. Wij hebben daarin een voornamelijk rechtmatige rol als het gaat om het borgen van externe veiligheid in het omgevingsplan. Daar gaan we mee door. Het bevoegde gezag voor Chemelot is de provincie.
Eén van de activiteiten die wij samen met andere partijen doen, is het uitwerken van het convenant "voor een veilige ontwikkeling van Chemelot en haar omgeving". Dat doen we sinds 2023. Op 25 mei 2023 tekenden de provincie Limburg, de gemeenten Beek, Stein en Sittard-Geleen, Stichting Chemelot, Chemelot Site Permit en

DSM het convenant. We blijven in 2026 werken aan de uitwerking en opvolging van het convenant. We verwerken de afspraken uit het veiligheidsconvenant in ons Omgevingsprogramma en in het Omgevingsplandeel Chemelot. Ook bekijken we hoe we omgaan met nieuwe ontwikkelingen op het Chemelot terrein die horen bij circulariteit en de energietransitie.
De Omgevingsvisie is in 2025 vastgesteld. Daarom zijn we in 2025 begonnen met het uitwerken van de doelen uit de Omgevingsvisie in een omgevingsprogramma. Ook in 2026 loopt dit project en wij koersen op vaststelling eind 2026. Tegelijk werken we aan het uitwerken van onderdelen over externe veiligheid in het Omgevingsplan.

De stationsomgeving (inclusief het rangeerterrein) in Sittard krijgt ook in 2026 extra aandacht. Zo voeren we een onderzoek uit naar belanghebbenden en richten wij een gesprekstafel in met deze belanghebbenden. Ook onderzoeken wij de belangrijkste ongevallen die kunnen ontstaan en hoe wij daar rekening mee kunnen houden. In het omgevingsprogramma vernieuwen wij ons beleid en geven we aan welke maatregelen nodig zijn om het spoor en het rangeerterrein veilig te houden. We werken eraan om het stationsgebied te veranderen in een levendige plek om te wonen en te werken. Om dit mogelijk te maken werken we aan het verder verkleinen van de veiligheidsrisico's van het rangeerterrein op de omgeving. Samenwerking met het Rijk, ProRail, Provincie en Chemelot is hierbij belangrijk.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	-	-	-	-	-	-	-	-
Lasten	-200	-196	-197	**-23**	**-221**	**-220**	**-219**	**-218**
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-42	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-242**	**-196**	**-197**	**-23**	**-221**	**-220**	**-219**	**-218**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Diverse kleine verschillen	-23	-23	-23	-23
	Saldo	**-23**	**-23**	**-23**	**-23**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Monitoring
De gemeenteraad heeft in december 2022 de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek voor de jaren 2023-2026 vastgesteld. In de kadernota zijn diverse SMART doelen opgenomen, gericht op thema's. Daar werken we aan tot en met 2026. Voor de monitoring wordt daarom verwezen naar de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek 2023-2026.

In april 2025 is het Actieplan Integrale Veiligheid 2025-2026 vastgesteld. Dit document beschrijft hoe we de veiligheid in Sittard-Geleen willen verbeteren. Het actieplan is een vervolg op de doelen uit de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek en bevat maatregelen die zowel criminaliteit als overlast aanpakken. De nadruk ligt op preventie: door criminaliteit te voorkomen en kwetsbare groepen te ondersteunen, zorgen we voor een samenleving waarin iedereen zich veilig voelt.

Toezicht en handhaving leefbaarheid

Onze Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) zijn belangrijk voor veilige en leefbare buurten en centra. Ze zijn vaak in de wijk te zien, kennen de mensen en zijn makkelijk aan te spreken. BOA's controleren of mensen zich aan de regels houden. Ze lossen verschillende problemen op, zoals fout parkeren, rommel op straat, lawaai of ruzie tussen buren. Als het nodig is, mogen ze een boete geven of ingrijpen bij een conflict. BOA's werken ook op vaste plekken, zoals scholen en winkelcentra. Ze letten op overlast en proberen problemen vroeg te zien en op te lossen. Ze praten met bewoners en ondernemers, zodat problemen niet groter worden. Ook houden ze spreekuren en werken ze samen met buurtpreventieteams. Soms organiseren ze acties om mensen te leren hoe ze verdachte situaties kunnen herkennen en melden.

Het werk van BOA's wordt steeds moeilijker. Daarom geven we in 2026 extra aandacht aan hun opleiding. Ze krijgen trainingen in praten met mensen, omgaan met lastige situaties en het oplossen van ruzies. Ook zoeken we in 2026 naar nieuwe manieren om goed samen te werken. Bijvoorbeeld door BOA's vaker in te zetten op meldingen over de leefomgeving. De zogenaamde leefbaarheidsmeldingen. Op deze manier kan de politie zich meer richten op (grotere) veiligheidsproblemen. Samen met andere organisaties en inwoners zorgen BOA's ervoor dat Sittard-Geleen ook in 2026 een leefbare en veilige gemeente blijft om te wonen en te bezoeken.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	29	5	5	-	**5**	**5**	**5**	**5**
Lasten	-2.954	-2.874	-2.874	-	**-2.874**	**-2.874**	**-2.874**	**-2.874**
Onttrekkingen	18	18	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-2.907**	**-2.851**	**-2.869**	-	**-2.869**	**-2.869**	**-2.869**	**-2.869**

Geen financiële bijstellingen.

Monitoring

De gemeenteraad heeft in december 2022 de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek voor de jaren 2023-2026 vastgesteld. In de kadernota zijn diverse SMART doelen opgenomen, gericht op thema's. Daar werken we aan tot en met 2026. Voor de monitoring wordt daarom verwezen naar de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek 2023-2026.

In april 2025 is het Actieplan Integrale Veiligheid 2025-2026 vastgesteld. Dit document beschrijft hoe we de veiligheid in Sittard-Geleen willen verbeteren. Het actieplan is een vervolg op de doelen uit de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek en bevat maatregelen die zowel criminaliteit als overlast aanpakken. De nadruk ligt op preventie: door criminaliteit te voorkomen en kwetsbare groepen te ondersteunen, zorgen we voor een samenleving waarin iedereen zich veilig voelt.

Andere veiligheidsthema's

Het programma Veiligheid kent ook andere veiligheidsthema's. We noemen er een paar.

Evenementen en betaald voetbal

Samen met Fortuna Sittard, de supporters, de politie, de brandweer en het Openbaar Ministerie werken we aan betere veiligheid bij voetbalwedstrijden. Ons doel is in 2026 opnieuw dat de wedstrijden toegankelijk, gastvrij en veilig zijn. Zo is er weinig politie en zijn er weinig veiligheidsmaatregelen nodig. Ook werken we aan het verbeteren van de veiligheidsplannen voor evenementen in onze gemeente. Bij grote evenementen nemen we maatregelen, zoals minder verkeer rondom het evenement. We helpen organisatoren waar nodig met advies en expertise. Bij sommige grote evenementen organiseren we een bijeenkomst met de organisator en andere partners. We bespreken dan de risico's en oefenen samen.

Crisisbeheersing en Rampenbestrijding
Crisisbeheersing en rampenbestrijding gaat over het voorbereiden op en aanpakken van rampen of incidenten. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg zorgt voor de voorbereiding en coördinatie hiervan. Het meeste geld voor 'andere veiligheidsthema's' gaat naar de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De gemeente speelt ook een belangrijke rol bij rampen of incidenten. Daarom geven we extra opleidingen aan onze medewerkers en het college. In 2022 startte de campagne 'Samen Veilig Rondom Chemelot'. Dit is een campagne samen met Chemelot, de Provincie, de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de gemeenten Beek en Stein. Eind 2025 wordt een nieuw onderzoek gedaan naar de veiligheidsbeleving rondom Chemelot. In 2026 beslissen we daarna hoe we verder gaan met risicocommunicatie.
Ontwikkelpaden
In 2026 gaan we door met de extra aandacht voor veiligheid en leefbaarheid voor Geleen-Zuid, Geleen-Centrum, Sittard-West en Sittard-Centrum. Op verschillende onderwerpen doen we extra activiteiten, ook met een gemeentelijk team. In Geleen-Centrum richten we ons vooral op ondermijning. We proberen mensen bewuster te maken en zorgen voor extra controles. In Sittard-West richten we ons op sociale veiligheid en jongeren. In Geleen-Zuid richten we ons op sociale en fysieke veiligheid, zoals de aanpak van overlast rondom Zuidhof. Ook in Sittard-Centrum richten we ons op sociale en fysieke veiligheid. Hier pakken we bijvoorbeeld overlast in het winkelgebied aan.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	631	376	376	**-119**	**257**	**257**	**257**	**257**
Lasten	-12.604	-13.735	-13.550	**52**	**-13.498**	**-12.253**	**-12.299**	**-12.383**
Onttrekkingen	206	122	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Toevoegingen	-926	-44	-44	**-**	**-44**	**-44**	**-44**	**-44**
Totaal	**-12.693**	**-13.280**	**-13.217**	**-67**	**-13.285**	**-12.039**	**-12.086**	**-12.169**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	VRZL	273	69	69	69
2	VRZL	-204	-	-	-
3	VRZL toekomstige huisvesting	-	-37	-100	-168
4	Brandweer Geleen	-104	-104	-104	-104
5	Diverse kleine verschillen	-32	-21	-21	-37
	Saldo	**-67**	**-93**	**-156**	**-240**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	VRZL	Structurele daling begroting 2026 e.v. door bezuinigingsmaatregelen.
2	VRZL	Structurele daling begroting 2026 e.v. door de toegepaste indexering. Deze bijstelling wordt gedekt door de stelpost inflatie (zie programma 0).
3	VRZL toekomstige huisvesting	Structurele stijging door wijziging in de financiering van de huisvesting brandweerkazernes. Besluitvorming heeft plaatsgevonden in het AB VRZL van 4 juli 2025.
4	Brandweer Geleen	Verlaging inkomsten huur door normaliseringsafspraken VRZL. Besluitvorming heeft plaatsgevonden in het AB VRZL van 4 juli 2025.
5	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Monitoring
De gemeenteraad heeft in december 2022 de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek voor de jaren 2023-2026 vastgesteld. In de kadernota zijn diverse SMART doelen opgenomen, gericht op thema's. Daar werken we aan tot en met 2026. Voor de monitoring wordt daarom verwezen naar de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek 2023-2026.

In april 2025 is het Actieplan Integrale Veiligheid 2025-2026 vastgesteld. Dit document beschrijft hoe we de veiligheid in Sittard-Geleen willen verbeteren. Het actieplan is een vervolg op de doelen uit de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek en bevat maatregelen die zowel criminaliteit als overlast aanpakken. De nadruk ligt op preventie: door criminaliteit te voorkomen en kwetsbare groepen te ondersteunen, zorgen we voor een samenleving waarin iedereen zich veilig voelt.

Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Met het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat dragen we bij aan alle drie de veerkrachten van Sittard-Geleen. We werken aan de ambitie ‘gezond bewegen’ en ‘duurzame logistiek’ uit de omgevingsvisie. We creëren (steeds meer) een omgeving waarin onze inwoners, bezoekers en ondernemers actief, duurzaam en veilig kunnen reizen naar hun woning, school, werkplek, ontmoetingsplekken in hun wijk of het centrum en naar voorzieningen zoals een supermarkt of huisarts. Dit is vooral urgent vanwege de gezondheidsopgave in onze gemeente. We werken daarom aan een omgeving die uitnodigt om gezond te bewegen en die voldoende alternatieven biedt voor het gebruik van de eigen auto. Het helpt mensen om een gezonde leefstijl te (kunnen) ontwikkelen. Bovendien draagt het bij aan schonere lucht en minder lawaai in de omgeving. Ook werken we aan een duurzame manier van het aan- en afvoeren van goederen met respect voor onze gezondheid en ons milieu. Dit is hard nodig om de verandering naar een toekomstbestendige circulaire economie mogelijk te maken.

Financiële toelichting:
Het saldo van het programma verkeer, vervoer en waterstaat bedraagt ongeveer € 32 mln.
Binnen het programma bedragen de lasten circa € 37 mln. De grootste posten hierbinnen zijn de kapitaallasten (€ 12 mln.), onderhoudskosten (€ 11 mln.), diensten derden (€ 4,8 mln.) en interne doorverrekeningen waarvan de dekking binnen andere programma's is opgenomen (€ 5mln.).
Daartegenover staan circa € 4,4 mln. aan baten. De grootste posten hierbinnen zijn de parkeerinkomsten (€ 3 mln), de havengelden (€ 0,58 mln.) en de toeslag van een energiemaatschappij (€ 0,3 mln.).

Belangrijke structurele thema’s binnen dit programma zijn verkeersveiligheid en parkeerbeleid en daarnaast zijn er een aantal projecten zoals ontsluiting Absbroek. Een actueel thema binnen dit programma betreft de beheerplannen Openbare ruimte. Zowel op basis van het theoretisch model als ook uit de inspecties die jaarlijks uitgevoerd worden, van met name onze verhardingen en bomen, blijkt dat de komende jaren aanzienlijke vervangingen noodzakelijk zijn om aan het door de Raad vastgestelde beheerniveau te blijven voldoen. Dit betekent dat zowel het jaarlijks exploitatiebudget als ook het investeringsbudget voor het beheer en onderhoud van de assets in de openbare ruimte verhoogd moet worden middels besluitvorming in deze begroting. Deze mutatie raakt ook programma Sport.

Bedragen x1000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	7.392	5.260	4.346	**0**	**4.346**	**4.358**	**4.371**	**4.384**
Lasten	-31.944	-32.974	-33.443	**-1.837**	**-35.281**	**-37.622**	**-38.778**	**-39.648**
Onttrekkingen	735	1.163	20	**0**	**20**	**20**	**20**	**20**
Toevoegingen	-1.798	-223	-223	**0**	**-223**	**-223**	**-223**	**-223**
Totaal	**€ -25.615**	**€ -26.774**	**€ -29.301**	**€ -1.837**	**€ -31.138**	**€ -33.467**	**€ -34.611**	**€ -35.467**

Onderstaande Kredieten worden in het programma Verkeer afgeroepen.

Onderwerp	Toelichting	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Ontsluiting Absbroek	De woningbouwontwikkeling in het middengebied, Absbroek, vindt plaats in meerdere fasen. Fase 1 is nagenoeg afgerond, fase 2a is in uitvoering en de fase 2b staat in verkoop. Het eerder toegekende krediet voor de ontsluiting van de wijk wordt verruimd in verband externe omgevingsfactoren en indexatie. Met de aanleg van de ovonde wordt gezorgd voor een betere en veiligere doorstroom van alle verkeersdeelnemers op dit knooppunt.	3.800	-	-	-
Vloercoating parkeergarages	De vervanging van de vloercoating in de parkeergarages Hub Dassenplein (2026), Odaparking (2027), Marktgarage Geleen (2027) en Zuyderland (2028) komt circa eens per twintig jaar voor. Omdat het hier om een duurzame ingreep gaat, wordt dit niet meer als regulier onderhoud opgenomen in de exploitatie, maar als investering geactiveerd.	1.536	4.287	1.989	-
Beheerplannen openbare ruimte 2026-2029 Investeringskrediet	Op basis van het theoretisch model, maar zeker ook uit de inspecties die we jaarlijks uitvoeren van met name onze verhardingen en bomen, concluderen we dat de komende jaren aanzienlijke vervangingen noodzakelijk zijn om aan het door de Raad vastgestelde beheerniveau te blijven voldoen. We stellen voor om het investeringsbudget structureel te verhogen zodat met name ook de komende jaren nieuwe herinrichtingsprojecten opgestart kunnen worden en bomen vervangen indien nodig.	2.000	2.000	2.000	2.000
Proeftuin Zeeheldenbuurt innovatie	De proeftuin Zeeheldenbuurt zal eind 2025 / begin 2026 worden afgerond. 1 van de projecten die voortvloeit uit deze proeftuin is de pilot “herinrichting 4 klimaat robuuste straten”. Voor dit project zal in 2026 de uitvoering starten. Om deze werkzaamheden op een innovatieve, duurzame wijze te kunnen realiseren en voltooien, willen we de resterende investering van € 0,55 mln. voor 2026 afroepen. Zodra de werkzaamheden van de proeftuin gereed zijn, zullen we de rapportage met de raad delen.	550	-	-	-
	Saldo	**7.886**	**6.287**	**3.989**	**2.000**

Mobiliteit en Verkeer

De omgevingsvisie 2025-2040 werken we in 2026 verder uit in beleid:

- We ronden de actualisatie van de programmatische uitwerking van het thema parkeren af. Hierin maken we keuzes over het parkeren om zo de openbare ruimte meer beweegvriendelijk in te richten. Hierbij kijken we nadrukkelijk ook naar onze dienstverlening. We maken de financiële consequenties hierbij inzichtelijk zodat deze in de begroting 2027 en verder een plek kunnen krijgen. Actuele informatie over het parkeerbeleid: www.metsittardgeleen.nl/parkeren.
- We starten met een participatief proces om te komen tot nieuw beleid voor actieve mobiliteit.
- We herijken het beleidsplan openbare ruimte ('De Tuinman'), en werken vanuit daar aan nieuwe beheerplannen.
- We maken een start met het opstellen van nieuw beleid voor laadinfrastructuur als uitwerking van de Routekaart Energietransitie. De wijze waarop we als gemeente omgaan met netcongestie ten aanzien van laadinfrastructuur maakt hier integraal deel van uit.

In 2026 geven we concreet uitvoering aan de omgevingsvisie en het beheer en onderhoud van onze infrastructuur. We geven extra aandacht aan het **beweegvriendelijk en veilig inrichten van onze openbare ruimte**, we **verbinden wijken en dorpen** met het buitengebied en werklocaties en we **realiseren veilige en comfortabele wandel- en fietsroutes**:

- We continueren onze risico gestuurde aanpak van verkeersveiligheid. Met aanvullende middelen vanuit het Rijk verbeteren we de verkeersveiligheid in projecten. Een aantal wegen in en rond het centrum van Sittard wordt tussen 2025 en 2027 opgeknapt. Hiermee verbeteren we de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid van het centrum. Voor actuele informatie: www.sittard-geleen.nl/csb.
- In Geleen richten we onder andere de Augustinusstraat opnieuw in. De snelheid gaat omlaag van 50 km/u naar 30 km/u. Hierdoor wordt het voor fietsers veiliger en creëren we een prettigere leefomgeving.
- We continueren de aanpak Verkeersactieve School voor scholen in het basis- en voortgezet onderwijs. Ook geven we uitvoering aan het programma Doelgroepenaanpak Verkeersveiligheid 18+.
- We werken aan de verbetering van de verkeerveiligheid van de Allee in Limbricht en de spoorwegovergang Biesenweg in Geleen. Ook verkennen we de mogelijkheden van slimme verlichting langs fietspaden.
- We realiseren de deeltrajecten 16 en 17 van Corio Glana. Dit tracé maakt deel uit van de regionale doorfietsroute die Parkstad met Geleen en Chemelot en Sittard verbindt. Zie ook programma 4.
- Het beheer in 2026 gebeurt op basis van beleidsarm verlengde beheerplannen. Hiervoor is bijstelling van de IBOR-beheerbudgetten (exploitatie en investeringen) benodigd. In de paragraaf kapitaalgoederen gaan we hier nader op in. We werken aan de doorontwikkeling van de teams IPOR en Wijkbeheer naar één toekomstbestendige beheerorganisatie. Hieronder valt het verbeteren van de coördinatie op werkzaamheden van derden in de openbare ruimte om deze zoveel mogelijk toegankelijk te houden en overlast te beperken.
- Voor de woonwijk Absbroek is een nieuwe ontsluiting op de Rijksweg Noord (Geleen) noodzakelijk. Hiervoor zetten we extra middelen in. Basisuitgangspunt is dat de woonwijk op een veilige manier wordt ontsloten en dat de verkeersafwikkeling op de Rijksweg Noord op orde blijft. Bij de uitwerking van het plan zijn ook de huidige (verkeerskundige) knelpunten meegenomen. In 2026 dient het project aanbesteed te worden, zodat uiterlijk op 31 december 2027 het werk is gestart. Dit is een voorwaarde bij de reeds ontvangen rijkssubsidie.
- We starten in 2026 met het vernieuwen van de vloercoating van parkeergarage Hub Dassenplein, vooruitlopend op de reconstructie van het Tempelplein. Zo sluiten de werkzaamheden goed op elkaar aan en beperken we overlast. In 2027 volgt eerst de Marktgarage Geleen, in samenhang met de ontwikkelingen binnen het programma Geleen Centrum, en daarna de Odaparking Sittard. De werkzaamheden in de parkeergarage Zuyderland zijn gepland in 2028. De gefaseerde aanpak borgt de beschikbaarheid van voldoende parkeercapaciteit, sluit aan bij lopende projecten /programma's en maakt een evenwichtige inzet van middelen en capaciteit mogelijk.

We werken samen aan de ontwikkeling van de **stationsomgeving van Sittard**. Om de in het gebied gewenste nieuwe bedrijvigheid en woningbouw te ontwikkelen zijn een aantal maatregelen randvoorwaardelijk. Deze maatregelen zijn onder andere het (her)inrichten van het stationsplein aan de centrum- en westzijde, het vergroenen van de openbare ruimte en het aanpassen van infrastructuur. Indien zich vanuit het Rijk subsidiekansen voor deze maatregelen voordoen, is gemeentelijke cofinanciering een vereiste.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	6.802	4.680	3.766	-	**3.766**	**3.778**	**3.791**	**3.804**
Lasten	-31.741	-32.084	-33.152	**-1.839**	**-34.991**	**-37.333**	**-38.490**	**-39.360**
Onttrekkingen	735	563	20	-	**20**	**20**	**20**	**20**
Toevoegingen	-1.798	-223	-223	-	**-223**	**-223**	**-223**	**-223**
Totaal	**-26.002**	**-27.063**	**-29.589**	**-1.839**	**-31.428**	**-33.758**	**-34.902**	**-35.759**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Kapitaallasten	-31	-162	-	-250
2	Kapitaallasten IBOR vervangingsinvesteringen VRI	-	-	-	-137
3	Kapitaallasten IBOR vervangingsinvesteringen Wegen	-	-	-	-598
4	Kapitaallasten	-	-	-237	-
5	Mutatie afschrijvingen handelsgoederen	314	314	314	314
6	Kapitaalslasten	270	131	58	235
7	Ontsluiting Absbroek ovonde	-	-38	-68	-163
8	Beheerplannen openbare ruimte 2026-2029	-1.817	-1.817	-1.817	-1.817
9	Indexering IBOR 2026 exploitatie	-237	-237	-237	-237
10	Vloercoating parkeergarages	-28	-182	-430	-525
11	Beheerplannen openbare ruimte 2026-2029	-39	-78	-192	-303
12	Herwaardering van functies	-224	-224	-224	-224
13	Diverse kleine verschillen	-47	-87	-79	-66
	Saldo	**-1.839**	**-2.380**	**-2.912**	**-3.771**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Kapitaallasten	De kapitaalslasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
2	Kapitaallasten IBOR vervangingsinvesteringen VRI	IBOR jaarschijf; voor het juist en volledig ramen van de kapitaallasten gekoppeld aan de IBOR investeringen volgt na de kopie begroting van 2028 naar 2029 een bijstelling van IBOR kapitaallasten in 2029. Dit is jaarlijks aan de orde voor het investeringsbudget. Zoals is opgenomen in de meicirculaire gemeentefonds 2025, wordt conform de cijfers van het CPB uitgegaan van een indexering van het loon- en prijspeil van 2,22%. Afhankelijk van de feitelijke indexering, volgend uit de aanbestedingen van contracten is nadere bijstelling van de budgetten mogelijk noodzakelijk. Zie ook Prog 0+5
3	Kapitaallasten IBOR vervangingsinvesteringen Wegen	IBOR jaarschijf; voor het juist en volledig ramen van de kapitaallasten gekoppeld aan de IBOR investeringen volgt na de kopie begroting van 2028 naar 2029 een bijstelling van IBOR kapitaallasten in 2029. Dit is jaarlijks aan de orde voor het investeringsbudget. Zoals is opgenomen in de meicirculaire gemeentefonds 2025, wordt conform de cijfers van het CPB uitgegaan van een indexering van het loon- en prijspeil van 2,22%. Afhankelijk van de feitelijke indexering, volgend uit de aanbestedingen van contracten is nadere bijstelling van de budgetten mogelijk noodzakelijk. Zie ook Prog 0+5
4	Kapitaallasten	Bijstelling rente MRJ 2026
5	Mutatie afschrijvingen handelsgoederen	Diverse objecten zijn overgezet van de voorraadlijst naar de vaste activastaat waardoor de afschrijvingskosten verschuiven.
6	Kapitaalslasten	De kapitaalslasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
7	Ontsluiting Absbroek ovonde	Voor de woonwijk Absbroek is een nieuwe ontsluiting op de Rijksweg Noord (Geleen) noodzakelijk. Hiervoor zetten we extra middelen in. Basisuitgangspunt is dat de woonwijk op een veilige manier wordt ontsloten en dat de verkeersafwikkeling op de Rijksweg Noord op orde blijft. Bij de uitwerking van het plan zijn ook de huidige (verkeerskundige) knelpunten meegenomen. In 2026 dient het project aanbesteed te worden, zodat uiterlijk op 31 december 2027 het werk is gestart. Dit is een voorwaarde bij de reeds ontvangen rijkssubsidie. De bijstelling

Nr.	Onderwerp	Toelichting
		betreft de kapitaallasten van de kredietverruiming om genoemde ontsluiting te realiseren middels een ovonde (een ovale rotonde).
8	Beheerplannen openbare ruimte 2026-2029	De beheerplannen zoals vastgesteld door College in 2022 zijn gebaseerd op het prijspeil 2021. In de daarop volgende jaren zijn zowel de exploitatiebudgetten als de investeringsbudgetten weliswaar geïndexeerd via de begroting, maar in onvoldoende mate om de daadwerkelijke prijsstijgingen te dekken. Zowel het jaarlijks exploitatiebudget als het investeringsbudget voor het beheer en onderhoud van de assets in de openbare ruimte dient daarom verhoogd te worden. Voorgesteld wordt om het additioneel benodigd exploitatiebudget ad € 2,2 mln. ten gevolge van inflatie te dekken uit de stelpost inflatie. Daarnaast zorgen een aantal autonome ontwikkelingen ervoor dat het exploitatiebudget structureel verhoogd dient te worden met € 1,5 mln. om aan het beheerniveau te voldoen. Deze mutatie raakt diverse programma's.
9	Indexering IBOR 2026 exploitatie	Indexering IBOR exploitatiemiddelen 2026 ten laste van stelpost inflatie. Zoals opgenomen in de meicirculaire gemeentefonds 2025 wordt conform de cijfers van het CPB uitgegaan van een indexering van het loon- en prijspeil van 2,22 %.
10	Vloercoating parkeergarages	We starten in 2026 met het vernieuwen van de vloercoating van parkeergarage Hub Dassenplein, vooruitlopend op de reconstructie van het Tempelplein. Zo sluiten de werkzaamheden goed op elkaar aan en beperken we overlast. In 2027 volgt eerst de Marktgarage Geleen, in samenhang met de ontwikkelingen binnen het programma Geleen Centrum, en daarna de Odaparking Sittard. De werkzaamheden in de parkeergarage Zuyderland zijn gepland in 2028. De gefaseerde aanpak borgt de beschikbaarheid van voldoende parkeercapaciteit, sluit aan bij lopende projecten /programma's en maakt een evenwichtige inzet van middelen en capaciteit mogelijk. De bijstelling betreft de kapitaallasten van de benodigde investeringskredieten
11	Beheerplannen openbare ruimte 2026-2029	Dit betreffen de kapitaallasten van het extra investeringskrediet (voor toelichting wordt verwezen naar het krediet).
12	Herwaardering van functies	Herwaardering functies n.a.v. Ontwikkelplan team IPOR en Wijkbeheer. Dit gaat t.l.v. de stel[post inflatie
13	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Logistiek

We faciliteren in 2026 dat de havens, het Julianakanaal en het spoor beter benut worden, buisleidingen het vervoer over de weg overnemen en dat vervoer over de weg emissieloos wordt. Ook werken we samen aan de verzwaring van de elektriciteit infrastructuur om netcongestie tegen te gaan.

Havens

In 2026 wordt de samenwerking in het kader van Blue-Ports Limburg voortgezet. Deze samenwerking tussen de Limburgse binnenhavens is in 2025 opnieuw vormgegeven. Gewerkt wordt aan een gezamenlijke uitvoeringsagenda om onze gezamenlijke Limburgse havens toekomstbestendig te maken.

Kabels en leidingen

Voor de transitie van Chemelot zijn projecten randvoorwaardelijk. Dit zijn de Delta Rhine Corridor (met leidingen voor waterstof en CO2), de verzwaring van het elektriciteitsnet naar 380kV met een nieuw hoogspanningsstation en de aanpassing van de haven Stein (port of Chemelot) en de bijbehorende multimodale corridor tussen haven Stein en Chemelot (zie ook *Economie - Chemie*). Verder zal er in 2026 duidelijkheid ontstaan over de mogelijkheden om Chemelot aan te sluiten op een gelijkstroomnet (project diepe aanlanding).
Voor het geheel aan projecten ten noorden van Chemelot wordt ook in 2026 verder gewerkt aan de gebiedsgerichte aanpak vanuit de in 2021 vastgestelde Strategische gebiedsvisie omgeving Chemelot.

Parkeren grote voertuigen

Het parkeren van grote voertuigen in de avonden en in de weekenden aan de Kampstraat in Geleen is in 2026 niet meer mogelijk. In overleg met grote bedrijven in onze gemeente en in overleg met aanbieders van laadinfrastructuur voor grote voertuigen wordt ook in 2026 onderzocht hoe aanvullende parkeermogelijkheden voor grote voertuigen gerealiseerd kunnen worden.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	590	579	579	-	**579**	**579**	**579**	**579**
Lasten	-203	-890	-291	**2**	**-290**	**-289**	**-288**	**-288**
Onttrekkingen	-	600	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**387**	**289**	**288**	**2**	**290**	**291**	**291**	**292**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Diverse kleine verschillen	2	2	1	2
	Saldo	**2**	**2**	**1**	**2**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Economie

Het programma economie geeft invulling aan economische veerkracht. We weten dat het een uitdaging is voor veel bedrijven om goed op de toekomst voorbereid te zijn. Om dat te ondersteunen willen we ruimte bieden aan circulair economische activiteiten. Door innovatie, kennisbevordering en pionieren. We doen dat samen met bedrijven, onderwijs en maatschappelijke organisaties. Economie is vanwege inkomen en huishouden een belangrijk deel van het leven van inwoners. Als we willen behouden dat bedrijven ook de komende jaren toekomstperspectief hebben dan moeten we inspelen op de veranderende context.
De noodzaak om te komen tot een circulaire economie ligt in het warmer wordende klimaat (hittestress en zware regenbuien) en het schaarser worden van natuurlijke hulpbronnen. De transitie naar een Circulaire Economie is geen activiteit naast alle andere, maar loopt door bestaande activiteiten heen. Het raakt het bouwen van huizen, mobiliteit, voedselproductie, onderwijs, logistiek, en instrumenten zoals inkoopbeleid. Het komen tot een veerkrachtige circulaire economie vergt aanhoudende en daarmee meerjarig inzet.

Naast circulaire economie zijn de demografie en de digitale AI-revolutie medebepalend voor ontwikkelingsmogelijkheden. Als lokale overheid hebben we daarbij een faciliterende en voorwaarde scheppende rol, bijvoorbeeld met samenwerkingsplatform Goede Morgen, de herinrichting van bedrijventerreinen, Ambitieus MKB 046 en het Circular Economy Action Plan (CEAP) Chemelot.
We zien economie niet los van de samenleving. We streven met onze inzet naar Brede Welvaart, waarbij betekenisvol werk nu en in de toekomst een pijler is.

In 2026 continueren en of starten we de volgende activiteiten;

- Verduurzaming van bedrijventerreinen in samenwerking met het bedrijfsleven
- Ambitieus MKB 046, vraaggestuurde dienstverlening met het accent op toekomstbestendig ondernemen. Thema's als verduurzaming, digitalisering en circulariteit hebben hier een belangrijke plek.
- Programma duurzaamheidsplatform Goede Morgen in het Galfetti pand In Geleen-centrum.
- Kunst- en cultuurprojecten i.r.t. duurzaamheid en circulariteit zoals 'We're on to something good' van Brightlands Circular Space;
- Datagedreven werken, analyse van stoffenstromen om te komen tot de realisatie van bouwhubs (Omgevingsvisie pag. 72)
- Start Integrale Duurzaamheidsaanpak voor de organisatie. Het kader hiervoor wordt nog in 2025 vastgesteld.

We benutten subsidiekansen die provinciale, nationale en Europese programma's en subsidietrajecten bieden. De Regio Deal Zuid-Limburg wordt gecontinueerd via de programmalijn circulaire economie en Ambitieus MKB 046. We continueren de deelname aan Europese Interreg programma's (Cheers4U) t.b.v. kennisdeling en krachtenbundeling, en het intergemeentelijk traject met de Universiteit Maastricht t.b.v. datagedreven Circulaire Economie. Dit heeft een link met ruimte, o.a. voor grondstoffen depots.

Financiële toelichting

Het saldo van programma Economie bedraagt ongeveer € 9 mln.
Binnen het programma bedragen de lasten circa 11,3 mln. De grootste posten hierbinnen zijn verstrekte subsidies (3 mln.), kapitaallasten (1,7 mln.), het saldo van de grondexploitaties (1,3 mln.) en ambtelijke personeelskosten (2 mln.).
Daartegenover staan circa 2,3 mln. aan baten. De grootste posten hierbinnen zijn toeristenbelasting (0,5 mln.), opbrengst marktgelden (0,4 mln.) en de verkoop van gronden binnen grondexploitaties (1,4 mln.).

Bedragen x1000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	4.713	4.682	4.097	**-1.718**	**2.379**	**2.233**	**2.431**	**2.389**
Lasten	-12.205	-15.552	-11.010	**-318**	**-11.328**	**-9.064**	**-9.165**	**-8.980**
Onttrekkingen	479	234	58	**0**	**58**	**0**	**0**	**0**
Toevoegingen	-2.064	-210	-63	**0**	**-63**	**-63**	**-63**	**-63**
Totaal	**€ -9.078**	**€ -10.846**	**€ -6.918**	**€ -2.036**	**€ -8.954**	**€ -6.895**	**€ -6.797**	**€ -6.654**

Chemie, Industrie en Bedrijventerreinen

In 2026 continueren we de facilitering van de voorwaarden om **Chemelot** meer circulair te maken. Zoals in het Limburg bod is benoemd omvat dat energie, grondstoffen en water.

- We faciliteren de realisatie van een nieuw 380-150kV hoogspanningsstation en de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen. Het project Delta Rijn Corridor voorziet in nieuwe leidingen voor de afvoer van CO_2 en de aanvoer van waterstof. Waar nodig dragen wij zorg voor de planologische inbedding hiervan. We stemmen binnen de Stuurgroep Chemelot de voortgang van deze projecten af. Deze Stuurgroep begeleidt daarnaast ook de voortgang van gebiedsopgaven. Dit zijn concreet Graetheide en de Lexhy.
- Wij ronden in 2026 de aankoop af van de eigendommen van dsm-firmenich op Graetheide. Ook het aankooptraject 'Strategische verwerving Graetheide, de Lexhy ronden we in 2026 af.
- In 2026 continueren we de drie-sporen aanpak over communicatie en participatie. Dit voorziet in bijeenkomsten van de 'focusgroep' en 'brede omgevingsdialoog'. Vanuit de diverse projecten wordt ook participatie met de omgeving vormgegeven.

Wij blijven samen met **VDL Nedcar**, Provincie Limburg en gemeente Echt-Susteren kijken naar mogelijke toekomstige invullingen van het terrein. In 2026 stellen we een gezamenlijk beeld op van de toekomst van dit terrein en de mogelijke nieuwe activiteiten.
Genoemd zijn de invulling van het Mobility Innovation Center met nieuwe innovatieve producties en/of herplaatsing van VDL bedrijven. Te verkennen zijn nieuwe innovatieve materialen in relatie tot de Brightlands Chemelot Campus, en mogelijke opschaling vanuit het ministerie van Defensie of opdrachten in het licht van de energietransitie. De rol van de gemeente is faciliterend.

In 2026 werken we verder aan het **toekomstbestendig maken van onze bedrijventerreinen**. We stellen in 2026 het programma Bedrijventerreinen vast en starten met de uitvoering. Het programma is gericht op het ontwikkelen, verduurzamen en beter benutten van onze bestaande bedrijventerreinen. De Omgevingsvisie (Omgevingsvisie 2025-2040 Sittard-Geleen) geeft daarbij de richting aan. We leggen vast waar verdichting mogelijk is en onder welke voorwaarden functies kunnen veranderen. Zo faciliteren we toekomstbestendige werklocaties met voldoende ruimte voor ondernemers. We werken gericht aan:

- De kwaliteit, duurzaamheid en circulariteit van bestaande bedrijventerreinen.
- Een optimaal ruimtegebruik door slimmer en intensiever gebruik van terreinen: verdichting, herstructurering en beter benutten van kavels.
- Voldoende en passende ruimte voor duurzame economie door extra ruimte te borgen als dat nodig is, via planmatige uitbreidingen of voor campusontwikkeling.

Optimaal ruimtegebruik door Beter Benutten Bedrijventerreinen.
We zetten in op optimaal ruimtegebruik door de aanpak van 'Beter Benutten Bedrijventerreinen' gericht toe te passen. We sturen beleidsmatig op het principe 'het juiste bedrijf op de juiste plek' en zetten in op ruimtelijke herstructurering. Denk aan hogere bouwdichtheid, benutten van milieuruimte en multifunctioneel gebruik van bedrijfskavels. In 2026 onderzoeken we beleidsaanpassingen om dit mogelijk te maken.
We zetten in op het creëren van ruimte voor MKB. Een ruimtelijke inventarisatie heeft een aantal kansen op snelle ruimtewinst in beeld gebracht. Op basis daarvan van starten we in 2026 met de herstructurering van vier geselecteerde bedrijventerreinen.

Verduurzaming bedrijventerreinen
Verder realiseren we in 2026 projecten op het gebied van duurzame energievoorziening en energietransitie en het bevorderen van de circulaire economie. We brengen de mogelijkheden voor energiehubs in kaart. Hiervoor krijgen we financiële ondersteuning vanuit de provincie met de LUPEH (Limburgs Uitvoeringsprogramma Energiehubs)
Als onderdeel van de Regiodeal realiseren we vanaf 2026 de Circular Mile: een circulaire werklocatie voor mkb-bedrijven in Geleen. Naast ruimte voor productiegerichte circulaire bedrijvigheid, verbeteren we de ruimtelijke kwaliteit en de verbinding met de omgeving.
We voeren in 2026 een scan van bedrijventerreinen uit, gericht op het in beeld brengen van circulaire potentie en welke voorwaarden en acties nodig zijn om circulaire economie mogelijk te maken.
Met ondersteuning van de provincie vanuit de SPUK PVB (Programma Verduurzamen Bedrijventerreinen) gaan we in 2026 maatregelen nemen om bedrijventerreinen groener en klimaatbestendiger te maken. Het gaat hierbij onder andere om vergroening van het terrein, opvang van regenwater en het tegengaan van hittestress.

Organisatiegraad en mobiliteit
We investeren in een structurele versterking van het parkmanagement, daarmee verbeteren we de organisatiegraad en samenwerking op bedrijventerreinen zodat ondernemers gezamenlijk kunnen optrekken in beheer, verduurzaming en veiligheid. De organisatiegraad op terreinen is nodig om ontwikkelingen collectief in gang te zetten en is basisvoorwaarde voor uitvoeren van projecten en investeringen op bedrijventerreinen. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan het verbeteren van de bereikbaarheid en ontsluiting van de terreinen. Projecten worden vanaf 2026 opgestart, op basis van de in 2025 vastgestelde prioriteiten.

Kantoren en functiemenging
We onderzoeken in 2026 de kwaliteit en potentie van kantoren in de gemeente en locaties en ontwikkelen een tool die helpt bij het objectief beoordelen hiervan. Dit helpt om beter te sturen op behoud, transformatie of functiewijziging, afgestemd op de vraag vanuit de markt en bedrijven.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	9	900	-	-	-	-	-	-
Lasten	-237	-1.556	-103	**-2**	**-105**	**-105**	**-105**	**-105**
Onttrekkingen	198	53	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-597	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-627**	**-603**	**-103**	**-2**	**-105**	**-105**	**-105**	**-105**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Diverse kleine verschillen	-2	-2	-2	-2
	Saldo	**-2**	**-2**	**-2**	**-2**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Vrijetijdseconomie, Detailhandel, Stadscentra

Op basis van het subregionaal detailhandelsbeleid Westelijke Mijnstreek werken we in 2026 verder aan de realisatie van compactere kernwinkelgebieden voor de centra met voor de omliggende straten een aanloopgebied met een mengfunctie. Centrum Sittard is het sub-regionale recreatief hoofdcentrum van de Westelijke Mijnstreek. We zetten in op een ontwikkeling tot een recreatieve binnenstad met een aantrekkelijke mix van detailhandel, horeca en dienstverlening. Het stadsdeelcentrum Geleen krijgt een compacter winkelgebied en biedt ruimte in de gemengde aanloopstraten voor een circulaire en innovatieve transformatie door werken, ondernemen en wonen te combineren.
We werken in 2026 ook aan het in standhouden van vitale en leefbare dorpskernen. Het doel is dat inwoners hun dagelijkse boodschappen in de kern kunnen doen.

- Voor het versterken van de leefbaarheid in de centra, wijken en kernen werken we samen met betrokken partijen aan het uitvoeringsprogramma detailhandelsbeleid. Doel is het verbeteren van de aantrekkelijkheid van de winkelgebieden, het verhogen van de bezoekersaantallen en het verminderen van de leegstand.
- De deelprojecten uit de impulsaanpak winkelgebieden krijgen in 2026 verder vorm en vastgoedeigenaren van commercieel vastgoed worden intensiever betrokken bij de centrumaanpak om zodoende private initiatieven te stimuleren. Voor Centrum Geleen wordt een programma tot uitvoering gebracht.
- De Stadslabs Sittard-Geleen zijn het onafhankelijk platform dat de samenwerking tussen inwoners, instellingen, ondernemers en gemeente aanjaagt en stimuleert.
- In 2026 geven we invulling aan een toekomstbestendige vrijetijdseconomie in samenwerking met ondernemers, inwoners, maatschappelijke organisaties, regionale gemeenten en provincie. Inzet is het aantrekken van nieuwe doelgroepen en de kwaliteit van het bestaande recreatief aanbod, mede door in te zetten op zakelijk toerisme (bv. Convention bureau).
- Voor de wandel- en fietsnetwerken zetten we in 2026 in op het nieuwe wandelroutenetwerk en het verbeteren van het bestaande eu(regionaal) fietsroutenetwerk. Via recreatieve thematische routes zetten we in op het spreiden van recreatieve drukte in Zuid-Limburg en het versterken van de leefbaarheid in de centra en dorpskernen van Sittard-Geleen.

Stadsmarketing
In 2026 start de uitvoering van stadsmarketing, na de besluitvorming over het merkverhaal Waar maken betekenis geeft en de oprichting van Stichting Sittard-Geleen Marketing. De focus ligt in 2026 nog op merkontwikkeling, het opbouwen van netwerken, coproductie met partners en de ontwikkeling van herkenbare beeld- en verhaallijnen. 2026 zal met name nog in het teken staan van de eerste implementatie. Daarbij wordt gewerkt vanuit de strategische kernwaarden van de gemeente, met aandacht voor talentbehoud, regionale profilering en het versterken van trots onder inwoners. De stadsmarketingaanpak vraagt om integrale samenwerking tussen ondernemers in de stad, beleid, uitvoering en partners in de stad en sluit aan op de bredere opgaven.

Evenementen
Vanuit het raadsbesluit stadsmarketing is er een nieuwe stichting opgericht. Hierdoor is de organisatie van de door de gemeente aangewezen evenementen Scholierencarnaval, Gelaender Kirmes, Sint Rosa Festival en Oktoberfeest Sittard geen gemeentelijke aangelegenheid meer. Deze nieuwe stichting zal zich ook toeleggen op een loketfunctie om externe partijen te adviseren en te verbinden.
In 2026 zal gewerkt worden aan strategisch evenementenbeleid, passend bij ontwikkelingen zoals stadsmarketing en het cultureel kader Gedeeld Plezier. In 2025 wordt verder gestart met het ontwikkelen van locatieprofielen in samenwerking met het team vergunningen. Om hiermee meer duidelijkheid aan de voorkant over de mogelijkheden en onmogelijkheden te geven aan omwonenden, organisatoren en andere belanghebbenden. Zowel de herijkte regeling als de locatieprofielen zorgen voor meer en betere spreiding, beter verwachtingsmanagement richting organisatoren en betere sturing op een herkenbaar totaalaanbod.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	4.529	3.782	4.097	**-1.718**	**2.379**	**2.233**	**2.431**	**2.389**
Lasten	-8.870	-10.978	-8.555	**-354**	**-8.908**	**-6.886**	**-6.970**	**-6.889**
Onttrekkingen	126	81	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-1.467	-210	-63	-	**-63**	**-63**	**-63**	**-63**
Totaal	**-5.682**	**-7.325**	**-4.521**	**-2.072**	**-6.592**	**-4.717**	**-4.603**	**-4.563**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Stadsmarketing	-174	-575	-575	-575
2	Speerpunt Detailhandelsbeleid	-1.865	-	-	-
3	GREX	-	-	-	-
4	Diverse kleine verschillen	-33	-74	-91	-51
	Saldo	**-2.072**	**-649**	**-666**	**-626**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Stadsmarketing	De gemeenteraad heeft ingestemd met het voorstel om het merkverhaal van Sittard-Geleen vast te stellen en stadsmarketing onder te brengen in een stichting. Het evenementenbureau maakt in deze opzet onderdeel uit van de stadsmarketingorganisatie en wordt daarmee verplaatst naar Stichting Sittard-Geleen Marketing. Met dit voorstel wordt een budget ingericht waarbij de gemeente de Stichting Sittard-Geleen Marketing financieel ondersteunt. Ook de taakstelling p-kosten evenementenbureau komt met deze overgang te vervallen.
2	Speerpunt Detailhandelsbeleid	De resterende speerpuntmiddelen Detailhandelsbeleid worden middels deze rapportage voor de uitvoering opgenomen in de begroting 2025 en 2026.
3	GREX	Naar aanleiding van de vastgestelde jaarrekening 2024 van de grondexploitatie, waarin de prognoses zijn herzien, is de administratieve verwerking overeenkomstig aangepast. Deze aanpassing vindt plaats in overeenstemming met het BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden).
4	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Monitoring

1. Verhogen van de bezoekersaantallen.
2. Verhogen van de aantrekkelijkheid van de winkelgebieden.
3. Terugdringen van leegstand.

(Eu)regionale samenwerking en Arbeidsmarkt

EU)regionale samenwerking

De Agenda van Zuid-Limburg (2024) vormt de koers voor de samenwerking tussen de zestien gemeenten en de provincie Limburg. De verduurzaming van het chemisch cluster in Sittard-Geleen is daarbij essentieel voor de toekomst van een circulaire maakindustrie in Limburg én Nederland. We brengen deze opgave in 2026 actief onder de aandacht bij partneroverheden en netwerkplatformen. In lijn met onze stadsmarketing – *Sittard-Geleen: waar maken betekenis geeft* – laten we zien waar wij als stad voor staan.

De Agenda Zuid-Limburg heeft drie werklijnen (Agenda-zuid-limburg 2024)

1. Werken aan een nieuwe economie: de (economische) toekomst van Zuid-Limburg is een grens overstijgende circulaire kenniseconomie
2. Werken aan nieuwe ruimtelijke kwaliteit: we wonen in een prachtig landschap, dat we toekomstbestendig gaan maken
3. Werken aan het ombuigen van achterstanden naar voorsprong: delen van Zuid-Limburg hebben onaanvaardbare achterstanden, die we gaan aanpakken.

Via meerdere platforms en instrumenten wordt hier invulling aan gegeven.

- Via het Bestuurlijk Overleg Zuid-Limburg, de Stichting Samenwerking Zuid-Limburg en via de Stichting Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL) organiseren we de benodigde aandacht voor de urgentie en impact van de transitie naar een circulaire kenniseconomie.
- Via Regio Deals is ingezet op de verdere ontwikkeling van de regio als innovatieve, grensoverschrijdende kennisregio, het aantrekkelijk heuvellandschap en verminderen achterstanden in kwetsbare wijken. De nadruk verschuift in 2026 naar het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR), waarin met het Rijk meerjarige afspraken worden gemaakt.
- Tot slot is in 2025 de stichting Samenwerking Zuid-Limburg opgericht, zodat we slagvaardig aan de uitvoering van de Regio Deal kunnen werken, samen met private partners en het Rijk. De Stichting is een samenwerking tussen tien gemeenten in West Zuid-Limburg.

Regionaal geven we in 2026 samen invulling aan de doorontwikkeling van het mkb-programma. Ook streven we naar een gezamenlijke afstemming over het gebruik en energieverbruik van industrieterreinen.

Om grensbelemmeringen te verminderen, blijven we in gesprek met strategische partners in Duitsland en België, onder meer over de arbeidsmarkt en circulariteit. Dit doen we via meerdere overlegvormen (grenslandconferenties, MHAL++, Tripool, gesprekken met colleges).

Arbeidsmarkt en onderwijs

De arbeidsmarkt blijkt naast de digitalisering meer en meer bepalend te worden voor de ontwikkeling van onze regionale economie. De schaal waarop we de opgave arbeidsmarkt benaderen is die van de regio Zuid-Limburg (Welcome to Maastricht Region). Onze rol is het bijdragen aan de optimalisering van de relatie onderwijs-arbeidsmarkt en het bevorderen van een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. We werken hieraan via de programma's van de Economische Samenwerking Zuid-Limburg (Programma's - ESZL). In 2026 werken we vanuit de Human Capital Agenda en de arbeidsmarktagenda aan een betere match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt met een accent op techniek en chemie. We zetten in op werving en behoud van talent voor de regio. Daarnaast richten we ons in regionaal verband op de internationale medewerker. Euregionaal verkennen we met de Euregio's en bestaande initiatieven zoals SGA welke aanvullende actielijnen zijn op te zetten.

In 2026 verkennen we de behoefte aan scholing en personeel rondom verduurzaming. Vanuit onze eigen opgave als Sittard-Geleen, maar ook via ESZL en in samenwerking met de Arbeidsmarktregio voeren we met triple helix partners structureel overleg over de regionale vraag op de arbeidsmarkt en de mate waarin het (opleidings)aanbod daarop aansluit. We zetten we in op een verbetering van de match. Vanuit de profilering als circulaire productiestad gaan we ook gericht jongeren enthousiasmeren voor techniek en voor werk in onze regio. Met het VMBO en MBO onderzoeken we hoe we de instroom in techniekopleidingen kunnen vergroten.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	32	-	-	-	-	-	-	-
Lasten	-1.247	-1.492	-1.353	**35**	**-1.318**	**-1.351**	**-1.370**	**-1.268**
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-1.215**	**-1.492**	**-1.353**	**35**	**-1.318**	**-1.351**	**-1.370**	**-1.268**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Diverse kleine verschillen	35	93	69	171
	Saldo	**35**	**93**	**69**	**171**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

MKB Ondersteuning & Dienstverlening

Sittard-Geleen is een van de zes koplopers in de landelijke actieagenda MKB-dienstverlening van het ministerie van EZK. Samen met lokale, regionale en landelijke partners ontwikkelen we vanuit de praktijk het programma Ambitieus MKB 046. Door een programmatische aanpak met alle relevante partners en een directe aansluiting op de behoeften van ondernemers willen we meer ondernemers en bedrijven bereiken, activeren en ondersteunen in hun ontwikkeling. De belangrijkste transitiethema's zijn verduurzaming en energie, circulariteit, digitalisering, personeel en talent, en toekomstbestendige bedrijfsmodellen. We versterken de community van ondernemers en maken dit concreet met events en activiteiten waaronder de Brilliant Business Awards, Ambitieus MKB 046 ondernemersdag, Lagerhuis Rosa, Parkmanagement, events van ondernemersverenigingen, ondernemerscontact en andere ondernemersactiviteiten. Hiermee krijgen MKB-ondernemers de gelegenheid om deel uit te maken van een ondernemersgemeenschap en samen te werken aan een toekomstbestendig MKB.
In 2026 zetten we de doorontwikkeling van het programma Ambitieus MKB 046 voort, met als doel de ondersteuning aan het MKB als infrastructuur te borgen. We blijven actief deelnemen aan de landelijke actieagenda MKB-dienstverlening van het ministerie van EZK, inclusief het verkennen van mogelijkheden voor structurele vervolgfinanciering vanuit het Rijk.
Via de Regiodeal en in samenwerking met ESZL schalen we in 2026 Ambitieus MKB 046 op naar Zuid-Limburg. Daarmee creëren we een stevige basis voor vraaggestuurde MKB-dienstverlening in de hele regio.
De samenwerking met regionale partners wordt onverminderd voortgezet. We blijven bouwen aan sterke netwerken met onder meer LIOF, Rabobank, Zuyd Hogeschool, Universiteit Maastricht, Vista, Stadslabs, ondernemers en de gemeenten Beek en Stein.
In 2026 continueren we bestaande lokale MKB-programma's, zoals het Starterscentrum, IMK, 155 Red een Bedrijf en Streetwise. Daarmee sluiten we aan op de behoeften van het MKB.
In 2026 verankeren we een vraaggestuurde MKB-dienstverlening, met een goed toegankelijk ondernemersloket, actief accountmanagement en ondersteuning via een sterk netwerk van partners. Tegelijk richten we ons op het verbeteren van onze eigen gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers. Op basis van onderzoek en analyse werken we in 2026 aan een optimalisering.
We blijven als gemeente een faciliterende rol spelen in het versterken van het ondernemingsklimaat. Dat doen we samen met Parkmanagement, Centrummanagement, onderwijs, bedrijfsleven, MKB-dienstverleners, kennispartners, ondernemersverenigingen, Brightlands en de Kamer van Koophandel.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	143	-	-	-	-	-	-	-
Lasten	-1.851	-1.526	-999	**3**	**-996**	**-721**	**-720**	**-718**
Onttrekkingen	155	100	58	-	**58**	-	-	-
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-1.553**	**-1.426**	**-941**	**3**	**-938**	**-721**	**-720**	**-718**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Diverse kleine verschillen	3	3	3	4
	Saldo	**3**	**3**	**3**	**4**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Monitoring

Monitoring-instrument maakt deel uit van het Ambitieus MKB046. Gestuurd wordt op de volgende resultaten.

- Connect: 1200 mkb-ondernemers krijgen via diverse ondernemers-events de kans om opgenomen te worden in de mkb-gemeenschap;
- Boost: 260 mkb ondernemers ontwikkelen hun competenties op het gebied van verduurzaming en energie, circulariteit, digitalisering, personeel en talent, en toekomstbestendige bedrijfsmodellen;
- Build: 200 mkb ondernemers die de stap hun verworven competenties omzetten in investeringen
- Support: 300 mkb ondernemers worden geïnformeerd en begeleid over specifieke onderwerpen die voor het belangrijk zijn
- Naast de kwantitatieve monitoring vindt ook een kwalitatieve monitoring plaats. Dit gebeurt in de vorm van tevredenheidsonderzoeken waarin ondernemers hun mening geven over de ondersteuning vanuit het Ambitieus MKB en de gemeentelijke vergunningverlening.

Sport, Cultuur en Groen

Met het programma Sport, cultuur en groen dragen we bij aan zowel sociale als ecologische veerkracht. Het ontmoeten en meedoen is wat dit programma met elkaar verbindt, zowel in de omgeving, in stad en dorp en in de openbare ruimte als in de voorzieningen. Met sport, maatschappelijk vastgoed, cultuur en erfgoed & beeldkwaliteit bieden we onze inwoners de mogelijkheid zich te ontwikkelen en zich verbonden te voelen, niet alleen als individu maar ook als collectief in groepsverband. Zowel in en met accommodaties en organisaties als in de openbare ruimte. Met Natuur en landschap en stedelijk groen zetten we in op een klimaatbestendige en meer natuurlijke leefomgeving voor mensen, dieren en planten. Dit draagt bij aan een gezondere en aantrekkelijkere omgeving voor onze inwoners en bezoekers, met meer biodiversiteit, minder hittestress en een betere waterkwaliteit.

Financiële toelichting
Het saldo van uitgaven en inkomsten van het totale geraamde budget voor Sport, Cultuur en groen bedraagt ruim € 42 mln. In dit Programma zijn onder de lasten de kapitaallasten, onderhoud en andere vastgoedlasten (samen € 13,8 mln.) en subsidies en exploitatiebijdragen (samen € 21,3 mln.) voor alle gemeentelijke sport- en cultuuraccommodaties opgenomen. In de baten zitten de huuropbrengsten en de te ontvangen rijkssubsidies. Zowel op gebied van sport als op gebied van cultuur spelen nog diverse ontwikkelingen die impact (gaan) hebben binnen de diverse budgetten. Zo is er de aanbesteding en nieuwe exploitatie op Sportpark Glanerbrook per 1 mei 2026, de plannen rondom Het Anker en de herontwikkeling van het gebied van de voormalige sport- en zwemlocatie aan de Sportcentrumlaan in Sittard, de ontwikkelingen en het herstelplan van Cultuurbedrijf De Domijnen en de exploitatie en plannen rondom het Toon Hermans Theater. Het RegioArchief heeft in 2026 een zelfstandig budget gekregen voor de uitvoering van de wettelijke archieftaken en de cultuurhistorische taken. Verder worden van deze begrotingsbudgetten de structurele en incidentele subsidies aan vrijwilligersorganisaties op cultureel en sportgebied betaald.
Daarnaast worden de kosten voor het openbaar groen inclusief speel- en recreatievoorzieningen en landschap/dierenoverlast uit de budgetten in dit Programma betaald. Net zoals in Programma Verkeer vragen ook binnen dit Programma de benodigde actualisaties in de beheerplannen Openbare Ruimte om een aanzienlijke bijstelling van het jaarlijkse exploitatiebudget en investeringsbudget voor het beheer en onderhoud van de assets in de openbare ruimte.
De tendens naar de komende jaren geeft in de basis een vrij stabiel beeld, waarbij alleen de kapitaallasten een stijgende lijn vertonen als gevolg van het opstarten en afronden van bovenbeschreven grote investeringsprojecten in dit programma.

Bedragen x1000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	8.168	8.774	5.570	**-493**	**5.077**	**4.810**	**4.810**	**5.047**
Lasten	-42.874	-50.887	-42.342	**-3.210**	**-45.552**	**-43.368**	**-41.964**	**-41.821**
Onttrekkingen	1.875	6.673	429	**0**	**429**	**684**	**678**	**441**
Toevoegingen	-3.472	-6.612	-2.353	**-2**	**-2.355**	**-3.034**	**-3.034**	**-3.034**
Totaal	**€ -36.302**	**€ -42.052**	**€ -38.696**	**€ -3.705**	**€ -42.401**	**€ -40.908**	**€ -39.509**	**€ -39.366**

Sport

Met het Sportakkoord II sportakkoord-sittard-geleen-ii.pdf zetten we in 2026 in op het stimuleren van sporten en bewegen van jong tot oud. Samen met de partners Ecsplore en de Sportstichting doen we dat onder meer door sportplatform Soeple verder te ontwikkelen en in te zetten op toekomstbestendige verenigingen en accommodaties.
In 2026 worden diverse accommodaties vernieuwd of worden hiervoor plannen uitgewerkt. Zo wordt de Stadssporthal verbouwd, worden de unilocatie Grevenbicht-Obbicht en Sportpark Glanerbrook geopend én wordt een nieuwe exploitant voor Glanerbrook gecontracteerd. In 2026 zal de vernieuwing van Sportpark Het Anker worden uitgewerkt in een definitief ontwerp. Ook wordt verder invulling gegeven aan de inmiddels in gang gezette verandering van de governance structuur van de Sportstichting, zodat zij nog beter in staat zijn om te voldoen aan de behoeften van de verenigingen en gemeente.
Ook werken we aan een toekomstbestendig topsport aanbod in onze gemeente. Hiertoe stellen we in 2026 samen met de verenigingen een nieuwe topsportvisie vast.

Begin 2025 is het project Sportcentrumlaan gestart en de procedure om een private partij aan te trekken in gang gezet. Voor de natuurontwikkeling worden verdiepende onderzoeken uitgevoerd. Ook wordt ingezet op de samenwerking van de betrokken sportverenigingen. In 2026 wordt de inhoudelijk en financiële impact verder uitgewerkt.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	1.577	1.328	1.243	**-**	**1.243**	**685**	**685**	**685**
Lasten	-13.334	-13.587	-12.612	**1.089**	**-11.524**	**-10.674**	**-10.729**	**-10.721**
Onttrekkingen	427	450	140	**-**	**140**	**140**	**140**	**140**
Toevoegingen	-897	-1.322	-	**-52**	**-52**	**-131**	**-131**	**-131**
Totaal	**-12.227**	**-13.132**	**-11.230**	**1.037**	**-10.193**	**-9.980**	**-10.036**	**-10.027**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Taakstelling ESCS locatie	1.000	1.500	1.500	1.500
2	Indexatie Professionele instellingen	-247	-247	-247	-247
3	Vrijval sluiting nieuwe Hateboer 01-05-2026	304	-	-	-
4	Onderhoudsvoorziening gymzalen/ schoolgebouwen	-31	-32	-32	-32
5	Diverse kleine verschillen	11	29	30	39
	Saldo	**1.037**	**1.250**	**1.251**	**1.260**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Taakstelling ESCS locatie	Per 1 mei 2026 start de nieuwe exploitatie van Glanerbrook. Hiermee is er in principe voldoende zwemwater aanwezig binnen de gemeente en kan de taakstelling op het zwembad De Nieuwe Hateboer op de ESCS-locatie ingevuld worden. Door de ontwikkelingen hoeft de Sportstichting namelijk het zwembad DNH niet meer te beheren en te exploiteren en kan de subsidie op dit onderdeel vervallen. Met de vrijval van het subsidiebedrag kan de taakstelling ingevuld worden.
2	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen binnen Team Maatschappelijke Ontwikkeling (gedekt door stelpost inflatie).
3	Vrijval sluiting nieuwe Hateboer 01-05-2026	Doordat de exploitatie van DNH door de sportstichting vervalt per 1 mei 2026, vervallen in de begroting 2026 ook de huurinkomsten. Deze derving wordt in mindering gebracht op de subsidie aan de Sportstichting.
4	Onderhoudsvoorziening gymzalen/ schoolgebouwen	In de 2de rapportage 2025 hebben we voorgesteld de onderhoudsvoorziening voor gymzalen ad € 0,2 mln. vrij te laten vallen, hierdoor vervalt ook de structurele storting in deze voorziening van jaarlijks € 39.000.
5	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Maatschappelijk Vastgoed

Het jaar 2026 zal in het teken staan van de toekomstbestendigheid van ontmoeten en meedoen. Een behoorlijk deel van ons maatschappelijk vastgoed is gedateerd; daarom wordt een groot gedeelte van het vastgoed in eigendom van de gemeente onderworpen aan een energiescan. Op basis van deze scans brengen wij in beeld welke verduurzamingsmaatregelen nodig zijn, en maken we vanaf 2026 keuzes.
Dan kunnen wij ook concreet aan de slag met de uitvoering van verduurzamingsmaatregelen. Gelet op de grote opgave, kunnen we niet alle accommodaties in één keer verduurzamen. Daarnaast verwachten we dat niet alle accommodaties kunnen worden verduurzaamd en niet (meer) alle accommodaties (toekomstig) nodig zijn. Wij zullen vanaf 2026 gefaseerd voorstellen voorleggen voor vernieuwing c.q. renovatie dan wel het afstoten van accommodaties. Het faciliteren van meedoen en ontmoeten blijft een belangrijk speerpunt van ons beleid. In dat kader gaan wij in 2026 in Geleen Zuid aan de slag met de vernieuwing van gemeenschapshuis 't Plenkhoes.

Een aantal gemeenschapshuizen is niet in eigendom van de gemeente. Voor deze gemeenschapshuizen gaan we in 2026 aan de slag om te komen tot een overkoepelende beheersstructuur. Steeds meer (besturen van) gemeenschapshuizen geven aan dat zij de accommodaties niet meer sluitend kunnen exploiteren. In 2026 werken we aan handvaten voor het beschikbaar houden van deze ontmoetingsruimten. Uitgangspunt daarbij is dat bestaande en (nog steeds) werkende exploitatiemodellen behouden en ondersteund blijven. Maar waar het exploitatiemodel niet (meer) werkt, zullen we onderzoek doen naar nieuwe exploitatiemodellen.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	5.801	6.807	4.221	**-493**	**3.729**	**4.020**	**4.020**	**4.020**
Lasten	-6.301	-10.677	-6.380	**770**	**-5.610**	**-6.533**	**-6.128**	**-6.092**
Onttrekkingen	1.208	4.717	51	**-**	**51**	**307**	**301**	**301**
Toevoegingen	-1.939	-4.355	-2.353	**50**	**-2.303**	**-2.903**	**-2.903**	**-2.903**
Totaal	**-1.231**	**-3.508**	**-4.461**	**328**	**-4.133**	**-5.109**	**-4.710**	**-4.673**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Kapitaallasten	661	-32	-11	26
2	Vrijval sluiting nieuwe Hateboer 01-05-2026	-304	-	-	-
3	Huurderving leegstand	1	1	1	1
4	Diverse kleine verschillen	-30	-24	-24	-24
	Saldo	**328**	**-55**	**-34**	**3**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Kapitaallasten	De kapitaalslasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
2	Vrijval sluiting nieuwe Hateboer 01-05-2026	De exploitatie van DNH door de sportstichting stopt. Voor het doelgroepenbad wordt een private partij gezocht. Voor ingebruikname is eerst een renovatie nodig om te voldoen aan wet- en regelgeving. Daarom is de huur deels voor 2026 afgeraamd. Vanaf 2027 wordt, indien er een private partij gevonden wordt, een vergoeding betaald, waarna de begroting structureel kan worden aangepast.
3	Huurderving leegstand	Leegstaande gemeentelijke panden staan vaak langer leeg dan verwacht. Dit had in het verleden huurderving en leegstandskosten tot gevolg. Conform het advies van de externe accountant zijn de huur¬opbrengst¬budgetten zonder meerjarig contract inmiddels geactualiseerd en – waar nodig – op nul gezet. Hiermee is dit risico structureel verwerkt in de begroting en vervalt het uit het weerstandsvermogen. Restonzekerheden liggen uitsluitend nog in de timing van verkoop of tijdelijke leegstandskosten, die worden beheerst via afstoten of slopen van niet-strategische panden en incidentele dekking uit verkoopopbrengsten.
4	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Cultuur

Voor de culturele opgaves werken we langs de meetlat van het cultureel kader Gedeeld Plezier, in 2023 vastgesteld door de raad. We werken aan een stevige basis, een herkenbaar verhaal en complementariteit binnen de regio. In 2026 monitoren we de uitvoering van het herstel- en ontwikkelplan van De Domijnen. De opgave vraagt blijvende aandacht om toe te groeien naar een stabiele en toekomstbestendige culturele instelling. Er zijn stappen gezet voor verdere integratie van de theatersamenwerking met Parkstad Limburg Theater (PLT). En er worden volgende stappen gezet voor een meer zichtbaar museum met nieuw museaal concept. We zullen verder nog tal van kleinere activiteiten stimuleren en faciliteren om een bijdrage te leveren aan het gehele culturele ecosysteem, van amateurs tot professionals. We starten in 2026 een onderzoek naar de herontwikkeling van het Toon Hermans Theater met als zoekrichting Ligne. Daarnaast zal er een verkenning plaatsvinden van een upgrade van ons culturele landschap in Sittard-Centrum.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	590	612	78	-	**78**	**78**	**78**	**78**
Lasten	-13.245	-15.989	-13.013	**-2.960**	**-15.972**	**-13.897**	**-12.881**	**-12.702**
Onttrekkingen	230	1.200	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-12.424**	**-14.178**	**-12.935**	**-2.960**	**-15.894**	**-13.819**	**-12.803**	**-12.624**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Stadsmarketing	160	160	160	160
2	Zorgplicht Bibliotheken	-273	-	-	-
3	Herstelplan De Domijnen	-2.200	-1.000	-	-
4	Ontvlechting RegioArchief exploitatiebudget	-431	-431	-431	-431
5	Indexatie Professionele instellingen	-220	-220	-220	-220
6	Diverse kleine verschillen	4	4	4	182
	Saldo	**-2.960**	**-1.487**	**-487**	**-309**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Stadsmarketing	De gemeenteraad heeft ingestemd met het voorstel om het merkverhaal van Sittard-Geleen vast te stellen en stadsmarketing onder te brengen in een stichting. Het evenementenbureau maakt in deze opzet onderdeel uit van de stadsmarketingorganisatie en wordt daarmee verplaatst naar Stichting Sittard-Geleen Marketing. Met dit voorstel wordt een budget ingericht waarbij de gemeente de Stichting Sittard-Geleen Marketing financieel ondersteund. Ook de taakstelling p-kosten evenementenbureau komt met deze overgang te vervallen.
2	Zorgplicht Bibliotheken	In het collegevoorstel beschikking De Domijnen 2025 is een separate claim van de incidentele decentralisatie-uitkering Zorgplicht Bibliotheken opgenomen in 2025 en 2026. Als dekking wordt de beschikbare taakmutatie uit de septembercirculaire 2024 Gemeentefonds ingezet. Zie programma 0.
3	Herstelplan De Domijnen	In aansluiting op de subsidiebeschikking 2025 met daarin opgenomen het eerste deel van het herstelplan worden in de begroting 2026 de jaren 2026 en 2027 van dit meerjarentraject ingeregeld. Daarmee moet er vanaf 2028 een gezond en vernieuwend cultuurbedrijf staan.
4	Ontvlechting RegioArchief exploitatiebudget	In 2022 is het ontvlechtingsproces gestart van het RegioArchief gemeente Sittard-Geleen uit het cultuurbedrijf De Domijnen, op basis van het genomen collegebesluit destijds. In 2026 ronden we dit proces af met als sluitstuk de opname van een eigen exploitatiebudget met passende p-kosten voor het RegioArchief in de gemeentelijke begroting.
5	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen binnen Team Maatschappelijke Ontwikkeling (gedekt door stelpost inflatie).
6	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Natuur en Landschap

In 2026 geven we aandacht aan het beschermen en versterken van de landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van het buitengebied. Het beter verbinden van de verschillende natuurgebieden is hierbij van belang. Als ook het versterken van de landschappelijke overgang van onze wijken en dorpen naar het buitengebied. Verder werken we samen met agrariërs aan toekomstbestendige landbouw. Zo werken we aan de ambitie uit onze omgevingsvisie om ‘Heuvelland en Maasvallei beter te verbinden’

In 2026 maken we hiertoe eerste stappen in de realisatie van onze in 2025 vastgestelde **agenda groen** waarin onze aanpak van de groene beleidsdoelen uit de omgevingsvisie doorwerking hebben gekregen:

- Samen met het waterschap en met rijksmiddelen uit de Regiodeal werken we aan de uitvoering van ***Corio Glana 16 en 17*** ter hoogte van het traject Sweikhuizen-Geleen. Naast het natuurlijker maken van de Geleenbeek zorgen we voor een betere waterkwaliteit en verbeteren we de recreatieve waarde door het verbinden van de fietsroute langs de Geleenbeek om zo de verbinding tussen Parkstad en Geleen/Chemelot op een prettige manier mogelijk te maken.
- In samenwerking met inwoners worden voor de ***vrijvallende sportlocaties in Obbicht en Grevenbicht*** plannen uitgewerkt gericht op een natuurlijk en klimaat adaptief gebied.
- Samen met de gemeenschap van Holtum zijn we reeds aan de slag en werken we plannen uit voor het realiseren van bovenwettelijke natuurcompensatie bij de Grote Dries in Holtum. In 2026 verwachten we de plannen uit te voeren. Een ander deel van de ***natuurcompensatie VDL*** (wettelijk) kan mogelijk een plek krijgen in de plannen voor het Graetheidegebied.
- In 2026 zetten we het beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet ter verkenning van een aantal ***pilots op het Graetheideplateau*** waaronder de pilot groene dorpsmantel Einighausen en Guttecoven (voormalig sportpark).
- CNME De Rollen is in 2025 aangemerkt als professionele instelling. Subsidie wordt tot en met 2026 gedekt uit incidentele middelen.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	-	-	-	-	-	-	-	-
Lasten	-363	-664	-511	1	-510	-361	-356	-354
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-590	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-953**	**-664**	**-511**	**1**	**-510**	**-361**	**-356**	**-354**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Diverse kleine verschillen	1	-3	-1	2
	Saldo	**1**	**-3**	**-1**	**2**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Stedelijk Groen

In 2026 geven we aandacht aan het vergroenen van de openbare ruimte met bijzondere aandacht voor ontmoetingsplekken. Ook hebben we bijzondere aandacht voor het versterken van de landschappelijke overgang van onze wijken en dorpen naar het buitengebied. En ook voor een gezond, klimaatadaptief en toekomstbestendig bomenbestand. Zo werken we aan de ambitie ‘Groene wijken en dorpen’ uit onze omgevingsvisie.

In de agenda groen hebben we in 2025 vastgelegd wat we moeten doen om de doelen uit de omgevingsvisie te realiseren. Voor het stedelijke groen focussen we ons in 2026 op drie hoofdzaken.

- Meten: we gaan meten en informatietools inrichten om inzicht te krijgen waar we staan op het gebied van thema’s zoals vergroening, klimaatadaptatie, basiskwaliteit natuur en eco systeemdiensten van bomen.
- Beleidsuitwerking: we starten met het formuleren van nieuwe beleidsuitwerkingen voor onze hoofd groenstructuren, bomen en wegbermen, en overige thema’s die geprioriteerd zijn in de agenda groen.
- Quick wins: we kijken waar we direct quick wins kunnen halen binnen de onderhoudscontracten, projecten en samenwerkingsverbanden.

De al eerder benoemde speerpunten “ontmoeten in de openbare ruimte” en “koesteren bijzondere groene plekken", onderzoeken we verder uit als onderdeel van de groenagenda.
We gaan onder andere in 2026 diverse nieuwe watertappunten in onze gemeente plaatsen in het licht van ontmoeten in de openbare ruimte. Tegelijkertijd houden we bij de herinrichting van de openbare ruimte ook rekening met ontmoeting en bewegen. Zoals bijvoorbeeld in Geleen Zuid of het burgemeester Damenpark.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	199	28	28	-	**28**	**28**	**28**	**28**
Lasten	-9.223	-9.351	-9.138	**-2.109**	**-11.247**	**-11.216**	**-11.181**	**-11.266**
Onttrekkingen	-	125	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-46	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-9.069**	**-9.198**	**-9.110**	**-2.109**	**-11.219**	**-11.188**	**-11.153**	**-11.238**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Kapitaallasten IBOR vervangingsinvesteringen Groen	-	-	-	-149
2	Kapitaallasten	-11	141	139	193
3	Beheerplannen openbare ruimte 2026-2029	-1.873	-1.873	-1.873	-1.873
4	Indexering IBOR 2026 exploitatie	-125	-125	-125	-125
5	Herwaardering van functies	-103	-103	-103	-103
6	Diverse kleine verschillen	3	37	17	27
	Saldo	**-2.109**	**-1.923**	**-1.945**	**-2.030**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Kapitaallasten IBOR vervangingsinvesteringen Groen	IBOR jaarschijf; voor het juist en volledig ramen van de kapitaallasten gekoppeld aan de IBOR investeringen volgt na de kopie begroting van 2028 naar 2029 een bijstelling van IBOR kapitaallasten in 2029. Dit is jaarlijks aan de orde voor het investeringsbudget. Zoals is opgenomen in de meicirculaire gemeentefonds 2025, wordt conform de cijfers van het CPB uitgegaan van een indexering van het loon- en prijspeil van 2,22%. Afhankelijk van de feitelijke indexering, volgend uit de aanbestedingen van contracten is nadere bijstelling van de budgetten mogelijk noodzakelijk. Zie ook Programma's Bestuur en ondersteuning en Verkeer, vervoer en Waterstaat.
2	Kapitaallasten	De kapitaalslasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
3	Beheerplannen openbare ruimte 2026-2029	De beheerplannen zoals vastgesteld door het College in 2022 zijn gebaseerd op het prijspeil 2021. In de daarop volgende jaren zijn zowel de exploitatiebudgetten als de investeringsbudgetten weliswaar geïndexeerd via de begroting, maar in onvoldoende mate om de daadwerkelijke prijsstijgingen te dekken. Zowel het jaarlijks exploitatiebudget als het investeringsbudget voor het beheer en onderhoud van de assets in de openbare ruimte dient daarom verhoogd te worden. Voorgesteld wordt om het additioneel benodigd exploitatiebudget ad € 2,2 mln. ten gevolge van inflatie te dekken uit de stelpost inflatie. Daarnaast zorgen een aantal autonome ontwikkelingen ervoor dat het exploitatiebudget structureel verhoogd dient te worden met € 1,5 mln. om aan het beheerniveau te voldoen. Deze mutatie raakt diverse programma's.
4	Indexering IBOR 2026 exploitatie	Indexering IBOR exploitatiemiddelen 2026 ten laste van stelpost inflatie. Zoals opgenomen in de meicirculaire gemeentefonds 2025 wordt conform de cijfers van het CPB uitgegaan van een indexering van het loon- en prijspeil van 2,22 %.
5	Herwaardering van functies	Herwaardering functies n.a.v. Ontwikkelplan team IPOR en Wijkbeheer. Dit gaat t.l.v. de stelpost inflatie
6	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Erfgoed en Beeldkwaliteit

In 2026 geven we extra aandacht aan het koesteren van plekken en objecten die de eigenheid van de gemeente bepalen. Hierbij stimuleren we dat de unieke kenmerken de basis vormen voor nieuwe ontwikkelingen. We beschermen ons erfgoed goed en duurzaam en maken het op een vernieuwende manier beleefbaar. De archeologische waarden beschermen en behouden we. Zo werken we aan de ambitie 'Cultuur en erfgoed voor iedereen' uit onze omgevingsvisie.

De lopende projecten op het gebied van Erfgoed worden in 2026 afgerond, waaronder het onderhoud aan Fort Sanderbout.
In 2025 is het loongebouw van de staatsmijn Maurits aan de Mijnweg door de gemeente aangekocht. Samen met het Erfgoedlab van de Provincie wordt een duurzame invulling van het Erfgoed ensemble in het Mauritspark, waar het loongebouw samen met watertoren en constructiehal onderdeel van uitmaakt, uitgewerkt.
De actuele toestand van rijks- en gemeentemonumenten in eigendom van de gemeente vraagt bijzondere aandacht. Diverse van deze panden verkeren momenteel niet volledig in lijn met de gewenste staat van instandhouding, waardoor extra onderhouds- en herstelwerkzaamheden noodzakelijk zijn. Deze ingrepen zijn vaak kostbaar en vragen om een gerichte inzet van middelen en prioritering binnen het vastgoedbeheer. In 2026 brengen we in kaart welke monumenten dringend onderhoud behoeven en werken we aan een plan om

de staat van deze waardevolle objecten op lange termijn te waarborgen, zodat ze hun historische en culturele betekenis behouden en veilig kunnen worden benut.

In 2026 werken we aan een programma omgevingskwaliteit. Als onderdeel hiervan passen we de nota Ruimtelijke Kwaliteit aan als up-to-date welstandskader voor ruimtelijke initiatieven. Het programma bevat ook (nieuwe) projecten en mijlpalen.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	0	-	-	-	-	-	-	**237**
Lasten	-408	-618	-687	**-2**	**-689**	**-688**	**-688**	**-687**
Onttrekkingen	10	181	238	-	**238**	**237**	**237**	-
Toevoegingen	-	-935	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-398**	**-1.372**	**-449**	**-2**	**-451**	**-451**	**-451**	**-450**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Diverse kleine verschillen	-2	-2	-2	-3
	Saldo	**-2**	**-2**	**-2**	**-3**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Sociaal Domein

Met het programma sociaal domein dragen we bij aan sociale veerkracht van onze inwoners. De belangrijkste opgave met betrekking tot sociale veerkracht betreft de gezondheid van onze inwoners. Vanuit meerdere programma's dragen we hieraan bij, maar uiteraard ook met het programma sociaal domein. In 2026 zetten we in op één gezamenlijk doel: iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving. Dit vraagt om een krachtige doorontwikkeling van het sociaal domein, waarin landelijke transformaties en lokale maatschappelijke opgaven hand in hand gaan.
Het programma sociaal domein is opgebouwd uit alles wat we als gemeente stimuleren en subsidiëren gericht op een sterke sociale basis die bijdraagt aan gezond opgroeien en ontwikkelen van onze jeugd, het bevorderen van een gezond en actief leven voor iedereen, bestaanszekerheid, kansengelijkheid en meedoen in de samenleving. Daarnaast omvat het programma sociaal domein ook de uitvoering van de wettelijke taken Wmo, Jeugdwet en Participatiewet, Leerplichtwet, wet Van school naar duurzaam werk, Inburgering en Schuldhulpverlening.

Transformatie sociaal domein 2026

- Sinds de invoering van de drie decentralisaties (de zogeheten 3D's) in 2015 en de daaropvolgende evaluaties is duidelijk geworden dat verdere transformatie nodig is. Op alle thema's binnen het sociaal domein werken we aan een toekomstbestendige, samenhangende en effectieve aanpak. Een aanpak die past binnen onze uitgangspunten en het richtinggevende kader:
- *Het Integraal Zorgakkoord en Gezond en Actief Leven Akkoord* (en straks het aanvullend zorg en welzijn akkoord, het AZWA), gericht op de verschuiving van zorg naar welzijn waarbij preventie en eigen kracht centraal staan.
- *De Hervormingsagenda Jeugd*, gericht op betere en effectievere ondersteuning van jongeren en gezinnen.
- *De herziening van de Participatiewe*t, om beter aan te sluiten bij de individuele situatie van mensen met een uitkering.
- *Het toekomstbestendig maken van de sociaal ontwikkelbedrijven,* om bij te dragen aan de inclusieve arbeidsmarkt zodat meer inwoners betaald aan het werk kunnen.
- De *hervorming van de regionale arbeidsmarktinfrastructuur,* ter verbetering van de gezamenlijke dienstverlening voor werk en scholing aan werkzoekenden, werkenden en werkgever.

Alleen samen, met focus op gezamenlijke doelen en lerend vermogen, maken we de transformatie in 2026 mogelijk. In 2026 zetten we daarom in op een aantal samenhangende onderwerpen:

<u>Doorbraakmethode</u>
Voor een klein aantal huishoudens (1 tot 5% van de gevallen) werkt onze verzorgingsstaat vaak onbedoeld belemmerend, in plaats van helpend. Dan ontstaan situaties die wij met onze bestaande integrale aanpak niet kunnen oplossen. Dan is een uitzondering op de regel nodig: een doorbraak. De Doorbraakmethode geeft professionals instrumenten om het maken van die uitzondering makkelijker, beter en goedkoper te maken. In 2026 werken we met deze methode in alle teams en samen met externe organisaties, zoals Zuyderland en de huisartsen.

Stevige lokale teams
In de hervormingsagenda jeugd is de vorming van stevige lokale teams opgenomen. Jeugdigen en hun ouders moeten voor jeugdhulp laagdrempelig en dicht bij huis terecht kunnen bij stevige lokale teams. Alle ingrediënten om te komen tot een dergelijk team zijn in Sittard-Geleen al aanwezig. Voor de vorming van deze teams zoeken we zoveel als mogelijk aansluiting op bestaande structuren.

Kansengelijkheid en talentontwikkeling
In samenwerking met onderwijs, het gemeentelijke jongeren- en doorstroompunt, maatschappelijke partners zoals MIK-PIW en Vidar werken we aan een kansrijke start voor onze jongeren. Dat begint bij de keuze voor onderwijs dat past bij de jongere en dat kansen biedt voor later, studieloopbaanbegeleiding en de ondersteuning van school naar werk.

Gemeentelijke gezinsaanpak op taal- en andere basisvaardigheden
Met de Bibliotheek, maatschappelijke en gemeentelijke partners werken we aan de gemeentelijke gezinsaanpak rondom basisvaardigheden. Door vroeg in het leven van een kind de ondersteuning te bieden die nodig is voor de taalontwikkeling én de ouders waar nodig te ondersteunen, helpen we de kansen te vergroten.

Financiële toelichting:
Binnen het programma bedragen de lasten circa € 237,2 mln. De grootste posten hierbinnen zijn de Inkomensregeling (€ 52,2 mln.), individuele verstrekking Wmo (€ 49,3 mln.), individuele verstrekking Jeugd (€ 42,7 mln.), subsidies en inkomensoverdrachten (€ 35,2 mln.), interne doorverrekeningen (€ 34,5 mln.), diensten van derden (€ 7,9 mln.), kapitaallasten (€ 4,5 mln), Wsw-regeling en beschut werk (€ 3,8 mln.) en leerlingenvervoer (€ 2,9 mln.)

Daartegenover staan circa € 81,7 mln. aan baten. De grootste posten hierbinnen zijn de inkomensoverdrachten van het Rijk (BUIG) (€ 59,6 mln.) en overheidssubsidies (€ 11,7 mln.)

Bedragen x1000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	91.060	90.561	81.775	**-96**	**81.679**	**79.571**	**80.908**	**80.896**
Lasten	-232.826	-242.032	-241.122	**3.926**	**-237.196**	**-233.144**	**-233.853**	**-233.518**
Onttrekkingen	2.203	6.423	295	**794**	**1.089**	**534**	**619**	**84**
Toevoegingen	-4.377	-6.532	-23	**-12**	**-35**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**€ -143.941**	**€ -151.580**	**€ -159.075**	**€ 4.611**	**€ -154.463**	**€ -153.039**	**€ -152.327**	**€ -152.538**

Sociale Basis

Voor de ontwikkeling van een veerkrachtige samenleving is een sterke sociale basis essentieel, zodat inwoners beter ondersteund worden door hun netwerk, buurtinitiatieven en toegankelijke voorzieningen. Hier investeren we al jaren in.

We zien dat mensen zich bij de huisarts melden met psychosociale klachten waarvoor de oplossing wellicht eerder gevonden kan worden binnen het sociaal werk dan binnen de traditionele zorg. Huisartsen verwijzen mensen naar de ***welzijnscoach*** waarbij wordt gekeken naar activiteiten op het gebied van ontmoeting, sport of cultuur.

'Denk vandaag over morgen'. Door problemen op tijd te herkennen, aandacht te geven aan ***levensloopgerichte preventie*** en samen te werken in de zorgketen, zorgen we ervoor dat mensen minder snel (of onnodig zwaar) gebruik hoeven te maken van Wmo-maatwerkvoorzieningen of versneld terechtkomen in de Wlz (Wet langdurige zorg).

In 2026 geven we uitvoering aan de ***Lokale Inclusie Agenda 2025-2029***. Dit aanjaagdocument voor diversiteit en inclusie richt zich op zes thema's: communicatie, werkgeverschap, dienstverlening, openbare ruimte en gebouwen, sport en cultuur en een verbonden, sterke gemeenschap waar iedereen kan meedoen.

In Zuid-Limburg wordt de bemoeizorg momenteel aangeboden door GGD Vangnet in de Westelijke Mijnstreek en Maastricht-Heuvelland, terwijl Mondriaan deze zorg levert in Heerlen-Parkstad. Vanwege efficiëntie, een veranderde maatschappelijke context en een herziening van kerntaken heeft de commissie Zorg en Veiligheid opdracht gegeven tot ***een heroriëntatie en visie op OGGZ*** (Openbaar geestelijke gezondheidszorg). Dit omvat zowel een Zuid-Limburgs als een sub regionaal scenario met een meerjarenperspectief, waarbij de inhoud, aantallen, structurele financiering en randvoorwaarden worden uitgewerkt. De resultaten worden begin 2026 opgeleverd, met implementatie in de tweede helft van dat jaar.

Financiële toelichting:

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	19.576	7.255	6.499	**-10**	**6.489**	**6.281**	**6.339**	**6.339**
Lasten	-29.031	-20.539	-19.370	**-39**	**-19.409**	**-19.921**	**-20.250**	**-20.479**
Onttrekkingen	905	1.033	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-538	-69	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-9.088**	**-12.320**	**-12.871**	**-49**	**-12.920**	**-13.640**	**-13.911**	**-14.141**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Kapitaallasten	394	218	137	240
2	Aanpassing budget Maatschappelijke Opvang	-200	-200	-200	-200
3	Onderhoudsvoorziening gymzalen/ schoolgebouwen	70	70	70	70
4	Indexatie Professionele instellingen	-230	-230	-230	-230
5	Renovaties Graaf Huyn College en Trevianum	-	-162	-450	-783
6	Herwaardering van functies	-40	-40	-40	-40
7	Diverse kleine verschillen	-43	-2	34	34
	Saldo	**-49**	**-346**	**-679**	**-909**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Kapitaallasten	De kapitaalslasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
2	Aanpassing budget Maatschappelijke Opvang	Gezien de autonome ontwikkeling wat betreft de toename van het aantal dak- en thuislozen, neemt de druk op de beschikbare capaciteit voor voorzieningen toe. Dit vraagt om structureel extra inzet op zowel preventie als ook uitbreiding van beschikbare opvangplekken.
3	Onderhoudsvoorziening gymzalen/ schoolgebouwen	In de 2de rapportage 2025 hebben we voorgesteld de onderhoudsvoorziening voor gymzalen ad € 0,2 mln. vrij te laten vallen, hierdoor vervalt ook de structurele storting in deze voorziening van jaarlijks € 39.000.
4	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen binnen Team Maatschappelijke Ontwikkeling (gedekt door stelpost inflatie).
5	Renovaties Graaf Huyn College en Trevianum	Vooruitlopend op de renovaties bij het Graaf Huyn College (2026) en de Trevianum scholengroep (2027) zijn de kapitaallasten van de benodigde investeringsbedragen geprognosticeerd. Deze prognose is gebaseerd op de beoogde startdatum en doorlooptijd van de renovaties respectievelijk de beoogde ingebruikname van de gerenoveerde schoolcomplexen. Ter voorbereiding van besluitvorming en realisatie worden businesscases opgesteld. Op basis van deze uitwerking worden de benodigde renovatiekosten aangescherpt, inclusief het aandeel hierin van schoolbesturen en gemeente.
6	Herwaardering van functies	Herwaardering functies n.a.v. Ontwikkelplan team IPOR en Wijkbeheer. Dit gaat t.l.v. de stelpost inflatie
7	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Onderwijs en Jeugd

We willen dat kinderen gezond en veilig opgroeien, hun talenten ontwikkelen en meedoen in de maatschappij.

Spelen is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Speelplekken vormen tevens belangrijke ontmoetingsplekken in de buurt. Sittard-Geleen onderschrijft de Samenspeelbelofte. Iedereen, met of zonder (zichtbare) beperking, moet kunnen spelen en elkaar kunnen ontmoeten. We zetten daarom in op inclusieve speelplekken.

We zien al bij de start van de peuteropvang dat kinderen een taalachterstand hebben die moeilijk in te halen is voordat zij starten op de basisschool. Binnen de ***Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid*** richten we ons op jonge kinderen om hun taalvaardigheid te verbeteren en op de volwassenen in hun rol als ouder. Deze Taalrijke Start geven wij als onderdeel van Trendbreuk vorm in samenwerking met kinderopvang, GGD, de bibliotheek en andere maatschappelijke partners.

In 2026 stellen we het kader op voor ons onderwijsachterstandenbeleid 2027-2030. We volgen de ontwikkelingen voor inclusief onderwijs en onderzoeken de mogelijkheid om te starten met inclusieve kinderopvang. Binnen onze ***pilot thuiszitters*** hebben we in 2025 de eerste ervaringen opgedaan met een vroegtijdige, kleinschalige en gerichte aanpak samen met de school. We zetten dit voort en we monitoren het totaalbeeld van aan- en afwezigheid per leerling, ongeacht of die geoorloofd is. We nemen deel in de ontwikkeling van een regionale thuiszitterskaart met een concrete route voor signalering en ondersteuning van (dreigende) thuiszitters, alternatieve onderwijsvormen (bijvoorbeeld online onderwijs) kunnen deel uitmaken van zo'n route.

In 2026 start het nieuwe ***programma van School naar Duurzaam Werk*** om te zorgen dat zoveel mogelijk jongeren onderwijs volgen en/of werken (zie ook bij participatie en bestaanszekerheid).

Qua ***leerlingenvervoer*** blijven we inzetten op de beweging naar zo zelfstandig als mogelijk leren reizen naar en van school. Aansluiten bij wat ouders en de leerling kunnen, bij hun tempo en hun mogelijkheden zal de komende tijd nog meer expertise en professionaliteit vragen. De gesprekken met ouders en school zijn nog belangrijker geworden om dit doel te behalen.

Op grond van het ***Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs- en Kindfuncties (SHP)***, dient rekening te worden gehouden met renovaties van het Graaf Huyn College (2026) en de Trevianum scholengroep (2027). De businesscase voor deze twee scholen zijn inmiddels verder uitgewerkt. Daarmee hebben wij een verdeling over de jaarschijven kunnen maken voor de beschikbaarstelling van de middelen. Dat is verwerkt in de voorliggende begroting.

Financiële toelichting:

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	1.950	1.800	1.764	**-226**	**1.538**	**1.538**	**1.538**	**1.538**
Lasten	-3.712	-4.131	-4.039	**-72**	**-4.111**	**-4.111**	**-4.022**	**-4.022**
Onttrekkingen	-	-	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Toevoegingen	-	-	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-1.762**	**-2.331**	**-2.275**	**-298**	**-2.573**	**-2.573**	**-2.484**	**-2.484**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Vergoeding Leerplicht Deelgemeenten	-227	-227	-227	-227
2	Indexatie Leerlingenvervoer	-71	-71	-71	-71
	Saldo	**-298**	**-298**	**-298**	**-298**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Vergoeding Leerplicht Deelgemeenten	Wij ontvangen voor de uitvoering van leerplicht een vergoeding van deelgemeenten. Deze vergoeding betreft inzet van personeel. Om deze reden verplaatsen wij de opbrengsten van leerplicht naar personeel. (zie tabblad B&O totaal). Deze extra middelen worden overgeheveld naar het P-budget en dienen ter financiering voor de personele lasten.
2	Indexatie Leerlingenvervoer	Vanaf het schooljaar 2025-2026 worden de tarieven voor het leerlingenvervoer geïndexeerd met 4,7%. Dit wordt gedekt vanuit de stelpost inflatie.

(Gezondheids)Preventie

Zoals in het nieuwe vastgestelde ***gezondheidsbeleid*** beschreven, gaan we nadrukkelijk door op de ingeslagen weg en continueren we de Trendbreukaanpak. Gelet op de uitdagingen waar de regio voor staat, verbreden we de focus van het gezondheidsbeleid: we willen niet alleen dat kinderen gezond opgroeien en gelijke kansen krijgen, maar ook dat inwoners gezond blijven, zowel fysiek als geestelijk. En dat zij hierin worden gestimuleerd door hun leefomgeving.

In 2026 geven we verder uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) plan en het regioplan Integraal Zorg Akkoord (IZA). Concreet betekent dit dat we in onze gemeente ook in 2026 werken aan thema's zoals mentale gezondheid, mantelzorg, gezonde leefomgeving, kansrijke start en valpreventie.
Vanuit het IZA zijn voor de gemeente de twee belangrijkste regionale (Zuid-Limburgse) transformatieplannen,

Pluswijken en Mentale Gezondheid:

- Met de Pluswijken aanpak werken we aan een infrastructuur in de wijk waar goede initiatieven, die bijdragen aan de beweging van zorg naar gezondheid, opgepakt worden. De aanpak bestaat uit verschillende onderdelen, waarbij het sociaal domein vooral verantwoordelijk is voor de Doorbraakmethode en Welzijn op Recept. In de gemeente Sittard-Geleen zijn er drie pluswijken: de Baandert, Lindenheuvel en Obbicht.
- In 2026 wordt extra ingezet op het verbeteren van de mentale gezondheid van inwoners. Dit gebeurt door de stapsgewijze implementatie van het Uniform Instroom Model (een model dat moet leiden tot de juiste zorg op de juiste plek voor mensen met mentale problematiek) en een versterkte focus op preventie en ervaringsdeskundigheid, zoals vastgelegd in het IZA deeltransformatieplan Mentale Gezondheid. Het doel is om passende zorg en ondersteuning te bieden aan mensen met een mentale kwetsbaarheid en tegelijkertijd de wachtlijsten in de GGZ te verkorten, waardoor de zorg beter toegankelijk wordt.

De SPUK-regelingen GALA en IZA lopen in 2026 ten einde. Daarom is er in 2026 landelijk en lokaal aandacht voor het evalueren en waar wenselijk en mogelijk continueren van activiteiten die vanuit het IZA en GALA zijn ingezet.
De gevolgen van het nieuwe Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA) zijn nog onduidelijkheid, waaronder de invloed op de Wmo.

In 2026 wordt een vernieuwd plan geïmplementeerd om de ***hartveiligheid*** in de gemeente te waarborgen. Het doel is het behoud van een goed dekkend netwerk van AED's en voldoende burgerhulpverleners via HartslagNu. Mogelijk is een nieuwe uitvoeringsorganisatie of samenwerking nodig om dit te realiseren. Dit kan extra kosten met zich meebrengen.
Naar verwachting treedt de Wet Integrale Suïcidepreventie op 1 januari 2026 in werking. In 2026 zetten we een Zuid-Limburgs Actienetwerk Zelfmoordpreventie op naar voorbeeld van Noord- en Midden-Limburg waarin ***suïcidepreventie en bewustwording mentale gezondheid*** centraal staan. We stellen een eerste Zuid-

Limburgs actieplan op en starten met de uitvoering. Dit bekostigen we uit de decentralisatie uitkering die gemeenten naar verwachting gaan krijgen.
In 2026 wordt er wederom een nalevingsonderzoek uitgevoerd in Zuid-Limburg om na te gaan hoe alcoholverstrekkers omgaan met het naleven van de leeftijdsgrens.
We geven uitvoering aan het Zuid-Limburgs ***Uitvoeringsplan Jeugd en Middelen*** dat in de tweede helft van 2025 is vastgesteld. We versterken onze inzet op preventie door sportverenigingen te ondersteunen bij opstellen en uitvoeren van middelenbeleid, het bewustzijn bij ouders en scholen te vergroten en jongeren te bereiken via gerichte communicatiecampagnes.

Financiële toelichting:

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	3.952	7.361	7.002	-	**7.002**	**506**	**506**	**506**
Lasten	-16.941	-21.980	-21.793	**-162**	**-21.955**	**-15.541**	**-15.533**	**-15.526**
Onttrekkingen	20	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-12.970**	**-14.619**	**-14.791**	**-162**	**-14.953**	**-15.035**	**-15.028**	**-15.020**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Jaarlijkse bijstelling gemeentelijke bijdrage GGD	-127	-127	-127	-127
2	Stadsmarketing	55	55	55	55
3	Indexatie Professionele instellingen	-81	-81	-81	-81
4	Herwaardering van functies	-10	-10	-10	-10
5	Diverse kleine verschillen	1	1	1	9
	Saldo	**-162**	**-162**	**-162**	**-154**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Jaarlijkse bijstelling gemeentelijke bijdrage GGD	De budgetten van de GGD worden bijgesteld ten behoeve van de begrote gemeentelijke bijdrage aan deze Gemeenschappelijke regeling. Daarmee sluit het budget aan bij de gemeentelijke bijdrage zoals opgenomen in het geaccordeerde Raadsvoorstel Jaarstukken 2024 en Begroting 2026. Bijstelling betreft alleen prijsinflatie ten laste van de stelpost inflatie.
2	Stadsmarketing	De gemeenteraad heeft ingestemd met het voorstel om het merkverhaal van Sittard-Geleen vast te stellen en stadsmarketing onder te brengen in een stichting. Het evenementenbureau maakt in deze opzet onderdeel uit van de stadsmarketingorganisatie en wordt daarmee verplaatst naar Stichting Sittard-Geleen Marketing. Met dit voorstel wordt een budget ingericht waarbij de gemeente de Stichting Sittard-Geleen Marketing financieel ondersteund. Ook de taakstelling p-kosten evenementenbureau komt met deze overgang te vervallen.
3	Indexatie Professionele instellingen	Indexering professionele instellingen binnen Team Maatschappelijke Ontwikkeling (gedekt door stelpost inflatie).
4	Herwaardering van functies	Herwaardering functies n.a.v. Ontwikkelplan team IPOR en Wijkbeheer. Dit gaat t.l.v. de stelpost inflatie
5	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Participatie en Bestaanszekerheid

In 2026 blijven we ons inzetten op bestaanszekerheid en participatie in samenwerking met sociale partners en bedrijven. Die uitvoering vindt steeds midden in de samenleving plaats. Zowel voor de aanpak van armoede en schuldhulpverlening als bij het mogelijk maken van participatie door inwoners in de wijk. En met bedrijven en het onderwijs die mogelijkheden bieden om te leren en te werken. Dat doen we onder andere in Vidar in de wijk, het Wijkleerbedrijf Sittard-Geleen en de samenwerking in het Werkcentrum Zuid-Limburg.

De arbeidsmarkt biedt nog onvoldoende kansen aan inwoners die die kans wel nodig hebben. Het ondersteunen van inwoners om hun talent te kunnen benutten en werken vanuit partnerschap met bedrijven moet daarbij helpen. Gemeenten hebben in 2025 de opdracht gekregen om in de komende jaren hun sociaal ontwikkelbedrijven toekomstbestendig te maken zodat deze kunnen (blijven) bijdragen aan de ***inclusieve arbeidsmarkt.***
Hierin besloten ligt de opdracht aan gemeente Sittard-Geleen en Vidar om, passend bij wat de persoon kan, voor zoveel mogelijk mensen betaald (beschut) werk mogelijk te maken. Waarbij werk bij andere werkgevers (buiten) altijd de voorkeur heeft indien dat past. Dat raakt aan zowel het werkgeverschap van Vidar als aan de ontwikkel- en begeleidingscapaciteit en -faciliteiten.

De Participatiewet verandert zodat deze meer in balans komt met wat onze inwoners nodig hebben. Daarmee past de wet beter bij de ondersteuning die Vidar biedt. De menselijk maat en vertrouwen zijn hiertoe de sleutel die Vidar toepast. De wetswijzigingen hebben tijd nodig maar Vidar loopt voor op wat er aankomt en werkt in 2026 Vidar aan de verdere implementatie van de wetswijziging.

De basiszekerheid van ***een voldoende en voorspelbaar inkomen*** wordt waar nodig geboden door een uitkering of een aanvullende inkomensondersteuning. Vanuit de aanpak geldzorgen, armoede en de schulden ondersteunen we de inwoners die dat nodig hebben. Deze aanpak gaan we in 2026 herijken.

Teveel jongeren missen de aansluiting van school naar werk waardoor een breuk in hun ontwikkeling en een gemis aan toekomstperspectief ontstaat. Waar mogelijk sluit Vidar vroeg in de keten van ontwikkeling en werk aan. Daartoe is de samenwerking met voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs een belangrijke stap. ***De Wet van school naar duurzaam werk*** biedt hiertoe het toekomstige wettelijke kader, vanaf 2026, waarbinnen gemeenten en onderwijs werken aan kansengelijkheid, kansrijk opleiden en een stevige basis waarmee iedere jongere de arbeidsmarkt kan betreden.
Ook voor nieuwkomers (statushouders) is extra aandacht. Integratie en participatie van deze groep vereist inzet op de ontwikkeling van de persoon en op het creëren van kansen in samenleving en op betaald werk.

Bij uitval op de arbeidsmarkt biedt Vidar de mogelijkheid om talent te herkennen en te ontwikkelen. Dat vereist een ontwikkelomgeving, leerwerkmogelijkheden, die aansluit bij de diversiteit van de groep. Talent heeft een stimulerende omgeving nodig om te kunnen groeien.
De ontwikkeling van taal- en basisvaardigheden zullen vanaf 2026 steeds meer onderdeel worden van de ontwikkeltrajecten.

De gemeente en Vidar zijn partner in de regionale arbeidsmarkt en werken samen met de partners aan de verbetering van de ***dienstverlening in het Werkcentrum***. De regionale strategische agenda voor Zuid-Limburg, gericht op meer evenwicht op de arbeidsmarkt, is in voorbereiding, In 2026 zal deze door de partners worden vastgesteld en met uitvoeringsplannen worden aangevuld.

Financiële toelichting:

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	65.581	60.247	53.120	**115**	**53.235**	**56.645**	**57.914**	**57.902**
Lasten	-140.168	-94.588	-96.599	**7.235**	**-89.364**	**-91.117**	**-91.765**	**-91.207**
Onttrekkingen	1.278	5.390	295	**794**	**1.089**	**534**	**619**	**84**
Toevoegingen	-3.790	-6.464	-23	**-12**	**-35**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-77.098**	**-35.414**	**-43.207**	**8.132**	**-35.075**	**-33.938**	**-33.232**	**-33.221**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Bijdrage uitvoeringskosten gemeenten Stein en Beek Centrumregeling Vidar (CR Vidar).	1.507	1.598	1.639	1.657

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
2	Administratieve correcties programmabudgetten Vidar.	-155	-155	-155	-155
3	Propositie Vidar.	-64	-64	-64	-64
4	Revolverende inzet coördinatievergoeding ESF	-	-	-	-
5	Wijzigen kostenstructuur Centrumregeling Vidar (CR Vidar); gunstige ontwikkeling baten Werkbedrijf en optimaliseren begeleidingsorganisatie	6.869	6.589	8.455	7.987
6	Middelencomplex Gebundelde Uitkering (BUIG)	-1.078	-	-	-
7	Investeren ontwikkeling van talent	-208	-208	-208	-208
8	Aanpak basisvaardigheden	-50	-50	-50	-50
9	Inzet tijdelijke loonkostensubsidies	323	469	469	456
10	Verbonden partijen	423	60	80	80
11	Wet Inburgering - vak- en taalspecialist.	-	-	-	-
12	Investeringsbudget Vidar Vooruit.	-	-	-	-
13	Projecten Inclusieve arbeidsmarkt	-	-	-	-
14	Projecten Bestaanszekerheid	-	-	-	-
15	Projecten Vidar als Werkgever	-	-	-	-
16	Projecten Ondersteuning en Organisatie	-	-	-	-
17	Armoedebestrijding	60	50	45	20
18	Onzekerheidsmarge gebundelde uitkering (BUIG).	-	-1.144	-3.063	-2.577
19	Vrijval gerealiseerde subsidie Europees Sociaal Fonds (ESF)	500	-	-	-
20	Diverse kleine verschillen	4	9	7	19
	Saldo	**8.132**	**7.154**	**7.155**	**7.165**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Bijdrage uitvoeringskosten gemeenten Stein en Beek Centrumregeling Vidar (CR Vidar).	Ten gevolge van de gewijzigde kostenstructuur, kostenstijgingen en een toename in de te leveren dienstverlening, stijgt het aandeel van de gemeenten Stein en Beek in de uitvoeringskosten van de Centrumregeling Vidar.
2	Administratieve correcties programmabudgetten Vidar.	Administratieve correcties programmabudgetten Vidar.
3	Propositie Vidar	Voor propositie en andere specifieke communicatie activiteiten, zijn de voor Vidar geoormerkte middelen in het *programma Bestuur & Ondersteuning – subprogramma Participatie en Communicatie*, overgeheveld naar het *programma Sociaal Domein - subprogramma Participatie en Bestaanszekerheid*, een overheveling die budgettair neutraal verloopt (zie het *programma Bestuur & Ondersteuning – subprogramma Participatie en Communicatie*).
4	Revolverende inzet coördinatievergoeding ESF	Om trajecten (“tranches”) van het ESF optimaal te kunnen beheersen, investeren we in personele formatie. Het Europees Sociaal Fonds is een Europees instrument om werkgelegenheid te ondersteunen, mensen aan (beter) werk te helpen en te zorgen voor eerlijkere arbeidskansen of is gericht op het vergroten van maatschappelijke participatie en het bevorderen van sociale inclusie. Het ESF stelt hoge eisen aan uitvoering en verantwoording. De verantwoording vormt de basis voor het subsidievaststelling. Elk ESF-traject vraagt daarom om een gedegen voorbereiding, inclusief het inrichten van de administratie – zodat kan worden voldaan aan de eisen van het subsidiefonds – het monitoren van de prestaties zodat indien nodig tijdig kan worden bijgestuurd en het voorbereiden van de verantwoording voor de externe controle. Daarmee is deze formatie mede bepalend voor de hoogte van de subsidie. Voor het dekken van deze formatie zijn, conform besluitvorming 3e programmarapportage 2023, al ontvangen coördinatievergoedingen revolverend ingezet. Dit betekent ook dat deze formatie gekoppeld is aan lopende ESF trajecten en dat deze niet wordt ingezet op het moment dat er geen ESF traject onderhanden is.

Nr.	Onderwerp	Toelichting
5	Wijzigen kostenstructuur Centrumregeling Vidar (CR Vidar); gunstige ontwikkeling baten Werkbedrijf en optimaliseren begeleidingsorganisatie	Ten gevolge van de gewijzigde kostenstructuur worden de uitvoeringskosten van het Werkbedrijf en beide verloners (Vidar Loont BV en Vidar aan de Slag BV) in zijn geheel ondergebracht bij de Centrumgemeente: de gemeente Sittard-Geleen. Het Werkbedrijf en beide verloners sturen sec op haar kernactiviteiten respectievelijk het beschikbaar stellen van werkplekken voor mensen met een Wsw indicatie en de Participatiewet en het verlonen van mensen uit de Participatiewet die met ondersteuning van Vidar aan het werk zijn. Doordat in de BV's de uitvoeringskosten wegvallen, laten de drie BV's positieve resultaten zien die ten gunste komen van de gemeente Sittard-Geleen. Met de voordelige resultaten van drie BV's worden de nadelige resultaten in het programma Bestuur & Ondersteuning vereffend. De baten van het Werkbedrijf laten een gunstiger verloop zien. Dit komt met name doordat de Sw'ers, vooralsnog, geen mogelijkheid hebben om eerder te stoppen met werken op basis van een Regeling voor vervroegd uittreden (Rvu). Meer mensen aan het werk vraagt ook meer van de begeleidingsorganisatie. Bovendien is de begeleidingsintensiteit van de groeiende groep mensen met een indicatie Nieuw Beschut bovengemiddeld hoog. Overigens mocht er per 2026 alsnog een Rvu worden ingevoerd, dan leidt dit mogelijk tot een daling van de baten en te veel mensen in de begeleidingsorganisatie. Dit risico is met een opname in het weerstandsvermogen afgedekt. In het Werkbedrijf zijn ook werkplekken beschikbaar gesteld voor mensen met een indicatie Baanafspraak. De kosten van deze werkplekken zijn gedekt door de Rijksbijdrage sociale infrastructuur. Dit past in de lijn van het Rijkbeleid en waarvoor het Rijk in haar voorjaarsnota van 2024 bepaald heeft dat het vanaf 2025 extra middelen beschikbaar stelt voor het realiseren van 10.000 werkplekken via de sociaal ontwikkelbedrijven.
6	Middelencomplex Gebundelde Uitkering (BUIG)	Voor het uitvoeringsjaar 2026 valt het aandeel van de gemeente Sittard-Geleen in het macro budget voor de gebundelde uitkering (BUIG) naar verwachting lager uit. Het aantal mensen dat aangewezen is op bijstand laat een licht stijgende trend zien, maar volgt de lijn van de conjunctuur en de primitieve begroting. De lasten nemen daarentegen af doordat de kostprijs per uitkering (exclusief loon-prijsontwikkeling) zich gunstig ontwikkelt. Deze trend tekende zich al af in de jaarrekening 2024 en werkt meerjarig door. Het aantal mensen met een arbeidsbeperking dat werkt met ondersteuning van een loonkostensubsidie neemt toe. Dit past bij de bedoeling van de Participatiewet en de invulling die Vidar hieraan geeft. Om het nadelige saldo van de BUIG binnen de perken te houden, is de onzekerheidsmarge ingezet. Door het feit dat het Vidar bij de vorming in 2020 een opstartend bedrijf was dat door externe omstandigheden sterk beïnvloed kan worden, is, conform besluitvorming door de Raad, vanuit voorzichtigheid het voorziene resultaat behouden gebleven voor Vidar..
7	Investeren ontwikkeling van talent	Voor een gerichte en succesvolle ondersteuning worden meer middelen ingezet voor het stellen van een diagnose. Er wordt extra geïnvesteerd in het ontdekken en ontwikkelen van talent en het ombuigen hiervan naar kansen op de arbeidsmarkt en minder op wat iemand niet kan. De inzet van de medische keuringen neemt om die reden af.
8	Aanpak basisvaardigheden	Aanvullend aan de middelen vanuit de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB) is naar verwachting € 50.000 nodig om de doelen van de aanpak basisvaardigheden te realiseren. Zorgen dat alle volwassenen voldoende basisvaardigheden (taal, rekenen en digitale vaardigheden) hebben. Basisvaardigheden zijn geen doel op zich, maar een middel om de gezondheid te verbeteren, armoede te bestrijden, welzijn te verbeteren, eenzaamheid tegen te gaan, participatie op de arbeidsmarkt en in de samenleving te vergroten, en kinderen kansrijker op te voeden.
9	Inzet tijdelijke loonkostensubsidies	Het aantal arbeidsfitte mensen dat werkt met ondersteuning van een tijdelijke loonkostensubsidie neemt af. Dit komt door de krapte op de arbeidsmarkt, waardoor de mensen die regulier kunnen werken zonder enige vorm van (tijdelijke) ondersteuning al aan het werk zijn. Daarentegen neemt de Inzet van loonkostensubsidies voor mensen met een arbeidsbeperking wel toe (zie Middelencomplex Gebundelde Uitkering (BUIG)).
10	Verbonden partijen	De resultaten van de GR Kredietbank Limburg en die van de GR Vidar Wsw zijn overeenkomst het besluit van de Raad van 3 juli jl. verwerkt in de begroting.
11	Wet Inburgering - vak- en taalspecialist.	Het onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal belemmert mensen om een baan of vrijwilligersplek te vinden en te behouden. Een goede beheersing van de taal is daarvoor essentieel. We investeren daarom in een vak- en taalspecialist en bekostigen deze binnen het bestaande middelenkader voor de Wet Inburgering.

Nr.	Onderwerp	Toelichting
12	Investeringsbudget Vidar Vooruit.	Grote maatschappelijke opgaven zoals arbeidsmarktkrapte, de veranderende kijk op rol van de overheid versus haar burgers door de kinderopvangtoeslagaffaire (uitgaan van vertrouwen), de ongelijke kansen op werk, bestaansonzekerheid en de strategische opgaven van de gemeenten Sittard-Geleen, Beek en Stein vormen het kompas voor de koers van Vidar opgenomen in "Vidar Vooruit". Om met het oog op deze opgaven Vidar toekomstbestendig te maken, investeren we in de programmalijnen bestaanszekerheid en participatie, inclusieve arbeidsmarkt, Vidar als werkgever en de bedrijfsvoering. Voor de financiering maken we gebruik van de gerealiseerde subsidie opbrengsten uit ESF trajecten.
13	Projecten Inclusieve arbeidsmarkt	De investeringen voor een inclusieve arbeidsmarkt zijn gericht op betere en duurzamere kansen op de arbeidsmarkt en meer mogelijkheden om vakvaardig, taalvaardig en werknemersvaardig te worden met als doel meer bestaanszekerheid en onafhankelijkheid. Concrete wordt geïnvesteerd in: werkgeversnetwerk gericht uitbouwen, faciliterend richting de ondernemer die inclusief wil zijn door inzet van jobcarving, matching of het bieden van handvaten op de werkvloer, het creëren van externe beschutte werkplekken of groepsdetacheringen waarbij begeleiding mee beweegt, en voor jongeren de pilot rondom het Wijkleerbedrijf.
14	Projecten Bestaanszekerheid	De investeringen in bestaanszekerheid en de menselijke maat zien toe op uitvoering van de 20 maatregelen (spoor 1) en een cultuur-/ opleidingstraject (spoor 3) rond de Participatiewet in Balans, inzet op talent van professional. Door slimmer te werken en processen te automatiseren ontstaat meer ruimte voor persoonlijk contact en vermindert de administratieve last voor professionals, verder bouwen aan participatie als vliegwiel met een perspectief naar meer bestaanszekerheid en onafhankelijkheid en professionals dichterbij de inwoner. Dit leidt weer tot meer persoonlijk contact. Dienstverlening passend bij hulpvraag en dit leidt tot meer vertrouwen bij de inwoner en hierdoor een betere benutting van zijn of haar talentontwikkeling.
15	Projecten Vidar als Werkgever	Met de instroom van mensen met een indicatie nieuw beschut wordt de doelgroep steeds complexer. In de projecten Vidar als Werkgever ligt de focus op talent en een eigentijdse werkomgeving passend bij het talent, en het aanbieden van een passende werkplek met kwalitatieve begeleiding en een robuuste bedrijfsvoering. Met als doel een inspirerende en vitale werkplek met aandacht voor groei, investeren we in de kwaliteit werkbegeleiding, en indien nodig via functiedifferentiatie en scholing, innovatie in bedrijfsprocessen door inzet AR (Augmented Reality, ook wel Toegevoegde Realiteit of Verrijkte Realiteit genoemd) gericht op meer ruimte voor werkbegeleiding, nieuwe werksoorten in samenwerking met duurzame partners passend bij veranderende doelgroep. Voor het financieren maken we gebruik van het impulsbudget, inclusief de impulsbudgetten van de deelnemende gemeenten Stein en Beek. Het Rijk stelt de impulsbudgetten via het gemeentefonds (Decentralisatie Uitkering – DU) beschikbaar aan de gemeenten. Sociaal ontwikkelbedrijven richten zich op het aan het werk helpen en houden van mensen met een arbeidsbeperking die niet direct bij reguliere werkgevers aan het werk kunnen. Daarnaast begeleiden zij ook steeds meer mensen uit deze groep naar reguliere banen. Dit vraagt van de sociaal ontwikkelbedrijven dat zij hun bedrijfsvoering hierop gaan aanpassen en toekomstbestendig maken. te ondersteunen bij die noodzakelijke ontwikkeling, stelt het Rijk de komende tien jaar een impulsbudget beschikbaar.
16	Projecten Ondersteuning en Organisatie	De investeringen in de ondersteuning en de organisatie zien toe op de randvoorwaarden gericht op het versterken om de professioneel, veilig en efficiënt kunnen werken, met actuele stuurinformatie, betrouwbare primaire en ondersteunende processen, ruimte voor een wendbare en schokbestendige financiering. De inwoner ervaart een organisatie die de inwoner ondersteunt om de volgende stap te maken in zijn of haar (talent)ontwikkeling en participatie. In 2026 wordt gestart met de implementatie van een nieuw HR systeem voor het Werkbedrijf en de beide verloners van Vidar.
17	Armoedebestrijding	De doelgroep van het aantal huishoudens dat gebruik kan maken van de individuele inkomenstoeslag is minder groot dan waar aanvankelijk van is uitgegaan.
18	Onzekerheidsmarge gebundelde uitkering (BUIG).	Door het feit dat Vidar bij de vorming een opstartend bedrijf was dat door externe omstandigheden sterk beïnvloed kan worden, is, conform besluitvorming door de Raad, vanuit voorzichtigheid het voorziene resultaat behouden gebleven voor Vidar. Nu de meerjarige ontwikkelingen rondom de inkomsten vanuit de gebundelde uitkering (BUIG) met onzekerheid omgeven zijn, is het voorziene resultaat Vidar over 2027 - 2029 toegevoegd aan de onzekerheidsmarge, zodat forse tegenvallers in de inkomsten van de BUIG (zie ook de jaren 2025 en 2026) opgevangen kunnen worden.

Nr.	Onderwerp	Toelichting
19	Vrijval gerealiseerde subsidie Europees Sociaal Fonds (ESF)	Van de definitief vastgestelde subsidies door het Europees Sociaal Fonds (ESF) vanuit ESF trajecten van voor 2026 valt in 2026 kan € 0,5 mln. vrijvallen ten gunste van het begrotingsresultaat.
20	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

WMO

In 2026 zal, als gevolg van het Integraal Zorg Akkoord (IZA), een duidelijke verschuiving plaatsvinden van medische zorg naar het sociaal domein. Hierbij wordt ingezet op het versterken van de wijken rondom huisartsenpraktijken, de zogenaamde 'pluswijken'. Aangezien de Wmo ook een 'participatiewet' is en geen zorgwet, zal deze ontwikkeling een verhoogd risico kunnen betekenen op een ***toename van de instroom*** van cliënten die ondersteuning nodig hebben bij het kunnen mee doen en zelfstandig functioneren en wonen. Cliënten die voorheen vanuit het zorgdomein geholpen zouden worden, krijgen nu ook of meer ondersteuning uit het sociale domein. Daarnaast zal het uniforme instroommodel voor de geestelijke gezondheidszorg (ggz) eveneens invloed hebben op de vraag naar Wmo-voorzieningen, met name op het gebied van begeleiding.

De zorgvragen van cliënten worden steeds complexer, mede als gevolg van het feit dat mensen ouder worden en steeds langer ***zelfstandig thuis blijven wone***n. Ook bij een Wet langdurige zorg-indicatie blijft de Wmo verantwoordelijk voor hulpmiddelen, vervoer en woningaanpassingen. Deze trend zet zich ook in 2026 voort en vormt een grote uitdaging om de Wmo op lange termijn beschikbaar en betaalbaar te houden voor hulpbehoevende inwoners. Daarnaast neemt het aantal meldingen toe van jongeren die (psychosociale) begeleiding nodig hebben of voor ***Beschermd Wonen*** in aanmerking komen. De uitstroom van Beschermd Wonen naar een eigen woonruimte loopt bij een deel vertraging op door beperkte directe beschikbaarheid van passende huisvesting, waardoor de opnameduur Beschermd Wonen en kosten toenemen.

In 2025 zijn diverse aanbestedingen afgerond, waaronder voor huishoudelijke ondersteuning (HO), zorgunits, safehouses en 'automatische deuropeners'. De nieuwe prijsafspraken gaan vanaf 2026 in, waarbij rekening wordt gehouden met stijgende kosten door cao-verhogingen en reële kostprijsontwikkelingen.
Per 1 januari 2026 zullen, als gevolg van de aanbesteding, meer aanbieders van huishoudelijke ondersteuning toetreden. De wachtlijst voor huishoudelijke ondersteuning wordt hierdoor korter, maar de verzilvering en uitgaven nemen toe.

De toegang tot zorg wordt in 2026 efficiënter georganiseerd, met een focus op het nog optimaler benutten van het voorliggende veld. Ook richten we het samen beoordelen van zorgvragen met verschillende partners beter in, met als doel de inwoner zo laagdrempelig en efficiënt mogelijk te helpen.

De vervanging van het abonnementstarief Wmo door een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage is uitgesteld. Het is nog onzeker of de invoering per 1 januari 2027 haalbaar is.

Verder lopen de ***Wmo innovatieprojecten*** in 2026 door en zullen ze in 2026 geëvalueerd worden. Hierbij wordt gekeken naar de maatschappelijke en financiële effecten, wat van invloed kan zijn op de toekomstige contractering en kostprijsstelling.

Afhankelijk van een succesvolle marktoriëntatie die in september-oktober 2025 afgerond wordt, starten we begin 2026 met een aanbesteding van de **was- en strijk service** in het kader van versobering in de huishoudelijke ondersteuning. Begrotingstechnisch zou dit een positief financieel effect kunnen hebben op de uitgaven op huishoudelijke ondersteuning.

In 2026 wordt verder gewerkt aan het door het college vastgestelde sub-regionale ***actieplan dak- en thuislozen***. Gezien de autonome ontwikkeling wat betreft de toename van het aantal dak- en thuislozen, zien we dit ook terug in de ETHOS-telling van de Westelijke mijnstreek. Hierdoor neemt de druk op de beschikbare capaciteit voor voorzieningen toe. Dit vraagt om structureel extra inzet op zowel preventie als ook uitbreiding van beschikbare opvangplekken.

Financiële toelichting:

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	-	13.898	13.391	**24**	**13.415**	**14.601**	**14.611**	**14.611**
Lasten	-0	-54.213	-51.792	**-2.507**	**-54.299**	**-54.395**	**-54.391**	**-54.391**
Onttrekkingen	-	-	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Toevoegingen	-	-	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-0**	**-40.315**	**-38.401**	**-2.483**	**-40.884**	**-39.795**	**-39.780**	**-39.780**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Persoonsgebonden budget	-700	-700	-700	-700
2	CAK eigen bijdrage	-1.176	-	-	-
3	Beschermd Wonen en Safehouses	-	-	-	-
4	Indexatie huishoudelijke ondersteuning	-607	-607	-607	-607
	Saldo	**-2.483**	**-1.307**	**-1.307**	**-1.307**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Persoonsgebonden budget	Inwoners kunnen kiezen om in plaats van zorg in natura een persoonsgebonden budget te ontvangen. Sinds 2024 zien wij een forse stijging in het aantal inwoners dat een PGB ontvangt. Om die reden stellen we voor de kosten bij te ramen zodat deze meer in lijn liggen met de nota's die wij ontvangen van de SVB.
2	CAK eigen bijdrage	De vervanging van het abonnementstarief Wmo door een inkomens-en vermogensafhankelijke eigen bijdrage is uitgesteld. Dit betekent dat de besparing uit de Voorjaarnota 2023 in het gemeentefonds incidenteel komt te vervallen. De extra inkomsten voor de eigen bijdrage wordt in 2026 teruggedraaid. Vooralsnog is niet duidelijk of de invoering van de inkomens-en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in 1-1-2027 gehaald zal worden.
3	Beschermd Wonen en Safehouses	Vanuit de gemeente Maastricht ontvangen wij nog altijd de middelen voor de uitvoering van beschermd wonen voor Sittard-Geleen, Beek en Stein, dit op basis van het historisch verdeelmodel. Deze middelen zijn geactualiseerd naar aanleiding van de meicirculaire 2025 en willen wij inzetten ter compensatie van de stijging in kosten voor de uitvoering van beschermd wonen en safehouses 2025 en volgende jaren.
4	Indexatie huishoudelijke ondersteuning	In de eerste programma rapportage hebben wij de tarieven van huishoudelijke ondersteuning geïndexeerd op basis van de voorlopige cijfers. De reden daarvoor is gelegen in het feit dat de definitieve rekentool vanuit Berenschot/VNG pas beschikbaar werd gesteld op 3 juli 2025, omdat toen pas alle resultaten van de CAO onderhandeling die ten grondslag liggen aan de rekentool beschikbaar waren. Op basis van de voorlopige rekentool 2025 is een schatting gemaakt van de kostenstijging. Dit blijkt echter te laag te zijn. Om die reden wordt in de voorliggende rapportage voorgesteld een aanvullend bedrag van € 0,6 mln. ten laste te brengen van de stelpost inflatie.

Jeugdwet

Gezond en veilig kunnen opgroeien is het uitgangspunt binnen de Jeugdwet. Het aantal jeugdigen en ouders die zorg vragen laat een lichte daling zien. De vraag voor regie neemt daarentegen toe, als ook de meldingen vanuit Veilig Thuis richting Team Jeugd. Voortijdig regie inzetten voorkomt ernstigere problematiek. Regie zet in op een gezinsgerichte benadering, die als opdracht geformuleerd is in de Hervormingsagenda.

De maatregelen uit de hervormingsagenda krijgen een concretere invulling. Er wordt gestart met de uitwerking van een ***stevig lokaal team*** met zorgpartners, welzijn en informele zorg als belangrijke partners. De verbinding binnen het sociaal domein, met kinderopvang, onderwijs en welzijnsinstellingen is belangrijker dan ooit waarbij het uitgangspunt is dat zorg in of nabij de leefomgeving van de jeugdige en zijn gezin geleverd wordt.

Doel is de jeugdzorg verbeteren, de effecten beter meten van de geleverde zorg en financieel meer grip krijgen. Hierin werken we samen met de Zuid-Limburgse gemeenten om de jeugdzorg gezamenlijk in te kopen.

Binnen de ***jeugdhulpregio Zuid-Limburg*** worden de afspraken hoe we intern en extern samenwerken verder doorontwikkeld om een kwalitatief betere sturing op de zorg te krijgen. De voorbereiding om segmentoverstijgend zorg in te kopen op het gebied van crisis, wonen en gesloten intensieve behandeling wordt verder vormgegeven. Ook wordt er nauwere samenwerking gezocht met Noord- en Midden-Limburg om enerzijds specifieke, complexe zorg op grotere schaal in te kunnen kopen om zo kwaliteit te waarborgen en kosten te beheersen. Anderzijds om meer toe te werken naar uniforme contractafspraken en tarieven. De provinciale samenwerking is een advies van de taskforce zodat het zorglandschap robuust is en de zorgstructuren verbeterd worden.

Het zorgveld blijft dynamisch. Er gebeurt veel en dat zal niet veranderen. Of het nu gaat over zorgaanbieders die financieel in zwaar weer zitten of de beweging van zorginzet terug naar de leefomgeving van de jeugdige. Het vraagt een andere kijk op zorg en flexibiliteit in zorg.

Financiële toelichting:

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	-	-	-	-	-	-	-	-
Lasten	-42.974	-46.582	-47.530	**-530**	**-48.060**	**-48.060**	**-47.892**	**-47.892**
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-50	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-43.023**	**-46.582**	**-47.530**	**-530**	**-48.060**	**-48.060**	**-47.892**	**-47.892**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Indexatie verblijf jeugd	-530	-530	-530	-530
	Saldo	**-530**	**-530**	**-530**	**-530**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Indexatie verblijf jeugd	De tarieven voor pleegzorg, jeugdbescherming/reclassering en verblijf zijn nog niet geïndexeerd omdat bij de eerste ProRap nog geen duidelijkheid was van de stijging van de tarieven. Inmiddels zijn de tarieven 2025 voor deze segmenten bekend en dit leidt ertoe dat de tarieven voor pleegzorg en jeugdbescherming/reclassering over 2025 worden geïndexeerd met 4,9% en de overige producten binnen verblijf worden geïndexeerd met 4,63%. Dit wordt gedekt vanuit de stelpost inflatie.

Milieu

Met het programma Milieu werken we aan zowel sociale als ecologische veerkracht. We werken aan een schonere en gezondere gemeente. Dit is in lijn met de omgevingsvisie. Met **Klimaatadaptatie en Water** werken we aan de waterbestendigheid van onze gemeente. Met Energie, Warmte en Duurzaamheid werken we aan de energietransitie.

Financiële toelichting
Het saldo van het programma Milieu bedraagt ongeveer € 4,5 mln.
Binnen het programma bedragen de lasten circa € 29 mln. De grootste posten hierbinnen zijn de bijdrage aan RWM inzake de afvalstoffen (€ 16,9 mln.), de kapitaallasten riolen (€ 5,7 mln.), beheer en onderhoudskosten riolen (€ 2,6 mln.), de reinigingskosten riolen (€ 2,5 mln.) en de bijdrage aan de Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) (€ 1,3 mln.)

Daartegenover staan circa € 32 mln. aan baten. Aangezien de kostendekkendheid van zowel Afvalstoffenheffing als Rioolheffing 100% is betekent dit dat de baten op deze onderdelen ook € 28,9 mln. bedragen. De overige baten bestaan grotendeels uit de subsidie CDOKE (€ 1,7 mln)

Bedragen x1000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	32.637	32.014	32.233	**0**	**32.233**	**32.539**	**32.166**	**32.166**
Lasten	-27.938	-28.146	-27.823	**-124**	**-27.947**	**-28.202**	**-27.664**	**-27.633**
Onttrekkingen	512	266	239	**0**	**239**	**195**	**0**	**0**
Toevoegingen	-594	0	0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**€ 4.617**	**€ 4.134**	**€ 4.650**	**€ -124**	**€ 4.526**	**€ 4.532**	**€ 4.502**	**€ 4.534**

Milieu

Milieu (geluid, lucht en bodem)
In 2026 geven we aandacht aan het geleidelijk beperken van de milieubelasting door industrie, verkeer, agrarische bedrijvigheid en andere bronnen, zodat de water- en bodemkwaliteit verbetert en geluid en uitstoot een beperktere negatieve invloed op de gezondheid van onze inwoners hebben.

Dit gaan we uitwerken in het programma milieu. Nu de Omgevingsvisie in 2025 is vastgesteld zijn wij gestart met de uitwerking van de ambities uit de Omgevingsvisie in een **omgevingsprogramma milieu**. Hierin komen meerdere milieuthema's aan bod zoals lucht, geluid, bodem, geur, maar ook externe veiligheid. Het omgevingsprogramma zal een herijking van het gemeentelijk beleid op deze milieuthema’s bevatten met daaraan gekoppeld maatregelen om de doelstellingen, gebaseerd op de ambities uit de omgevingsvisie te behalen. Ondertussen ondernemen we in 2026 concrete acties:

- De uitvoering van het in 2023 gestarte project geluidsanering zetten we in 2026 met behulp van rijkssubsidie door. Hiervoor benaderen we eigenaren van woningen waarop een geluidssanering van toepassing is. Indien uit nader akoestisch onderzoek maatregelen worden geadviseerd, kunnen die met behulp van een Rijkssubsidie worden gefinancierd.
- We stellen een geluidsproductieplafond vast voor Holtum-Noord. Door de invoering van de Omgevingswet moeten de bestaande geluidzones rondom gezoneerde industrieterreinen omgezet worden naar een systeem van geluidproductieplafonds (GPP). Rijk en Provincie staan aan de lat om andere GPP's vast te stellen voor andere geluidsbronnen binnen onze gemeente.
- We bepalen voor het gemeentelijk wegennet de basisgeluidemissie (BGE) en leggen deze vast in het landelijke geluidregistratiesysteem. Deze taak volgt uit de Omgevingswet.
- Sinds 2023 nemen we deel aan het Schone Lucht Akkoord (SLA). In 2026 loopt de uitvoering van het SLA door. Ook zullen de maatregelen in het kader van het SLA verwerkt worden in het Omgevingsprogramma.
- Het al dan niet overdragen van extra taken aan de Omgevingsdienst Zuid-Limburg heeft mogelijk financiële consequenties. Deze brengen we in 2026 in kaart.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	-	-	-	-	-	-	-	-
Lasten	-1.078	-1.751	-1.682	**-26**	**-1.707**	**-1.687**	**-1.687**	**-1.686**
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-196	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-1.275**	**-1.751**	**-1.682**	**-26**	**-1.707**	**-1.687**	**-1.687**	**-1.686**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Diverse kleine verschillen	-26	-26	-26	-26
	Saldo	**-26**	**-26**	**-26**	**-26**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Klimaatadaptie en Water

In 2026 hebben we aandacht voor meer ruimte geven aan water, klimaatadaptief bouwen en het aanpakken van overstromingsgebieden.

Regionale Adaptatiestrategie Westelijke Mijnstreek

De klimaatverandering heeft grote impact op onze leefomgeving. Daarom investeren we in klimaatadaptatie, onder andere op basis van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie en het Deltaplan Hoge Zandgronden.
Binnen de programma's Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) en Water in Balans werken we samen aan maatregelen om wateroverlast te beperken. We continueren onze inzet in 2026. Op Industrieterrein Noord voeren we een pilot uit in het kader van WRL.

Klimaatverandering

We werken vooral aan wateroverlast en hittestress:

- We informeren inwoners en ondernemers over het beschermen tegen wateroverlast na hevige buien.
- Waar problemen ontstaan, werken we samen met Waterschap Limburg aan waterbuffers en infiltratievoorzieningen om overlast te beperken. Ook vernieuwen we systematisch de riolering, zodat die beter kan omgaan met hevige regen en meer water kan bergen.
- Als gemeente leggen we waterbuffers aan om overstorten van het riool op de beken te voorkomen, hiermee bereiken we de waterkwaliteitsdoelen van de Kaderrichtlijn water (KRW). Dit traject ronden we in 2026 af.

- In Geleen Zuid ontkluizen we de beek. Dit project draagt bij aan meer groen en meer infiltratie in de wijk.
- We gaan in 2026 verder met de pilot grondwatermeetnet in de wijk De Baandert. Zo krijgen we actuele informatie over de grondwaterstanden.
- Via de campagne “Waterklaar” maken we inwoners en bedrijven bewust van hun mogelijkheden om bij te dragen, zoals het afkoppelen van regenwater en het vergroenen van daken en tuinen. Met subsidies stimuleren we dit.
- Lokaal werken we met concrete initiatieven en betrekken we onze inwoners. Zo doen we mee aan het NK Tegelwippen, een wedstrijd om tegels te vervangen door groen. De gemeente ondersteunt dit met een gratis Tegeltaxi, een coach voor Tegelteams, en ruilacties bij tuincentra in heel de westelijke Mijnstreek. Met 13 andere Limburgse gemeentes promoten wij dit onderwerp in een gezamenlijke Limburg brede bewustwording campagne.
- In de Zeeheldenbuurt, onze proeftuin, voeren we experimenten uit om de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van waterbergen en infiltreren te toetsen op effectiviteit en perceptie van de inwoner met behulp van data.

Naast wateroverlast richten we ons ook op verdroging en hitte. Samen met provincie en waterpartners zorgen we voor meer groen en infiltratie, minder verstening, en passen we landelijke klimaatadaptieve richtlijnen toe. Deze acties dragen bij aan de ambitie van de omgevingsvisie: Een klimaatadaptieve leefomgeving door Groenere wijken en dorpen en meer water en bodem sturend te werken.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	11.998	12.285	12.585	-	**12.585**	**12.831**	**12.781**	**12.781**
Lasten	-8.310	-8.610	-9.001	-	**-9.001**	**-9.247**	**-9.197**	**-9.197**
Onttrekkingen	9	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**3.698**	**3.676**	**3.584**	**-**	**3.584**	**3.584**	**3.584**	**3.584**

Geen bijstellingen.

Energie

In 2026 werken we aan de activiteiten in het Uitvoeringsprogramma 2025-2027 Routekaart Energietransitie, Uitvoeringsprogramma 2025-2027.
Een belangrijk onderdeel is de uitvoering van het Nationaal Isolatieprogramma voor een grootschalige natuurvriendelijke isolatieaanpak. Ook nemen we in 2026 beslissingen over het Warmtenet Zuid-Limburg en maken we een aanpak om gebouwen aardgasvrij te maken in het Warmteplan. De uitvoering van de warmte uitvoeringsplannen Broeksittard, Obbicht en Zuid-Geleen gaat van start.
We moedigen het gebruik van zonnepanelen aan door vraag en aanbod van energie bij elkaar te brengen (energyhubs). Nu moet er nog worden betaald voor teruglevering van zonne- energie. Ondernemers met zonnepanelen worden in de ‘zonnige zaak campagne’ in het zonnetje gezet (ambassadeurs).
We werken aan innovatieve windenergie oplossingen op het bedrijventerrein Circular Mile. Op basis van het herijkte afwegingskader voor grootschalige duurzame opwek kunnen marktpartijen en allianties van particuliere plannen indienen voor zon- en windprojecten. We beoordelen die op wenselijkheid en haalbaarheid.
We blijven ons in 2026 inzetten om problemen met het elektriciteitsnet te verminderen en werken samen met netbeheerders om veranderingen aan het net te versnellen.
Het verduurzamen van bestaande bedrijventerreinen en het plaatsen van meer elektrische laadpalen in de gemeente gaat ook door.
We maken scans van gemeentelijke gebouwen en kijken dan hoe we die kunnen verduurzamen.
Communicatie en samenwerking met de gemeenschap krijgt onder andere vorm via het duurzaamheidshuis-en bus Goede Morgen en de inzet van energiecoaches.
We zetten een monitoringsysteem op om de voortgang van de energietransitie bij te houden.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	850	-	-	-	-	-	-	-
Lasten	-850	-	-	-200	-200	-200	-200	-200
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-0**	**-**	**-**	**-200**	**-200**	**-200**	**-200**	**-200**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Motie duurzaamheidsmiddelen	-200	-200	-200	-200
	Saldo	**-200**	**-200**	**-200**	**-200**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Motie duurzaamheidsmiddelen	Bij de behandeling van de routekaart in de Raad is een motie aangenomen waarbij wordt gevraagd voor voldoende structurele middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de routekaart en in deze verruiming ook rekening te houden met cofinancieringsmiddelen.

Warmte

Warmteprogramma

De gemeente heeft de regie op het aardgasvrij maken van de bebouwde omgeving voor 2050. Hiervoor is in 2021 de Transitievisie Warmte (TVW) opgesteld en dit is in 2023 uitgewerkt in het Gebiedsuitvoeringsplan. Landelijk is als vervolg op de TVW het Warmteprogramma geïntroduceerd. In dit verplicht programma beschrijft de gemeente de aanpak van het isoleren en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. Hierin staat welke wijken, buurten en dorpskernen in de komende 10 jaar van het aardgas gaan en hoe dat gebeurt. Het ambitieniveau en de hiervoor benodigde middelen worden in dit plan uitgewerkt. Het Warmteprogramma moet eind 2026 gereed zijn. Hierin staat het ambitieniveau. Hierbij is het vervolg op de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid (CDOKE) relevant.

Warmte-uitvoeringsplannen

Op basis van de TVW en het Gebiedsuitvoeringsplan is de wijkgericht aanpak via warmte-uitvoeringsplannen in 2024 gestart. De uitvoering van de warmte-uitvoeringsplannen Broeksittard en Obbicht (vastgesteld eind 2025) start in 2026. In 2026 worden weer voor twee nieuwe wijken warmte-uitvoeringplannen opgestart.
Als onderdeel van het landelijke programma Aardgasvrije Wijken is een groot deel van de wijk Limbrichterveld Noord aangesloten op het warmtenet Het Groene Net Noord. De verdere uitrol van dit warmtenet stagneert, daarom is in 2025 een programma opgesteld om de proeftuin af te ronden met mogelijk aanvullende isolatie en alternatieven voor het warmtenet. Dit plan wordt in 2026 uitgevoerd.

Warmtenet Zuid Limburg (WZL)

In 2023 is een traject gestart om, samen met 10 Zuid-Limburgse gemeenten, de Provincie Limburg en Enpuls Warmte Infra, te komen tot een grootschalig warmtenet in Zuid Limburg op basis van de restwarmte van Chemelot. Inmiddels is Energie Beheer Nederland ook aangesloten. Op basis van het projectplan Warmtenet Zuid Limburg (WZL) wordt in 2025, fase 3 van dit traject afgerond met een investeringsvoorstel voor de aanleg van het warmtenet in Zuid Geleen en een voorstel voor de oprichting van een publiek warmtebedrijf. Afhankelijk van positieve besluitvorming eind 2025 start in 2026 fase 4a. In deze fase vindt de definitieve besluitvorming plaats over het investeringsvoorstel door alle deelnemende partijen, waaronder Sittard-Geleen. Voor het gebied Zuid Geleen is (als onderdeel van de uitrol van het warmtenet) in 2025 een warmte-uitvoeringsplan opgesteld, dat vanaf 2026 wordt uitgevoerd.

Lokale aanpak Isolatie

Parallel aan de wijkgerichte aanpak is in 2025 op basis van het Nationaal Isolatie Programma een plan opgesteld voor een grootschalige isolatie-aanpak. Dit plan wordt in 2026 uitgevoerd. In 2024 is een specifiek Verduurzamingsproject Geleen Zuid & Kluis gestart. In 2025 is geconstateerd dat een gewijzigde aanpak nodig is om de beoogde verduurzamingsopgave in de wijk te kunnen realiseren. Deze gewijzigde aanpak wordt in 2026 uitgevoerd. Bij de isolatieopgave is maatgevend dat dit, met behulp van het Soorten Management Plan, op een natuurvriendelijke manier gaat plaatsvinden.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	19.789	19.707	19.616	-	**19.616**	**19.676**	**19.385**	**19.385**
Lasten	-17.698	-17.762	-17.078	**102**	**-16.976**	**-17.005**	**-16.549**	**-16.549**
Onttrekkingen	503	233	209	-	**209**	**165**	-	-
Toevoegingen	-398	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**2.195**	**2.177**	**2.748**	**102**	**2.850**	**2.836**	**2.836**	**2.836**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Borging uitvoeringskracht lopende dossiers	98	98	98	98
2	Diverse kleine verschillen	4	4	4	4
	Saldo	**102**	**102**	**102**	**102**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Borging uitvoeringskracht lopende dossiers	Om invulling te kunnen geven aan de opgaven, projecten, opdrachten, prestaties en planningen die voortvloeien uit lopende en in voorbereiding zijnde dossiers is extra uitvoeringskracht op een aantal onderdelen/ beleidsterreinen benodigd.
2	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Monitoring

Resultaten 2025:

1. Transitievisie Warmte 2.0 vastgesteld
2. Wijkuitvoeringsplannen Obbicht en Broeksittard in uitvoering, 2 nieuwe wijkuitvoeringsplannen in voorbereiding
3. Proeftuin Aardgasvrije wijk Limbrichterveld Noord Afgerond
4. Warmtenet Zuid, Limburg
    a. investeringsvoorstel en voorstel fase 4 Zuid Geleen Gereed
    b. Publiek Nutsbedrijf WZL in voorbereiding
5. Nationaal Isolatieprogramma in uitvoering.

Duurzaamheid en circulariteit

In 2050 moeten we klimaatneutraal en volledig circulair zijn. Dit moet stapsgewijs.

Samen met Beek en Stein hebben we medio 2025 duurzaamheidsplatform Goede Morgen geopend. In 2026 continueren we de fysieke ontmoetingslocatie in het centrum van Geleen. Ook gaan we door met een bus als mobiele variant hiervan en een online omgeving Goede morgen is onderdeel van programmalijn 2 van de Regiodeal: Werkplaats Circulair Geleen. Onder hetzelfde dak wordt, ook een bezoekerscentrum van Chemelot en bibliotheek de Domijnen Geleen gerealiseerd.

We ronden in 2026 het Europese project Syschemiq af, specifiek gericht op het betrekken van inwoners bij de beweging naar het sluiten van de plastickringloop.

In 2026 continueren en of starten we activiteiten met betrekking tot duurzaamheid en circulaire Economie; verder aanjagen van specifiek de programma's 'verduurzaming' en 'circulariteit' binnen Ambitieus MKB 046, (circulair) verduurzamen bedrijventerreinen, (circulaire) verduurzaming maatschappelijk vastgoed, grondstoffen- en materiaalstromenanalyse specifiek voor Sittard-Geleen.

Beleidskader en Uitvoeringsplan van Afval naar Grondstof
Samen met Beek, Echt-Susteren, Stein en RWM werkt Sittard-Geleen aan een nieuw beleid voor duurzaam en effectief afval- en grondstoffenbeheer. Dit beleid wordt in de tweede helft van 2025 vastgesteld.
De verwerking van afval en grondstoffen wordt duurder. Dit komt door hogere verbrandingsbelastingen, CO2-heffingen en stijgende kosten voor recycling. De recyclingkosten nemen toe, doordat de markt voor gerecycled materiaal verslechterd.

Speerpunt schone centra
In 2026 blijven we goed zorgen voor de ***schone centra*** van onze gemeente, het visitekaartje van onze stad. Samen met RWM blijven we voortdurend kijken hoe we reiniging slimmer en efficiënter kunnen aanpakken. Denk bijvoorbeeld aan het inzetten van (extra) veegwagens, vooral in smalle straten, het schoonmaken op zondagen en het maken van duidelijke afspraken met gebruikers van de openbare ruimte. RWM zal daarnaast vaker afvalbakken legen en tijdens evenementen extra zwerfafval opruimen. Ook onderzoeken we samen hoe we de evenementen en de handhaving van marktregels beter kunnen organiseren.

Er is aanzienlijke aandacht voor duurzaamheid en circulariteit in zowel provinciale, nationale als Europese programma's en subsidietrajecten. Het is de verwachting dat het enkel urgenter wordt om hierop in te zetten. Het is daarom van belang om middelen voor cofinanciering te reserveren zodat versnelling gerealiseerd kan worden. Wij denken hierbij aan continuering van Regiodeal Zuid-Limburg met circulaire projecten met maatschappelijke impact, Europese Interreg programma's t.b.v. kennisdeling en krachtenbundeling, Intergemeentelijk traject met Universiteit Maastricht t.b.v. datagedreven Circulaire economie.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	-	22	32	-	**32**	**32**	-	-
Lasten	-1	-23	-62	**-0**	**-62**	**-62**	**-31**	-
Onttrekkingen	-	33	30	-	**30**	**29**	-	-
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-1**	**32**	**-**	**-0**	**-0**	**-1**	**-31**	**-**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Diverse kleine verschillen	-	-1	-32	-
	Saldo	**-**	**-1**	**-32**	**-**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Wonen, Omgevingsbeleid en Gebiedsontwikkeling

Met het programma Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling werken we aan een veerkrachtig Sittard-Geleen.

Binnen het onderdeel **Wonen** dragen we bij aan onze ambitie van 'het goede wonen' uit de omgevingsvisie. We willen dat mensen – zowel huidige als nieuwe bewoners – prettig kunnen wonen in een omgeving die bijdraagt aan een goed leven. Dit is urgent, omdat er in sommige delen van onze gemeente problemen zijn met gezondheid, veiligheid, welzijn, gelijke kansen en verbondenheid met de buurt. Ook willen we duurzamer worden, bijvoorbeeld door energiebesparing te stimuleren of het zelf opwekken van energie. Daarnaast is het belangrijk dat Sittard-Geleen aantrekkelijk blijft voor nieuwe inwoners. Zo zorgen we ervoor dat er genoeg mensen zijn om te werken en om voorzieningen zoals winkels en scholen in stand te houden. Daarom werken we samen om bestaande wijken te verbeteren, zowel op sociaal als fysiek vlak. Ook helpen we bij het verbeteren van oude woningen en het bouwen van nieuwe woningen op slimme plekken.

In het onderdeel **Omgevingsbeleid** leggen we uit hoe we vanuit onze wettelijke (planologische) taak samen met anderen werken aan de inrichting van stad en dorp. We gebruiken hierbij regels en plannen die passen binnen de Omgevingswet. Zo zorgen we ervoor dat de leefomgeving goed geregeld is voor iedereen.
In het onderdeel **Gebiedsontwikkeling en Stedelijke ontwikkeling** laten we zien hoe we zelf actief bijdragen aan de ontwikkeling van gebieden. We zetten middelen en kennis in om waarde te creëren voor de samenleving, bijvoorbeeld door vastgoed of openbare ruimte in eigendom te hebben of krijgen of door nieuwe projecten of gebiedsontwikkelingen te starten.

Financiële toelichting
Het saldo van het programma Wonen, Omgevingsbeleid en Gebiedsontwikkeling bedraagt ongeveer € 7,9 mln.

Binnen het programma bedragen de lasten circa € 15,2 mln. De belangrijkste uitgaven zijn gerelateerd aan de hoofdthema's: "Wonen", "Omgeving", en "Gebiedsontwikkeling en stedelijke vernieuwing". Belangrijke thema's in deze begroting zijn bijdragen in onrendabele top, voorbereidingskosten voor ontwikkellocaties en het realiseren en normaliseren van woonwagenlocaties.

Daartegenover staan circa € 7 mln. aan baten. De grootste posten hierbinnen zijnde inkomsten uit bouwleges (€ 2,4 mln.), grondverkopen (€ 1,3 mln.) en subsidies. Daarnaast zijn er een bijdrage uit reserves geraamd (3,4 mln.).

Het beleid is gericht op de behoefte aan meer betaalbare woningen en het faciliteren van wonen op de passende locaties, met lopende projecten zoals aan de President Kennedysingel, Agnetengebied, Absbroek en de Kleine Steeg.

De omgevingsvisie bundelt bestaande en nieuwe strategische beleidskeuzes, waarvan sommige nieuwe financiële claims met zich meebrengen. Een actueel thema is het strategisch verwervingsbeleid waarvoor extra middelen (€ 1mln. structureel) zijn opgenomen om toekomstgerichte gebiedsontwikkeling te waarborgen.

Bedragen x1000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	4.450	4.060	4.627	**-946**	**3.681**	**3.481**	**2.421**	**3.233**
Lasten	-14.436	-13.310	-12.771	**-2.653**	**-15.423**	**-15.183**	**-12.631**	**-13.314**
Onttrekkingen	6.451	4.332	1.394	**2.000**	**3.394**	**3.331**	**2.718**	**2.701**
Toevoegingen	-9.055	-2.073	246	**0**	**246**	**546**	**546**	**546**
Totaal	**€ -12.590**	**€ -6.991**	**€ -6.504**	**€ -1.599**	**€ -8.103**	**€ -7.826**	**€ -6.947**	**€ -6.834**

Wonen

In 2026 geven we extra aandacht aan het versnellen van de herstructurering in onze veerkrachtige wijken. Ook werken we aan het versnellen van de woningbouw in de omgeving van de centra in Sittard en Geleen. En scheppen we ruimte voor het vervullen van woningbehoeftes in de dorpen. Daarnaast letten we extra op mensen die extra ondersteuning nodig hebben.

In 2026 maken we hiertoe eerste stappen in de realisatie van ons in 2025 vastgestelde **volkshuisvestingsprogramma**. Extra middelen zetten we hierbij in voor:

- Het vergroten van de aanpak in de veerkrachtige wijken met ZOwonen (o.a. in Geleen-Zuid en renovatie en sloop kwetsbare bestaande woningvoorraad met hulp van het Volkshuisvestingsfonds van het Rijk).
- Het creëren van ruimte voor tijdelijke woningen vanuit de Flexcityregeling van het Rijk.
- Het verwerven van strategische grondposities in het stationsgebied in Sittard en aan de randen van de dorpen voor de bouw van woningen (zie onder Gebiedsontwikkeling).
- Het voldoen aan de wettelijke verplichtingen voor het huisvesten van statushouders (waaronder grote gezinnen).
- Het continueren van de uitbreiding van woonwagenstandplaatsen op kleinere woonwagenlocaties en het verbeteren van de communicatie met de woonwagenbewoners door het aanstellen van een accountfunctie voor woonwagenzaken.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	88	161	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Lasten	-1.280	-2.832	-2.284	**-1.317**	**-3.601**	**-3.960**	**-3.131**	**-3.077**
Onttrekkingen	179	2.950	1.324	**1.000**	**2.324**	**2.176**	**2.160**	**2.160**
Toevoegingen	-	-1.119	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-1.013**	**-839**	**-960**	**-317**	**-1.277**	**-1.784**	**-971**	**-917**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Kapitaallasten	303	302	299	352
2	Afsprakenkader woningcorporaties ihkv huisvesting grote gezinnen	-100	-100	-100	-100
3	Motie kleine kampjes	-250	-750	-	-
4	Accountfunctie woonwagenbewoners (tijdelijke formatie)	-70	-70		
5	Cofinanciering volkshuisvestingsfonds tranche 4 (2026-2035)				
6	Procesmiddelen Volkshuisvestingsfonds	-200	-200	-200	-200
	Saldo	**-317**	**-818**	**-1**	**52**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Kapitaallasten	De kapitaalslasten zijn geactualiseerd en de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.
2	Afsprakenkader woningcorporaties ihkv huisvesting grote gezinnen	In het afspraken met woningcorporaties is een subsidieplafond opgenomen voor aanvragen tot 1 ton voor het huisvesten van grote gezinnen.
3	Motie kleine kampjes	Uit een recent opgeleverd behoefteonderzoek naar uitbreiding van woonwagenstandplaatsen blijkt dat er een grote behoefte is van 22-28 woonwagenstandplaatsen op de kleinere woonwagenlocaties in de gemeente. Hiervoor is eind 2024 door de raad incidenteel 250.000. Dit bedrag wordt verruimd met 1 miljoen.
4	Accountfunctie woonwagenbewoners (tijdelijke formatie)	Er is geconstateerd dat er behoefte is aan betere communicatie met de doelgroep dat niet door beleidsmedewerkers of projectleiders opgepakt kan worden. Daarom is het voorstel om een pilot van 2 jaar te starten waarbij een casusregisseur(schaal 10) binnen team Zorg wordt aangesteld als coördinator woonwagenzaken
5	Cofinanciering volkshuisvestingsfonds tranche 4 (2026-2035)	Voor het verbeteren van de leefbaarheid in de wijken is voor herstructurering van een wijk in Sittard, Geleen en Geleen Centrum een volkshuisvestingsubsidie (VHF tranche 4) vanuit het Rijk toegekend van € 10 miljoen. De cofinanciering voor Geleen Centrum is opgenomen in de speerpuntenmiddelen (uitvoeringsagenda 2024-2027). Voor de andere deelplannen wordt een transformatiefonds opgericht. De duur van het subsidie bedraagt 10 jaar. De jaarlijkse bijstelling van €1 miljoen wordt gedekt uit het surplus van de algemene reserve waardoor dit per saldo geen effect heeft op de begrotingsruimte.
6	Procesmiddelen Volkshuisvestingsfonds	Voor de uitvoeringskracht van de deelplannen wordt 200.000 euro per jaar aan procesmiddelen beschikbaar gesteld

Omgevingsbeleid

In 2026 geven we extra aandacht aan de implementatie van de in 2025 vastgestelde omgevingsvisie via omgevingsprogramma's. Ook werken we aan een nieuw omgevingsplan, het inregelen van kostenverhaal en financiële bijdragen, verbetering van de vergunningverlening en toezicht & handhaving en de verbetering van de regionale samenwerking op het gebied van de leefomgeving.

Implementatie omgevingsvisie en omgevingsplan
In 2026 werken we aan het uitwerken van de beleidsdoelen uit de omgevingsvisie in concrete strategieën en maatregelen in programma's.

Deze programma's komen terug in de andere onderdelen van deze begroting. In 2026 komen we met de eerste monitoring van de omgevingsvisie. Voor het opstellen van het verplichte omgevingsplan (en het omgevingsplandeel Chemelot) zetten we extra middelen in.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

- De invoering van de Omgevingswet (1 januari 2024) heeft een significante impact gehad op de manier waarop plannen worden ingediend en beoordeeld. De komende jaren werken we verder aan het vertalen van wet- en regelgeving in concrete en realistische beleidsdoelen en inpassing hiervan in de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie. Dit moet resulteren in meetbare verbetering over de volle breedte van het vergunningenproces.
- Op 1 januari 2024 is, naast de Omgevingswet, ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden. De rol van de gemeente verschuift meer naar risicobeoordeling vooraf en, indien nodig, handhaving tijdens of zelfs na de bouw. De gemeentelijke processen binnen het VTH-domein worden aangepast op de uitvoering van de Wkb en onze medewerkers worden opgeleid om over actuele kennis te beschikken. Dit betekent ook dat werkzaamheden erbij komen of verschuiven binnen het domein. In 2026 brengen we in kaart of en welke financiële impact dit heeft.
- Onderzocht wordt of de integrale dienstverlening kan worden verbeterd door de samenwerking tussen de teams Vergunningen en Toezicht en Handhaving te intensiveren.
- De huisvesting van arbeidsmigranten en het erfgoed in onze gemeente heeft in 2026 extra aandacht van toezicht en handhaving.

Kostenverhaal en financiële bijdragen
Hoe we het verplichte kostenverhaal, de financiële bijdragen en het sturen op een evenwichtige samenstelling van de woningvoorraad gaan vormgegeven, werken we uit in het programma kostenverhaal en financiële bijdragen en in de betreffende inhoudelijke programma's.
Hiermee zorgen we voor een eerlijke verdeling van de kosten en financiële bijdragen van ruimtelijke ontwikkelingen over ontwikkelaars en de gemeente.

Regionale samenwerking
Sittard-Geleen maakt onderdeel uit van Zuid-Limburg en vindt regionale samenwerking van wezenlijk belang. Dit is ook de link naar de provincie en het Rijk. Zo werken we samen met het rijk onder de vlag van NOVEX Zuid-Limburg en Regiodeals. Om beter te kunnen samenwerken op de Zuid-Limburgse opgaven organiseren we ons in Zuid-Limburg in 2026 beter rondom het onderwerp leefomgeving.

Smart city
Met de **smart city visie** werken we aan een toekomstbestendige, gezonde en sociale stad. In de Proeftuin Zeeheldenbuurt testten we innovatieve toepassingen zoals VR, slimme speeltoestellen en modellen voor hittestress en biodiversiteit. In 2026 blijven we dit monitoren, verbeteren en breiden we deze succesvolle innovaties uit naar andere wijken en projecten. We zetten technologie en data slim in om maatschappelijke doelen te behalen. Door continu te monitoren, krijgen we inzicht in onze impact en kunnen we ons beleid gericht bijsturen. Zo blijven we bouwen aan een veerkrachtige gemeente. Samen met lokale, landelijke en Europese partners versterken we onze digitale ontwikkeling. Door deze aanpak structureel te verankeren in onze organisatie, maken we betere keuzes en leggen we die beter uit aan onze inwoners.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	3.037	2.374	2.374	-	**2.374**	**2.374**	**2.374**	**2.374**
Lasten	-8.304	-6.935	-6.538	**-557**	**-7.095**	**-7.088**	**-6.480**	**-6.406**
Onttrekkingen	1.189	1.057	71	**500**	**571**	**656**	**59**	**41**
Toevoegingen	-389	-1.000	-	-	-	-	-	-
Totaal	**-4.467**	**-4.504**	**-4.093**	**-57**	**-4.151**	**-4.058**	**-4.047**	**-3.991**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Begroting 2026 en meerjarenraming 2026-2029 GR Het Gegevenshuis	-55	-55	-55	-55
2	Omgevingsplan 2025-2030	-	-	-	-
3	Diverse kleine verschillen	-2	-2	-3	54
	Saldo	**-57**	**-57**	**-58**	**-1**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Begroting 2026 en meerjarenraming 2026-2029 GR Het Gegevenshuis	Structureel bijramen de gemeentelijke bijdrage Sittard-Geleen aan Het Gegevenshuis met betrekking tot de begroting 2026 en meerjarenraming 2026-2029 van Het Gegevenshuis. Deze bijstelling wordt vanaf 2026 gedekt door de stelpost inflatie (zie programma 0) en verloopt budgettair neutraal.
2	Omgevingsplan 2025-2030	Voor de inhuur van een extern bureau en de interne begeleiding van het traject zijn incidentele middelen nodig. Deze worden gedekt uit het surplus van de algemene reserve waardoor dit per saldo geen effect heeft op de begrotingsruimte.
3	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Gebiedsontwikkeling en Stedelijke ontwikkeling

In 2026 geven we extra aandacht aan het instellen van portfoliomanagement op onze ruimtelijke projecten. We nemen een actievere rol in bij ons grondbeleid (actief verwervingsbeleid) en werken verder aan gebiedsontwikkelingen. Ook hebben we aandacht voor onze vastgoedportefeuille en met name het aandeel leegkomend vastgoed hierin.

Portfoliomanagement is een strategische sturingsaanpak dat zorgt voor betere aansluiting van de beschikbare middelen op de maatschappelijke meerwaarde die we willen behalen met onze projecten. In 2026 maken we portfoliomanagement operationeel.

We werken in 2026 aan **actieve gebiedsontwikkelingen** rondom het Graetheideplateau, Geleen Zuid, het centrum in Geleen, Circular Mile, en het centrum in Sittard (met name de stationsomgeving Sittard-centraal). Hier zetten we gericht actief grondbeleid (**actieve verwerving**) in om onze regierol bij deze ruimtelijke ontwikkelingen te versterken. Niet alle gewenste ontwikkelingen worden vanzelf door de markt opgepakt. Daarom willen we als gemeente in positie komen om – waar nodig – zelf gronden of opstallen te verwerven. Zo kunnen we bijdragen aan de (in de omgevingsvisie benoemde) maatschappelijke doelen voor het gebied. De gemeente Sittard-Geleen bezit panden. Deze bezitten we om onze beleidsdoelstellingen te behalen (**strategisch vastgoed**). Wanneer deze panden niet meer zelf nodig zijn voor onze beleidsdoelstellingen, zoals onderwijshuisvesting of sport, stoten we deze af zodat anderen deze kunnen inzetten. Hierbij letten we erop dat ze ook dan worden ingezet voor onze gezamenlijke maatschappelijke doelen zoals het bouwen van betaalbare woningen of circulaire bedrijvigheid.

Als gevolg van hoge ontwikkelkosten en relatief lage opbrengsten is het steeds moeilijker om gewenste ontwikkelingen financieel rond te krijgen, zonder onrendabele top voor de gemeente. Het is van belang om onze boekwaardes in balans te laten zijn met de opbrengstwaardes. Bij het leegkomen van nieuw vastgoed houden we daarom vast aan de afspraak om restboekwaardes te nemen.

De **gebiedsontwikkelingen** in het centrum in Sittard, het centrum in Geleen en in Geleen Zuid lichten we hier verder uit. De ontwikkeling van het Graetheideplateau is uitgelicht in programma 4, Circular Mile is toegelicht in programma 3.

Sittard-Centrum
We werken in 2026 verder toe naar een programmatisch aanpak voor het centrum in Sittard, waar ook de stationsomgeving (Sittard-Centraal) onderdeel van uitmaakt. Zie ook Programma Bestuur & Ondersteuning. Als onderdeel van de programmatische aanpak voor het centrum in Sittard werken we aan de versterking van de stationsomgeving tot een dynamisch woon-werkgebied, onder de noemer Sittard Centraal. In 2026 wordt de ontwikkelstrategie hiervoor verder uitgewerkt. Hiervoor zetten we extra procesmiddelen in. We werken in 2026 binnen de samenwerking Limburg Centraal verder aan een verstedelijkingsstrategie die wordt opgenomen in de nieuwe Nota Ruimte van het Rijk.

Geleen-Centrum
In Geleen-Centrum werken we aan verschillende projecten die bij elkaar horen en elkaar versterken. (link Geleen Centrum | Met Sittard-Geleen)
Door te investeren in een aantrekkelijk en duurzaam centrum, stimuleert de gemeente de versterking van ondernemers en horeca richting bloeiend stadsdeelcentrum. Zie ook Programma Bestuur & Ondersteuning.

Geleen Zuid
De ambitie voor het ontwikkelpad Geleen Zuid is vastgelegd in het ambitiedocument *'Luuj Make Gelaen-Zuid'* (voorjaar 2021). Er is sinds 2025 een nauwe samenwerking met de provincie Limburg. Geleen Zuid is één van de 5 wijken waar de provincie Limburg zich langjarig aan verbindt in het kader van de provinciale wijkenaanpak.

Financiële toelichting

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2024	Actuele begroting 2025	Begroting voor bijstelling 2026	Bijstelling 2026	Begroting na bijstelling 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	1.324	1.525	2.253	**-946**	**1.306**	**1.106**	**46**	**859**
Lasten	-4.852	-3.543	-3.948	**-778**	**-4.727**	**-4.136**	**-3.021**	**-3.831**
Onttrekkingen	5.083	325	-	**500**	**500**	**500**	**500**	**500**
Toevoegingen	-8.665	46	246	**-**	**246**	**546**	**546**	**546**
Totaal	**-7.110**	**-1.647**	**-1.450**	**-1.225**	**-2.675**	**-1.984**	**-1.929**	**-1.926**

Nr.	Onderwerp	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting	2029 Bijstelling Begroting
1	Actief verwervingsbeleid (2026-2029)	-500	-500	-500	-500
2	Procesmiddelen gebiedsontwikkeling Sittard centraal	-500	-	-	-
3	Prognose Grex	-	-	-	-
4	Uitvoeringskracht	-228	-228	-228	-228
5	Diverse kleine verschillen	3	-14	-14	-11
	Saldo	**-1.225**	**-742**	**-742**	**-739**

Nr.	Onderwerp	Toelichting
1	Actief verwervingsbeleid (2026-2029)	Toepassingsmiddelen voor actief grondbeleid om regie te nemen in (potentiële) ontwikkellocaties en voor het realiseren van maatschappelijke opgaven zoals geformuleerd in de Toekomstvisie 2030 en de Omgevingsvisie. Onze inschatting voor de praktijk is daarom dat we met 1 miljoen structurele begrotingsruimte tussen de 15 en 20 mln. aan locaties kunnen verwerven. Bijvoorbeeld Straatje erbij.
2	Procesmiddelen gebiedsontwikkeling Sittard centraal	Voor de gebiedsontwikkeling Sittard Centraal (ontwikkelpad stationsomgeving Sittard) zijn procesmiddelen nodig voor de uitwerking van de ontwikkeling en het opstarten van de uitvoering.
3	Prognose Grex	Naar aanleiding van de vastgestelde jaarrekening 2024 van de grondexploitatie, waarin de prognoses zijn herzien, is de administratieve verwerking overeenkomstig aangepast. Deze aanpassing vindt plaats in overeenstemming met het BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden).
4	Uitvoeringskracht	Om invulling te kunnen geven aan de opgaven, projecten, opdrachten, prestaties en planningen die voortvloeien uit lopende en in voorbereiding zijnde dossiers is extra uitvoeringskracht op een aantal onderdelen/ beleidsterreinen benodigd.
5	Diverse kleine verschillen	Diverse kleine verschillen

Algemene dekkingsmiddelen

Wat zijn algemene dekkingsmiddelen?

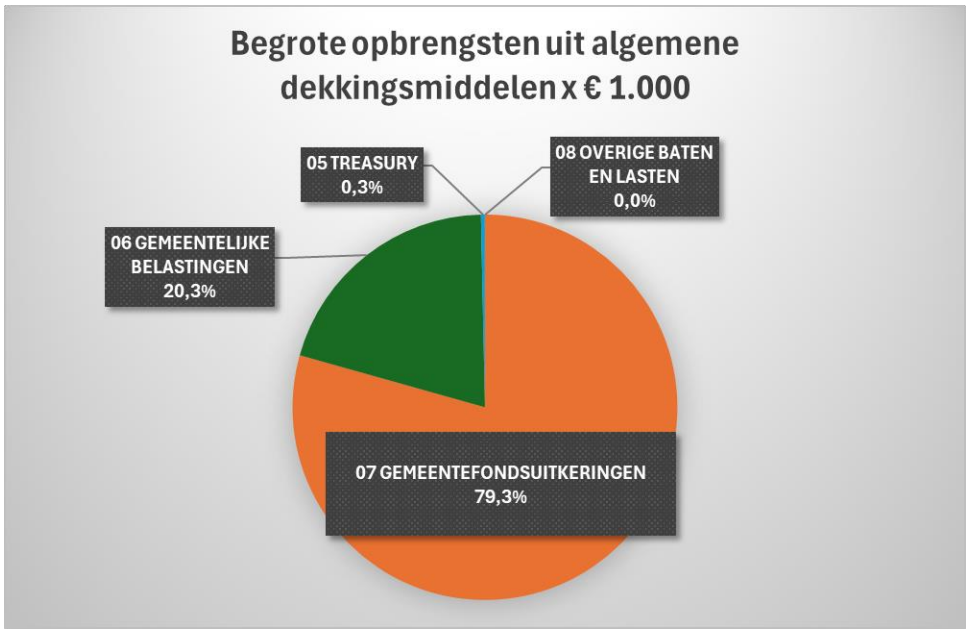
Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten en uitgaven van de gemeente die niet horen bij één specifiek onderwerp of programma. Denk bijvoorbeeld aan de OZB (onroerendezaakbelasting) en het geld dat de gemeente krijgt uit het gemeentefonds. De gemeente mag deze middelen vrij gebruiken, dus ze zijn niet aan een vast doel gekoppeld.

Soms krijgt de gemeente geld uit het gemeentefonds dat wél bedoeld is voor een bepaald doel. In dat geval wordt het alsnog gekoppeld aan het juiste programma.

Andere inkomsten, zoals rioolheffing, afvalstoffenheffing of specifieke uitkeringen, zijn wél bedoeld voor een bepaald doel. Die worden dan ook bij het juiste programma gezet.

De algemene dekkingsmiddelen bestaat uit:

- Treasury
    - Rente die de gemeente betaalt en ontvangt
    - Dividenden uit deelnemingen
- Gemeentelijke belastingen
- Uitkeringen uit het gemeentefonds
- Overige baten en lasten, diverse stelposten voor:
    - nieuw beleid
    - inflatie
    - onvoorziene uitgaven

Taakveld 5 Treasury
Rente die de gemeente betaalt en ontvangt

Voor de verwerking van rentelasten en -baten zijn de bepalingen en richtlijnen uit de notitie Rente van de commissie BBV van toepassing. Alle rentelasten en -baten worden in eerste instantie geboekt onder het product Financiering (taakveld treasury). De rentekosten van de projectfinanciering worden vervolgens direct doorgeboekt naar het betreffende taakveld, evenals de ontvangen rente betreffende de projectfinanciering. Via de omslagrente worden de overige rentekosten -/- renteopbrengsten doorbelast aan de verschillende taakvelden. Voor de toelichting op het saldo van de financieringsfunctie verwijzen we naar de paragraaf Financiering.

Dividenden uit deelnemingen
De opbrengst uit deelnemingen bestaat structureel uit dividend van BNG en Enexis. Daarnaast zijn in 2024 en 2025 incidentele opbrengsten gerealiseerd uit de ontbinding van PBE en CSV, vennootschappen die waren opgericht voor de afhandeling van verplichtingen uit de verkoop van Essent en Attero.

	jaarrekening 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
Dividend BNG	379	440	380	380	380	380
Dividend Enexis	266	935	690	690	690	690
ontbinding CSV		63				
ontbinding PBE	8					
	653	**1.438**	**1.070**	**1.070**	**1.070**	**1.070**

Taakveld 6 Belastingen
Gemeentelijke belastingen vormen een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente. De lokale heffingen waarvan de besteding vrij besteedbaar is, omvatten onder andere de onroerendezaakbelasting (voor woningen en niet-woningen), precariobelasting, toeristenbelasting, parkeergelden en hondenbelasting.

Een uitgebreid overzicht van deze heffingen, inclusief het gevoerde beleid, de lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid, is te vinden in de paragraaf Lokale heffingen.

Taakveld 7 Gemeentefondsuitkeringen

Het saldo van het gemeentefonds bepaalt in belangrijke mate hoeveel financiële ruimte de gemeente heeft. Tot het gemeentefonds behoren de algemene uitkering, integratie-uitkeringen en decentralisatie-uitkeringen. Met het geld kunnen gemeenten zelfstandig beleid voeren. Gemeenten moeten echter wel de aan hen wettelijk opgedragen taken betalen met het geld dat zij uit het gemeentefonds ontvangen.

Via de gemeentefondscirculaire informeert het Rijk de gemeenten over het gemeentefonds. De cijfers in deze begroting zijn, conform provinciale richtlijnen en eerdere jaren, gebaseerd op de meicirculaire 2025. Over de uitkomst van de meicirculaire 2025 is een raadsinformatiebrief beschikbaar, die u *hier* kunt raadplegen.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Algemene uitkering	232.945	237.648	243.656	242.776	251.663
IU en DU	17.478	15.792	14.952	14.268	13.650
meicirculaire 2025	**250.423**	**253.440**	**258.608**	**257.044**	**265.313**
Aanname BTW compensatiefonds	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
Correctie oplopende inflatie		-261	-8.737	-14.766	-22.697
Taakveld 7 Baten Gemeentefonds	**251.623**	**254.379**	**251.071**	**243.478**	**243.816**

Aanname BTW compensatiefonds.
Gemeenten kunnen de btw die ze betalen declareren bij het btw-compensatiefonds. Dit fonds kent een plafond. Wordt er meer gedeclareerd dan in het fonds beschikbaar is, dan wordt het resterende deel betaald uit het gemeentefonds. Wordt er minder gedeclareerd, dan vloeit het overblijvende deel terug naar het gemeentefonds.
Gemeenten mogen in hun meerjarenbegroting uitgaan van een voordeel uit het btw-compensatiefonds (BCF), gebaseerd op het laatst gerealiseerde bedrag. In 2024 blijft er met €332 miljoen aanzienlijk minder over dan in 2023 (€573 miljoen), waardoor het toegestane voordeel lager uitvalt. Voor Sittard-Geleen heeft dit geen directe gevolgen: de huidige aanname van €1,2 miljoen blijft binnen het gemeentelijke aandeel van €1,8 miljoen in de afrekening van 2024. Mocht de afwikkeling in de toekomst minder gunstig zijn, dan wordt het bedrag aangepast aan de dan geldende norm.

Oplopende inflatie
Het gemeentefonds wordt in de begroting gecorrigeerd voor inflatie (lopende prijzen) om de koopkracht van gemeenten op peil te houden. Omdat in onze begroting de lasten in de begroting begroot zijn op het prijspeil van het begrotingsjaar 2026, wordt de inflatievergoeding uit de gemeentefondsuitkering apart gezet. Zo blijft de begroting realistisch en wordt voorkomen dat toekomstige prijsstijgingen leiden tot tekorten op lopende taken.

Ontwikkelingen gemeentefonds
Het verwachte ravijnjaar in de gemeentefinanciën is opgeschoven van 2026 naar 2028, mede door uitstel van bezuinigingen op jeugdzorg. Tot en met 2027 ontvangen gemeenten extra compensatie vanuit het Rijk. Vanaf 2028 vervalt deze compensatie en worden hervormingsmaatregelen in de jeugdzorg financieel voelbaar, waaronder een eigen bijdrage en taakstellingen op trajectduur.
De structurele korting voor gemeenten loopt op tot circa €1,2 miljard. Daarmee blijft het financiële perspectief op middellange termijn onzeker. Wij houden in onze meerjarenraming rekening met deze ontwikkeling en nemen waar mogelijk beheersmaatregelen en scenario's op in onze begrotingsvoorbereiding.
Met ingang van 2026 was voorzien dat een groot deel van de specifieke uitkeringen (SPUK's) werd overgeheveld naar het gemeentefonds. Dit als gevolg van landelijke afspraken om de financiering van gemeenten te vereenvoudigen en de beleidsvrijheid te vergroten. Bij deze overheveling wordt op een aantal SPUK's een efficiencykorting van 10% toegepast. Niet alle SPUK's vallen echter onder deze regeling: uitkeringen met een tijdelijk karakter of een specifieke juridische basis worden mogelijk uitgezonderd.
De val van het kabinet leidt tot onzekerheid over de definitieve uitwerking van deze maatregelen. De besluitvorming over welke SPUK's wel of niet worden overgeheveld is doorgeschoven naar een nieuw kabinet. Daarmee hebben de gemeenten geen inzicht in de planning van de overheveling en de bijbehorende financiële effecten.
Deze ontwikkelingen brengen risico's met zich mee voor de financiële positie van de gemeente. Enerzijds is er sprake van toenemende beleidsvrijheid, maar anderzijds zijn de middelen onzeker en wordt de uitvoeringspraktijk beïnvloed door vertraagde besluitvorming op landelijk niveau. Wij volgen de verdere uitwerking nauwgezet en blijven via de VNG en G40 betrokken bij het overleg met het Rijk over de structurele financiering van gemeenten.

Taakveld 8 overige baten en lasten
Taakveld 8 'Overige baten en lasten' bevat voornamelijk stelposten die niet direct aan specifieke beleidsprogramma's zijn toe te wijzen. Een belangrijk onderdeel hiervan is de stelpost inflatie, onvoorzien en nieuw beleid. Door het hanteren van deze stelposten kunnen we financiële risico's beter opvangen en waar nodig flexibel inspelen op ontwikkelingen in de kostenstructuur, zoals fluctuaties in energieprijzen, loonstijgingen of andere externe factoren.
Klik hier voor meer informatie over nieuw beleid en klik hier voor meer informatie over de stelpost inflatie.

Overhead

De overhead is van belang bij de berekening van de gemeentelijke tarieven. In de paragraaf lokale heffingen is een passage opgenomen over de kostendekkendheid van de gemeentelijke heffingen en leges.

De definitie van overhead uit artikel 1 van het BBV wordt als volgt beschreven: *het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.*

De overhead is opgenomen op taakveld 0.4 Overhead.

In onderstaande overzichten is de berekening van de overhead opgenomen. Voor de bepaling van de overhead wordt verwezen naar het afsprakenkader Overhead 2025-2028. De overhead wordt voor 4 jaar "vastgeklikt" en daarmee iedere 4 jaar herzien en vastgesteld door de gemeenteraad. Uitzondering hierop zijn grote reorganisaties, wetswijzigingen of ontwikkelingen die kunnen leiden tot een aanpassing van de verdeling van de overhead.

	Primitieve Begroting 2026
Totaal overhead (*1.000)	**€ 41.865**
Totaal fte primaire begroting	1.006 fte
Overhead per fte	**€ 41.614**
Doorbelasting naar projecten **(*1.000)**	€ 1.040
Totaal overhead na doorbelastingen (*1.000)	**€ 40.824**

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting wordt geheven over de winst die behaald wordt door een gemeente met activiteiten die aan de criteria voldoen van ondernemerschap. Bij de inventarisatie van onze activiteiten blijkt een aantal winstgevend te zijn. Echter daar is geen vennootschapsbelasting over verschuldigd, omdat de activiteiten onder een vrijstelling vallen of als normaal vermogensbeheer zijn te beschouwen.

Onvoorzien

Artikel 8 van de BBV stelt dat de gemeente verplicht is een post onvoorziene uitgaven op te nemen in de begroting. Deze post is bedoeld om tegenvallers en/of nieuwe beleidsinitiatieven incidenteel op te kunnen vangen. Wij hebben hiervoor in de begroting 2026 € 0,5 mln. opgenomen.

Paragrafen

Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat informatie en voorstellen over gemeentelijke belastingen en heffingen en gaat in op de consequenties van de gemeentelijke woonlastendruk voor de inwoners en ondernemers van Sittard-Geleen.

Gemeentelijk belastingbeleid 2026

Voor het gemeentelijk belastingkader 2026 gelden de volgende uitgangspunten:

- De tarieven worden geïndexeerd. Beleidsmatige verhogingen worden alleen uitgevoerd als er sprake is van noodzakelijke investeringen op het gebied van afval en riool. Het indexpercentage wordt vastgesteld op 2,22 %.
- De gereserveerde middelen van € 1,539 mln. uit het raadsvoorstel jaarrekening 2024 worden ingezet om de lokale lasten te verlichten in 2026.
- De algemene heffingen (honden- en toeristenbelasting) hebben het karakter van een bestemmingsheffing (maximaal 100% kostendekkend), voor zover er dekkingsmiddelen zijn.
- Lastenverdeling naar rato van draagkracht op basis van redelijkheid en billijkheid. De gemeente doet niet aan inkomenspolitiek, dit overeenkomstig artikel 219, lid 2 van de Gemeentewet. Daarin is bepaald dat de hoogte van een gemeentelijke belasting niet afhankelijk mag worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen
- De afnemer / vervuiler betaalt.
- De dienstverlening is kostendekkend, alle kosten worden gedekt door de opbrengsten.

Lokale lasten beleid niet-woningen.

Het gegeven dat ondernemers in Sittard-Geleen het hoogste OZB-tarief van Nederland betalen én mkb-ondernemers moeite hebben om het hoofd boven water te houden, waren de belangrijkste motieven om de volgende uitvoeringsafspraak op te nemen in het coalitieakkoord. “We streven naar een verlaging van de ozb voor niet-woningen.” Het beoogde effect is om mkb-ondernemers te ondersteunen in hun dagelijkse opgave om te overleven en hun doel om hun producten en bedrijfsprocessen toekomstbestendig te maken.
Er is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om mkb-ondernemers te ondersteunen, waarbij de verlaging van de Onroerend Zaak Belasting voor niet-woningen een van de mogelijke instrumenten is die ingezet kan worden. Het onderzoek is verricht in de context dat mkb-ondernemers gemiddeld vier werknemers in dienst hebben, met de corona- en de energiecrisis een stapeling van problemen hebben en ze bovendien moeten vernieuwen om toekomstbestendig te zijn in de klimaat-neutrale, inclusieve en digitale samenleving van 'morgen'.

Verlaging van de ozb tarieven vraagt een enorme financiële inspanning van de gemeente, terwijl het financiële voordeel voor mkb-ondernemers beperkt is. Bovendien komt het grootste deel van de verlaging van de ozb niet terecht bij het mkb. We stellen daar een effectiever alternatief tegenover. De gemeenteraad heeft in de begroting 2024 voor de periode 2024-2027 € 15,8 miljoen als speerpunt beschikbaar gesteld voor een aantal trajecten voor de ondersteuning van mkb-ondernemers waarmee zij in staat worden geacht om hun positie te verbeteren. Het gaat dan om de speerpunten veerkrachtig mkb, het uitvoeringsprogramma detailhandel, veerkrachtig centrum Geleen/circulaire economie en aankoop leegstaande panden, ruimte voor het mkb en stadslabs. In het programma Economie wordt dit verder toegelicht. Conclusie is dan ook dat uitvoering geven aan de ondersteuning van mkb-ondernemers met de middelen die hiervoor zijn opgenomen in de begroting 2024 meer toegevoegde waarde oplevert dan een marginale verlaging van de lokale lasten. We maken dan ook geen gebruik van de mogelijkheid van verlaging van de OZB voor niet-woningen.

Indexering 2026

De indexering van de gemeentelijke belastingen en heffingen gebruiken wij in deze begroting als algemeen dekkingsmiddel. In de meicirculaire 2025 zijn de verschillende indexeringspercentages voor het gemeentefonds opgenomen. Voor de gemeentelijke belastingen gebruiken wij hetzelfde gemiddelde percentage van 2,22 %, maar hierop zijn uitzonderingen zoals de reclamebelasting. De rechten voor afval en riool indexeren wij niet, bij deze heffingen begroten wij op basis van de verwachte kosten en opbrengsten.

Monitor gemeentelijke woonlastendruk

Uitgangspunt voor Sittard-Geleen was dat de gemiddelde gemeentelijke woonlast voor een inwoner van Sittard-Geleen overeenkomt met de gemiddelde woonlastendruk van de grootste gemeenten uit Limburg. In het jaarlijkse overzicht van de gemeentelijke belastingen van de provincie Limburg wordt een vergelijking gemaakt van de woonlasten van de Limburgse gemeenten betreffende OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Aan de hand van deze benchmark is de gemiddelde gemeentelijke woonlast van een inwoner uit Sittard-Geleen voor 2025 vergeleken.

Uit het belastingoverzicht 2025 blijkt dat onze gemeente net als in voorgaande jaren plaats 4 op de ranglijst heeft. De gemiddelde gemeentelijke woonlast voor een woningeigenaar in Sittard-Geleen is voor 2025 € 96,21 hoger (2024 € 62,03) dan het gemiddelde van de 4 grootste Limburgse gemeenten. De afgelopen jaren zijn de woonlasten voor onze inwoners gestegen. Dit wordt onder meer veroorzaakt door de hoger wordende kosten van de afvalstoffen- en rioolheffing. In de jaarrekening 2024 is € 1,539 gereserveerd om de lokale lasten te verlichten en deze gelden zijn een onderdeel van de belastingmaatregelen 2026.

Tabel Woonlasten 2025 (eigenaar/gebruiker) 4 grootste gemeenten van Limburg

Gemeente	Gemiddelde waarde woningen	Rang	OZB Eigenaar	Rang	Rioolrecht eigenaar/ gebruiker	Rang	Afvalstoffen heffing	Rang	Gemeentelijke lasten eigenaar / gebruiker	Rang
Heerlen	214.921	1	333,69	2	205,54	2	370,76	3	909,99	2
Maastricht	317.320	4	320,49	1	228,12	3	384,90	4	933,51	3
Sittard-Geleen	**269.428**	**2**	**445,10**	**4**	**242,16**	**4**	**322,76**	**2**	**1010,02**	**4**
Venlo	312.767	3	372,19	3	155,30	1	274,21	1	801,70	1
Gemiddeld G4:	**278.609**		**367,87**		**207,78**		**338,16**		**913,81**	
Gemiddeld Provincie	310.134		372,28		248,44		326,92		947,64	

Bron: belastingoverzicht 2025 van de provincie Limburg
* Het gemiddelde van de 4 grootste Limburgse gemeenten o.b.v. eigen berekening gemeente
** Rang 1 is de goedkoopste en rang 4 de duurste gemeente

Gemeente Sittard-Geleen zit boven het gemiddelde met de OZB-eigenaar, rioolheffing en gemeentelijke lasten. De afvalstoffenheffing daarentegen zit wel onder het gemiddelde en behaald hiermee het streefdoel.

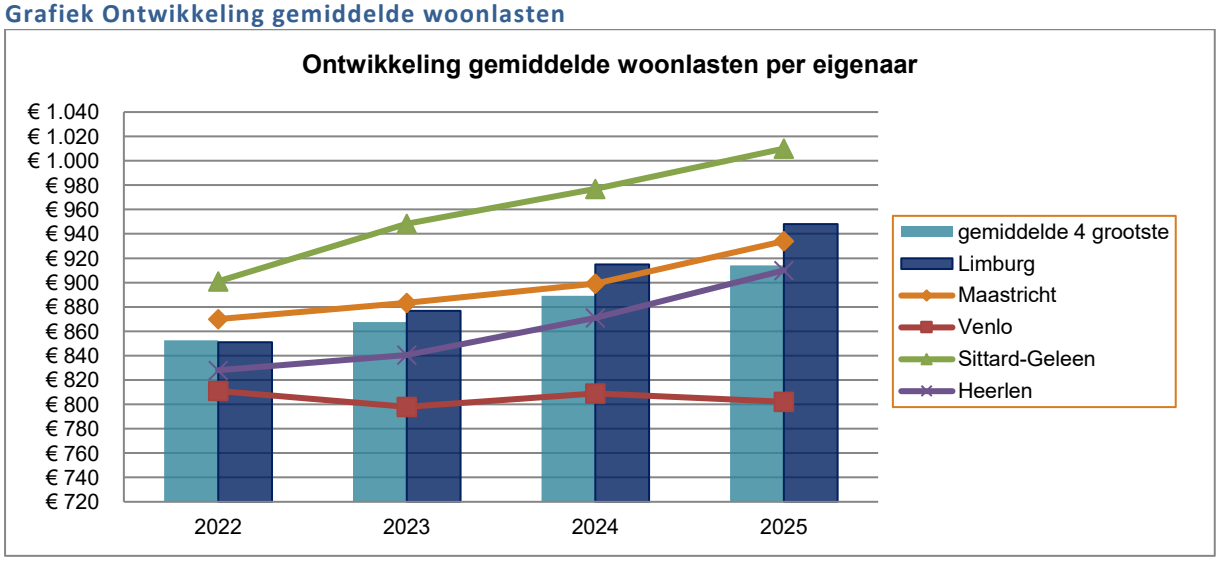
Ook als we vergelijken met alle Limburgse gemeenten dan staat Sittard-Geleen hoog in de ranglijst met plaats 7. Alleen de gemeenten Meerssen, Voerendaal, Gulpen-Wittem, Eijsden-Margraten, Beekdaelen en Simpelveld hebben hogere gemiddelde woonlasten voor een eigenaar.
Daarentegen betaalt een huurder van een woning in Sittard-Geleen alleen afvalstoffenheffing, hierdoor zijn we de goedkoopste gemeente van de 4 grote gemeenten in Limburg. Een gezin dat in een huurhuis woont, is ruim € 100 per jaar goedkoper uit in onze gemeente dan in het op de tweede plaats staande Maastricht.

Tabel woonlastenmonitor 2025 gebruiker (huurder)

Gemeente	Rioolrecht gebruiker	Rang	Afvalstoffenheffing	Rang	Gemeentelijke lasten gebruiker	Rang
Heerlen	110,26	3	370,76	3	481,02	4
Maastricht	58,92	2	384,90	4	443,82	3
Sittard-Geleen	**0,00**	1	**322,76**	**2**	**322,76**	**1**
Venlo	155,30	4	274,21	1	429,51	2
Gemiddelde G4:			**338,16**		**415,32**	
Gemiddeld Provincie			326,92		419,28	

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de woonlasten over de afgelopen jaren weergegeven.

Grafiek Ontwikkeling gemiddelde woonlasten

De afgelopen jaren zijn de woonlasten voor onze inwoners sterk gestegen. Dit wordt met name veroorzaakt door de hoger wordende kosten van de afvalstoffen- en rioolheffing. In de belastingmaatregelen 2026 wordt een voorstel gedaan om gereserveerde middelen in te zetten om de lokale lasten te verlichten.

Gemeentelijke belastingen en rechten 2024-2028

Onderstaand wordt een prognose van de opbrengst uit de algemene gemeentelijke belastingen en de afval- en rioolrechten weergegeven. De OZB-opbrengst wordt verhoogd met de algemene indexering van 2,22 %. Een bedrag van € 1,539 mln. wordt ingezet voor de verlichting van de OZB en hiervoor is een voorstel gemaakt als onderdeel van de belastingmaatregelen 2026. Er is geen rekening gehouden met wijzigingen in de WOZ-waarden. Op 15 oktober komt er een eerste prognose van de WOZ-waarden door de BsGW. Op 15 november kan een actualisatie van de prognose volgen. Deze kan nog een technische aanpassing van de tarieven in december betekenen.
De rechten voor afval en riool worden niet geïndexeerd, bij deze heffingen wordt begroot op basis van de verwachte uitgaven en opbrengsten.

Belastingvoorstel 2026

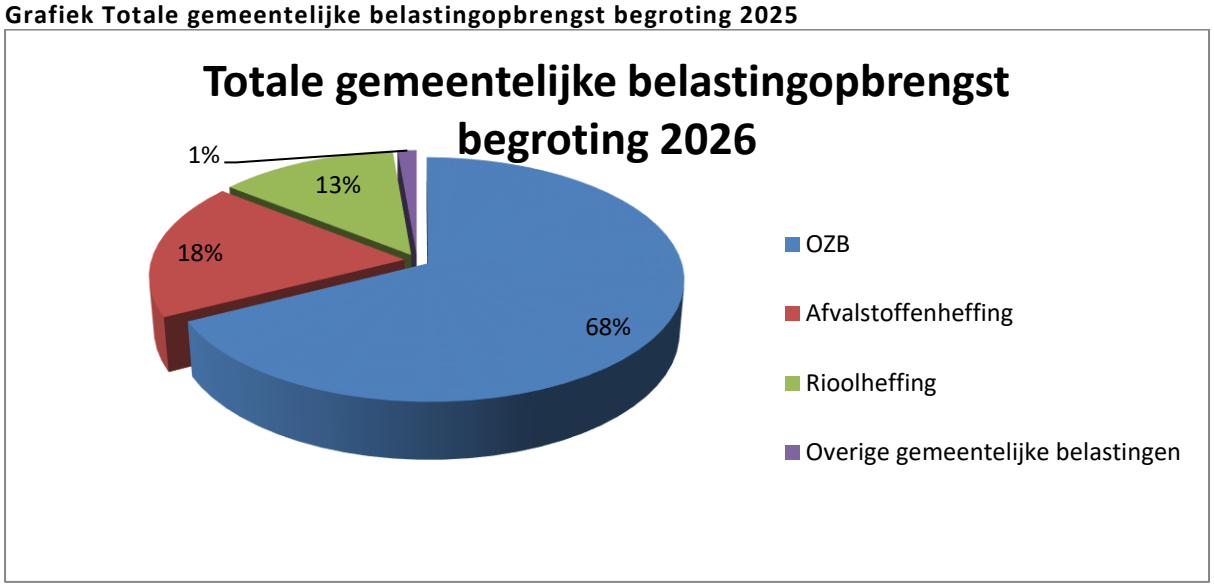
			Belastingvoorstel 2026 Begrote opbrengsten 2026-2029 zijn incl. prijsindex 2026 van 2,22 %				
	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Prijs-index 2,22 %	begroting 2026 **	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
*OZB- woning eigenaarsheffing ** *	*20.218*	*20.916*	*-*	*20.916*	*20.866*	*20.866*	*20.866*
*OZB - niet woning gebruikersheffing ** *	*16.704*	*17.280*	*-*	*17.280*	*17.240*	*17.240*	*17.240*
*OZB - niet woning eigenaarsheffing ** *	*23.659*	*24.475*	*-*	*24.475*	*24.417*	*24.417*	*24.417*
**Totaal OZB ** **	**60.581**	**62.671**	**-**	**62.671**	**62.523**	**62.523**	**62.523**
*Afvalstoffenheffing (vastrecht, diftar en overige bijdragen) * *	*13.907*	*16.070*	*801*	*16.871*	*16.070*	*16.070*	*16.070*
*Rioolheffing * *	*10.600*	*11.976*		*11.976*	*11.976*	*11.976*	*11.976*
Totaal opbrengst afval en riool	**24.507**	**28.046**	*-*	**28.847**	**28.046**	**28.046**	**28.046**
Hondenbelasting	*404*	*404*	*7*	*411*	*411*	*411*	*411*
Precariobelasting	*67*	*67*	*1*	*68*	*68*	*68*	*68*
Reclamebelasting	*260*	*260*	*6*	*266*	*266*	*266*	*266*
*Toeristenbelasting *** *	*452*	*532*	*(3)*	*529*	*529*	*529*	*529*
Totaal opbrengst overige belastingen	**1.183**	**1.262**	***11***	**1.274**	**1.274**	**1.274**	**1.274**
Totaal opbrengst gemeentelijke heffingen	**86.271**	**91.979**	**11**	**92.792**	**91.843**	**91.843**	**91.843**

* Bestemmingsheffingen wijken per definitie af van de algemene indexering

** Het gereserveerde bedrag van € 1,539 uit de jaarrekening heft de algemene index op de OZB-tarieven op

*** Totaal toeristenbelasting daalt, ondanks indexering, door lagere verwacht aantal overnachtingen

Grafiek Totale gemeentelijke belastingopbrengst begroting 2025

Hieronder volgt een uiteenzetting van de opbrengst uit gemeentelijke belastingen en rechten:

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De onroerendezaakbelasting (OZB) is de belangrijkste gemeentelijke heffing voor zowel woningen als niet-woningen. De OZB is een objectieve en zakelijke belasting waarvan de opbrengst wordt toegevoegd aan de algemene middelen. Het heffingstarief wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde.

Verhoging OZB-opbrengst

De OZB-opbrengst wordt verhoogd met de algemene indexering van 2,22 %. Een bedrag van 1,539 mln. wordt worden ingezet om de OZB-tarieven te verlagen. Dit leidt tot een verlaging van de totale OZB-opbrengst met 2,3%.

Alternatieve toelichting:
In het raadsvoorstel over de jaarrekening 2024 is een bedrag van € 1,539 gereserveerd om de lokale lasten te verlichten. Dit bedrag wordt volledig ingezet voor de OZB waardoor het voorstel wordt gedaan om de OZB in 2026 niet te verhogen én niet te indexeren.

Tabel overzicht OZB-tarieven 2024-2026

	2024	2025	2026
OZB-eigenaar niet-woningen	0,7662 %	0,8098 %	0,8098 %
OZB-gebruiker niet-woningen	0,5914 %	0,6283 %	0,6283 %
OZB-eigenaar woningen	0,1727 %	0,1797 %	0,1797 %

De tarieven 2026 worden in de raadsvergadering van november 2025 vastgesteld en geactualiseerd in de raadsvergadering van december 2025.

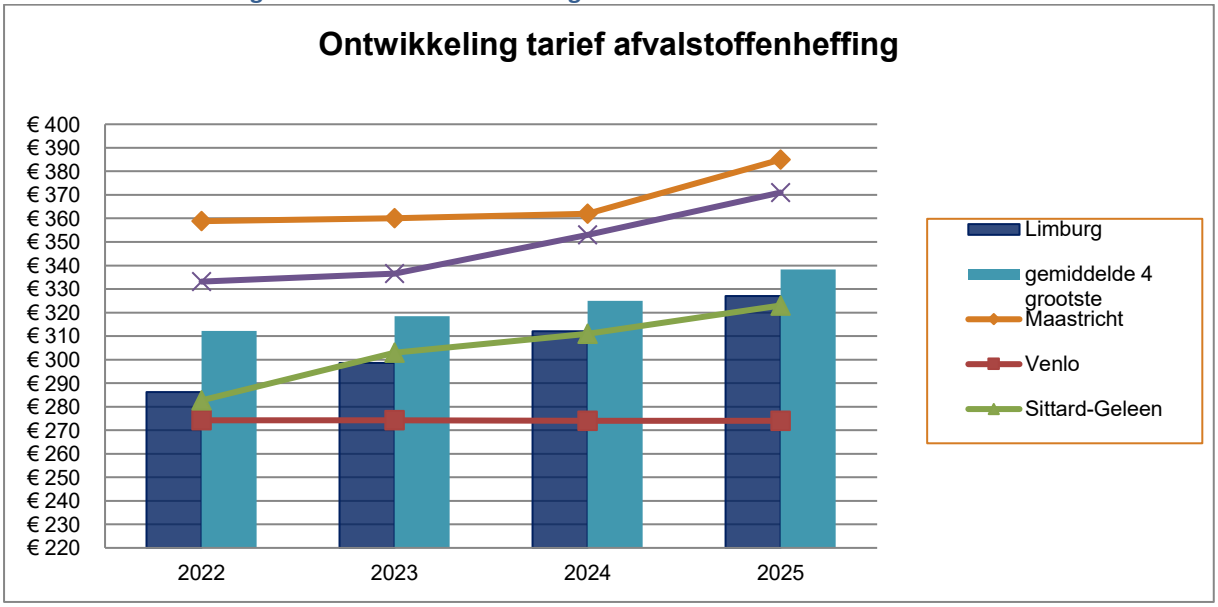
Afvalstoffenheffing

In artikel 10.211 van de Wet milieubeheer is vastgelegd dat de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders zorgdragen, dat de huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld bij elk binnen haar grondgebied gelegen perceel waar zodanige huishoudelijke afvalstoffen geregeld kunnen ontstaan. De inzamelplicht geldt niet voor grove huishoudelijke afvalstoffen.

De gemeenteraad kan een heffing instellen ter bestrijding van de kosten die verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen. Deze afvalstoffenheffing is een bestemmingsbelasting die wordt geheven op basis van artikel 15.33, eerste lid, van de Wet Milieubeheer. Een bestemmingsbelasting betekent dat de opbrengsten de kosten niet mogen overschrijden, er mag geen winst gemaakt worden op de afvalstoffenheffing. De inzameling en verwerking van huishoudelijk afval is uitbesteed aan de NV RWM.

In september 2026 besluit de gemeenteraad over het Regionaal Beleidskader Van Afval Naar Grondstof 2026 – 2030. Voor meer informatie over de grondstoffenvisie en (regionaal) afvalbeleid van de gemeente wordt verwezen naar dit kader**.**

Grafiek Ontwikkeling tarief afvalstoffenheffing 2022-2025

Het gemiddelde tarief van de afvalstoffenheffing liet tot 2019 een licht dalende trend zien in de gemeenten. Sinds 2019 stijgen de tarieven jaarlijks in vrijwel alle gemeenten. Met name de inflatie, sterk stijgende operationele kosten, cao-ontwikkelingen bij inzamelbedrijven en teruglopende inkomsten uit de verwerking van afvalstromen zorgen ervoor dat de tarieven ook in 2024 zijn gestegen.
De verwachting is dat het tarief van de afvalstoffenheffing 2026 gaat stijgen van € 347 naar € 360. Een diepgaande toelichting wordt gegeven in het rapport belastingmaatregelen 2026.

Voor de afvalstoffenheffing geldt het principe van kostendekkende tarieven. Dat betekent dat het beleid erop is gericht dat de kosten van afvalverwerking volledig in rekening worden gebracht bij de gebruikers. In de begroting zijn de kosten gelijk aan de opbrengsten. Bij de jaarrekening wordt het daadwerkelijke overschot/tekort van een bepaald jaar gestort c.q. gedekt uit de bestemmingsreserve of voorziening afvalverwerking.

Geëffectueerd wetsvoorstel verhoging afvalstoffenbelasting
Het belastingplan 2019 van het kabinet omvatte onder meer een pakket aan fiscale vergroeningsmaatregelen. Het kabinet verhoogde het tarief in de landelijke afvalstoffenbelasting voor het storten en verbranden van afvalstoffen met ingang van 2019 van € 13,21 naar € 32,12 per 1.000 kilogram. In 2021 is het tarief € 33,15, in 2022 € 33,58,in 2023 € 35,70 en in 2024 € 39,23 per 1.000 kilogram. Deze extra landelijke belasting geldt op alle restafval dat de gemeente aanbiedt ongeacht hoe dat wordt aangeboden, dus ook de vervuiling die in andere afvalstromen zit. Als er bijvoorbeeld tussen het aangeboden houtafval restafval zit, wordt ook over dit restafval verbrandingsbelasting berekend. Met name de vervuilingsgraad van de diverse afvalstromen is vooraf lastig in te schatten. Dat maakt de exacte financiële consequenties moeilijk te bepalen.

Medische kortingsregeling
Huishoudens met een medische indicatie produceren medisch afval dat niet gescheiden kan worden. Dit afval dient aangeboden te worden als restafval, een betaalde afvalstroom. Huishoudens met een medische indicatie hebben recht op een vermindering van de totaal verschuldigde belasting voor restafval van 60% met een maximum van € 150,00 per belastingjaar.

Extra restafvalcontainer voor huishoudens met medische indicatie
Vanaf 2023 wordt huishoudelijk restafval 1x per 4 weken opgehaald (voorheen 1x per 2 weken). Huishoudens met een medische indicatie produceren meer restafval door medische redenen. Sinds 2024 hebben huishoudens met een medische indicatie recht op één gratis extra restafvalcontainer b.

Kwijtschelding op diftar
Huishoudens met recht op kwijtschelding hebben recht op kwijtschelding op het vastrecht en tot maximaal € 88,00 op het variabel recht.

Rioolheffing

Rioolheffing is een bestemmingsbelasting die wordt geheven op basis van artikel 228a, eerste lid van de Gemeentewet. In dit artikel is vastgelegd dat onder de naam rioolheffing een belasting kan worden geheven ter bestrijding van kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het waterbeheer.

Essentie van de kostenverhaling bij de rioolheffing is dat de gemeente drie zorgplichten heeft en de kosten daarvan mag laten vergoeden door de inwoners. De zorgplichten zijn:

- een afvalwaterzorgplicht;
- een hemelwaterzorgplicht;
- een grondwaterzorgplicht.

De opbrengsten van de rioolheffing moeten aan deze zorgplichten worden uitgegeven. De wijze waarop de gemeente aan de zorgplichten voldoet is beschreven in het beleidsplan water- en klimaatadaptatie.

Samenwerking en beleidskader afvalwaterbeheer en watermanagement
Voor de periode 2022-2027 is een gezamenlijk beleids- en uitvoeringskader voor het waterbeheer in de regio opgesteld. Begin 2022 is deze door de gemeenteraad vastgesteld. Het kader bestaat uit vier plannen die samen het Beleidsplan Stedelijk Watermanagement (BSW)/Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) vormen.

Klimaatadaptatie
Wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen komen steeds frequenter voor. Zoals ook weer is gebleken in 2025. Vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie wordt gestuurd op het behalen van de doelen om vanaf 2021 klimaatbestendig te handelen en in 2050 klimaatbestendig te zijn in Nederland. Het adaptatieproces vraagt ook voor Sittard-Geleen om veel te veranderen, zoals bijvoorbeeld minder verharding en meer groen. Om onze inwoners en bedrijven meer te betrekken bij klimaatadaptatie worden de komende jaren verschillende risicodialogen, zoals eerder in de kernen Guttecoven en Limbricht, gesprekken met de inwoners en andere partners, gevoerd.

Rioolheffing en verduurzaming
Vanuit de rioolheffing heeft de gemeente niet alleen een zorgplicht voor het transport van het afvalwater, maar ook zorgplicht voor het hemel- en grondwater. De gemeente is verplicht zowel de zorg van het hemelwater als het grondwater als onderdeel op te nemen in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Voor de zorg over de grondwaterplicht wordt in De Baandert een grondwatermeetnet aangelegd. Vanuit deze zorgplichten zijn verschillende duurzaamheidsdoelen die nagestreefd kunnen worden, zoals waterbesparing, vermindering van wateroverlast en voorkomen van verdroging. In het proces om te komen tot een nieuw beleidsplan water en klimaatadaptatie zijn de opgaven inzake duurzaamheid meegenomen.

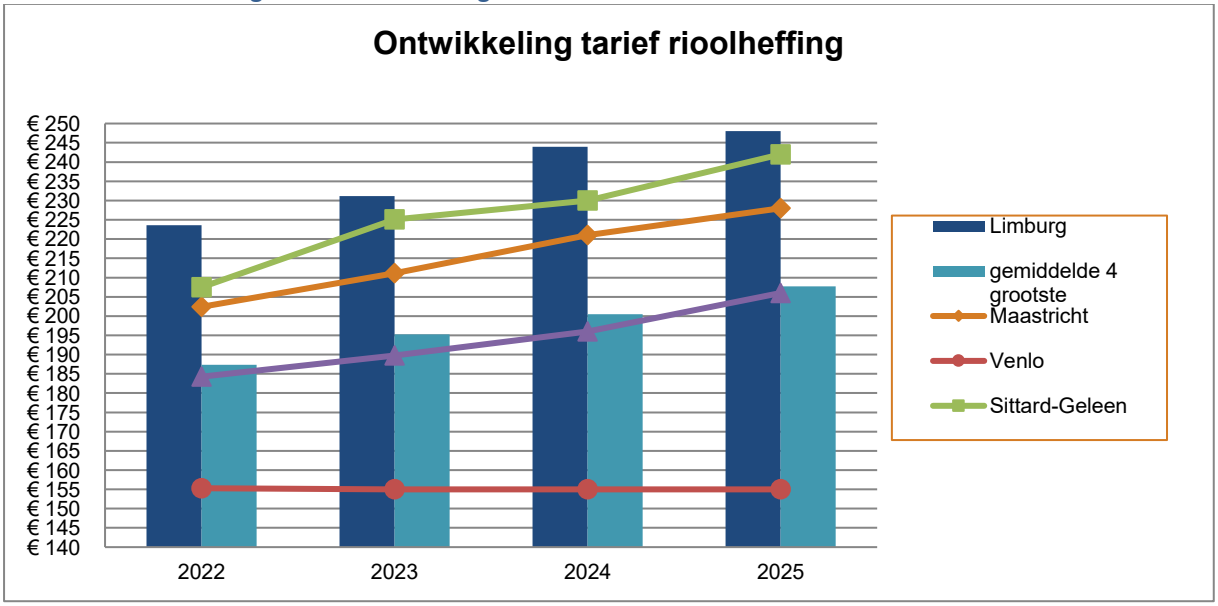
Bewustwording en stimulering particulier in waterbeheer en klimaatadaptatie
Met het bezit van gemiddeld 50% areaal aan verhard oppervlak in de leefomgeving, zijn de inwoners een grote speler in de dossiers water, hitte, droogte en biodiversiteit. Om hier verandering in te brengen, is het nodig te zorgen voor bewustwording, en mensen te stimuleren beter te handelen.

Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwaterafvoer particulier terrein
In overleg met het Waterschap is de regeling verlengd tot 2024 en daarna tot 2026. De uitkering in de regeling blijft nog achter bij het beoogde resultaat. Alleen als de voorwaarden voldoende aandacht krijgen, bereiken we de doelen. Samen met de regiogemeenten wordt hier in 2026 invulling aan gegeven. De stand per augustus 2025 is 210 aanvragen waarbij voor € 270.000 aan beschikkingen is afgegeven.

Stimuleringsregeling klimaatadaptatie
In het kader van klimaatveranderingen is in 2022 de stimuleringsregeling klimaatadaptatie opgesteld met een looptijd tot 2025. Bewoners kunnen subsidie krijgen voor het aanleggen van een groen dak en groene gevels en het aanleggen waterkerende constructies om woningen beter te beschermen bij hevige buien.
Ten behoeve van deze subsidieregeling is een budget beschikbaar van € 200.000,- per jaar t/m 2026.

De stand per augustus 2025 is 101 aanvragen waarbij voor € 110.000 aan beschikkingen is afgegeven.
Ook doet de gemeente mee aan een landelijke wedstrijd NK-tegelwippen. Samen met andere gemeenten in Limburg worden bewoners/bedrijven gestimuleerd om tegels te vervangen door een groenen inrichting.

Grafiek Ontwikkeling tarief rioolheffing 2022 - 2025

Voor de rioolheffing geldt het principe van kostendekkende tarieven. Dat betekent dat het beleid erop is gericht dat de kosten van riolering volledig in rekening worden gebracht bij de eigenaren van woningen en bedrijven. In de begroting zijn de kosten gelijk aan de opbrengsten. Bij de jaarrekening wordt het daadwerkelijke overschot/tekort van een bepaald jaar gestort c.q. gedekt uit de bestemmingsreserve of voorziening riolering.
De verwachting is dat het tarief van de rioolheffing in 2026 € 242 wordt en niet zal stijgen ten opzichte van 2025. Een diepgaande toelichting wordt gegeven tijdens de behandeling van de belastingmaatregelen en tarieven 2026.

Stimuleringsregeling klimaatadaptatie
In het kader van klimaatveranderingen is in 2022 de stimuleringsregeling klimaatadaptatie opgesteld met een looptijd tot 2025. Bewoners kunnen subsidie krijgen voor het aanleggen van een groen dak en groene gevels en het aanleggen waterkerende constructies om woningen beter te beschermen bij hevige buien.
Ten behoeve van deze subsidieregeling is een budget beschikbaar van € 200.000,- per jaar t/m 2026.
De stand per augustus 2025 is 101 aanvragen waarbij voor € 110.000 aan beschikkingen is afgegeven.
Ook doet de gemeente mee aan een landelijke wedstrijd NK-tegelwippen. Samen met andere gemeenten in Limburg worden bewoners/bedrijven gestimuleerd om tegels te vervangen door een groenen inrichting.

Overige algemene belastingen

In 2025 is besloten om de tarieven voor de hondenbelasting structureel te verlagen. De tarieven voor de hondenbelasting 2026 worden niet geïndexeerd omdat de hondenbelasting het karakter heeft van een bestemmingsheffing. Daardoor wordt ingezet om de kosten en opbrengsten niet te ver uit elkaar te laten lopen.

De tarieven voor de reclamebelasting worden weer geïndexeerd volgens de algemene index, net als de tarieven voor de toeristenbelasting.

Kwijtscheldings- en incontinentiebeleid

Kwijtschelding
Bij het kwijtscheldingsbeleid hanteert de gemeente de zogenaamde 100 procent norm, waarbij inwoners van deze gemeente die een inkomen hebben op bijstandsniveau, in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. De aanvragen worden getoetst aan de regels voor toekenning van kwijtschelding zoals die zijn bepaald

door de rijksoverheid. Inwoners die een uitkering ontvangen via Sociale Zaken krijgen automatisch kwijtschelding als ze voldoen aan de in de invorderingswet vermelde criteria.

Incontinentie
Incontinentie- en stomapatiënten kunnen onder bepaalde voorwaarden een korting ontvangen op de variabele afvalstoffenheffing. De voorwaarden zijn opgenomen in de verordening afvalstoffenheffing.

Tabel Vergelijkend overzicht kwijtschelding lokale belastingen 2025-2029:

Bedragen x € 1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	890	890	890	890	890
Incontinentiekorting afval	50	75	75	75	75
Kwijtschelding hondenbelasting	17	17	17	17	17
Totaal kwijtschelding en incontinentiekorting	**957**	**982**	**982**	**982**	**982**

De kosten van kwijtschelding afvalstoffenheffing stijgen door de verhoging van de tarieven.

Kostendekkendheid
De gemeentelijke rechten en bestemmingsheffingen dienen maximaal kostendekkend te zijn. De opbrengsten moeten i worden gezet om de kosten te dekken en deze mogen de kosten niet overschrijden.
De toerekening van overhead gebeurt extracomptabel, conform de financiële verordening. De overhead bedraagt € 41.614 per fte, zoals opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Een uitgebreider toelichting van de berekening van de kostendekkendheid inclusief voorstellen tot aanpassingen van het tarief is opgenomen in het rapport belastingmaatregelen 2026.

Tabel overzicht kostendekkendheid exclusief leges

Gemeentelijke belastingen en heffingen (x € 1.000)	Taakveld	Overhead	BTW	Totale Kosten	Overige inkomsten	Heffing	Totale opbrengsten	Kostendekking
Naheffingsaanslag parkeren	€ 226	€ 42	€ 3	€ 271	€ 0	€ 230	€ 230	85%
Afvalstoffenheffing	€ 14.634	€ 216	€ 2.022	€ 16.872	€ 0	€ 16.871	€ 16.871	100%
Rioolheffing	€ 10.735	€ 273	€ 968	€ 11.976	€ 0	€ 11.976	€ 11.976	100%
Marktgelden	€ 337	€ 67	€ 21	€ 425	€ 0	€ 322	€ 322	76%
Lijkbezorging	€ 510	€ 98	€ 30	€ 638	€ 0	€ 504	€ 504	79%
Scheepvaart	€ 247	€ 29	€ 0	€ 276	€ 0	€ 214	€ 214	78%
Aanlegrechten uitweg	€ 0	€ 0	€ 15	€ 15	€ 0	€ 15	€ 15	100%
Rioolaansluitingen	€ 88	€ 0	€ 18	€ 106	€ 0	€ 104	€ 104	98%

Binnen de verschillende verordeningen is er sprake van kruissubsidiering.

Kostendekkendheid leges
Onder de naam “leges” worden rechten geheven voor:
a. Het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;
b. Het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart of een reisdocument.

De nieuwe omgevingswet is in werking getreden vanaf 1 januari 2024. Hierdoor zijn de legesverordening en leges tarieven tabel aangepast. In de bovenstaande tabel is rekening gehouden met de vernieuwde omgevingswet. Dit heeft met name impact op titel 2.
Voor de legesverordening wordt niet alleen de kostendekkendheid per onderdeel berekend, maar ook de kostendekkendheid van de gehele legesverordening. In sommige gevallen zijn de opbrengsten uit een

bepaalde dienst hoger dan de kosten (overdekking), deze worden dan gebruikt voor het tekort op een andere dienst: *subsidiëring van onrendabele activiteiten met winst uit rendabele activiteiten.* Dit wordt kruissubsidiëring genoemd.

Tabel overzicht kostendekkendheid totale legestabel

Recapitulatie hoofdstuk 1, 2 en 3	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kosten-dekking
Kostendekking Hoofdstuk 1	€ 1.865.995	€ 438.281	€ 2.304.276	€ 2.188.008	95%
Kostendekking Hoofdstuk 2	€ 2.167.553	€ 690.266	€ 2.857.819	€ 2.851.838	100%
Kostendekking Hoofdstuk 3	€ 94.230	€ 21.045	€ 115.275	€ 58.562	51%
Kostendekking totale tarieventabel	**€ 4.818.044**	**€ 459.326**	**€ 5.277.370**	**€ 5.098.409**	**97%**

Onderstaand de kostendekkendheid per titel per paragraaf.
Van enkele paragrafen in titel 1 van de legestabel is de kostendekkendheid 0%, deze:

- zijn vervallen in de modelverordening van de VNG, paragraaf 5 en 6, of
- zijn voor de aantallen zo laag dat niet apart kosten en opbrengsten geraamd worden.

Tabel overzicht kostendekkendheid legesverordening hoofdstuk 1 algemene dienstverlening

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kosten-dekking
paragraaf	1	Burgerlijke stand*	€ 74.030	€ 41.487	€ 115.517	€ 116.870*	101%
paragraaf	2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaarten	€ 1.227.628	€ 222.336	€ 1.449.964	€ 1.404.326	97%
paragraaf	3	Rijbewijzen	€ 265.321	€ 77.761	€ 343.082	€ 340.557	99%
paragraaf	4	Verstrekkingen uit de basisregistratie personen*	€ 36.326	€ 13.156	€ 49.482	€ 48.490	98%
paragraaf	5	Bestuursstukken*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
paragraaf	6	Vastgoedinformatie*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
paragraaf	7	Overige publiekszaken*	€ 70.432	€ 10.962	€ 81.394	€ 73.096*	90%
paragraaf	8	Gemeentearchief Sittard-Geleen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
paragraaf	9	Bijzondere wetten*	€ 182.450	€ 70.642	€ 253.092	€ 199.141*	79%
paragraaf	10	Diversen*	€ 9.808	€ 1.937	€ 11.745	€ 5.528*	47%
Kostendekking hoofdstuk 1			**€ 1.865.995**	**€ 438.281**	**€ 2.304.276**	**€2.188.008**	**95%**

De opbrengsten met een * zijn geïndexeerd met het algemene indexeringspercentage van 2,22 %. De overige leges zijn afhankelijk van maximum tarieven van het Rijk. Doordat het Rijk deze nog niet (allemaal) heeft gepubliceerd in de Staatscourant, kan het zijn dat deze leges nog wijzigen. Hiertoe is het college bevoegd maar wordt de raad altijd geïnformeerd.

Tabel overzicht kostendekkendheid legesverordening hoofdstuk 2 omgevingswet

Hoofdstuk 2 Omgevingswet			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kosten-dekking
paragraaf	1	Algemene bepalingen	€ 212.411	€ 0	€ 212.411	€ 0	0%
paragraaf	2	Voorfase	€ 462.498	€ 163.487	€ 625.986	€ 335.861	54%
paragraaf	3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	€ 1.048.757	€ 375.188	€ 1.423.945	€ 2.389.366	168%
paragraaf	4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	€ 93.961	€ 32.805	€ 126.766	€ 19.560	15%

Hoofdstuk 2 Omgevingswet			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kosten-dekking
paragraaf	5	Milieubelastende activiteiten	€ 56.457	€ 0	€ 56.457	€ 56.457	100%
paragraaf	6	Lozingsactiviteiten	€ 562	€ 243	€ 805	€ 811	101%
paragraaf	7	Aanlegactiviteiten	€ 75.851	€ 32.805	€ 108.656	€ 89.033	82%
paragraaf	8	Overige activiteiten	€ 37.925	€ 16.403	€ 54.328	€ 35.472	65%
paragraaf	9	Maatwerkvoorschriften	€ 2.214	€ 0	€ 2.214	€ 2.214	100%
paragraaf	10	Gelijkwaardigheid	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
paragraaf	11	Overige tarieven	€ 23.703	€ 10.252	€ 33.955	€ 21.250	63%
paragraaf	12	Modaliteiten	€ 153.213	€ 59.083	€ 212.296	€ 153.711	72%
paragraaf	13	Vermindering*	€ 0	€ 0	€ 0	€ -251.896*	0%
paragraaf	14	Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Kostendekking hoofdstuk 2			**€ 2.167.553**	**€ 690.266**	**€ 2.857.819**	**€ 2.851.838**	**100%**

*Paragraaf 13 vermindering geeft het bedrag weer van kosten van bouwleges die worden teruggestort aan de aanvrager in het geval dat een bouwleges wordt geannuleerd. Vermindering heeft een directe band met de bouwleges uit paragraaf 2 en 3. Het is in principe geen opbrengst, maar de vermindering wordt verrekend met de opbrengsten uit paragraaf 2 en 3.

Van enkele paragrafen in titel 3 van de legestabel is de kostendekkendheid 0%:

- paragraaf 2 en 3 de aantallen zo laag zijn dat er niet apart kosten en opbrengsten geraamd worden; en
- paragraaf 5 en 6 niet gebruikt worden, waarbij voor de marktstandplaatsen een aparte verordening is;

Tabel overzicht kostendekkendheid leges hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn

Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kosten-dekking
paragraaf	1	Horeca	€ 42.476	€ 9.121	€ 51.597	€ 38.608	75%
paragraaf	4	Organiseren evenementen of markten	€ 33.521	€ 9.553	€ 43.074	€ 10.981	25%
paragraaf	7	Overige vergunningverlening	€ 18.233	€ 2.371	€ 20.604	€ 8.973	44%
Kostendekking hoofdstuk 3			**€ 94.230**	**€ 21.045**	**€ 115.275**	**€ 58.562**	**51%**

Titel 3 is een klein onderdeel van de legesverordening wat voor een groot deel bestaat uit horeca- en evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis ervan is dit bij de gemeente Sittard-Geleen en veel andere gemeenten niet kostendekkend. Alle tarieven

Weerstandsvermogen / Risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is een maatstaf om te beoordelen of de gemeente in staat is om nadelige gevolgen van risico's op te vangen. Dit zonder dat daarbij de continuïteit van de uitvoering van taken in gevaar komt of de gemeente het beleid moet wijzigen.

Het beleid omtrent risicomanagement

De Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft de methodiek en berekeningswijze van de afzonderlijke delen van het weerstands-vermogen aan, evenals de norm voor het gewenste niveau van het weerstandsvermogen. Risico's zijn onvermijdelijk en deze kunnen eventueel een impact hebben. Het college informeert via de P&C-cyclus de raad transparant over risico's. In deze paragraaf komen de risico's met de daar bijbehorende beheersmaatregelen en de beoordeling van het weerstandsvermogen aan bod. Dit samen geeft een totaalbeeld van de (financiële) risicopositie van de gemeente. De paragraaf weerstandsvermogen is een verplicht onderdeel van de jaarrekening en de begroting en wordt ieder half jaar geactualiseerd.

Als het risico zich voortdoet, dan gaat de dekking niet automatisch via de weerstandscapaciteit. Eerst worden alle opties geïnventariseerd en beoordeeld. Een structureel risico dat zich voordoet kan alleen incidenteel opgevangen worden uit de weerstandscapaciteit. In de daarop eerstvolgende P&C moment wordt gekeken naar een structurele oplossing. Dit is nodig om te voorkomen dat de weerstandscapaciteit onvoldoende is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen. De door de raad vastgestelde kaders over het weerstandvermogen en risicobeheersing zijn terug te vinden op overheid.nl:

- Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing, 2019;
- Financiële verordening gemeente Sittard-Geleen, 2025;
- Kadernota reserves en voorzieningen, 2025.

Weerstandsvermogen begroting 2026

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen niet begrote financiële gevolgen van risico's en eigen middelen. Het weerstandsvermogen is een indicator voor de robuustheid van onze begroting. Een adequaat weerstandsvermogen voorkomt dat de gemeente bij elke (substantiële) financiële tegenvaller gedwongen wordt het beleid bij te stellen. Jaarlijks rapporteren wij in de begroting en jaarrekening het weerstandsvermogen en de risico's aan de gemeenteraad. Risicomanagement is vooruitkijken en dit wordt gebaseerd op inschattingen en aannames. Daarom maken wij in deze paragraaf geen vergelijking tussen de begroting 2025 met de begroting 2026. Deze analyse gaat verder op de stand van het weerstandsvermogen uit de jaarrekening 2024.

Benodigde weerstandscapaciteit

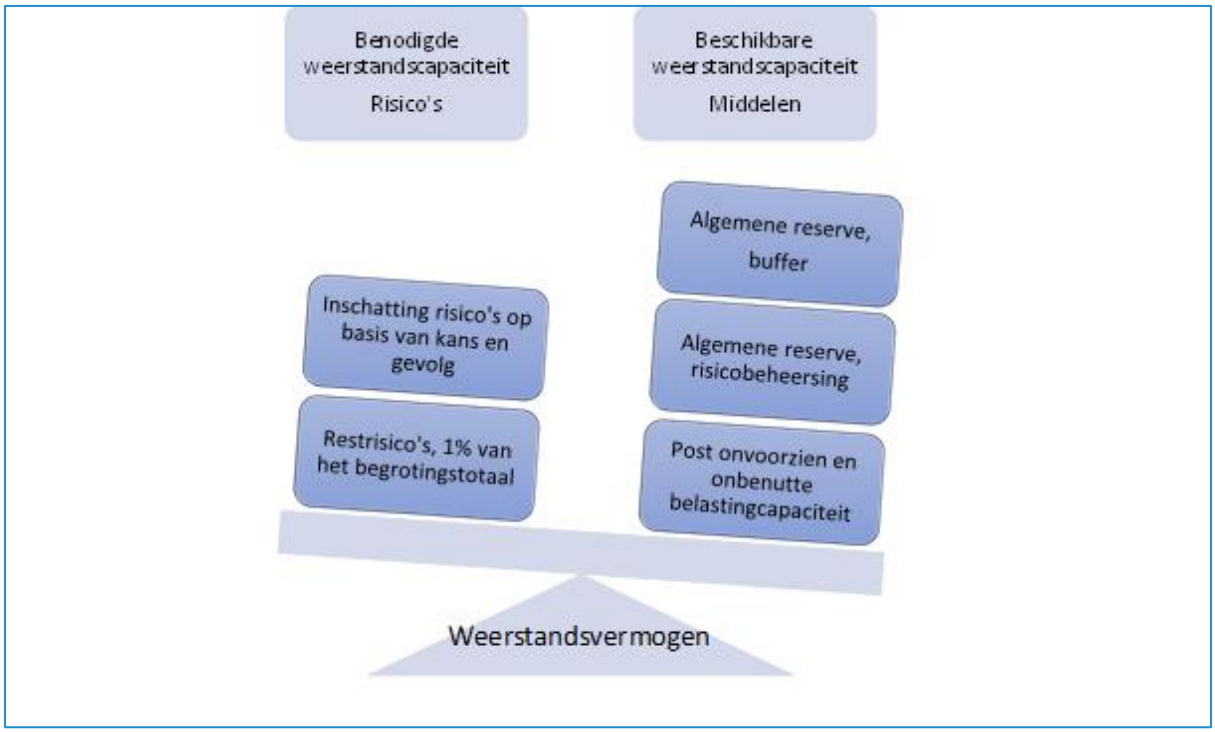
De wereld verandert in snel tempo en onzekerheid is een dagelijkse realiteit geworden. Denk maar aan de problemen met de woningnood, uitvoeringskracht, stijgende kosten en (cyber)criminaliteit. Al deze ontwikkelingen gaan hun invloed hebben op de uitvoering van het gemeentelijke beleid. Door de risico's te kwantificeren, ontstaat vanzelf de discussie en de bewustwording over het beheersen van deze risico's. Op die manier is het ook mogelijk om het risicoprofiel en het effect van de beheersmaatregelen door de tijd heen te monitoren.

De opbouw van de benodigd weerstandscapaciteit ziet er als volgt uit:
- 1% van het begrotingstotaal voor de dekking van niet-kwantificeerbare risico's, en
- kwantificeerbare risico's en een restrisico.

Als het totaalbedrag van het benodigde weerstandscapaciteit lager is dan de beschikbare weerstandscapaciteit, dan is het weerstandsvermogen voldoende om eventuele risico's op te vangen. Indien het benodigde weerstandscapaciteit te laag is, wordt er aangevuld vanuit de algemene reserve.

De opbouw van de benodigd weerstandscapaciteit ziet er als volgt uit:
- 1% van het begrotingstotaal voor de dekking van niet-kwantificeerbare risico's, en
- kwantificeerbare risico's en een restrisico.

Als het totaalbedrag van het benodigde weerstandscapaciteit lager is dan de beschikbare weerstandscapaciteit, dan is het weerstandsvermogen voldoende om eventuele risico's op te vangen. Indien het benodigde weerstandscapaciteit te laag is, wordt er aangevuld vanuit de algemene reserve.
In de begroting 2026 wordt de post robuustheid begroting en de post onvoorzien aangepast. Deze posten hebben een verband met het weerstandsvermogen. Voor de verdere toelichting verwijzen we naar hoofdstuk 1 van de begroting.

Figuur 1 Bepaling weerstandsvermogen (verdere uitleg over de berekening, zie kadernota Weerstandsvermogen en risicobeheersing)

Inventarisatie van kwantificeerbare risico's

Benodigde weerstandscapaciteit						
Programma		**Risico**	**Impact**	**Kans**	**benodigde weerstands-capaciteit**	**t.o.v. jaarrekening 2024**
		Risicoprofiel reguliere exploitatie:				
	1	Niet-kwantificeerbare risico's (1% begrotingstotaal)			4,50	↔
Algemene dekkingsmiddelen	2	niet realiseren ombuiging ESCS locatie	-	100%	0,00	↓
0. Bestuur en ondersteuning	3	Overdracht pensioenen wethouders naar ABP	1,82	65%	1,18	↔
	4	Leegstand gemeentelijke panden	-	35%	0,00	↓
	5	Risico's in kader van ICT	2,70	35% / 65%	1,73	↔
	6	Juridische monitor	0,99	35%	0,35	↑

Benodigde weerstandscapaciteit						
Programma		**Risico**	**Impact**	**Kans**	**benodigde weerstands-capaciteit**	**t.o.v. jaarrekening 2024**
6. Sociaal Domein	7	Toenemende kosten gebruik jeugdzorg	-	65%	0,00	↓
	8	Hogere verzilvering afgegeven zorgtoewijzingen WMO	1,05	65%	0,68	↓
		Extramuralisering WMO en terugdringen wachtlijst GGZ				
	9	Variërend aandeel SG in macrobudget gebundelde uitkering (BUIG)	0,69	65%	0,45	↔
	10	Regeling voor Vervroegde Uittreding (Rvu) Wet Sociale Werkvoorziening	0,57	65%	0,37	↑
7. Gezondheid en milieu	11	Waardering aandelen Mijnstreek Warmte	2,24	35%	0,78	↔
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	12	Ontwikkellocaties			3,50	↓
		Benodigde weerstandscapaciteit 2026			**13,54**	
		mutaties 2027				
		Verlaging ontwikkellocaties			-0,50	↓
		Benodigde weerstandscapaciteit 2027			**13,04**	
		mutaties 2028				
		Verlaging ontwikkellocaties			-0,50	↓
		Benodigde weerstandscapaciteit 2028			**12,54**	
		mutaties 2029				
		Verlaging ontwikkellocaties			-0,50	↓
		Benodigde weerstandscapaciteit 2029			**12,04**	

Tabel 1 kwantificeerbare risico's en achtervang restrisico's

1. Niet-kwantificeerbare risico's (1% begrotingstotaal)

Het is niet eenvoudig een risico te kwantificeren, dit komt door het ontbreken van aannames. Voor deze niet-kwantificeerbare risico's hebben we een achtervang van € 4,5 mln. gecreëerd. Dit normbedrag is gebaseerd op ca. 1% van het begrotingstotaal.

2. Ombuiging vermarkten ESCS-locatie

Per 1 mei 2026 start de nieuwe exploitatie van Glanerbrook. Dit is het moment waarop de taakstelling die rust op het zwembad De Nieuwe Hateboer aan de Sportcentrumlaan kan worden ingevuld. De exploitatie van DNH door de Sportstichting vervalt, waarmee de subsidie op dit onderdeel niet meer nodig is. Met de vrijval van het subsidiebedrag (€ 1,8 mln.) kan de taakstelling ingevuld worden. In de begroting 2026 is de taakstelling à € 1,2 mln. en de huurderving van mei t/m dec 2026 (à € 0,3 mln.) verrekend met de vermindering van de subsidie aan de SSG.

Vanaf 2027 vervalt de structurele subsidie aan de SSG t.b.v. DNH à € 1,8 mln. Hiervan wordt € 1,2 mln. ingezet ter dekking van de structurele taakstelling, terwijl de resterende € 0,6 mln. vrijvalt. Daarvan is ter uitvoering van de 'motie zwemwater' max € 0,3 mln. gereserveerd voor doelgroep zwemmen in DNH. Het overige deel vloeit terug naar de algemene middelen. Daarmee resteert een bedrag van € 0,3 mln. ter dekking van de derving van de huurinkomsten. Dat is op dit moment onvoldoende. Wij zijn op zoek naar een private partij voor de exploitatie van het doelgroepenbad. In cofinanciering met deze private partij zullen wij bekijken of het financieel haalbaar is met een gemeentelijke bijdrage van maximaal € 0,3 mln. per jaar doelgroepen- en

instructiezwemmen te blijven aanbieden in DNH. De private partij moet een vergoeding betalen voor het gebruik van het gebouw en de omliggende gronden. Als de hoogte van deze vergoeding bekend is, weten wij of en zo ja, hoe hoog de derving van de huurinkomsten is. Dan kunnen wij ook bepalen of er algemene middelen nodig zijn om de derving van de huurinkomsten te repareren in de begroting. Vooralsnog benoemen wij dit als risico. Wij zullen de raad informeren over de afspraken die wij met de private partij hebben kunnen maken en de financiële gevolgen daarvan. Indien nodig stellen wij dan ook een begrotingswijziging voor. Dat geldt ook voor (mogelijke) frictie- en transitiekosten voor personeel. Afhankelijk van de afspraken met de private partij kan personeel bij DNH blijven werken of zal het overgaan naar een andere werkgever (zoals Glanerbrook). Ook daar zijn financiële gevolgen aan verbonden.

3. Overdracht pensioenen wethouders naar het ABP (eventuele aanpassing op 8 september)
Door een aanpassing in de wetgeving Appa zijn de verschillen tussen het ABP-pensioen en Appa-pensioen verdwenen. Hierdoor bestaat de kans om de overgebleven Appa pensioenen onder te brengen bij een pensioenuitvoerder (APG/ABP).
Op basis van de Visma Idella berekening per ultimo 2024 voor toekomstige pensioenen zou er wellicht op termijn € 1,82 mln. overgedragen dienen te worden richting een pensioenuitvoerder waar nog geen gelden voor gereserveerd zijn in de voorziening. De berekening is afhankelijk van de dan geldende rekenrente en het feit of de wethouders dan nog in leven zijn.
Daarnaast kunnen eventuele opbrengsten door hoger rendement op lopende polissen ingezet worden. Per ultimo 2024 is er sprake van een stille reserve van € 109.000, -.

4. Leegstand gemeentelijke panden
Leegstaande gemeentelijke panden staan vaak langer leeg dan verwacht. Dit heeft huurderving en leegstandskosten tot gevolg. Dit betreft strategische- en niet strategische panden. In de 2e programmarapportage 2025 is een voorstel uitgewerkt om de huurdervering weg te boeken. Hierdoor is dit geen kwantificeerbaar risico meer.

5. Risico's in het kader van ICT
ICT ontwikkelt zich snel. De gemeente moet zich aanpassen aan veranderingen van grote ICT-spelers om de dienstverlening en beheersbare processen te waarborgen. Het bovenstaand risico heeft op verschillende ontwikkelingen:

- <u>Hacking en cyberaanvallen</u>
  De dreiging van hackers neemt wereldwijd toe. Grote instellingen worden vaker slachtoffer van professionele hackaanvallen. Er wordt extra ingezet op bewustwording en het versterken van beveiligingsmaatregelen om risico's te beperken.
- <u>Controle op digitale infrastructuur en dataopslag</u>
  Gezien de Geopolitieke ontwikkelingen ontstaat de behoefte om meer controle terug te krijgen op de eigen digitale infrastructuur en dataopslag (data soevereiniteit).
- <u>Transitie naar de cloud</u>
  De transitie naar de cloud brengt aandachtspunten op het gebied van privacy, security en de benodigde kennis.
- <u>Onvoldoende doorontwikkeling van ICT</u>
  ICT is een complexe en snel ontwikkelende omgeving. De gemeente moet zich aanpassen aan de veranderingen die door grote ICT-spelers als Microsoft worden afgedwongen. Als de ICT-ontwikkeling onvoldoende doorgaat, komt de controle over ICT onder druk te staan.
- <u>Uitval van de onlinedienstverlening</u>
  De onlinedienstverlening groeit, en het is essentieel dat deze altijd beschikbaar is. Bij uitval moet de dienstverlening snel worden hersteld, zodat inwoners en ondernemers niet worden belemmerd.

6. Juridische monitor

Bij specifieke casuïstiek kunnen zich juridische procedures met dusdanig risico (maatschappelijk, politiek en financieel) voordoen dat externe juridische advisering noodzakelijk is respectievelijk financiële dekking nodig is. Dit laatste gebeurt onder geheimhouding omdat anders de juridische positie van de gemeente benadeeld kan worden. De risicoanalyse is gebaseerd op de juridische monitor. Deze monitor wordt (onder geheimhouding) periodiek ter inzage gelegd voor de gemeenteraad.

7. Toenemende kosten jeugdzorg

De zorgvraag neemt toe, waardoor de kosten per cliënt stijgen. Het Rijk stelt via het acres budget beschikbaar om de hogere loonkosten bij zorgaanbieders deels te compenseren, maar dit is waarschijnlijk niet genoeg. Daarom wordt via de regionale transformatieagenda gestuurd op minder zorggebruik, minder aanbieders en normalisering van problematiek. Ook het lokale plan van aanpak, dat in het najaar 2025 wordt voorgelegd, is bedoeld om de kostenstijging te beperken. Deze plannen richten zich onder andere op een kritische inzet van jeugdhulp en realistische zorgperspectieven. Daarnaast wordt ouderbetrokkenheid vergroot en contractmanagement versterkt, zodat zorgaanbieders beter worden gecontroleerd op kwaliteit.

8. Hogere verzilvering afgegeven zorgtoewijzingen WMO huishoudelijke hulp

Het aantal meldingen voor huishoudelijke ondersteuning is gestegen, blijkt uit cijfers van 2021-2025. De verwachting is dat de kosten in het kader van de Wmo huishoudelijke ondersteuning ook in 2025 zal stijgen naar ± € 17,75 miljoen (verzilveringsgraad ± 89%).
Door monitoring wordt dit percentage gevolgd om te bepalen of het kostenrisico uitkomt. Er ligt een nationaal wetsvoorstel klaar om vanaf 2027 de vaste eigen bijdrage in de WMO af te schaffen. Gemeenten kunnen dan een inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage vragen en een vergoeding bij woningaanpassingen.

9. Extramuralisering WMO en terugdringen wachtlijst GGZ

Door de vastgelopen woningmarkt is een verhuisadvies vanuit de Wmo nauwelijks nog haalbaar. Dit advies vereist dat een inwoner binnen een jaar een geschikte woning vindt. Lukt dit niet, dan moet de huidige woning alsnog aangepast worden, wat leidt tot hogere kosten.
Daarnaast stijgt het aantal commerciële wooncomplexen voor ouderen met een Wlz (Wet langdurige Zorg)-indicatie. Zij ontvangen zorg waardoor de WMO verantwoordelijk is voor hulpmiddelen en woonvoorzieningen. Door de vergrijzing nemen deze kosten verder toe.
Daarnaast signaleren we in het kader van diverse ontwikkelingen (onder andere het Integraal Zorg Akkoord) dat beoogd wordt de wachtlijsten in de GGZ terug te dringen door de hulpvragen te verplaatsen naar het voorliggend veld en de WMO.

10. Variërend aandeel Sittard-Geleen in het macrobudget gebundelde uitkering (BUIG).

De verdeling van het macrobudget voor de gebundelde uitkering (BUIG) over de gemeenten verloopt voor een belangrijk deel via een verdeelmodel. Dit verdeelmodel leidt tot een aandeel van de gemeente in het macrobudget. Dit aandeel is niet beïnvloedbaar en varieert van jaar op jaar.
De impact van een lager aandeel in het macrobudget voor de BUIG op de gemeentelijke inkomsten, dan waar in de begroting van wordt uitgegaan, is groot. Een neerwaartse bijstelling van het aandeel met 0,01 procentpunt leidt in absolute zin tot een bedrag van meer dan € 0,75 mln. aan lagere inkomsten.
Bij een aandeel dat 3,5 procentpunt lager minder gunstig is dan waar in het opportunistische scenario van wordt uitgegaan, bedraagt de impact dan ook € 2,5 mln.
Gezien het verschil in timing tussen het basisjaar voor de verdeling (t-2) en het uitvoeringsjaar betekent een daling van de BUIG niet direct dat het aantal inwoners dat aanspraak maakt op bijstand ook daalt. Dit komt doordat de data die bepalend zijn voor de verdeling van het macrobudget, vertraagd doorwerken naar het uitvoeringsjaar. Zo is de verdeling van het budget voor het uitvoeringsjaar 2026 gebaseerd op data uit 2024.

Dit betekent bijvoorbeeld dat een gunstige lokale economie in 2024 versus een minder gunstige lokale economie in 2026 in het uitvoeringsjaar 2026 kan leiden tot een lager aandeel in het macrobudget voor de BUIG enerzijds, maar tot oplopende uitgaven anderzijds doordat er door de minder gunstige conjunctuur meer inwoners zijn aangewezen op een bijstandsuitkering.

11. Regeling voor Vervroegde Uittreding (Rvu) Wet Sociale Werkvoorziening
Tot 1 januari 2026 hebben mensen met een dienstverband via de Wet Sociale Werkvoorziening de mogelijkheid om eerder te stoppen met werken. Hiervoor is in de Cao Wsw de Regeling voor Vervroegde Uittreding (Rvu) opgenomen. De Cao Wsw loopt per 1 januari 2026 af. En momenteel is er geen zicht op een nieuwe Cao met inbegrip van een Regeling voor Vervroegde Uittreding. Daardoor zijn er in 2026 meer mensen aan het werk bij het Werkbedrijf dan als de mogelijkheid bestaat om eerder te stoppen met werken. Het gebruik van de regeling zien zoals die tot 1 januari 2026 geldt, laat dit zien. Per 2026 zijn de opbrengsten van en de begeleidingsorganisatie voor het Werkbedrijf gebaseerd op dit hogere aantal.

12. Waardering aandeelvermogen Mijn Streekwarmte
De waardering van het aandelenvermogen van MSW is afhankelijk van de vermogenspositie van de dochtermaatschappijen (aanbeveling art 213 a onderzoek). Jaarlijks wordt het aandelenvermogen en de egalisatiereserve geactualiseerd. Op basis hiervan wordt een risico achtervang bepaald om de jaarlijkse fluctuaties op te vangen.

13. Ontwikkellocaties
Bij de herontwikkeling van gemeentelijk vastgoed (grond en gebouwen) zijn, volgens de kadernota Grondbeleid, de maatschappelijke ambities van onze gemeente uitgangspunt. Door (nieuw) Rijksbeleid en ontwikkelingen in de markt is het echter steeds moeilijker om projecten financieel rond te krijgen.
Daarbij zorgen toenemende klimaatrisico's voor extra maatregelen, zoals meer groen en waterdoorlatende voorzieningen. Deze maatregelen gelden zowel voor woningbouw als voor infrastructuur.
Een extra uitdaging is dat ontwikkellocaties vaak een hoge boekwaarde hebben. Deze moet in evenwicht blijven met de opbrengstwaarde. De reserve Ontwikkellocaties wordt gebruikt om schommelingen tijdens de herontwikkeling op te vangen. Daarnaast is in het gemeentelijk weerstandsvermogen een extra vangnet opgenomen om overige risico's te beperken.
Het college stelt in de voorliggende begroting 2026 voor om het risico jaarlijks af te bouwen met 0,5 mln. van 4 mln. naar 2 mln.

Inventarisatie van niet-kwantificeerbare risico's.

In het weerstandsvermogen wordt 1% van het begrotingstotaal gereserveerd voor niet-kwantificeerbare risico's. In tegenstelling tot de kwantificeerbare risico's uit het vorige onderdeel, is het niet mogelijk om een specifieke impact of kans te berekenen voor deze risico's. Deze risico's kunnen betrekking hebben op onder andere het Rijksbeleid, het sociaal domein, subsidies, milieu/klimaat, woningbouw en andere domeinen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel 2 wordt het benodigd weerstandsvermogen berekend. Dit is de som van de kwantificeerbare risico's en niet-kwantificeerbare risico's. Een deel van dit bedrag wordt opgevangen door de post onvoorzien. Voor het overige deel wordt de algemene reserve risicobeheersing ingezet.
De beginstand van de algemene reserve risicobeheersing is het niveau jaarrekening 2024. Volgens de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing moet de weerstandscapaciteit 100% bedragen zodat alle risico's zijn gedekt. Indien de gerealiseerde stand te laag is, vindt er een storting van de algemene reserve naar de algemene reserve risicobeheersing plaats. Is de gerealiseerde stand te hoog, vindt er een onttrekking vanuit de algemene reserve risicobeheersing naar de algemene reserve plaats.

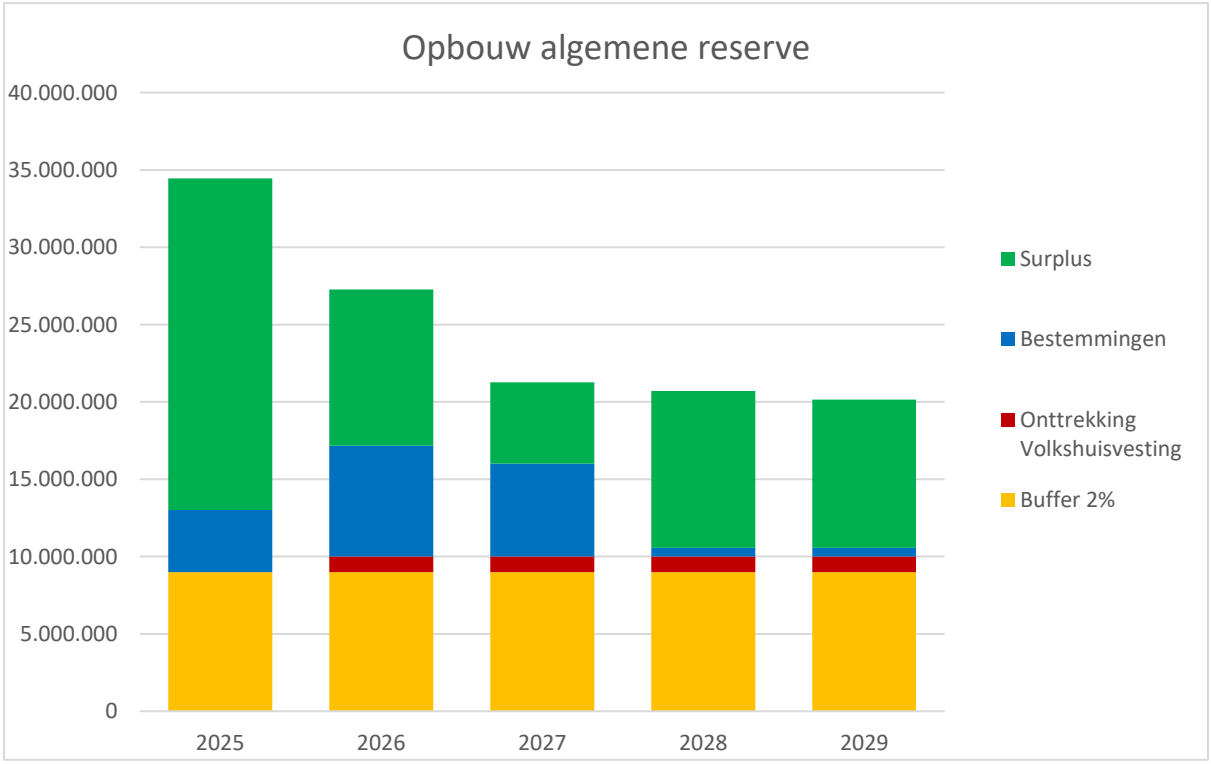
In 2025 is een gedeelte van het weerstandsvermogen ingezet om het risico rondom de BUIG op te vangen. Dit wordt aangeduid door de additionele onttrekking.
Uiteindelijk is de benodigde weerstandscapaciteit € 13,54 miljoen. De actualisatie bij de begroting 2026 heeft aangetoond dat er een toename is van 0,64 mln. in restrisico waardering en een afname van € 3,87 mln. in restrisico waardering. Hierdoor is in totaal een onttrekking van € 2,29 mln. nodig. Deze onttrekking komt uit de algemene reserve risicobeheersing en komt ten goede van de algemene reserve. Via het bestemmingsvoorstel bij de begroting 2026 stellen wij voor om het saldo van de algemene reserve risicobeheersing te verlagen tot het saldo van de benodigd weerstandsvermogenscapaciteit van € 13,54 mln.

Tabel 2 berekening benodigd weerstandsvermogen

bedragen x € 1 mln.	Niet-kwantificeerbare risico's	kwantificeerbare risico's	Totaal benodigd weerstandscapaciteit
gerealiseerde stand per jaarrekening 2024	**4,50**	**12,91**	**17,41**
Additionele onttrekking 2025	0,00	-2,40	-2,40
Storting begroting 2026	0,00	0,64	0,64
Onttrekking begroting 2026	0,00	-2,11	-2,11
Weerstandscapaciteit begroting 2026	**4,50**	**9,04**	**13,54**
Onttrekking uit de algemene reserve risicobeheersing naar de algemene reserve			**3,87**

Opbouw algemene reserve

De algemene reserve bestaat uit drie onderdelen, een minimale buffer van 2% van het begrote totaalsaldo lasten, raadsbesluiten over mutaties in de algemene reserve en een surplus. De onderstaande grafiek geeft een teruglopend surplus weer. Dit ontstaat doordat in 2026 t/m 2028 de algemene reserve wordt aangewend voor de uitvoering van de uitvoeringsagenda. Vanaf 2026 wordt er jaarlijks 1 miljoen onttrokken uit de algemene reserve voor het volkshuisvestingsprogramma.

Grafiek 1 opbouw algemene reserve

Financiële kengetallen

De kengetallen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geven nadere informatie over de financiële positie van de gemeente. Deze kengetallen nemen we jaarlijks op in deze paragraaf bij de begroting en de jaarstukken. In deze jaarstukken zijn de kengetallen gebaseerd op basis van de balans in hoofdstuk 3.

Op basis van de voorliggende begroting worden de financiële kengetallen als volgt weergegeven.

Kengetallen	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1a. Netto schuldquote	102,2%	107,2%	113,4%	110,8%	103,8%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	102,3%	107,2%	113,5%	110,9%	103,8%
2. Solvabiliteitsratio	16,0%	15,6%	15,1%	15,1%	15,7%
3. Grondexploitatie	1,3%	1,4%	1,1%	1,2%	0,6%
4. Structurele exploitatieruimte	2,3%	0,7%	0,5%	0,2%	0,1%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit*	98,0%	98,0%	98,0%	98,0%	98,0%

* kan wijzigen na ontvangst actuele WOZ-waarden van BsGW in oktober 2025

Tabel 1 financiële kengetallen jaarrekening 2024 gemeente Sittard-Geleen

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van de gemeente Sittard-Geleen zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van streefwaarden. In onderstaande tabel zijn de streefwaarden weergegeven. Dit normenkader is in samenwerking met de commissie B&V tot stand gekomen. In het onderstaande overzicht wordt per financieel kengetal de signaleringswaarde weergegeven.

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A Minst risicovol	Categorie B Neutraal	Categorie C Meest risicovol
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Tabel 2 signaleringswaarden financiële kengetallen

Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Interpretatie: hoe lager, hoe beter
De netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen de totale schuld van de gemeente en de omvang van de baten. Het laat zien hoe zwaar de schuld drukt op de begroting. Een lage schuldquote betekent dat de gemeente relatief weinig schulden heeft ten opzichte van haar inkomsten.
Het kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen corrigeert de schuldquote voor leningen die de gemeente zelf weer heeft uitgezet (bijvoorbeeld bij verbonden partijen). Zo ontstaat een zuiverder beeld van de schulden die echt risico vormen.

De gemeente komt hiermee in de neutrale zone (90–130%). Dit betekent dat de schuldpositie op zich nog beheersbaar is, maar wel toeneemt. Dit kan de financiële flexibiliteit beperken en moet goed gevolgd worden in de komende jaren.

Solvabiliteitsratio
Interpretatie: hoe hoger, hoe beter
De solvabiliteitsratio geeft aan welk deel van de gemeentelijke bezittingen is gefinancierd met eigen vermogen. Hoe hoger dit percentage, hoe weerbaarder de gemeente is tegen financiële tegenvallers.
De gemeente zit ietwat in de risicocategorie wat betekent dat er dus een relatief lage buffer is.

Grondexploitatie
Interpretatie: hoe lager, hoe beter
Dit kengetal laat zien welk aandeel van de gemeentelijke begroting afhankelijk is van grondexploitaties (zoals de verkoop van bouwgrond). Hoe groter dit aandeel, hoe meer risico's de gemeente loopt bij tegenvallende grondverkopen.
Dit aandeel is zeer beperkt en daalt zelfs naar onder de 1%. De gemeente loopt hierdoor nauwelijks risico vanuit de grondexploitaties. Dit is een sterke positie.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal laat zien in hoeverre structurele lasten (vaste uitgaven) worden gedekt door structurele baten (vaste inkomsten). Een positief percentage betekent dat de begroting duurzaam in evenwicht is; een negatief percentage duidt op een tekort.
In 2025 was er nog een kleine positieve ruimte, maar in 2026 valt dit weg. Dat betekent dat de begroting minder robuust is en tegenvallers moeilijker kunnen worden opgevangen. Dit is een belangrijk aandachtspunt en zal de komende jaren nadrukkelijk worden gevolgd.

Onbenutte belastingcapaciteit
Dit kengetal vergelijkt de belastingdruk (vooral OZB, riool- en afvalstoffenheffing) met het landelijk gemiddelde. Een waarde van 100% betekent dat de gemeente precies op het landelijke gemiddelde zit.
De belastingdruk ligt net onder het landelijk gemiddelde. Er is dus weinig ruimte om de inkomsten via belastingen te verhogen zonder inwoners extra te belasten. Dit geeft beperkte flexibiliteit aan de inkomstenkant. Hierbij de kanttekening dat de actuele prognose van de BsGW over de WOZ0-waarden pas in oktober beschikbaar is. Deze prognose kan tot een wijziging van dit kengetal leiden.

Samenvatting
De vergelijking van de begroting 2025 met die van 2026 laat zien dat de financiële positie in grote lijnen stabiel blijft, maar met enkele aandachtspunten. De schuldquote stijgt in 2026 ten opzichte van 2025, waardoor de gemeente zich richting de neutrale zone beweegt. De solvabiliteit blijft laag, wat aangeeft dat de gemeente financieel kwetsbaar blijft bij tegenvallers. Daar staat tegenover dat de risico's in de grondexploitatie zeer beperkt blijven en de structurele exploitatieruimte positief is. De belastingcapaciteit blijft vrijwel gelijk aan het landelijk gemiddelde.
Kortom: de begroting 2026 laat een lichte verslechtering zien ten opzichte van 2025, maar de kengetallen blijven binnen aanvaardbare bandbreedtes. Voor de jaren erna is het van belang alert te blijven op beperkte solvabiliteit.

Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen worden als volgt gerubriceerd:

- Infrastructuur en voorzieningen;
- Gebouwen en haven;
- Interne bedrijfsmiddelen.

Hieronder volgt een samenvatting van de vigerende plannen, welke de basis vormen voor het uitvoeren van het benodigd onderhoud:

Plannen	Vastgesteld door de raad	Jaar	Financiële vertaling begroting	Achterstallig onderhoud
Integraal basis beheerplan openbare ruimte	Ja	2019	Ja	Nee
Nota onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2020-2023	Ja	2019	Ja	Nee
Beheerplannen per beheergroep*1	Nee	2022	Ja	Nee
Beleidsplan water en klimaatadaptatie	Ja	2022	Ja	Nee
Nota vastgoedbeheer	Ja	2016	Ja	Nee
Nota onderhoud kapitaalgoederen-vastgoed	Ja	2019	Ja	Nee
Haven Korte en middellange plan van aanpak	Nee*2	2023	Ja	Nee

*1De plannen lopen formeel tot 2026. Door middel van besluitvorming van onderliggende begroting wordt voor 2 jaar verlenging aangevraagd. Zie onderstaande toelichting.
*2Raad is geïnformeerd via 3e rapportage 2023.

Infrastructuur en voorzieningen
Beheer openbare ruimte
Projecten
IBOR BSW projecten 2026 (voorbereiding en uitvoering)
IBOR BSW Norbertijnenstraat inclusief PP, Joden- en Leurstraat Geleen
IBOR BSW Zeeheldenbuurt Geleen
IBOR BSW Watersleyerweg Watersley Munstergeleen
IBOR BSW Wilhelminastraat – Engelenkampstraat Sittard
IBOR BSW Parklaan Sittard – Corio Glana HL20
IBOR BSW Rijksweg Noord Sittard
IBOR BSW Bovenstraat–Gronckelstraat–Dr. Nolensstraat Limbricht
IBOR BSW Mezenstraat e.o. (Mezenstraat, Kievitstraat, Leeuwerikstraat, Lijsterstraat en Vinkenstraat) Geleen
IBOR BSW Herinrichting omgeving Keutelbeek Geleen Zuid
IBOR BSW Bergerweg – Theresiastraat Einighausen
IBOR BSW Aansluiting Zuyderland Spaubeeklaan
IBOR BSW Vuling - Strensstraat Geleen
IBOR BSW Henric van Veldekestraat Sittard
IBOR BSW Tempelplein Sittard

IBOR projecten 2026 (voorbereiding en uitvoering)
Buurtprojecten Spelen
Uitvoeringsplan bomen
Vervangen en omvormen groen
Vervangen en omvormen grijs
Openbare verlichting
Verkeersregelinstallaties
IBOR De Wieër
IBOR Raadhuisstraat Geleen
IBOR Augustinusstraat Geleen

BSW projecten 2026 (voorbereiding en uitvoering)
BSW Relinen riolen 2026; planmatige inwendige renovatie riolering
BSW Planmatig vervanging kolken
BSW Emissiemaatregelen 2024-2027
BSW KRW Buffer Rijstraat Guttecoven
BSW KRW Buffer Spaans Vonderen Holtum
BSW KRW Buffer Millenerweg
BSW KRW Buffer Herinrichting Geleenbeek Daniken
BSW Saneren IBA's Berghaven
BSW Renoveren koker Vonckenstraat–Peschstraat-Oranjehof
BSW Uitvoering maatregelen wateroverlast
BSW Klimaatadaptatiemaatregelen
BSW Water in Balans Einighausen/Limbricht; wateroverlast

Beheerplannen
Om de openbare ruimte schoon, heel en veilig te houden, voeren we onderhoud uit. Hierbij maken we onderscheid tussen klein onderhoud, zoals bijvoorbeeld het maaien van het gras en het kleinschalig herstellen van straatwerk. Daarnaast wordt er groot onderhoud uitgevoerd. Denk aan het vervangen van een volledige asfalt laag. Bij het beheer en onderhoud werken we met vastgestelde (beeld)kwaliteitsniveaus. Wat nodig is om deze kwaliteit te leveren en wat de bijbehorende kosten zijn, leggen we vast in meerjarige beheerplannen.

De huidige beheerplannen zijn aan actualisatie toe. Toch kiezen we ervoor deze plannen tijdelijk met twee jaar (2026–2027) te verlengen. De reden daarvoor is dat de omgevingsvisie het vertrekpunt vormt voor een nieuw programma voor de openbare ruimte. Dit programma is een herijking van het huidige beleidsplan ('Tuinman van Sittard-Geleen') en sluit aan bij de werkwijze van de Omgevingswet. Het Tuinmanconcept blijft in dit nieuwe programma het leidende principe.

Aangezien de omgevingsvisie pas in maart dit jaar is vastgesteld, is er onvoldoende tijd om zowel het beleidsplan te herijken als tijdig nieuwe beheerplannen op te stellen voor de begroting 2026. De tijdelijke verlenging is beleidsarm. Ofwel we actualiseren alleen de financiële uitgangspunten en behouden de bestaande onderhoudsniveaus. De financiële consequenties hiervan zijn opgenomen als beslispunt in de financiële paragraaf van de begroting 2026.

Deze tussenstap geeft ons de ruimte om het nieuwe programma zorgvuldig op te stellen en goed af te stemmen met andere beleidsontwikkelingen. Op basis daarvan kunnen vervolgens nieuwe vierjarige beheerplannen worden opgesteld, passend bij de ambities van de omgevingsvisie en het geactualiseerde Tuinmanconcept. Deze plannen vormen ook de onderlegger voor de nota onderhoud kapitaalgoederen vanaf begroting 2028.

Herstelmaatregelen
De herstelmaatregelen verhardingen zijn in 2025 afgerond. Begin 2026 zal er een rapportage worden opgesteld, waarin het effect van deze werkzaamheden middels inspecties zal worden getoond en gedeeld.
Herstelmaatregelen voor de assets openbare verlichting, groen en bebording en straatmeubilair worden in 2026 voor de laatste keer begroot. Openbare verlichting heeft de herstelmaatregelen jaarlijks ingezet voor achterstallige vervangingen en het programma zal eind 2026 afgerond zijn. Asset groen is met een inhaalslag begonnen en zal in 2026 alle herstelmaatregelen uitvoeren. Bebording en straatmeubilair start in 2026 met een inhaalslag.

Uit de herijking van de beheerplannen voor 2026-2029 is gebleken dat er, na inzet van de resterende herstelmiddelen, geen nieuwe herstelmaatregelen nodig zijn.

Nota onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte
Op grond van artikel 212 van de Gemeentewet zijn gemeenten verplicht om iedere vier jaar een nota onderhoud kapitaalgoederen op te stellen, gebaseerd op actuele beheerplannen. De Provincie houdt als financieel toezichthouder toezicht op deze verplichting.

Vorig jaar is hierover reeds ambtelijk afgestemd met de toezichthouders van de Provincie. Gezien de lopende ontwikkeling van de omgevingsvisie was toen al duidelijk dat een integrale actualisatie op dat moment niet wenselijk en niet zinvol was.
We zijn ons bewust van de wettelijke verplichting én van het eerder verleende uitstel. Tegelijk vinden wij het ondoelmatig om nu beheerplannen op te stellen zonder actuele beleidsbasis. Die zouden al snel achterhaald zijn. Daarom achten wij het zorgvuldig en verantwoord om de bestaande plannen beleidsarm te verlengen tot eind 2027. Deze aanpak is recent afgestemd met én goedgekeurd door de toezichthouders van de Provincie.

Met deze werkwijze geven wij op zorgvuldige en doelmatige wijze invulling aan de transitiefase richting een robuust en toekomstgericht programma- en beheerkader, waarin het Tuinmanconcept ook in de komende jaren leidend blijft.

Regionale samenwerking en beleidskader afvalwaterbeheer en watermanagement
Voor de periode 2022-2027 is een gezamenlijk beleids- en uitvoeringskader voor het waterbeheer in de regio opgesteld en begin 2022 vastgesteld.

BSW Projecten
Voor wat betreft instandhouding kapitaalgoederen is in het kostendekkingsplan gemeente Sittard-Geleen berekend dat voor de periode 2022-2026 jaarlijks afgerond € 5,7 mln. aan vervangings- en verbeteringsinvesteringen nodig zijn voor alle onderdelen zoals de hoofdriolering en de huisaansluitingen, maar ook voor het vervangen van pompen, gemalen en elektromechanische installaties. Daarnaast wordt jaarlijks een bedrag van € 1 mln., geïnvesteerd voor klimaatadaptatie. Er worden emissiemaatregelen getroffen en geïnvesteerd in afkoppelen van regenwater.
In de rioolheffing is dan ook rekening gehouden met de kapitaallasten van deze investeringen. Eventuele onderuitputting kapitaallasten wordt in de voorziening gestort en blijft vanwege de bestemmingsheffing op riolering geoormerkt aan het product.

Beheer en onderhoud
De doelstelling voor beheer en onderhoud is ‘adequaat en efficiënt beheren van ons watersysteem’. Naar dat doel wordt gewerkt door de strategie te volgen en beheer en onderhoud als ware het als één gezamenlijk areaal te zien in de regio. Daarbij zoeken we samen naar doelmatige en duurzame verbeteringen. En we werken volgens de afspraken in het Beheerplan Afvalwater Westelijke Mijnstreek en Beleidsplan Water en Klimaatadaptatie.
We werken samen aan:
- reiniging, inspectie en reparatieprogramma
- gezamenlijk rioleringen relinen (inwendig renoveren)
- onderzoeken we hoe we samen de infiltratievoorzieningen en buffers kunnen beheren
- brengen we de beheerdata van onze huis- en kolkaansluitingen in beeld
- geven we invulling aan de subsidieregeling Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie
- geven we invulling aan de subsidieregeling afkoppelen
- communicatie Waterklaar
- werken we aan inzicht krijgen in functioneren riool door meten en rekenen
- leveren we een bijdrage aan Waterveiligheid en Ruimte Limburg

Het rioolstelsel van Sittard-Geleen is verouderd en we zien de kosten van incidenteel onderhoud stijgen de laatste jaren. Voor aanpak (kleine) incidenten op kolken - en huisaansluitingen worden daarom ook in 2026 meer kosten begroot. Er vindt een evaluatie plaats van deze kosten en er wordt inzicht verkregen in de nog aanwezige achterstanden.

Gebouwen en haven

Ontwikkelingen vastgoedbeheer
Het planmatig onderhoud van gebouwen vindt plaats op basis van een meerjarige onderhoudsplanning en conditiemetingen conform de NEN 2767. Elke vier jaar vindt een herinspectie plaats; in 2024–2025 zijn de meeste herinspecties uitgevoerd voor de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Objecten die niet in eigendom zijn van de gemeente, zoals schoolgebouwen, en specifieke categorieën zoals rijksmonumenten, vallen hierbuiten. De resultaten worden verwerkt in nieuwe onderhoudsplannen.
De invoering van het MJOP gebeurt gefaseerd via deelplannen. Deze aanpak, afgestemd met de toezichthouders van de Provincie, borgt datakwaliteit en beheersbaarheid.

Op basis van reeds opgeleverde inspecties en deelplannen kan tussentijds worden bijgestuurd en de onderhoudsreserve worden aangepast. De integraliteit van álle deelportefeuilles, inclusief de duurzaamheidsinspecties en scenario's, is pas in 2026 beschikbaar. Dan kunnen de deelbeheerplannen integraal worden aangeboden en in samenhang voor besluitvorming worden voorgelegd.
Net als voorgaande jaren zien we kostendruk door stijgende prijzen en beperkte beschikbaarheid van materialen en personeel. Daarnaast vraagt de uitvoering steeds meer capaciteit en afstemming, waardoor uitvoeringskracht en marktwerking nadrukkelijk als structurele risico's worden benoemd.
De actualisering van de nota Vastgoedbeheer wordt in 2025 afgerond. Conform de huidige nota wordt onderhoud van niet-strategische panden en panden in ontwikkeling zoveel mogelijk uitgesteld, behalve waar veiligheid, gezondheid of bruikbaarheid dit niet toestaan.

Sportaccommodaties
De gemeente is eigenaar van diverse sportvoorzieningen en verhuurt deze aan de Sportstichting Sittard-Geleen. Deze stichting stelt de accommodaties via vaste tarieven beschikbaar aan sportverenigingen en andere gebruikers. Voor het beheer en de exploitatie ontvangt de Sportstichting jaarlijks een gemeentelijke subsidie. De huurprijs die de stichting aan de gemeente betaalt, is kostendekkend, verminderd met een bedrag bestemd voor planmatig onderhoud. Dit onderhoudsplan wordt ieder jaar herzien en waar nodig aangepast, waarna de werkzaamheden worden uitgevoerd. Het onderhoud van de accommodaties wordt gezamenlijk verzorgd door de Sportstichting en het team Vastgoed. De MJOP's voor de sportterreinen zijn in Q4 2025 gereed.

Onderwijshuisvesting
Het eigenaarsonderhoud van schoolgebouwen ligt sinds 2015 bij de schoolbesturen. Bij nieuwbouw of renovatie stellen schoolbesturen hogere eisen, waaronder verduurzaming. In het SHP heeft de gemeente uitgesproken hier een rol in te willen vervullen, maar de exacte invulling daarvan is nog onduidelijk (eveneens doordat daar (nog) geen middelen voor beschikbaar worden gesteld vanuit het Rijk). Over de financiële consequenties en het aandeel hierin van de schoolbesturen en de gemeente vindt afstemming plaats en wordt per business case beoordeeld.

Parkeergarages
De gemeente beheert meerdere parkeergarages. Team Vastgoed treedt op als eigenaar, terwijl de team Vergunningen & Parkeren fungeert als huurder en exploitant. Het onderhoudsplan wordt jaarlijks bijgewerkt op basis van actuele bevindingen. Voor de komende jaren staat groot onderhoud gepland dat de bestaande veiligheid verder zal vergroten. De nadruk ligt hierbij op het vervangen van vloercoatings, verlichting en het beperken van wateroverlast.

Havens
De ontwikkelingen van de havens door de jaren heen heeft ervoor gezorgd dat het bedrijventerrein Holtum-Noord samen met het Julianakanaal (1934) de bereikbaarheid van Zuid-Limburg via weg, spoor en water borgt én voor transport en distributie interessant werd en toekomstig blijft. De havens zijn strategisch voor de stad en de aansluitende regio. De havens en kades zijn tussen 1960 en 2017 gefaseerd aangelegd en in de loop der jaren tussentijds aangepast op het huidige gebruik. De havens worden beheerd door team Vastgoed. In 2025 is een aanbesteding uitgevoerd voor het uitbaggeren. Verdere metingen en inspecties vormen de basis voor een langjarig beheer- en onderhoudsplan.

Woonwagens
De herinrichting, normalisatie en integratie van de woonwagenlocatie Obbichterweg maakt deel uit van het herstructureringsproject "Overdracht woonwagenlocaties" en is als zodanig het laatste deel van de overdracht aan ZOwonen. In 2024 zijn de bergingen op locatie aangepast en hebben gesprekken plaatsgevonden met bewoners. Gelijktijdig met de ontwikkeling van de nieuw te realiseren locatie zal met bewoners worden gesproken over (tijdelijke) huisvesting elders. Als nieuwe locatie is voorzien aan de Eggelspoelderweg in Sittard. Streven is om, afhankelijk van projectgerelateerde risico's eind 2026 de locatie gereed te hebben. Als na realisatie nieuwe locatie Eggelspoelderweg het aantal bewoners terug is naar het genormaliseerde aantal, zal het resterende budget worden ingezet om de locatie Obbichterweg verder op te knappen.

Exploitatie- en investeringsbudgetten instandhouding kapitaalgoederen
Voor de instandhouding van de kapitaalgoederen zijn op basis van de begroting 2026 onderstaande budgetten beschikbaar.

Bedragen x € 1000

Instandhouden kapitaalgoederen		Begroting 2026	Budget krediet vervangings investeringen 2026	Achterstallig onderhoud
Infrastructuur		**35.170**	**19.990***	
a	**Wegen/verkeersmaatregelen**	**22.249**	**12.375**	
-	Wegen	21.190	12.375	nee
-	Kleine verkeersmaatregelen	1.059		nee
b	**Riolering**	**11.314**	**5.938**	nee
c	**Kunstwerken**	**59**		nee
d	**Verkeersregelinstallaties**	1.548	**1.677**	nee
Voorzieningen		**15.992**	**3.372**	
a	**Groen**	**12.360**	**2.095**	
-	Openbaar groen (bomen/beplantingen)	11.705	2.095	nee
-	Bos/natuurterreinen	497		nee
-	Groenbeheer begraafplaatsen	158		nee
b	**Verlichting**	**2.745**	**837**	nee
c	**Speelvoorzieningen**	**887**	**439**	
-	Speel- en recreatie voorzieningen	721	439	nee
-	Kinderboerderij	99	0	nee
-	Kasteelpark Born	67	0	nee
Panden		**3.392**		
a	**Gebouwen**	**1.069**		
-	Ambtelijke huisvesting	355		nee
-	Maatschappelijke huisvesting	309		nee
-	Commerciële huisvesting	63		nee
	Sportgebouwen	32		
-	Stadsschouwburg	310		nee
b	**Sportgebouwen**	**2.014**		nee
c	**Parkeergebouwen**	**309**	**1536**	nee

** Het toekennen van de extra IBOR middelen (exploitatie en investeringen) is onderdeel van de besluitvorming begroting 2026. De extra investeringsmiddelen zijn nu opgenomen bij Wegen en worden na besluitvorming verdeeld over de verschillende beheergroepen.*

Interne bedrijfsmiddelen

Facilitaire Services

In 2026 gaan we volgens planning teams verhuizen naar het gereed zijnde Mauritspark. We doen investeringen in het meubilair om gereed te zijn voor de toekomst. Hybride werken is het uitgangspunt voor alle nieuwe huisvesting. Daarnaast verlaten we het pand Stadhuis Geleen en zullen alle oud meubilair afvoeren. De Stadswinkel wordt verplaatst en dat zullen we grotendeels doen met bestaand materiaal. Arbowetgeving is verplicht voor werkplekken. Hier gelden andere eisen dan voor aanland- en ontmoetingsplekken. De onderhoudsbudgetten voor het reguliere onderhoud van de bestaande panden zijn toereikend.

Informatiemanagement en ICT
De instandhouding van de vaste ICT-componenten is bij de vaststelling van eerdere programmabegrotingen afdoende geregeld en van budget voorzien. Voor hardware wordt daarbij gebruik gemaakt van een leasecontract. Uit dit leasecontract worden sinds 1 januari 2025 ook de mobiele devices organisatiebreed gefinancierd. Vooralsnog is hiervoor toereikend budget beschikbaar in het bestaande contract. Hierbij wordt wel de trend gesignaleerd dat er sprake is van een procentuele toename in het bestellen van Apple devices t.o.v. voorgaande jaren. Wat betekent dat de kosten organisatiebreed stijgen. Daarnaast nemen het aantal medewerkers en daarbij ook het aantal benodigde mobiele devices alsmaar toe. Hierdoor zal er in de toekomst mogelijk een moment komen dat het huidige leasecontract niet meer toereikend is en dus uitgebreid moet worden. Dit heeft uiteraard financiële consequenties aan ICT-zijde.

Wat betreft groei van storage door de implementatie van cloud-systemen zal deze groei niet in de eigen omgeving gerealiseerd worden maar is er gekozen om deze opslag als dienst in de cloud te plaatsen. In het kader van de verdere ontwikkelingen en transitie naar de cloud zal dit eveneens een effect hebben op de lokale opslag van data. Deze zal in de loop van jaren verschuiven van intern naar extern. Voor de opslag van data in de cloud bij Microsoft (M365) dient wel rekening gehouden te worden met voldoende storage voor de interne back-up van deze data. Daarnaast dient er voldoende aandacht te zijn voor dataclassificatie in het kader van privacy en security. Er zal altijd lokale opslag noodzakelijk blijven in verband met back-up van bedrijfskritische gegevens die niet in de cloud opgeslagen (mogen) worden.

Het beheer van ICT-middelen is zo ingericht, dat daarmee zowel technische infrastructuur als centrale software (generieke en bedrijfsvoeringapplicaties) op adequaat niveau kan blijven functioneren (life-cycle management). Bij de eerder genoemde ontwikkelingen als Anders of Digitaal Werken wordt ook een toename verwacht van de benodigde personele beheercapaciteit. De capaciteit zien we reeds toenemen m.b.t. de (wettelijke) eisen op het gebied van Informatieveiligheid. De technische basis blijft op orde en de landelijke standaarden op basis van werken onder architectuur worden ingevuld. Met de komst van nieuwe technieken zoals robotisering en Common Ground zullen aanpassingen in de technische architectuur aan de orde zijn.

De onboarding van Vidar heeft eind 2021 succesvol plaatsgevonden, waarbij de hosting van Navision was verlengd bij 2Invision tot 31 december 2022. Inmiddels heeft de implementatie van Business Central plaatsgevonden, echter is gebleken dat de dienstverlening bij 2Invision ook na implementatie voortgezet moet worden. Het offertetraject voor de verlenging van dit contract is inmiddels ook afgerond, waarbij de kosten zijn vastgesteld op € 5.750 per maand. Deze kosten zullen voorlopig dan ook door blijven lopen.

Omdat de gemeentelijke trend van afgelopen jaren laat zien dat de ICT-kosten m.b.t. onderhoud en licenties alsmaar stijgen zal deze trend zich ook in het komend jaar voortzetten. Daarom wordt rekening gehouden met 2,7% indexering over de relevante posten, waarbij een reële inschatting is gemaakt op welke posten de indexering al dan niet betrekking zal hebben en op een reële indexering. Het opnemen van deze indexeringspost ad € 92.000 is noodzakelijk omdat deze kosten niet binnen de huidige ICT-begroting kunnen worden opgevangen. Dit maakt een budgetuitbreiding noodzakelijk, die gedekt kan worden uit de centrale stelpost inflatie.

M.b.t. Siem/Soc loopt momenteel een nieuw aanbestedingstraject. Ter overbrugging is reeds een contract gesloten, maar de scope voor de definitieve oplossing is breder gepakt ter verbetering van de dienstverlening en borging van de privacy en security. De toekomstige kosten zijn momenteel nog niet inzichtelijk, maar zullen in de loop van 2025 duidelijk worden als het aanbestedingstraject is afgerond.

Exploitatie- en investeringsbudgetten instandhouding kapitaalgoederen
Voor de instandhouding van de kapitaalgoederen zijn op basis van de begroting 2026 onderstaande budgetten beschikbaar.

Instandhouden kapitaalgoederen		Begroting 2026	Beschikbare krediet t.b.v. vervanging 2026	Achterstallig onderhoud
Informatiemanagement en ICT		**5.964.529**		
a	**Informatiemanagement/Data en integratie/digitalisering**	565.023		**nee**
b	**Geo**	1.236.717		nee
c	**Informatieveiligheid en privacy**	194.800		nee
d	**ICT**	3.767.988		nee
e	**ICT VIDAR**	200.000		nee

Financiering

Inleiding

Conform artikel 22 van de Financiële verordening op basis van artikel 212 van de Gemeentewet is deze financieringsparagraaf samengesteld. Alle in deze financieringsparagraaf opgenomen acties gebeuren overeenkomstig het door het college vastgestelde Treasurybesluit en de doelstelling van de treasuryfunctie: optimale verkrijging, inzet en beheersing van financieringsmiddelen om op de gewenste plaats, op het juiste tijdstip en tegen de beste condities over de gewenste hoeveelheid liquiditeiten te kunnen beschikken.
Voor informatie over garanties en over het EMU-saldo wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen & risicobeheersing en de bijlage over EMU-saldo.

Algemene uitgangspunten

- De afschrijvingskosten komen rechtstreeks ten laste van de producten.
- Om het renteresultaat zo inzichtelijk mogelijk te maken wordt met een kostenplaats gewerkt.
- Geen rente berekenen over reserves en voorzieningen.
- Rentekosten tijdens de uitvoering van een project (tenzij anders besloten) ten laste van de exploitatie brengen.
- Het rentebudget is daarnaast bepaald op basis van de volgende uitgangspunten:
  - - te betalen rentekosten op de afgesloten langlopende leningen;
  - - te betalen rentekosten over het verwachte financieringstekort per 1 januari 2026 uitgaande van de verwachte standen van langlopende leningen, reserves en voorzieningen, activa en grondexploitatie.

Belangrijkste uitgangspunten treasurybesluit

- De financieringsfunctie heeft als primair doel het financiële risicobeheer.
- Het renterisico wordt beperkt tot stabiel en ruim onder de wettelijke renterisiconorm.
- De netto vlottende schuld wordt beperkt tot maximaal de wettelijke kasgeldlimiet.
- Uitzettingen uit hoofde van de treasuryfunctie vinden, voor zover verplicht, uitsluitend plaats bij het Agentschap van het ministerie van Financiën of bij medeoverheden.
- Het aantrekken van langlopende leningen op de kapitaalmarkt geschiedt door bij 4 partijen, waaronder in ieder geval de huisbank, offertes aan te vragen.
- Principieel geldt dat de gemeente geen financiële constructies aangaat. Mocht het toch wenselijk zijn om financiële belangen in een andere (private) organisatie aan te gaan geschiedt dit uitsluitend uit hoofde van de publieke taak. Bij het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak worden naast de voorwaarden genoemd in de financiële verordening de in de desbetreffende beleidsnotities vastgelegde uitgangspunten in acht genomen.

Kasgeldlimiet

In het kader van de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) wordt als basis voor de berekening van de kasgeldlimiet de omvang van de uitgaven van de begroting gehanteerd. Het streven is gericht op een zodanige ruimte onder de kasgeldlimiet dat er vrijheid is in het moment van aantrekken van financieringsmiddelen. Met deze vrijheid behoort inspelen op pieken en dalen in de kapitaalmarkt en het gericht spreiden van de lening portefeuille tot de mogelijkheden.

Benutting Kasgeldlimiet over de periode 1 juli 2024 tot 1 juli 2025	**3e kwartaal 2024**	**4e kwartaal 2024**	**1e kwartaal 2025**	**2e kwartaal 2025**
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari	422.135	422.135	460.100	460.100
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(3) Kasgeldlimiet op basis begroting (1*2)	35.881	35.881	39.109	39.109
(4) Netto vlottende schuld (+)/vlottende middelen (-)	-33.355	-38.785	-32.439	-33.152
Ruimte onder limiet (3-4)	**69.236**	**74.666**	**71.548**	**72.261**

Uit de grote ruimte onder het kasgeldlimiet over de periode 1 juli 2024 tot 1 juli 2025 is op te maken dat de gemeente een hoge liquiditeit bezat in deze periode.
In deze hoge liquiditeit zijn de nog niet bestede bedragen van de projectfinancieringen voor Glanerbrook en voor Vidar Huisvesting niet opgenomen.

De kasgeldlimiet voor de meerjarenbegroting ziet er als volgt uit: Bedragen x € 1.000

Meerjarenbegroting 2026-2029	2026	2027	2028	2029
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari	479.656	467.756	453.945	455.697
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet op basis begroting (1*2)	40.771	39.759	38.585	38.734

Renterisiconorm

Op basis van de wet FIDO is een limiet gesteld aan de blootstelling van renterisico's door middel van het instellen van een "renterisiconorm". Doel is om tot een gelijkmatig opgebouwde leningenportefeuille te komen zodat de renterisico's bij herfinanciering gespreid worden. De renterisiconorm geeft het maximum aan renterisico per jaar aan en is een bedrag ter grootte van 20% van de omvang van de uitgaven van de begroting per 1 januari van het voorgaande begrotingsjaar.

Onderstaande tabel geeft conform de Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden (UFDO) inzicht in de renterisiconorm over de komende vier jaren. De gemeente zit stabiel en ruim onder de wettelijke renterisiconorm van 20%.

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	2025	2026	2027	2028	2029
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari 2025	460.100				
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage		20%	20%	20%	20%
(3) Renterisiconorm op basis begroting 2025 (1*2)		**92.020**	**92.020**	**92.020**	**92.020**
(4) Renterisico op vaste schuld (= aflossing en renteherziening)		17.596	18.008	18.021	18.035
Ruimte (3-4)		74.424	74.012	73.999	73.985
Renterisico in percentage begroting 2025 (4/1)*100%		**3,82%**	**3,91%**	**3,92%**	**3,92%**

Rentetoerekening

Artikel 13 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de gemeente moet werken met een renteomslag en inzicht moet geven in:

- De rentelasten uit externe financiering
- Het renteresultaat
- De wijze van rentetoerekening

Met onderstaand door de commissie BBV geadviseerd renteschema wordt invulling gegeven aan dit inzicht.

Schema rentetoerekening bedragen x 1.000			
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		9.910
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/-	1.052
	Saldo rentelasten en rentebaten		8.858
c.1	De rente die aan de facilitaire grondexploitaties moet worden doorberekend	-/-	0
c.2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	902
c.3	De rentebaat van doorverstrekte leningen waarvoor een specifieke lening (= projectfinanciering) is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		902
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		8.858
d.1	Rente over eigen vermogen *		0
d.2	Rente over voorzieningen *		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		8.858
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (omslagrente 1,8%)	-/-	9.283
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		425

**De gemeente kiest er voor geen rente over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen.*

Bij projectfinanciering worden de rentelasten van de aangetrokken leningen op de bij de activa behorende taakvelden geboekt. De renteopbrengsten van Schatkistbankieren worden in de omslagrente verdisconteerd voor zover deze geen relatie hebben met projectfinanciering. Indien de ontvangen rente wel een relatie heeft met projectfinanciering wordt deze toegerekend aan het taakveld waarvoor de projectfinanciering is aangetrokken.

Voor de rente voor de nieuwe investeringen wordt de omslagrente 1,8% gehanteerd.

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Dagelijks:

De dagelijkse liquiditeitsbehoefte is volledig afgedekt omdat het beheer van het saldo in de rekening-courant volledig in handen gegeven is van de bank. Dit is geregeld in de overeenkomst van de bancaire dienstverlening.

Korte termijn:

De nadruk ligt op het voortschrijdend actualiseren van de bestaande liquiditeitsplanning met een scope van 5 maanden waarbij alle geldstromen worden meegenomen.

(Middel)lange termijn:

De financieringsbehoefte per 1 januari is voor de komende jaren weergegeven in onderstaand overzicht.

Bedragen x 1.000	2026	2027	2028	2029
Financieringstekort	99.439	163.858	195.864	198.771

De jaarlijkse financieringsbehoefte, exclusief investeringsruimte nieuw beleid, wordt bepaald door een aantal elementen:

- mutaties in de leningenportefeuille;
- de begrote mutaties van reserves en voorzieningen;
- de begrote besteding van de restantkredieten;
- de begrote afschrijvingen op de bestaande activa;
- Het begrote meerjarig liquiditeitsverloop van de grondexploitatie.

Er is een grote toename van het financieringstekort te zien.
Deze toename wordt voor het grootste gedeelte veroorzaakt door een toename van de begrote besteding van de restantkredieten voor de begrote investeringen.

Rentevisie

Sinds juni 2024 heeft de ECB de rente acht keer op rij met 25 basispunten verlaagd. Daarmee daalde de depositorente van 4% naar het huidige niveau van 2%.
Nu bevindt de depositorente zich in een fase van beleidsstabiliteit. De ECB kijkt naar de inflatie in de eurozone, deze is nu op het gewenste niveau van 2,00% uitgekomen.
Voor de resterende maanden van 2025 wordt een duidelijk onderscheid verwacht tussen de korte en de lange rentes in de eurozone. De korte rente, bepaald door het beleid van de ECB, zal naar schatting redelijk stabiel blijven rond 2,0%. Daarentegen wordt voorzien dat de lange rente verder kan gaan oplopen, voornamelijk als gevolg van structureel hogere overheidsuitgaven in Europa.
Tegelijkertijd is er een aanzienlijke geopolitieke onzekerheid, dit is een belangrijke bron van volatiliteit.
Dit bemoeilijkt het doen van nauwkeurige voorspellingen en verhoogt de kans op plotselinge rentebewegingen.
Voor 2026 voorziet de ECB in de eurolanden een daling van de totale inflatie tot 1,6% in 2026 en voor 2027 verwacht de ECB een totale inflatie van 2,0%.
Voor de geldmarkt dient de driemaands Euribor als leidraad en voor de kapitaalmarkt dient de 10 jr. Nederlandse staatslening als benchmark.

Geldmarkt:
De geldmarktrentes zijn gedurende 2025 verder aan het dalen. De 3-maands Euribor begon het jaar 2025 met 2,714% en is bij het opstellen van de begroting 2026 inmiddels gedaald tot 2,036%.

Kapitaalmarkt:
De benchmark rente stond begin 2025 rond de 2,570%. Gedurende 2025 schommelt dit percentage, echter bij het samenstellen van de begroting 2026 blijkt dit percentage gestegen naar 2,810%. Voor de leningen die de gemeente aantrekt, geldt vanwege de onzekerheden een opslag van rond de 0,8% op deze tarieven. De verwachting van de banken is dat deze opslag vooralsnog niet zal dalen.

Voor de rente voor nieuw aan te trekken langlopende leningen is in de uitgangspunten voor de begroting 2026 uitgegaan van de omslagrente van 1,8%.

Financiële instrumenten
In 2026 zal gebruik gemaakt kunnen worden van de volgende financiële instrumenten: rekening-courant krediet, daggeld, kasgeld, schatkistbankieren en langlopende leningen.

Limieten financieringsmiddelen
De soms snel wijzigende rente op de kapitaalmarkt maakt het wenselijk, dat op aanbiedingen onmiddellijk kan worden gereageerd. Om dit mogelijk te maken heeft het college besloten de limiet voor de lange financieringsmiddelen voor 2026 te bepalen op € 75 mln. Deze limiet geldt voor de periode 1 januari 2026 tot en met 31 december 2026. Bij het aantrekken van lang geld worden offertes aangevraagd bij 4 verschillende kapitaalmarktpartijen waaronder in ieder geval de BNG.
In de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) worden de aan te trekken kortlopende financieringsmiddelen gemaximaliseerd tot de kasgeldlimiet. In het treasurybesluit is verder bepaald dat een totale kredietlimiet van tenminste 110% van de kasgeldlimiet zal worden aangehouden. Uitgaande van bovenstaande heeft het college besloten het maximumbedrag dat in 2026 op enig moment maximaal mag worden aangetrokken als daggeld- en/of kasgeldlening te bepalen op € 30 mln. Samen met het rekening-courantkrediet betreft het totale kredietlimiet van de kortlopende financieringsmiddelen 110% van de kasgeldlimiet.
Dit besluit geldt voor de periode 1 januari 2026 tot en met 31 december 2026.

Samenvatting limieten:

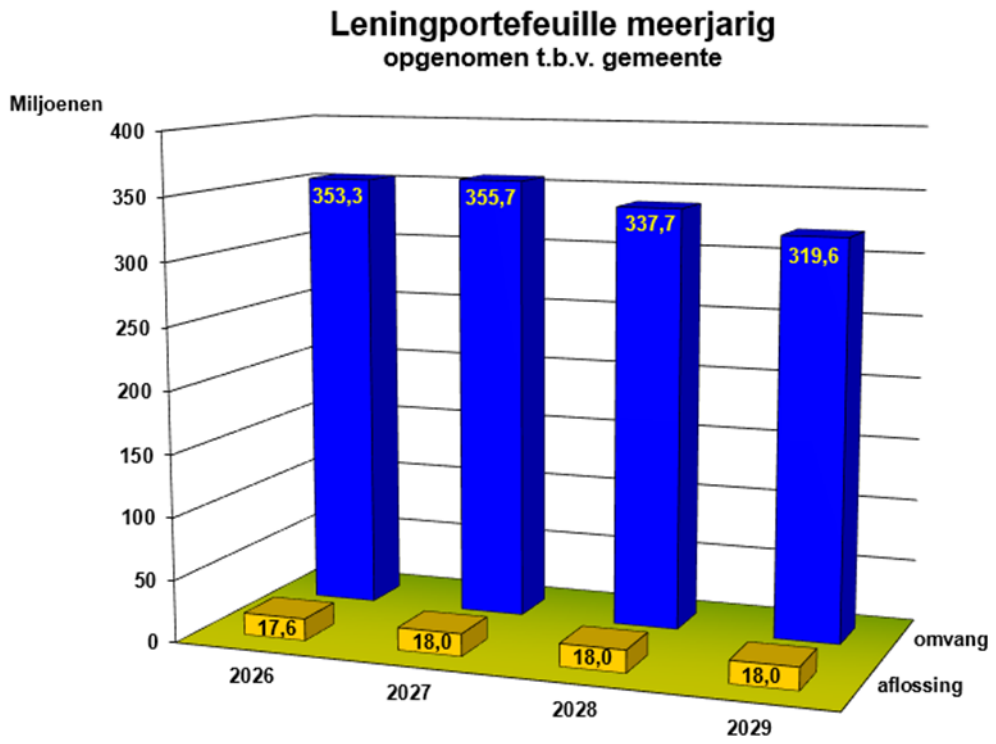
Maximumbedrag waarvoor in 2026 mag worden aangegaan:	**in € miljoen**
- vaste geldleningen	75
- daggeld- en/of kasgeldleningen	30

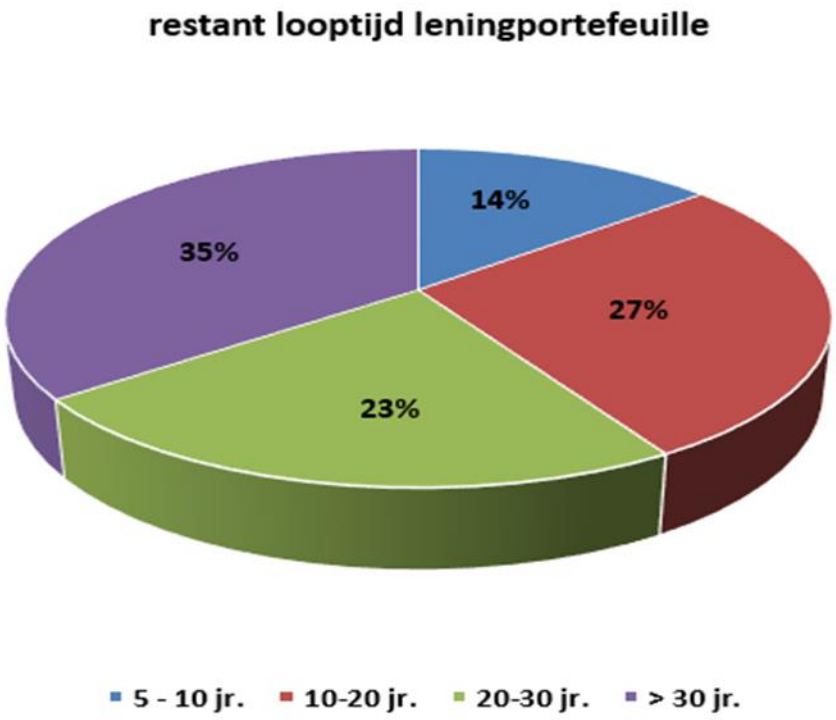
Van de aangegane vaste geldleningen zal via de jaarrekening mededeling worden gedaan aan de raad.

Lening portefeuille
Het schuldrestant per 1 januari 2026 van de opgenomen leningen bedraagt € 358,8 mln.
Hiervan betreft € 273 mln. Voor totaalfinanciering van de Gemeente, € 80,3 mln. Projectfinanciering en € 5,5 mln. zijn door verstrekte leningen. Het schuldrestant van de in het kader van de publieke taak uitgezette leningen bedraagt € 5,5 mln.

Bedragen x 1.000	Opgenomen			Uitgezet	
	Gemeente	Projectfinanc.	Doorverstrekt	Verstrekt	Doorverstrekt
Stand 1 januari 2026	272.959	80.300	5.547	0	5.547
Nieuwe leningen		20.000			
Aflossingen	15.896	1.700	34		34
Stand 31 december 2026	257.064	98.600	5.513	0	5.513
Rente [1]	6.257	801	102		102
Gemiddeld rentepercentage 1 januari 2026	2,46%	0,77%	1,79%		1,79%
Gemiddelde restant looptijd 1 januari 2026	16,4 jaar	48,0 jaar	5,6 jaar		5,6 jaar

[1] Betreft de rente van de langlopende leningen in de leningenportefeuille

Samenvatting geplande acties

Kasgeldlimiet	:	Korte financiering beperken tot maximaal de kasgeldlimiet. Vrijheid creëren om in te kunnen spelen op pieken en dalen in de kapitaalmarkt
Schatkistbankieren	:	De te ontvangen rente op het saldo bij de Schatkist is hoger dan de rente die we ontvangen op ons saldo bij de RC bij de BNG. Daarom wordt er gestuurd op een zo hoog mogelijk saldo bij de Schatkist. Hiermee genereren we de hoogst mogelijke renteopbrengst.
Renterisiconorm	:	Renterisico beperken tot maximaal het percentage van de Renterisiconorm.
Rentevisie	:	Het volgen van de driemaands Euribor en de 10 jr. Nederlandse staatslening.
Beschikbaarheid	:	Verzekeren van een duurzame toegang tot de financiële markten. Indien nodig aantrekken van voldoende financiële middelen binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting.

Bedrijfsvoering

Financiën

In de programmabegroting 2025 hebben we verdere stappen gezet in de opvolging van het rekenkameronderzoek 'Toegankelijkheid begroting en rapportages' (Rekenkamer Sittard-Geleen, 2022). Alle P&C-gerelateerde rapportages zijn in 2025 digitaal aangeboden aan de raad met de applicatie LIAS. In 2026 zetten wij verdere stappen in het gebruik van LIAS om zo de toegankelijkheid te vergroten voor de raads- en burgerleden, maar zeker ook voor de inwoners van Sittard-Geleen. Hierbij nemen wij mee de aanbevelingen die voortkomen uit het rekenkameronderzoek "Doorwerking begroting", die in het najaar van 2025 worden gepubliceerd.

Ook blijven we stappen zetten in de meetbaarheid en stuurbaarheid van de begroting.
Dat doen we door een verdieping te maken in de financiële informatie en door onze doelen helder te formuleren en hier consequent over te rapporteren. Daarnaast bouwen we in het kader van de opdracht opgavegericht werken aan opgavegericht begroten, waarbij tevens een koppeling wordt gelegd met het nieuwe coalitieakkoord.

Zoals in de 1e rapportage 2025 aangegeven zijn noodzakelijke updates van ons financieel pakket aan de orde, waarna een Europese aanbesteding van het financiële informatiesysteem wordt voorbereid. Dit nieuwe systeem is niet alleen wenselijk vanwege toenemende mogelijkheden maar ook noodzakelijk, in het kader van onder andere dataveiligheid en betrouwbaarheid van registratie. Er wordt nu op ingezet om met het nieuwe systeem in 2028 of 2029 *live* te gaan. Daarnaast moet extra ingezet worden op het bestaande systeem in 2026 en 2027.

In de jaarrekening 2023 heeft het college van burgemeester en wethouders voor het eerst zelf de rechtmatigheidsverantwoording afgegeven. In eerste instantie is, conform wetgeving, alleen over de financiële rechtmatigheid door het college zelf een verantwoording afgegeven. De komende jaren wordt deze stapsgewijs uitgebreid naar een volledige rechtmatigheids-verantwoording.

Facilitaire services

Archief/ Documentaire informatievoorziening
In 2026 zorgen we voor een versnelde overdracht van de te bewaren archiefdossiers naar het RegioArchief. We ronden dit af voor het vertrek uit Stadhuis Sittard. Hiermee anticiperen we al op de nieuwe Archiefwet die van kracht gaat worden. Het unieke archiefmonitoringssysteem (als enige in Limburg) stelt de gemeente in staat om precies te duiden waar dossiers zijn en hoeveel ruimte er nog de diverse archiefkelders zijn. In 2026 vernietigen we ruim 90 meter analoog archief. Daarnaast zullen ook duizenden digitale dossiers vernietigd worden.
Inkoop en Aanbesteding
In 2026 ronden we de gestarte evaluatie van het inkoop- en aanbestedingsbeleid (2021) af en verwerken de aanpassingen in het Handboek Inkoop (uitvoeringskader).
We formuleren ambities en doelen in een actieplan MVOI (Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen) op het gebied van duurzaamheid. Deze vertalen we naar inkoop- en aanbestedingscriteria bij het aanbesteden.
In 2026 wordt het periodiek ambtelijk overleg op het gebied van inkoop en aanbesteden (Westelijke Mijnstreek, regio Zuid-Limburg en Noord-Midden Limburg) gecontinueerd vanuit het beleid om kennis te delen en om het de kansen voor gezamenlijke aanbestedingstrajecten te identificeren.
Huisvesting
In 2026 zullen drie verhuizingen plaatsvinden. We verlaten een aantal werkplekken in Stadhuis Sittard en de locaties Jubileumplein en Industriestraat. Het pand Stadhuis Geleen zal verlaten worden en dient te worden leeggemaakt. De tijdelijke Stadswinkel in Geleen wordt ingericht.
We faciliteren de overgang vanuit een aantal locaties naar deze werkomgeving.

Informatiemanagement en ICT
We werken aan efficiëntere dienstverlening voor inwoners en ondernemers, transparantie, duurzaamheid, data voor beslissingen en beleid, voldoen aan wetgeving en digitale weerbaarheid. Wij zetten de middelen gericht in ten behoeve van de interne en externe dienstverlening voor onze medewerkers, inwoners en ondernemers, voor nu en in de toekomst. De ramingen zijn gebaseerd op een gefaseerde aanpak, waarbij prioriteit wordt gegeven aan wettelijke verplichtingen, het op orde brengen van bedrijfsprocessen, digitale soevereiniteit, gegevensbescherming en maatschappelijke impact op basis van datagedreven beslissingen. Doordat technologische en maatschappelijke ontwikkelingen snel gaan, wordt het budget jaarlijks herijkt op basis van voortgang, nieuwe inzichten en mogelijk veranderende randvoorwaarden. Met deze investering leggen we een robuuste basis voor een datagedreven, innovatieve en digitaal soevereine gemeente, die klaar is voor de uitdagingen en kansen van de komende jaren.
In 2026 gaat de gemeente Sittard-Geleen verder met de realisatie van de ambitiethema's van de gemeente. We leggen gegevens duurzaam toegankelijk, herbruikbaar en conform de afgesproken datakwaliteit vast en delen waar dat nodig en verantwoord is. De koers vraagt een strakke sturing langs programmatische lijnen.

De gemeente Sittard-Geleen biedt inclusieve dienstverlening via digitale en fysiek geïntegreerde kanalen, waarbij klantbeleving en maatschappelijk belang centraal staan. We benutten digitale en fysieke kanalen om inwoners en ondernemers op maat te laten participeren en van de juiste en betrouwbare informatie te voorzien. De digitale transformatie zetten we in volgens Common Ground en open source principes; we stimuleren ketenpartners om dit ook te doen.
We professionaliseren het gebruik van betrouwbare, (real-time) data om beleid, digitalisering en processen te versterken, met oog voor transparantie en fundamentele rechten.
We zetten nadrukkelijk in op de strategische digitale oplossingen:

- **Common Ground**: als fundament voor toekomstbestendige informatievoorziening;
- **Datagedreven werken & Artificial Intelligence**: om beter te kunnen voorspellen, zodat keuzes beter kunnen worden onderbouwd;
- **Digitale soevereiniteit en Digitale Wendbaarheid**: om als gemeente regie te houden op data, technologie en publieke waarden,
- **Mens en organisatie**: opleidings- en veranderbudget voor medewerkers, gericht op datageletterdheid, AI-gebruik, privacy & security en het werken met nieuwe technologieën;
- **Beheer en doorontwikkeling**: structurele middelen voor onderhoud, updates, security-monitoring en evaluaties;
- **Overhead**: Project- en programmakosten.

Deze elementen vormen de basis voor onze uitvoering, zodat we sneller, slimmer en transparanter kunnen werken door meer te centraliseren. De gemeente Sittard-Geleen verbetert de werkomgeving voor medewerkers door automatisering, binnen de grenzen van de wetgeving en de, intern vast te stellen, ethische richtlijnen. Bij datagedreven werken en in het verlengde hiervan het gebruik van AI is ethiek een belangrijk onderwerp en borgen we middels AI beleid dat de juiste procedures worden gebruikt bij nieuwe AI toepassingen binnen de organisatie. We zetten bij de groeiende vraag naar datagedreven oplossingen in op Data&AI compliancy, om vanuit privacy, juridische en technische kant beslissingen te kunnen nemen over Data & AI systemen.

Communicatie
Onze organisatie zet zich in voor de samenleving als een betrouwbare en toegankelijke overheid die dicht bij de samenleving staat. Om de relatie met de samenleving te versterken, werken we voortdurend aan begrijpelijke, toegankelijke en herkenbare communicatie. We kennen de wensen en behoeften van onze doelgroepen goed, waardoor we de juiste middelen en boodschappen maatgericht kunnen inzetten. We zetten in op het beter benutten van data om onze communicatie-activiteiten te evalueren en nog effectiever af te stemmen op de behoeften van onze doelgroepen
In 2026 werken we aan de verdere ontwikkeling van onze gebruiksvriendelijke en toegankelijke websites en digitale communicatiekanalen, zodat de digitale toegang tot informatie en diensten optimaal blijft. We werken aan onze zichtbaarheid en herkenbaarheid in de samenleving, onder andere via gerichte arbeidsmarktcommunicatie, stadsmarketing en een eigentijdse huisstijl.
We stimuleren interactie, participatie en samenwerking, met communicatie als verbindend instrument.

Zo dragen we voortdurend bij aan het vergroten van bewustzijn rondom relevante maatschappelijke thema's. Ook zetten we *public affairs* in als instrument om invloed uit te oefenen op thema's die voor de gemeente van wezenlijk belang zijn. We zijn continu voorbereid op snelle, heldere en betrouwbare communicatie in situaties van crisis of urgentie, om vertrouwen en duidelijkheid te waarborgen.

HR

Vinden en Binden van medewerkers

In 2026 investeren we gericht in het vinden, binden en ontwikkelen van medewerkers, zodat we in een krappe arbeidsmarkt capaciteit en kwaliteit kunnen borgen. Met een vernieuwde werkgeversbelofte, versterkte employer branding en moderne arbeidsvoorwaarden uit de nieuwe CAO bouwen we verder aan onze positie als aantrekkelijke werkgever. We starten met een vernieuwd onboardingprogramma en geven uitvoering aan ons interne mobiliteitsbeleid om uitstroom te beperken en talent optimaal te benutten. Met de oprichting van de Sittard-Geleen Academie bundelen we opleidingen, loopbaanontwikkeling en leiderschapsprogramma's, zodat kennis, vaardigheden en continuïteit duurzaam worden verankerd.

Duurzame mobiliteit

Vanuit de ambities uit de Omgevingsvisie vragen wij van onze samenleving een actieve inzet op het gebied van duurzaamheid en gezondheid. Als werkgever is het belangrijk dat de gemeente hierin zelf het goede voorbeeld geeft. Tegelijkertijd ervaren we, mede door de krapte op de arbeidsmarkt, toenemende uitdagingen in het aantrekken en behouden van personeel. Daarnaast stelt de nieuwe cao Gemeenten 2025–2027 (artikel 3.22, lid 1), de verplichting voor de werkgever om een lokale regeling voor de vergoeding van woon-werkverkeer vast te stellen. Tenslotte vraagt ook de geplande nieuwe huisvesting van de organisatie om actualisering van ons mobiliteitsbeleid. Op basis van deze ontwikkelingen wordt gewerkt aan een mobiliteitsplan met betrekking tot de reisbewegingen van de medewerkers, zowel op het gebied van woon-werkverkeer als dienstreizen. Uitgangspunt is dat de medewerker zelf keuzes kan maken voor wat betreft de wijze van vervoer en daarin gestimuleerd wordt om voor duurzame vormen van vervoer te kiezen.

Diversiteit en Inclusie

In 2025 is de Lokale Inclusie Agenda 2025-2029 vastgesteld. Onderdeel daarvan is werkgeverschap. Wij vinden het belangrijk een inclusieve werkgever te zijn. Daarom behoren diversiteit en inclusie tot de kernwaarden van ons HR-beleid. Ons doel is om een werkomgeving te creëren die voor iedereen toegankelijk is en waarin iedereen zich welkom, veilig en gewaardeerd voelt. Om dat te bereiken werken we aan een inclusieve medewerkersreis. Dit betekent dat we aandacht besteden aan inclusiviteit op het gebied van werving en selectie, onboarding, ontwikkeling en groei, binden en uitstroom.

Aanbesteding en implementatie nieuw HR-systeem P-zaken Vidar

Vidar is in transitie van productiebedrijf naar sociaal ontwikkelbedrijf. De nadruk verschuift van productie naar de mens: begeleiding, ontwikkeling en het vinden van externe werkplekken voor detacheringen. Deze verandering vraagt om moderne en efficiënte HR-processen.
De huidige HR- en salarissystemen zijn sterk verouderd, kennen veel maatwerk en handmatige (papieren) processen. Dit sluit onvoldoende aan bij de ambities van Vidar en de veranderende doelgroepen (afname SW, toename *Aan de Slag*, meer detacheringen).

Met de aanbesteding beoogt Vidar een systeem dat voldoet aan de volgende doelstellingen:

- **Geïntegreerd** HR & Payroll pakket.
- **Digitaliseringsslag** maken, papieren en handmatige mutaties sterk verminderen.
- **Best practice** (standaard geen maatwerk).
- **Gebruiksvriendelijke** software.
- Leverancier HR en payroll pakket heeft bij voorkeur **ervaring met participatie bedrijven.**
- Overgang maken van **controle** naar **in control.**
- Stimuleert **zelfredzaamheid medewerker** en biedt ondersteuning waar nodig.

Een nieuwe HR-systeem moet zowel de bedrijfsvoering efficiënter maken als de organisatiedoelen van Vidar versterken. De aanbesteding zal in maart 2026 afgerond zijn, waarna vanaf april 2026 gestart zal worden met de implementatie van het systeem.

Effecten:

- Efficiënter en kwalitatief beter administratief proces binnen unit P-zaken.
- Ondersteuning van de groei in detacheringen en veranderende doelgroepen.
- Vermindering van uitzonderingen en maatwerk door aansluiting op best practice.
- Structurele reductie van administratieve lasten.
- Toekomstbestendige en digitale HR-processen passend bij de koers van Vidar.

Concern Control

Concerncontrol zorgt voor strategisch en concern brede kaderstelling en het begeleiden van teams in beheersing en sturing van hun werkzaamheden en zorgt voor een kwaliteitsimpuls op deze punten. Overkoepelend monitort Concerncontrol de gemeentelijke doelen en de bedrijfsvoering die daaraan ten grondslag ligt. Er wordt daarbij gewerkt vanuit een onafhankelijke functie in verbinding met alle geledingen van de organisatie en het bestuur.

Dit gebeurt vanuit volgende disciplines: Juridisch, Organisatiekundig, Planeconomisch, Interne Beheersing, Management Control en Financiën en met behulp van de volgende kaders: verordening 212 (financieel beleid, beheer en organisatie), 213 (accountantscontrole) en 213a (audits); hoofdmandaatregeling; organisatiebesluit; directiestatuut; budgetregeling / begrotingskaders; kadernota verbonden partijen; interne regeling (voorkoming van) staatssteun; beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen; kaderstelling juridische kwaliteitszorg; kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement; kadernota grondbeleid; grondprijzenbrief; regeling grote projecten.

Concrete prestaties voor 2026 zijn: actualisatie kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing; opstellen en implementeren kaderstelling Interne Beheersing; opstellen en implementeren kaderstelling Misbruik en Oneigenlijk gebruik; uitvoeren frauderisico analyses; verdieping op opgave gericht werken en gebruik van indicatoren; inrichten en invoeren van het intern opleidingsprogramma Sittard-Geleen academie; opstellen kaderstelling berekening onrendabele toppen bij fysieke projecten; nieuwe grondprijzenbrief 2026; periodieke rapportages juridische dossiers; afstemming rekenkameronderzoeken; afstemmen accountantscontrole; advisering en facilitering Commissie Begroting & Verantwoording; advisering over deelnemingen.

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (hierna : Woo) gedeeltelijk in werking getreden. Het doel van de wet is een meer transparante overheid. Artikel 3.5 van de Woo geeft aan dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteed aan de beleidsvoornemens ten aanzien van de uitvoering van deze wet. Daarnaast doen we in de jaarstukken verslag van de uitvoering van de wet.

De Woo kent een aantal onderdelen waarvoor het Rijk via de meicirculaire gemeentefonds 2021 zowel incidenteel als structureel budget ter beschikking heeft gesteld. De Woo heeft een implementatietermijn van vijf tot acht jaar. De VNG heeft de gefaseerde invoering opgenomen in het 'Meerjarenplan om de Wet open overheid bij gemeenten te implementeren'. De onderdelen van de Woo zijn als volgt:

- Actief openbaar maken van documenten
- Passief openbaar maken van documenten
- Het op orde brengen van de informatiehuishouding

<u>Actief openbaar maken</u>

De wet spreekt over elf informatiecategorieën die actief openbaar gemaakt moeten worden. Deze elf informatiecategorieën zullen gefaseerd in werking treden. Aan de eerste categorieën (eerste tranche) voldoen we per 1 november 2024. Op dit moment is nog niet bekend wanneer de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën uit de tweede tot en met de vierde tranche wettelijk verplicht wordt.
De gemeente Sittard-Geleen heeft echter als doel om verder niet te wachten op de fasering van het Rijk. We hebben ons ingeschreven bij de Woo-index, hebben openbare informatie hieraan al gekoppeld en zijn bezig met voorbereidingen om al meer actief te gaan publiceren. We zijn op dit moment, tezamen met een aantal andere gemeenten, een Woo Platform aan het creëren. Hierop zullen we meer stukken publiceren en koppelen aan de Woo-index.

Op dit moment maken we al diverse zaken actief openbaar. Een overzicht tref je hieronder aan.

Informatiecategorie	Artikel 3.3	Wat	Openbaar op lokale site	Openbaar landelijk (Woo-index)	Openbaar landelijk planning (Woo-index)
1. Wet- en regelgeving	1a	Besluiten, beleidsregels, verordeningen	Ja	Ja	2024
	1b	Andere algemeen verbindende voorschriften	Ja	Ja	2024
	1c	Ontwerpen van besluiten, beleidsregels, verordeningen en overige besluiten van algemene strekking waarover een extern advies is gevraagd, met inbegrip van de adviesaanvraag	Deels	Deels	*2025/2026*
2. Organisatiegegevens	1d	Inzicht in de organisatie en haar werkwijze, waaronder de taken en bevoegdheden van organisatieonderdelen	Ja	Ja	2024
	1e	Hoe de organisatie en haar onderdelen te bereiken zijn en hoe een informatieverzoek kan worden ingediend	Ja	Ja	2024
3. Raadstukken	2a	Bij de gemeenteraad ingekomen stukken, tenzij deze gaan over individuele gevallen	Ja	Ja	*2026*
	2c	Vergaderstukken en verslagen van de raad, behalve waarop geheimhouding geldt	Ja	Ja	*2025/2026*
4. Bestuursstukken	2d	Agenda's, besluiten en besluitenlijsten van vergaderingen van het college van B&W, tenzij geheimhouding geldt	Deels	Nee	*2025/2026*
5. Adviezen van adviescolleges	2e	Adviesaanvragen, adviesvoorstellen en adviezen en van officiële adviescolleges (door besluit van het bestuursorgaan vastgesteld), met uitzondering van adviezen die gaan over individuele gevallen:	Nee	Nee	*2025/2026*
6. Convenanten	2f	Convenanten, overeenkomsten, verbintenissen en soortgelijke afspraken van een bestuursorgaan met andere partij(en)	Nee	Nee	*2026*

Informatiecategorie	Artikel 3.3	Wat	Openbaar op lokale site	Openbaar landelijk (Woo-index)	Openbaar landelijk planning (Woo-index)
7. Jaarplannen- en verslagen	2g	De jaarplannen- en verslagen van het bestuursorgaan, behalve de jaarplannen- en verslagen van afzonderlijke afdelingen of directies	Ja	Via de Raads-stukken	*2025/2026*
8. Woo-verzoeken	2i	Inhoud van het verzoek, de schriftelijke beslissing en de eventueel verstrekte informatie	Nee	Nee	*2025/2026*
9. Onderzoeken	2j	Onderzoeksrapporten die intern of extern zijn uitgevoerd, met name uit feitenmateriaal bestaan en gaan over het functioneren van de eigen organisatie, voorbereiding of evaluatie van beleid, inclusief de uitvoering, naleving en handhaving van het beleid	Nee	Nee	*2026*
10. Beschikkingen	2k	Beschikkingen in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb): - Schriftelijke beslissingen van bestuursorgaan - Die een publiekrechtelijke rechtshandeling inhouden - Die voor een specifiek geval gelden Met uitzondering van beschikkingen zoals genoemd in artikel 3.3 lid 2 onder k van de Woo.	Deels	Deels	*2026*
	2h	Verplichtingen tot verstrekken van subsidies, anders dan met een beschikking	Nee	Nee	*2026*
11. Klachten	2l	Schriftelijke oordelen n.a.v. klachtenprocedures over gedragingen van de organisatie	Nee	Nee	*2026*

Passief openbaar maken

Naast het actief delen van onze informatie, is het voor eenieder mogelijk om bij de gemeente Sittard-Geleen publieke informatie op te vragen middels een zogenaamd Woo-verzoek. We streven ernaar om zo veel mogelijk openbaar te maken, tenzij er sprake is van een uitzonderingsgrond. De gemeente Sittard-Geleen werkt doorlopend aan de optimalisatie van dit proces, zodat de burger zo snel en goed mogelijk geholpen kan worden met zijn of haar informatieverzoek. Dit komt bijvoorbeeld voort uit digitalisering, kennisdeling en de coördinerende rol van de Woo contactfunctionaris. In de jaarrekening 2025 zullen we weer inzichtelijk maken hoeveel Woo-verzoeken wij in 2025 hebben ontvangen en hoe deze zijn afgehandeld.

Informatiehuishouding op orde

De informatiehuishouding zorgt ervoor dat de gemeente Sittard-Geleen weet waar de documenten volgens de definitie uit de Woo (artikelen 2.1 en 2.2) te vinden zijn. Documenten kennen een voorgeschreven bewaartermijn waarop deze worden geselecteerd en overgedragen voor de archiefbewaarplaats of voor vernietiging. Door digitalisering is informatie aan verandering onderhevig: denk aan teksten, Geo-informatie, 3D-bestanden, appberichten en dergelijke. Dit zorgt ervoor dat er nieuwe opgaven ontstaan om die informatie volgens de geldende eisen duurzaam en digitaal toegankelijk te houden.

Dit is een complex proces dat tijd nodig heeft om te ontwerpen en te implementeren. Het vraagt aanpassing van werkprocessen, functies en rollen over de volle breedte van de organisatie. De gemeente Sittard-Geleen is hier volop mee bezig. Zo werken we momenteel aan het beheer van tekstberichten, hebben we een e-depotvoorziening en worden onze processen vastgelegd in een digitaal systeem.

Verbonden partijen

Inleiding
Deze paragraaf beschrijft de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en risico's die voortvloeien uit de deelname van de gemeente aan verbonden partijen. Verbonden partijen zijn organisaties met een privaat- of publiekrechtelijke rechtsvorm waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.

Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente vertegenwoordigd is in het bestuur van de organisatie of beschikt over stemrecht. Een financieel belang houdt in dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die niet verhaalbaar zijn bij faillissement van de verbonden partij, of waarvoor zij aansprakelijk is indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Subsidierelaties vallen in beginsel buiten de definitie van een verbonden partij, aangezien deze doorgaans uitsluitend een financieel belang betreffen zonder bestuurlijke betrokkenheid.

Deze paragraaf biedt inzicht in de aard en omvang van de betrokkenheid van de gemeente bij verbonden partijen, met het oog op transparantie, risicobeheersing en verantwoording.

Kadernota's verbonden partijen
Klik hier voor de kadernota verbonden partijen.

De uitgangspunten en het afwegingskader voor deelname aan verbonden partijen zijn vastgelegd in de gemeentelijke Kadernota Verbonden Partijen. Deze nota is in 2023 geactualiseerd om beter aan te sluiten bij de actuele bestuurlijke praktijk, recente wet- en regelgeving, en de informatiebehoefte van de gemeenteraad.

De kadernota biedt richting bij het aangaan, beheren en beëindigen van samenwerkingsverbanden en behandelt onder meer de criteria voor deelname, de rolverdeling tussen raad en college, en de wijze van verantwoording en risicobeheersing.

De kadernota wordt periodiek geëvalueerd, met een cyclus van vier jaar. De eerstvolgende evaluatie staat gepland voor 2026, met als doel een herijkte versie vast te stellen die per 1 januari 2027 in werking treedt.

Overzicht verbonden partijen
De gemeente Sittard-Geleen neemt deel aan diverse verbonden partijen met uiteenlopende rechtsvormen. De keuze voor een specifieke rechtsvorm hangt samen met het beoogde doel van de samenwerking, de gewenste mate van invloed en de aard van de taken die worden uitgevoerd. In de gemeentelijke Kadernota Verbonden Partijen worden drie hoofdtypen onderscheiden:

a. Gemeenschappelijke regelingen;
Samenwerkingsverbanden op basis van publiekrecht, gericht op het gezamenlijk uitvoeren van publieke taken. De gemeente Sittard-Geleen participeert in onder andere:
- Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg
- Omnibuzz
- Vidar WsW
- Kredietbank Limburg
- GGD Zuid-Limburg
- Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL)
- Het Gegevenshuis
- Euregio Rhein-Maas-Nord

b. Vennootschappen;
Privaatrechtelijke samenwerkingsvormen waarin de gemeente aandeelhouder is. Deze worden vaak ingezet voor taken met een bedrijfsmatig karakter. De gemeente is aandeelhouder in onder meer:

- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- Claim Staat Vennootschap B.V, is per 17 april 2025 opgeheven.
- Enexis N.V.
- N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)
- Onroerend Goed Maatschappij De Witse B.V.
- Vidar B.V., Vidar Loont B.V., Vidar Aan de Slag B.V.
- Bodemzorg Limburg B.V.
- RWM N.V.
- Mijn Streekwarmte B.V.

c. Stichtingen en verenigingen;
Organisaties zonder winstoogmerk waarin de gemeente bestuurlijk en/of financieel participeert. Voorbeelden zijn:
- Stichting Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)
- Vereniging Afval Samenwerking Limburg (ASL)
- Stichting Samenwerking Zuid-Limburg

Begroting- en verslaggevingsregels
Voor verbonden partijen gelden specifieke verslaggevingsvoorschriften, afhankelijk van hun rechtsvorm en de aard van de betrokkenheid van de gemeente.

Gemeenschappelijke regelingen vallen onder het publiekrechtelijke regime en zijn verplicht hun begroting en jaarrekening op te stellen conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze regelingen beschikken over rechtspersoonlijkheid en hanteren uniforme verslaggevingsregels die bijdragen aan transparantie en vergelijkbaarheid.

Privaatrechtelijke verbonden partijen, zoals vennootschappen en stichtingen, volgen de verslaggevingsvoorschriften uit het Burgerlijk Wetboek (BW):
- Vennootschappen zijn gebonden aan de bepalingen van Boek 2, Titel 9 BW, met uitgebreide eisen voor de jaarrekening.
- Stichtingen hanteren vergelijkbare regels, waarbij de verslaggevingsverplichtingen afhankelijk zijn van omvang en aard van de activiteiten.
- Voor deze privaatrechtelijke vormen bestaan geen wettelijke voorschriften voor de begroting, tenzij dit statutair of contractueel is vastgelegd.

De financiële gegevens in deze paragraaf zijn gebaseerd op de meest recente beschikbare informatie. Op het moment van opstellen van deze paragraaf hebben we van een klein aantal verbonden partijen nog niet de jaarrekeningcijfers over 2024. Waar nodig is gebruikgemaakt van voorlopige cijfers of ramingen.

Risicoprofiel verbonden partijen
Het risicoprofiel classificeert verbonden partijen op basis van bestuurlijk en financieel belang. De focus ligt op partijen met een hoog risicoprofiel. Partijen met beperkte beïnvloedingsmogelijkheden zijn buiten beschouwing gelaten. De risicoprofielen worden jaarlijks herzien en vormen de basis voor monitoring en informatievoorziening.

Risicomatrix
Het risicoprofiel van verbonden partijen wordt jaarlijks vastgesteld aan de hand van een risicomatrix. Via deze matrix worden de risico's van verbonden partijen geclassificeerd op basis van zowel het financieel als het bestuurlijk belang. De uitgangspunten voor het opstellen van de risicomatrix zijn vastgelegd in de kadernota Verbonden Partijen.
De risicomatrix richt zich primair op verbonden partijen waarbij sprake is van zowel een hoog financieel als een hoog bestuurlijk belang. Op basis van deze classificatie kan de informatievoorziening aan de raad doelmatiger en doeltreffender worden ingericht.

Verbonden partijen waarbij de gemeente nauwelijks of geen directe invloed heeft op de relatie, worden buiten de risicomatrix gehouden. De risicoprofielen en de bijbehorende mate en wijze van monitoring worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig aangepast. De risico's van verbonden partijen zijn opgenomen als een restrisico van 1% van het totale begrotingsbedrag binnen de benodigde weerstandscapaciteit. Verdere toelichting is te vinden in de paragraaf Risicobeheersing en Weerstandsvermogen.

Risicomatrix

Financieel belang		Laag	Gemiddeld	Hoog
	Hoog			
	Gemiddeld	• Vidar BV • Vidar Loont BV • Vidar Aan de Slag BV • Gr Vidar WsW	• Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek NV • GR Kredietbank Limburg • GR Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg • GR Omnibuzz • GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg • GR Belastingsamenwerking gemeenten en waterschap • GR ODZL Zuid-Limburg	Mijn Streekwarmte BV
	Laag	• Stichting Economische Samenwerking Zuid-Limburg • Onroerend Goed Maatschappij De Witse BV • GR Het Gegevenshuis		

Bestuurlijk belang

Monitoring en informatievoorziening
De mate van monitoring en informatievoorziening over verbonden partijen hangt af van het risicoprofiel dat aan de partij is toegekend: laag, middel of hoog. Hoe hoger het risicoprofiel, hoe intensiever de monitoring en hoe uitgebreider de informatievoorziening richting het bestuur.

Bij verbonden partijen met een laag risicoprofiel volstaat een beperkte vorm van monitoring:
- De partij wordt vermeld in de paragraaf verbonden partijen in zowel de begroting als de jaarrekening.
- Indien het een publiekrechtelijke partij betreft, wordt een zienswijze gegeven op de begroting en jaarrekening.
- Besluiten van de verbonden partij worden achteraf ter kennisname aan het college voorgelegd.

Voor partijen met een gemiddeld risicoprofiel gelden aanvullende eisen:
- Alle elementen van het lage risicoprofiel zijn van toepassing.
- Daarnaast wordt minimaal één tussentijdse rapportage over de verbonden partij opgesteld en gedeeld.

Bij een *hoog* risicoprofiel is sprake van intensieve monitoring en bestuurlijke betrokkenheid:
- Alle elementen van het middel risicoprofiel zijn van toepassing.
- Voorgenomen besluiten van de verbonden partij worden vooraf ter besluitvorming aan het college voorgelegd.
- Er worden minimaal twee tussentijdse rapportages opgesteld.
- Er vindt tussentijds overleg plaats met zowel de verbonden partij als de andere deelnemende partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

Belastingsamenwerking gemeenten en waterschappen	Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	Roermond
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	29 gemeenten en Waterschap Limburg
Doelstelling/Publiek belang	Heffing en inning van alle lokale belastingen en beheer van de basisregistratie WOZ (administratie en waardering).
Bestuurlijk belang	Deelname Algemeen Bestuur wethouder J. Bühler.
Financieel belang	De financiering van de gemeenschappelijke regeling vindt plaats via een verdeelsleutel die is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling.
Risicoprofiel	Gemiddeld
Risico's	*Financiële risico's* *1. Meer bezwaren en beroepen* Ondanks wetswijzigingen blijft bezwaar maken tegen de WOZ-waarde aantrekkelijk voor no cure no pay-kantoren. Om kostenstijging te voorkomen, wordt het dynamisch plan van aanpak efficiënter uitgevoerd. Bij de vaststelling van de begroting 2026 op 27 juni 2025 heeft het Algemeen Bestuur de verwachte kosten voor bezwaar en beroep met €1,5 miljoen verlaagd. Deze raming is gebaseerd op actuele cijfers uit 2025 en ervaringen tot en met 2024, waarbij rekening is gehouden met recente wetswijzigingen. De aantallen bezwaren in 2025 zijn vergelijkbaar met 2024. Op de lange termijn zal blijken of het plan effectief is.. *2. Substantiële prijsstijgingen ICT leveranciers* De ICT kosten stijgen harder dan de indexering die opgenomen is in de begroting van de BsGW. Via inkoopbeleid worden bij nieuwe contracten afspraken vastgelegd over de jaarlijkse prijsstijgingen. *3. Onvoldoende gestructureerde informatiestromen* Indien de informatiestromen niet goed functioneren, kunnen fouten en inefficiënties ontstaan, wat leidt tot extra kosten en verminderde sturingsmogelijkheden. BsGW maakt daarom duidelijke afspraken over gegevensbeheer en -verantwoordelijkheid. Met behulp van verbandcontroles wordt de juistheid en volledigheid van de administratie geborgd.
Overige documenten of opmerkingen	**Vaststelling begroting 2026 in de Raad van 5 juni 2025, agendapunt 11** **Schriftelijke reactie BsGW op zienswijze raad begroting 2026**
Websites	BsGW

Kerncijfers x €1.000	01-01-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	2.802	2.802
Vreemd vermogen	6.103	5.815

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Jaarresultaat verbonden partij	3.723					
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	1.797	1.844	2.212	2.212	2.212	2.212

Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Programma 1 Veiligheid
Vestigingsplaats	Maastricht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	16 gemeenten in de regio Zuid Limburg
Doelstelling/Publiek belang	VRZL is ingericht om de zorg voor openbare veiligheid in de regio te organiseren. Burgers, bedrijven en instellingen verwachten dat de VRZL er voor ze is met advies en hulp waar nodig. Samen met de partners: • draagt de VRZL (pro)actief bij aan de veiligheid in de regio, brengen risico's in kaart en treffen voorbereidingen op maat; • geeft de VRZL adviezen om waar mogelijk onveiligheid te voorkomen en te beperken; • bestrijdt de VRZL incidenten en crises als ze zich toch voordoen en treedt effectief op tijdens een ramp om schade te beperken; • beoogt de VRZL leed en schade zo veel mogelijk te beperken, helpt verstoringen van het openbare leven zo snel mogelijk te herstellen en zet in op slachtofferhulp, nazorg en herstel van materiële schade.
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur en Commissie Crisisbeheersing & Rampenbestrijding, burgemeester H. Verheijen. Besluitvorming vindt plaats via gewogen stemmen, gerelateerd aan het inwoneraantal.
Financieel belang	Gemeentelijke bijdrage naar rato verdeelsleutel in gemeenschappelijke regeling.
Risicoprofiel	Middel
Risico's	De risico’s zijn o.a. gebaseerd op de, in de verplichte paragraaf ‘Verbonden Partijen’, opgenomen risicomatrix: • Financieel: De begroting 2026 VRZL bevat een risicoparagraaf inzake ontwikkelingen, die mogelijk een impact gaan hebben op de kosten van de VRZL en eventueel ook op de gemeentelijke bijdragen. De risico’s betreffen onder andere de CAO-ontwikkelingen 2025, milieu eisen, krapte op de arbeidsmarkt en informatiebeveiliging. Het geraamde weerstandsvermogen als geheel wordt door de VRZL als onvoldoende beschouwd. Inmiddels heeft het

Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Programma 1 Veiligheid
	bestuur VRZL de opdracht gegeven om te kijken naar mogelijke bezuinigingen.
Overige documenten of opmerkingen	Raad 5 juni 2025, agendapunt 6 Jaarstukken 2024 en Begroting 2026 VRZL Raad 5 juni 2025, agendapunt 8 Toekomstig bestendige huisvesting brandweer Kazernes.
Websites	Veiligheidsregio Zuid-Limburg | (vrzl.nl)

Kerncijfers x €1.000	01-01-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	9.543	8.252
Vreemd vermogen	43.457	42.047

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Jaarresultaat verbonden partijen	632	-	-	-	-	-
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	8.344	9.204	9.135	9.172	9.235	9.303

Omnibuzz

Omnibuzz	Programma 6 Sociaal Domein
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	30 Limburgse gemeenten
Doelstelling/Publiek belang	Zorgdragen voor collectief vraagafhankelijk vervoer.
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Mobiliteit, wethouder I. Tillie.
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling
Risicoprofiel	Middel
Risico's	Dat de uitvoering van het vervoer weer als vanouds verloopt, wil niet zeggen dat de situatie weer gelijk is aan de periode tot aan COVID-19. Veel vervoerders ondervinden problemen met het aantrekken en behouden van voldoende gekwalificeerd chauffeurs. Dit blijft een hardnekkig probleem en kan serieuzere vormen aannemen als het vervoersvolume verder aantrekt.
Overige documenten of opmerkingen	Raad 3 juli 2025, agendapunt 12 vrl jaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026
Websites	https://www.omnibuzz.nl

Kerncijfers x €1.000	01-01-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	925	x
Vreemd vermogen	5.117	x

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Jaarresultaat verbonden partijen	631	-	-	-	-	-
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	2.873	2.978	3.065	3.162	3.261	3.261

GR Vidar Wsw

GR Vidar Wsw	Programma 6 Sociaal Domein
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Deelnemers	Gemeenten Sittard-Geleen, Beek en Stein
Doelstelling/Publiek belang	Integrale uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening en de daaruit voortvloeiende en daarmee verband houdende voorschriften en regelingen
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Participatie wethouder J. Bühler en in het Algemeen Bestuur portefeuillehouder wethouder Y. Salvino-Meijer
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling
Risicoprofiel	Laag
Risico's	Vanuit het formele werkgeverschap zijn de risico's nagenoeg nihil en is er geen sprake van weerstandsvermogen. De risico's van Vidar zijn ondergebracht via een voorziening dan wel een verzekering.
Overige documenten of opmerkingen	Raad 3 juli 2025 agendapunt 9, (concept) P&C stukken Vidar WSW
Websites	Vidar.

Kerncijfers x €1.000	01-01-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	1.340	1.310

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Jaarresultaat verbonden partijen	0	-	-	-	-	-
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	3.972	2.456	2.458	2.458	2.458	2.458

Kredietbank Limburg

Kredietbank Limburg (KBL)	Programma 6 Sociaal Domein
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Deelnemers	Gemeenten Brunssum, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht en Sittard-Geleen

Kredietbank Limburg (KBL)	Programma 6 Sociaal Domein
Doelstelling/Publiek belang	Zorgdragen voor sociale kredietverlening en integrale schuldhulpverlening
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur: Mw. J. Bühler (voorzitter) en Dhr. A. Houtakkers. Deelname in Dagelijks Bestuur: Mw. J. Bühler (voorzitter)
Financieel belang	Op 6 februari 2025 heeft het Algemeen Bestuur van KBL besloten tot een wijziging van de bekostigingsstructuur. De beheerslasten (60%) worden vanaf 2025 bekostigd op basis van een verdeelsleutel, de directe lasten (40%) worden bekostigd op basis van een lager uurtarief en het daadwerkelijke gebruik van diensten. Dit zorgt voor een stabiele, voorspelbare, rechtvaardige en solidaire verdeling van de lasten. De verdeelsleutel voor de beheerslasten wordt voor 50% gebaseerd op de gemiddelde realisatie van de voorliggende 3 jaren en voor 50% op de CBS-index problematische schulden. Deze verdeling van lasten wordt geïmplementeerd aan de hand van een ingroeimodel van 2 jaar.
Risicoprofiel	Middel
Risico's	*Onzekerheid over de ontwikkeling van de gevraagde dienstverlening* Ondanks landelijke aandacht voor het onderwerp bestaanszekerheid en schuldenproblematiek stijgt het aantal mensen met problematische schulden en het aantal hulpvragers. Veel mensen vinden geen balans tussen hun (lage) inkomen en de hoge kosten van levensonderhoud. Deze disbalans kan niet opgelost worden met lokale regelingen, maar vraagt om rigoureuze landelijke stelselwijzigingen. Zolang dit niet adequaat wordt aangepakt, is het aanpakken van schuldenproblematiek dweilen met de kraan open en zal het aantal hulpvragers niet afnemen. Omdat er bij schuldhulpverlening sprake is van een open einde financiering, kan dit tot een onverwachte stijging van uitgaven leiden voor Gemeente Sittard-Geleen. Hiervoor worden geen extra landelijke middelen beschikbaar gesteld. Vanuit maatschappelijk oogpunt biedt een toename van de hulpvraag een kans om meer mensen te ondersteunen bij het oplossen van hun probleemschulden. Ontwikkelingen worden gemonitord en eventuele aanpassingen worden meegenomen in de Planning & Control-cyclus.
Overige documenten of opmerkingen	Raad 3 juli 2025, agendapunt 10, Jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026
Websites	Welkom bij Kredietbank Limburg

Kerncijfers x €1.000	01-01-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	625	475
Vreemd vermogen	12.943	12.742

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Jaarresultaat verbonden partijen	1.692	-	-	-	-	-
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	3.471	3.490	3.518	3.641	3.775	3.775

Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg

Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Vestigingsplaats	Heerlen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Deelnemers	Alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten
Doelstelling/Publiek belang	Zorgdragen voor publieke gezondheid, toezicht op de kwaliteit Wmo, hygiëne en inspectie, seksuele gezondheidszorg, infectieziektebestrijding, medische milieukunde, psychosociale hulpverlening, monitoring en onderzoek, Openbare Geestelijke Gezondheidzorg, forensische geneeskunde, Veilig Thuis en Jeugdgezondheidszorg.
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Gezondheid, tot 8-10-2024 wethouder L. Geilen vanaf 8-10-2024 wethouder I. Tillie.
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling
Risicoprofiel	Middel
Risico's	Door de deelnemende gemeenten is gekozen om geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwoneraantal door de gemeenten gedragen.
Overige documenten of opmerkingen	Ingekomen reactie op de zienswijze begroting 2026 Raad 5 juni, agendapunt 14 Jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026
Websites	GGD Zuid Limburg (ggdzl.nl)

Kerncijfers x €1.000	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	1.107	2.586
Vreemd vermogen	35.553	27.270

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Financieel perspectief
Jaarresultaat verbonden partijen	1.479	-		-	-	-	-
Financiële bijdrage Sittard-Geleen)	5.981	6.205	6.510	6.510	6.510	6.510	5.981

Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) (Voorheen Regionale uitvoeringsdienst Zuid-Limburg RUD)	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Vestigingsplaats	Maastricht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	Provincie en de 16 gemeenten in Zuid Limburg
Doelstelling/Publiek belang	Verhogen kwaliteitsniveau (milieu)taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur, wethouder A. Houtakkers.
Financieel belang	De financiële bijdrage van Gemeente Sittard-Geleen is gebaseerd op de concrete producten en diensten zoals opgenomen in het werkprogramma. Uitgangspunt is dat jaarlijks een werkprogramma wordt overeengekomen.
Risicoprofiel	Middel
Risico's	De risico's zijn o.a. gebaseerd op de, in de verplichte paragraaf 'Verbonden Partijen', opgenomen risicomatrix: • *Algemeen* Door de nieuwe Omgevingswet vallen (veel) meer bedrijven onder de basistaken van de ODZL. Dit heeft gevolgen voor de hoeveelheid werk die de ODZL voor onze gemeente moet verrichten. Dit resulteert in een verhoging van de kosten die door de ODZL in rekening worden gebracht. Ontwikkelingen worden gemonitord en eventuele aanpassingen worden meegenomen in de Planning & Control-cyclus. • *Financieel* Tot en met 2024 is binnen de ODZL het weerstandsvermogen in de vorm van de algemene reserve voldoende om de geïnventariseerde restrisico's af te dekken. Er spelen momenteel bij de ODZL een aantal zaken, die ertoe leiden dat het financieel risico 'gemiddeld' is. De ODZL voldoet momenteel niet aan de robuustheidscriteria die door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat worden gesteld aan de Omgevingsdiensten. Naar verwachting zal dit ertoe leiden dat onze gemeente een aantal Plustaken bij de ODZL zal onderbrengen. Wat hiervan de financiële gevolgen gaan zijn voor de gemeente, is op dit moment nog onduidelijk. Daarnaast heeft het huisvestingsdossier brandweerkazernes (zoals behandeld in de gemeenteraadsvergadering van 5 juni jl.) impact op de gemeentelijke bijdrage Sittard-Geleen aan VRZL.
Overige documenten of opmerkingen	Ingekomen stukken: vastgestelde begroting door Algemeen Bestuur

Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) (Voorheen Regionale uitvoeringsdienst Zuid-Limburg RUD)	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
	Raad 5 juni 2025, agendapunt 12: Jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026
Websites	Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Kerncijfers x €1.000	01-01-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	1.322	1.140
Vreemd vermogen	3.071	3.071

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Jaarresultaat verbonden partijen	1.757		-	-	-	-
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	822	1259	1.298	1.298	1.298	1.298

Het Gegevenshuis

Het Gegevenshuis	Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Vestigingsplaats	Landgraaf
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Sittard-Geleen, Vaals, Voerendaal, Waterschap Limburg
Doelstelling/Publiek belang	Het Gegevenshuis heeft tot doel het ontzorgen van de deelnemers op het gebied van het opzetten en het beheren van object- en ruimte gerelateerde (Basis-)registraties en geometrie, alsmede het daarmee samenhangende beeldmateriaal.
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur, wethouder J. Bühler.
Financieel belang	De financiering van de gemeenschappelijke regeling vindt plaats via een verdeelsleutel, die is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling.
Risicoprofiel	Laag
Risico's	De risico's zijn o.a. gebaseerd op de, in de verplichte paragraaf 'Verbonden Partijen', opgenomen risicomatrix: • Algemeen+financieel: De kans dat er sprake is van niet begrote, onvoorziene kosten (risico's) is op basis van de inrichting en werkwijze van Het Gegevenshuis klein. Als er sprake zou zijn van onvoorziene kosten (risico's) dan dragen de deelnemers naar rato van de afname van het desbetreffend product of dienst bij aan deze onvoorziene kosten. De toename van structurele kosten door autonome ontwikkelingen worden middels de begroting van HGH geduid.

Het Gegevenshuis	Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
	• Bestuurlijk: Bestuurlijk risico wordt als 'laag' bestempeld.
Overige documenten of opmerkingen	Reactie Gegevenshuis op zienswijze begroting 2026 Raad 3 juli 2025 agendapunt 8, jaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026
Websites	Home :: Het Gegevenshuis - Gegevens op maat - Inwinnen, beheren en informeren

Kerncijfers x €1.000	01-01-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	1.227	1.227

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Jaarresultaat verbonden partijen	128		-	-	-	-
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	1.016	1.101	1.156	1.156	1.156	1.156

Euregio Rhein Maas Nord

Euregio Rhein Maas Nord	Programma 3 Economie
Vestigingsplaats	Mönchengladbach
Rechtsvorm	Openbaar lichaam
Deelnemers	Van de euregio rijn-maas-noord maken 34 leden deel uit (stand 01-01-2022): In het Nederlandse deel van de euregio zijn dat de gemeenten Beekdaelen, Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Nederweert, Peel en Maas, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Sittard-Geleen, Venlo, Venray en MKB-Limburg. Aan Duitse kant gaat het naast de Landeshauptstadt Düsseldorf om de steden Mönchengladbach en Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de gemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Straelen, Geldern, Schwalmtal, Nettetal, Wassenberg en Wegberg, Selfkant, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Kreis Heinsberg, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer zu Duisburg.
Doelstelling/Publiek belang	De euregio rijn-maas-noord zet zich sinds 1978 in om de Europese integratie tastbaar te maken voor de burgers in dit gebied. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse en Duitse inwoners van de euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene Leden Vergadering door burgemeester H. Verheijen.
Financieel belang	De gemeente heeft 4 stemmen in de Algemene Leden Vergadering. De een jaarlijkse contributie

Euregio Rhein Maas Nord	Programma 3 Economie
	bestaat uit een bijdrage per stem en een bijdrage voor het GrensInfoPunt (GIP).
Risicoprofiel	Laag
Risico's	Geen relevante risico's.
Overige documenten of opmerkingen	-
Websites	euregio rhein-maas-nord – euregio rhein-maas-nord (euregio-rmn.de)

Kerncijfers x €1.000	01-01-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	378	358
Vreemd vermogen	664	560

Financieel perspectief	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Jaarresultaat verbonden partijen	-10	-	-	-	-	-
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	17	22	22	22	22	22

Vennootschappen

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Deelnemers	De aandelen BNG zijn voor 50 % eigendom van gemeenten, provincies en een waterschap, de andere helft is in handen van het Rijk.
Doelstelling/Publiek belang	BNG is er voor het publieke domein en streeft naar maximale maatschappelijke impact, niet naar winstmaximalisatie. BNG bundelt klantvragen en haalt goedkoop kapitaal op via de financiële markten, wat leidt tot scherpe tarieven voor publieke instellingen.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder, wethouder J. Bühler
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit 175.266 van de 55.690.720 aandelen met een totale nominale waarde van € 438.165, -, i.c. gewaardeerd op € 2,50 per aandeel. Voornoemd bedrag is in de balans van de gemeente Sittard-Geleen tegen deze waarde opgenomen.
Risicoprofiel	Laag
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal van deze vennootschap. Economische ontwikkelingen (zoals rentekoersen) hebben invloed op de hoogte van de dividenduitkering.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Programma 0 Bestuur en Organisatie
Overige documenten of opmerkingen	* dividend 2023 en 2024 uitbetaald respectievelijk in 2024 en 2025
Website	Jaarverslag 2024 (bngbank.nl)

Kerncijfers x €1.000	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	4.721.000	4.777.000
Vreemd vermogen	110.819.000	123.614.000
Jaarresultaat		294.000

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Dividenduitkering* (incl. verwachting)	379*	440*	380	380	380	380

Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam B.V.

Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam B.V.	Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)
Doelstelling/Publiek belang	Met de afwikkeling van de gerechtelijke procedure tegen de Belastingdienst naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting in 2014 resteren er geen rechten en plichten meer die zijn voortgekomen uit de verkoop van Attero. Inmiddels is het besluit in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 17 april 2025 genomen om de vennootschap op te heffen en te liquideren.
Bestuurlijk belang	n.v.t.
Financieel belang	De resterende liquide middelen van ongeveer totaal € 8,5 miljoen zijn naar rato van het aandelenbelang uitgekeerd. Voor Sittard-Geleen betrof dit € 62.585.
Risicoprofiel	n.v.t.
Risico's	n.v.t.

Kerncijfers x €1.000	01-01-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	8.580	0
Vreemd vermogen	7	0
Uitkering aan aandeelhouders	-	8.514

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
	0	63	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Enexis N.V.

Enexis N.V.	Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)

Enexis N.V.	Programma 0 Bestuur en Organisatie
Doelstelling/Publiek belang	Altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis kunnen beschikken over energie, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven. Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. In het voorjaar van 2024 heeft de AvA ingestemd met aanpassing van het strategisch plan (2022) in verband met de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening. Enexis treft op basis daarvan voorbereidingen voor een actieve rol bij de ontwikkeling van initiatieven in haar verzorgingsgebied. In het strategisch plan is verder gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen: 1. Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes. Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe. 2. Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie. Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijk kosten. 3. Klanten weten wat ze aan ons hebben. Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen. Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. De VEGAL is een vereniging die alle 31 gemeenten van Limburg vertegenwoordigt in een zestal rechtspersonen die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent N.V.). Wethouder J. Bühler vertegenwoordigt de gemeente.
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 1.100.250 (belang: 0,735%), met een totale

Enexis N.V.	Programma 0 Bestuur en Organisatie
	nominale waarde van € 1,1 mln. De balanswaarde bedraagt eveneens € 1,1 mln.
Risico's	De missie en opgave hebben grote gevolgen voor de financiële positie van Enexis. Verkenningen van netbeheer NL en de individuele netbeheerders geven aan dat de energietransitie een enorme investeringsopgave en daaruit voortvloeiende kapitaalbehoefte tot gevolg heeft. Uitgangspunt is dat Enexis financieel solide blijft, geen financiële risico's neemt en tenminste een A credit-rating behoudt.
Overige documenten of opmerkingen	* In de gemeentelijke jaarrekening 2024 is het dividend verantwoord afkomstig uit de jaarrekening 2023 van Enexis.
Websites	Enexis Holding N.V. - Jaarverslag 2024

Kerncijfers x €1.000	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	5.320.000	5.538.000
Vreemd vermogen	5.140.000	5.949.000
Jaarresultaat	-	254.000

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Dividenduitkering (incl. verwachting)	266	935	690	690	690	690

N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)

N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)	Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	Maastricht
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Deelnemers	In WML participeren de Provincie en 55 gemeenten
Doelstelling/Publiek belang	De burgers toegang verschaffen tot (drink)water tegen acceptabele kosten
Bestuurlijk belang	Deelname aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, wethouder J. Bühler
Financieel belang	Van de 500 geplaatste aandelen bezit de gemeente Sittard-Geleen 33 aandelen met een totale nominale waarde van € 4.538 per aandeel (totaal € 149.747). Deze deelneming valt onder de noemer incourante aandelen/deelnemingen, waar dus geen dividend en/of andere uitkeringen van verwacht mogen worden. Deze incourante aandelen zijn zonder waarde gewaardeerd c.q. zijn niet op de balans van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen
Risico's	Geen relevante risico's
Overige documenten of opmerkingen	-
Websites	Jaarverslag 2024

Kerncijfers x €1.000	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	206.106	217.814
Vreemd vermogen	393.751	403.411
Jaarresultaat	-	11.539

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

Onroerend Goed Maatschappij “De Witse” B.V.

	Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap Omdat Witse BV na de verkoop van Sportcomplex Het Anker geen activa en geen functie meer heeft, wordt de vennootschap in 2025 geliquideerd. Vanaf 2026 is Witse BV daarom geen verbonden partij meer voor de gemeente.
Deelnemers	Ter uitvoering van het raadsbesluit van de voormalige gemeente Born d.d. 14 december 2000 (nummer 2000/110) en besluit van het college van B&W van de gemeente Sittard-Geleen d.d. 14 juni 2005 (nummer 2005/16789), is de Onroerend Goed Maatschappij “De Witse“ B.V. opgericht
Doelstelling/Publiek belang	Waarborgen van de sport- en recreatievoorzieningen op het sportcomplex Het Anker te Buchten. Met ingang van 27 december 2024 heeft de gemeente Sittard-Geleen het Sportcomplex Het Anker overgenomen van OGmij De Witse. Nu de gemeente eigenaar is van het Anker is verzekerd dat verenigingen kunnen blijven sporten.
Bestuurlijk belang	Als (prioriteit)aandeelhouder wethouder A. Houtakkers. De uitgifte van één prioriteitsaandeel is er in de essentie op gericht om de gemeente Sittard-Geleen in staat te stellen erop toe te zien dat er sprake is van een voortdurende en adequate beschikbaarheid van de sport- en recreatievoorzieningen op het sportcomplex voor het publiek.
Financieel belang	Het prioriteitsaandeel stelt de gemeente daartoe in staat doordat de statuten van de vennootschap De Witse B.V. bepalen dat de voorafgaande goedkeuring van de gemeente als prioriteitsaandeelhouder is vereist voor besluiten tot vervreemding van de onroerende zaken, tot wijziging van het doel van de vennootschap, tot wijziging van de rechten die zijn verbonden aan het prioriteitsaandeel, en tot ontbinding, fusie of splitsing van de vennootschap
Risicoprofiel	Laag
Risico's	De algemene vergadering van aandeelhouders heeft 1 december 2006 besloten tot uitgifte van één prioriteitsaandeel in het kapitaal van de vennootschap, nominaal groot één euro
Overige documenten of opmerkingen	
Websites	-

Kerncijfers x €1.000	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen na bestemming	797	3.211
Vreemd vermogen	519	728
Jaarresultaat 2024		2.414

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

Vidar B.V.

Vidar B.V.	Programma 6 Sociaal Domein
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Vennootschap
Deelnemers	Sittard-Geleen
Doelstelling/Publiek belang	Het in het kader van de Wet sociale werkvoorziening aanbieden van arbeid onder aangepaste omstandigheden.
Bestuurlijk belang	De gemeente Sittard-Geleen is 100% aandeelhouder en wordt door wethouder Bühler vertegenwoordigd in de Aandeelhoudersvergadering
Financieel belang	Resultaat BV komt op grond van de Centrumregeling Vidar grotendeels (78%) voor rekening en risico van de gemeente Sittard-Geleen. Het resterende deel komt voor rekening en risico van de gemeenten Stein en Beek.
Risicoprofiel	Laag
Risico's	In de begroting van het Participatiebedrijf is de begroting van Vidar BV opgenomen en worden risico’s via de P&C-cyclus gerapporteerd.
Overige documenten of opmerkingen	-
Websites	Homepage - Vidar

Kerncijfers x €1.000	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	2.951	1.354
Vreemd vermogen	1.642	7.294
Jaarresultaat		0

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

Vidar loont B.V.

Vidar loont B.V.	Programma 6 Sociaal Domein
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Vennootschap
Deelnemers	Sittard-Geleen
Doelstelling/Publiek belang	Het ter beschikking stellen van arbeidskrachten met een korte afstand tot de arbeidsmarkt en het

Vidar loont B.V.	Programma 6 Sociaal Domein
	uitvoeren van het hierbij behorende werkgeverschap conform de CAO Uitzenden
Bestuurlijk belang	De gemeente Sittard-Geleen is 100% aandeelhouder en wordt door wethouder Bühler vertegenwoordigd in de Aandeelhoudersvergadering
Financieel belang	Resultaat BV komt volledig voor rekening en risico van de gemeente Sittard-Geleen. De financiële bijdrage aan Vidar Loont BV bestaat uit een investeringssubsidie van € 265.000. Deze is verstrekt ter dekking van de aanloopkosten. Daarnaast is het aandelenkapitaal van € 45.000 volgestort.
Risicoprofiel	Laag
Risico's	In de begroting van het Participatiebedrijf is de begroting van Vidar Loont BV opgenomen en worden risico's via de P&C-cyclus gerapporteerd.
Overige documenten of opmerkingen	-
Websites	-

Kerncijfers x €1.000	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	71	71
Vreemd vermogen	750	750
Jaarresultaat	-	

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

Vidar aan de slag B.V.

Vidar aan de slag B.V.	Programma 6 Sociaal Domein
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Vennootschap
Deelnemers	Sittard-Geleen
Doelstelling/Publiek belang	Het bieden van werkgeverschap in het kader van de CAO Aan de slag aan inwoners die behoren tot de doelgroep van deze CAO.
Bestuurlijk belang	De gemeente Sittard-Geleen is 100% aandeelhouder en wordt door wethouder Bühler vertegenwoordigd in de Aandeelhoudersvergadering
Financieel belang	Resultaat BV komt volledig voor rekening en risico van de gemeente Sittard-Geleen. Het aandelenkapitaal van € 18.000 is volgestort.
Risicoprofiel	Laag
Risico's	In de begroting van het Participatiebedrijf is de begroting van Vidar Loont BV opgenomen en worden risico's via de P&C-cyclus gerapporteerd.
Overige documenten of opmerkingen	Jaarrekening 2023 is nog niet gepubliceerd
Websites	-

Kerncijfers x €1.000	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	340	340
Vreemd vermogen	1.097	1.097
Jaarresultaat	-	250

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

Bodemzorg Limburg B.V.

Bodemzorg Limburg B.V. (voormalig Nazorg Limburg B.V.)	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Vestigingsplaats	Maastricht-Aachen Airport
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Deelnemers	De aandeelhouders zijn: de B.V. zelf voor 50% en de Limburgse gemeenten voor 50%. De B.V. heeft geen stemrecht, de gemeenten wel
Doelstelling/Publiek belang	Uitvoering nazorgtaak van stortplaatsen die vóór 1 september 1996 zijn gesloten.
Bestuurlijk belang	Deelname aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, wethouder J. Bühler.
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit 2.330 aandelen. De bijdrage is vervallen vanaf 2022. De BV kan zich zelf bedruipen door opbrengsten uit de exploitatie van zonneparken en Golfbaan de Golfhorst.
Risico's	Deze deelneming valt onder de noemer incourante aandelen/deelnemingen, waar dus geen dividend en/of andere uitkeringen van verwacht mogen worden. Deze incourante aandelen zijn zonder waarde gewaardeerd c.q. zijn niet op de balans van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen
Overige documenten of opmerkingen	-
Websites	-Publicaties Jaarrekeningen

Kerncijfers x €1.000	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	8.958	11.038
Vreemd vermogen	28.857	29.667
Jaarresultaat	-	2.079

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	0	0	0	0	0	0

RWM N.V.

RWM N.V.	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Deelnemers	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Sittard-Geleen en Stein
Doelstelling/Publiek belang	Inzameling, verwerking, transporteren, en vermarkten van afvalstoffen, alsmede aanverwante taken op het gebied van straatreiniging en de gladheidbestrijding en, in het algemeen, het verrichten van diensten op het gebied van beheer van openbare ruimten voor elke als aandeelhouder aangesloten gemeente.

RWM N.V.	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Bestuurlijk belang	Opdrachtgever, portefeuillehouder Leefomgeving, wethouder L. Geilen Aandeelhouder, portefeuillehouder Middelen, wethouder J. Bühler.
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit in 612 gewone aandelen van de 896 uitgegeven gewone aandelen en 3 prioriteitsaandelen van de 6 uitgegeven prioriteitsaandelen met een totale nominale waarde van € 61.500. Het aandeel in de deelneming bedraagt 68%, en het stemaandeel bij besluitvorming bedraagt 50%. De aandelen zijn op naam en niet vrij verhandelbaar. Ze zijn nominaal gewaardeerd en op de balans van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen.
Risicoprofiel	Middel
Risico's	RWM NV heeft een nieuwe huisvesting nodig. De huidige huisvesting is al te klein en uitbreiding is niet mogelijk, biedt op verschillende vlakken niet de mogelijkheden om de strategische toekomstvisie uit te voeren en heeft een aflopend en niet te verlengen huurcontract per 31 december 2028. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de financiële consequenties zullen zijn van deze toekomstige huisvesting.
Overige documenten of opmerkingen	-
Websites	Jaarverslagen

Kerncijfers x €1.000	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	5.632	5.435
Vreemd vermogen	7.578	6.393
Jaarresultaat	-	253

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

Mijn Streekwarmte B.V.

Mijn Streekwarmte B.V.	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Deelnemers	De gemeente Sittard-Geleen
Doelstelling/Publiek belang	Het leveren van betaalbare, duurzame energie van de biomassacentrale BES aan woningen, bedrijven en instellingen in de gemeente Sittard-Geleen.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder wethouder J. Bühler. Bestuurlijke opdrachtgever Wethouder I. Tillie
Financieel belang	Sittard-Geleen is 100% aandeelhouder in de Mijnstreekwarmte BV. Het gestort aandelenkapitaal van MSW BV bedraagt € 2,5 mln. Daarnaast heeft de gemeente een agio ingebracht van € 0,9 mln. Samen met Ennatuurlijk

Mijn Streekwarmte B.V.	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
	BV neemt Mijnstreekwarmte deel in de deelnemingen HGN BV en HGNO BV. Zij heeft in HGN BV een minderheidsbelang van 34,4%, dit vertegenwoordigt een aandelenvermogen van 3.038.337 aandelen met een aankoopwaarde van € 2,86 mln. In 2024 heeft EnNatuurlijk haar aandelen van HGNO overgedragen aan MSW en daarmee valt HGNO volledig onder MSW. In 2025 zijn voorbereidingen getroffen voor de fusie tussen HGNO en MSW.
Risicoprofiel	Hoog
Risico's	Financieel: De waarde van MSW is mede afhankelijk van haar deelneming in HGN. Nu de gasprijzen zijn gedaald, bestaat het risico dat HGN in 2024 en 2025 verlies lijdt. Hierdoor kan de waarde van MSW dalen. Deze waarde schommelingen worden opgevangen via een daarvoor bestemde achtervang. Het huidig saldo van deze achtervang is € 248.000. In plaats van het opstellen van twee tussentijdse rapportages worden jaarlijks twee voortgangsgesprekken gevoerd met de directeur van MSW. Dit komt doordat de financiële informatie van HGN uitsluitend eenmaal per jaar wordt verstrekt in de vorm van een jaarrekening, conform de geldende wettelijke bepalingen.
Overige documenten of opmerkingen	Jaarrekening 2024 is nog niet beschikbaar
Websites	-

Kerncijfers x €1.000	01-01-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	2.428	2.673
Vreemd vermogen	16	4
Jaarresultaat	-	0

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

Stichtingen en verenigingen

Stichting Economische samenwerking Zuid Limburg

Stichting Economische samenwerking Zuid Limburg (ESZL)	Programma 3 Economie
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Stichting
Deelnemers	Gemeenten Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen
Doelstelling/Publiek belang	Regionale samenwerking op economisch vlak van de gemeenten in Zuid-Limburg, de regionale kennis- en onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. De stichting faciliteert een Economic Board. Dit is een strategische adviesraad voor de regio Zuid-Limburg, waarin vertegenwoordigers zijn opgenomen uit bedrijfsleven en kennis- en

Stichting Economische samenwerking Zuid Limburg (ESZL)	Programma 3 Economie
	onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Verder vervult de stichting een aanjaagrol bij het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden op project- en programmaniveau gericht op economische structuurversterking van de regio Zuid-Limburg. De verbinding met de gemeenten is georganiseerd via het portefeuillehoudersoverleg economie Zuid-Limburg.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het stichtingsbestuur, portefeuillehouder Economie, wethouder Y.G. Salvino-Meijer.
Financieel belang	Jaarlijks gereserveerd bedrag van 3 euro per inwoner voor regionaal economische samenwerking. Hiervan wordt 1,50 euro per inwoner beschikbaar gesteld voor ESZL. Verder 0,5 fte als programmamanager
Risicoprofiel	Laag
Risico's	Geen relevante risico's
Overige documenten of opmerkingen	RIB bijdrage ESZL 2024
Websites	-Overige publicaties (onderaan)

Kerncijfers x €1.000 Concept	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	268	291
Vreemd vermogen	1.164	1.544
Jaarresultaat	-	22

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	138	138	138	138	138	138

Afval Samenwerking Limburg

Afval Samenwerking Limburg	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Vestigingsplaats	Maastricht
Rechtsvorm	Vereniging
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten met uitzondering van de gemeente Mook en Middelaar.
Doelstelling/Publiek belang	ASL is de vereniging van Limburgse gemeenten die ervoor zorgt dat ingezameld huishoudelijk afval efficiënt en zo verantwoord mogelijk voor het milieu verwerkt wordt. Dat doet zij bijvoorbeeld via contract-aanbesteding voor grote afvalstromen zoals PMD, GFT en restafval. ASL heeft daarbij grote ambities, met als kern: circulair, samen en grensverleggend. ASL zorgt ook voor kennisdeling tussen de leden. En voor belangenbehartiging van de leden op nationaal niveau.
Bestuurlijk belang	Deelname wethouder I. Tillie

Afval Samenwerking Limburg	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Financieel belang	De verwachting is dat verenigd optrekken in aanbestedingen op het gebied van huishoudelijk afval financiële voordelen heeft.
Risicoprofiel	n.v.t.
Risico's	- De taskforce doet aanbevelingen die op korte termijn geïmplementeerd moeten worden, maar die buiten begroting vallen. - Ziekte personeel.
Overige documenten of opmerkingen	-
Websites	-

Kerncijfers x €1.000	01-01-2023	31-12-2023
Eigen vermogen na bestemming	235	200
Vreemd vermogen	249	241
Resultaat	87	36

Stichting samenwerking Zuid-Limburg

Afval Samenwerking Limburg	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Vestigingsplaats	Maastricht
Rechtsvorm	Stichting Samenwerking Zuid-Limburg
Deelnemers	Deelnemers zijn de tien Zuid-Limburgse gemeenten — Beek, Beekdaelen, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Sittard-Geleen, Stein, Vaals en Valkenburg aan de Geul — die samen met het Rijk een convenant tekenden voor projecten binnen de vierde tranche van de Regio Deal.
Doelstelling/Publiek belang	De stichting bevordert de ontwikkeling van Zuid-Limburg door samenwerking tussen overheden, bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Ze richt zich op het versterken van welvaart en welzijn, duurzame leefomgevingen, een circulaire economie, het unieke landschap en een grensoverschrijdende kenniseconomie.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit bestuurders van de tien Zuid-Limburgse gemeenten. Het uitvoerend bestuur wordt gevormd door vier gemeenten, waaronder Sittard-Geleen. Burgemeester Verheijen vertegenwoordigt Sittard-Geleen bestuurlijk.
Financieel belang	De stichting ondersteunt Regio Deal-projecten, en biedt ook ruimte aan andere regionale programma's en initiatieven.
Risicoprofiel	n.v.t.
Risico's	-
Overige documenten of opmerkingen	In juli 2025 is het besluitvormingstraject over de oprichting van de stichting bij de tien gemeenten afgerond (Gemeenteraad Sittard-Geleen 5 juni). Na het zomerreces is gestart met de verdere oprichting van de stichting.
Websites	Regiodeal Zuid-Limburg

Kerncijfers x €1.000	01-01-2025	31-12-2025
Eigen vermogen na bestemming	-	0
Vreemd vermogen	-	0
Resultaat	-	0

Financieel perspectief	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	n.v.t.	92	92	92	92	92

Grondbeleid

Visie op het grondbeleid
Gebieden gaan veranderen en dat biedt uitstekende kansen om die ontwikkelingen te combineren met het verwezenlijken van andere ambities en doelstellingen van de programma's die in de begroting zijn opgenomen zoals het versterken van de economische ontwikkelingen binnen onze gemeente, beschermen en versterken van natuur en landschap, mobiliteit en verkeer, logistiek en infrastructuur, verder vergroenen van de openbare ruimte en het verbeteren van de leefbaarheid.

Ook willen we een gemeente zijn waar iedereen mee kan doen en waar iedereen dezelfde kansen en mogelijkheden heeft. Daarom zijn ook duurzaamheid, cultuur, (top)sport, gezondheid en goede woningen van groot belang. Met het programma Wonen, Omgevingsbeleid en Gebiedsontwikkeling (programma 7) werken we aan een veerkrachtig Sittard-Geleen.

We nemen een actievere rol in bij ons grondbeleid (gebruik makende van het actief verwervingsbeleid) en werken verder aan enkele gebiedsontwikkelingen. Ook hebben we aandacht voor onze vastgoedportefeuille en met name het groeiende aandeel leegkomend vastgoed hierin.

Mede ingegeven door onze (maatschappelijke) ambities zoals opgenomen in de nieuwe Omgevingsvisie vragen een aantal gebieden om een nadrukkelijkere regie vanuit de gemeente. We gaan hiermee aan de slag in de gebiedsontwikkelingen rondom Chemelot/Graetheide, Geleen Zuid, het centrum in Geleen en de stationsomgeving van Sittard (Sittard-Centraal),

In 2026 geven we extra aandacht aan het versnellen van de herstructurering in onze wijken. Ook werken we aan het versnellen van de woningbouw in de omgeving van de centra in Sittard en Geleen. En scheppen we ruimte voor het vervullen van woningbehoeftes in de dorpen. Hierbij maken we gebruik van het voorkeursrecht uit de Wet voorkeursrecht gemeente: grondeigenaren zijn, voor gronden waarop het voorkeursrecht is gevestigd, verplicht bij verkoop de grond eerst bij de gemeente te koop aan te bieden. Daarnaast letten we extra op mensen die extra ondersteuning nodig hebben. De uitwerking van deze doelen zijn vastgelegd in het volkshuisvestings-programma "Goed wonen in Sittard-Geleen 2025-2030".

Als gevolg van het realiseren van maatschappelijke doelen, landelijke - en marktontwikkelingen is het steeds moeilijker om ontwikkelingen financieel rond te krijgen zonder een onrendabele top voor de gemeente. Het is daarom goed om vanuit het grondbeleid na te denken hoe om te gaan met (nieuwe) onrendabele toppen in de gebiedsontwikkelingen en hier kaders en richtlijnen voor op te stellen.

Integrale afweging
Het grondbeleid kan een belangrijke bijdrage leveren aan de integrale benadering van locaties en gebieden die we transformeren of nieuw aanleggen. Het is daarmee een belangrijk instrument om deze maatschappelijke doelstellingen in een integrale ontwikkeling te realiseren. Zo kunnen we bijvoorbeeld met de herontwikkeling van een leegstaand gebouw verloedering van de omgeving tegengaan en tegelijk invulling geven aan de behoeftes die we hebben op het gebied van wonen, vergroenen en het creëren van economische broedplaatsen. Op die manier leveren we een belangrijke bijdrage aan de verbetering van de leefbaarheid in wijken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de woningbehoefte, de leefbaarheid, het klimaatvraagstuk, de veranderende mobiliteit en de aandacht voor zorg en inkomen.

Een ontwikkeling of transformatie van een gebied is nooit een eenzijdige, sectorale aangelegenheid. Het zorgt altijd voor impact op meerdere beleidsterreinen binnen de gemeente. Een integrale aanpak is daarom noodzakelijk. Door zowel de integrale maatschappelijke impact als de brede financiële gevolgen die ontstaan door een ontwikkeling samen in beeld te brengen, kunnen we weloverwogen keuzes maken die bijdragen aan het opgavegericht werken. Dit draagt ertoe bij dat we onze middelen zo doelmatig mogelijk kunnen inzetten. In de nota grondbeleid[1] laten we op basis van onze ambities bij ruimtelijke ontwikkelingen, zien hoe we hierin als gemeente keuzes maken voor het grondbeleid, hoe we onze eigen rol daarin bepalen en binnen welke financiële kaders we opereren.

Omgevingsbeleid
In 2026 vindt de implementatie van de in 2025 vastgestelde omgevingsvisie in omgevingsprogramma's plaats. Ook werken we aan een nieuw omgevingsplan, het inregelen van kostenverhaal en financiële bijdragen, verbetering van de vergunningverlening en toezicht & handhaving en de verbetering van de regionale samenwerking op het gebied van de leefomgeving.

Actuele prognose van de resultaten
Het resultaat van de grondexploitaties (Bouwgronden in Exploitatie, BIE):

Projectomschrijving Bedragen x 1.000	Boekwaarde per 31 december 2024	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	NCW per 1 januari 2025
Agnetengebied	-846	1810	-1261	-297
Bedrijvenstad Fortuna	44	13	-75	-18
Businesspark Geleen *	100	19	-120	-1
Herontwikkeling Frans Klooster *	110	152	0	262
Herontwikkeling Kleine Steeg	711	4.132	-3.351	1.492
Holtum Noord III**	-279	840	-632	-71
Kantorenpark Fortuna *	3.135	244	-2.812	567
Kantorenpark Station *	1.824	275	-1.519	580
Mauritspark Herontwikkeling *	1.509	1.042	-1.252	1.299
Eindtotaal	**6.308**	**8.527**	**-11.022**	**3.813**

Het totaal resultaat van de grondexploitaties (BIE) bedraagt per 1 januari 2025 € 3,8 mln. negatief. Ten aanzien van het geraamde tekort in de begroting 2025 ad € 2,4 mln. derhalve een groter tekort van € 1,4 mln.. Dit wordt met name veroorzaakt door (nieuwe) grondexploitatie van het project "Herontwikkeling Kleine Steeg". De voorziene tekorten (grondexploitaties hierboven aangegeven met een *) bedragen € 4,2 mln. en zijn afgedekt via de voorziening BIE.

De cumulatieve boekwaarde voor alle BIE's bedraagt € 6,3 mln.

Risicomanagement en afdekking van risico's
Naast de voorziene tekorten in de actieve grondexploitaties (BIE's) dienen ook de risico's van de grondexploitaties, nieuwe ontwikkelingen en hieraan gerelateerde vastgoedontwikkelingen in beeld te worden gebracht, alsook de wijze waarop dezen worden afgedekt.

Volgend het jaarrekening- en begrotingstraject, het meerjarig perspectief van de grondexploitatie en de vastgestelde nota's over (sanering) grond, grex en vastgoed worden bovengenoemde financiële risico's van projecten, nieuwe ontwikkelingen in de grondexploitatie en vastgoed gerelateerde ontwikkelingen in beeld gebracht en geactualiseerd.

Voor het risicomanagement van de reguliere projecten in de grondexploitatie kent de gemeente het systeem van risicoanalyse gebaseerd op de risicoparameters waardering, markt en organisatie. Op basis van dit model (GIO/Grondexploitatie in een oogopslag) wordt de benodigde risicoreserve berekend. De benodigde risicoreserve bedraagt per ultimo 2024 € 0,55 mln. en wordt afgedekt via de Algemene Reserve van de grondexploitatie.

Ook zijn er nog een aantal (nog) niet actieve grondexploitaties die onder de materiele vaste activa (MVA's) worden gerubriceerd zoals potentiële gebieds- c.q. vastgoedgerelateerde ontwikkelingen en samenwerkingsverbanden met private partijen, waarbij de financiële risico's en voorziene tekorten in beeld worden gebracht evenals de wijze van afdekking. Het gaat hier bijvoorbeeld om de herontwikkeling van de ESCS locatie, de MLK- locatie te Geleen en Zitterd Revisited "Dobbelsteen" kwadrant 3 en 4. Het totaal van de

boekwaarden van deze MVA's bedraagt ultimo 2024 € 5,6 mln.. De verschillen tussen de marktwaarden en boekwaarden zijn afgedekt door de voorziening (sanering) grex, binnenstedelijk en vastgoed voor een totaal bedrag van € 4,1 mln. (stand 31 december 2024)

Bestemmingsreserve ontwikkelprojecten
Tot slot is er voor de ontwikkelprojecten een specifieke reserve vastgesteld. Dekking van personele kosten als gevolg van het ontwikkelplan ruimtelijke ontwikkeling en projecten, resultaten van de ontwikkelprojecten en vrijval en dotaties van de voorziening van de grondexploitaties van deze ontwikkelprojecten worden via deze reserve afgewikkeld. De stand van deze bestemmingsreserve bedraagt € 2,07 miljoen per 31 december 2024.

[1] De huidige nota grondbeleid wordt geactualiseerd en sluit hiermee aan op actuele ontwikkelingen binnen (maatschappelijk) grondbeleid, gebiedsontwikkeling en wet- en regelgeving. De nota zal naar verwachting eind 2025 worden vastgesteld.

Financiële begroting

Inleiding

Het **Programmaplan 2026-2029** is met ingang van de begroting 2025 anders ingericht met nieuwe programma's en subprogramma's.

De **Financiële begroting** behoudt de BBV-inrichting zoals deze de voorgaande jaren ook was gehanteerd.

Het is daarom niet mogelijk om bijvoorbeeld de lasten van programma Milieu uit het Programmaplan te vergelijken met de lasten van programma 7 Volksgezondheid & Milieu uit de Financiële begroting.

Baten & lasten per programma

Resultaat Bedragen * € 1.000	Taak	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	9.012	13.005	9.756	9.818	9.376	8.761
	1 VEILIGHEID	19.141	22.654	21.120	19.002	18.928	19.009
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	33.243	34.357	36.664	39.005	40.161	41.031
	3 ECONOMIE	12.205	15.552	11.328	9.064	9.165	8.980
	4 ONDERWIJS	13.626	14.944	14.345	15.106	15.308	15.543
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	42.942	50.953	45.552	43.368	41.964	41.821
	6 SOCIAAL DOMEIN	212.796	220.466	216.335	211.934	212.442	211.871
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	32.975	33.320	33.080	32.923	32.385	32.353
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	14.435	13.259	15.423	15.183	12.631	13.314
Lasten		**390.375**	**418.508**	**403.603**	**395.404**	**392.360**	**392.682**
Baten	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	3.483	6.476	2.559	2.751	2.646	1.918
	1 VEILIGHEID	3.354	5.022	3.616	2.822	2.747	2.747
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	7.479	5.346	4.432	4.444	4.457	4.470
	3 ECONOMIE	4.712	4.681	2.379	2.233	2.431	2.389
	4 ONDERWIJS	5.139	5.473	4.526	4.526	4.526	4.526
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	8.236	8.840	5.077	4.810	4.810	5.047
	6 SOCIAAL DOMEIN	84.812	83.871	76.195	74.540	75.876	75.864
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	33.590	33.079	33.105	32.959	32.586	32.586
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	4.450	4.060	3.681	3.481	2.421	3.233
Baten		**155.254**	**156.849**	**135.570**	**132.566**	**132.500**	**132.780**
Totaal Saldo van programma's		**-235.121**	**-261.659**	**-268.033**	**-262.838**	**-259.861**	**-259.902**
	Overhead	-44.956	-47.196	-53.959	-54.554	-54.779	-55.172
	Algemene Dekkingsmiddelen	305.311	295.082	310.423	314.410	316.057	246.744
	Onvoorzien	0	300	500	500	500	500
Totaal Niet in de programma's		**260.355**	**247.585**	**255.964**	**259.356**	**260.778**	**260.866**
Totaal voor resultaatbestemming		**25.234**	**-14.074**	**-12.069**	**-3.482**	**918**	**964**
Onttrekking aan reserves	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	11.208	16.506	12.080	7.956	1.111	1.097
	1 VEILIGHEID	224	190	0	0	0	0
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	735	1.163	20	20	20	20
	3 ECONOMIE	479	234	58	0	0	0
	4 ONDERWIJS	177	403	0	0	0	0
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	1.875	6.673	429	684	678	441
	6 SOCIAAL DOMEIN	2.007	6.020	1.089	534	619	84
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	532	266	239	195	0	0
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	6.451	4.330	3.394	3.331	2.718	2.701
Onttrekking aan reserves		**23.688**	**35.786**	**17.310**	**12.720**	**5.145**	**4.343**

Resultaat Bedragen * € 1.000	Taak	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Storting in reserves	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	13.228	4.895	2.446	2.344	2.371	2.371
	1 VEILIGHEID	1.339	44	44	44	44	44
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	1.798	223	223	223	223	223
	3 ECONOMIE	2.064	210	63	63	63	63
	4 ONDERWIJS	119	69	0	0	0	0
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	3.472	6.612	2.355	3.034	3.034	3.034
	6 SOCIAAL DOMEIN	4.258	6.464	35	0	0	0
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	594	0	0	0	0	0
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	9.055	2.073	-246	-546	-546	-546
Storting in reserves		**35.927**	**20.590**	**4.921**	**5.162**	**5.189**	**5.189**
Totaal Mutaties reserves		**-12.239**	**15.196**	**12.389**	**7.558**	**-44**	**-846**
Resultaat		**12.995**	**1.121**	**320**	**4.076**	**874**	**118**

Baten & lasten per taakveld

Taakveld	Taakveldnaam	Raming baten 2026	Raming lasten 2026	Raming saldo 2026
Overzicht van baten en lasten				
01	BESTUUR	-131	5.509	5.378
02	BURGERZAKEN	-2.129	3.920	1.791
03	BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN	-299	327	27
04	OVERHEAD	-2.620	56.578	53.959
05	TREASURY	-1.322	83	-1.238
061	OZB WONINGEN	-21.380	434	-20.946
062	OZB NIET-WONINGEN	-42.682	853	-41.829
063	PARKEERBELASTING	-2.457	0	-2.457
064	BELASTINGEN OVERIG	-931	543	-388
07	ALGEMENE UITKERING-OV UITK GEMEENTEF	-254.640	7.602	-247.038
08	OVERIGE BATEN EN LASTEN	0	3.974	3.974
10	MUTATIES RESERVES	-17.310	4.921	-12.389
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING		**-345.900**	**84.744**	**-261.156**
11	CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	-192	9.678	9.486
12	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	-3.424	11.442	8.018
1 VEILIGHEID		**-3.616**	**21.120**	**17.504**
21	VERKEER EN VERVOER	-813	30.996	30.183
22	PARKEREN	-3.039	5.378	2.339
24	ECONOMISCHE HAVENS EN WATERWEGEN	-579	290	-290
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT		**-4.432**	**36.664**	**32.232**
31	ECONOMISCHE ONTWIKKELING	0	6.280	6.280
32	FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR	-1.482	1.832	350
33	BEDRIJVENLOKET EN –REGELINGEN	-354	513	159
34	ECONOMISCHE PROMOTIE	-543	2.703	2.159
3 ECONOMIE		**-2.379**	**11.328**	**8.949**
41	OPENBAAR BASISONDERWIJS	0	889	889
42	ONDERWIJSHUISVESTING	-47	5.754	5.707
43	ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGENZAKEN	-4.479	7.702	3.223
4 ONDERWIJS		**-4.526**	**14.345**	**9.819**
51	SPORTBELEID EN ACTIVERING	-715	3.467	2.752
52	SPORTACCOMMODATIES	-1.949	11.021	9.072
53	CULTUURPRESENTATIE-PRODUCTIE-PARTIC	-2.050	16.886	14.836
54	MUSEA	-199	1.508	1.310
55	CULTUREEL ERFGOED	-113	646	532
56	MEDIA	-1	96	96
57	OPENBAAR GROEN-(OPENLUCHT) RECREATIE	-51	11.927	11.877
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE		**-5.077**	**45.552**	**40.475**
61	SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	-8.090	18.888	10.798
62	TOEGANG EN 1eLIJNSVOORZIENINGEN	0	0	0
621	TOEGANG EN 1eLIJNSVOORZIENINGEN WMO	0	2.655	2.655

Taakveld	Taakveldnaam	Raming baten 2026	Raming lasten 2026	Raming saldo 2026
622	TOEGANG EN 1eLIJNSVOORZIENING JEUGD	0	2.189	2.189
623	TOEGANG EN 1eLIJNSVOORZIENING INTEGR	0	255	255
63	INKOMENSREGELINGEN	-44.749	57.909	13.160
64	WSW EN BESCHUT WERK	-1.038	11.910	10.872
65	ARBEIDSPARTICIPATIE	-6.125	17.321	11.197
66	MAATWERKVOORZIENINGEN (WMO)	0	0	0
660	HULPMIDDELEN EN DIENSTEN (WMO)	-387	8.312	7.925
671	MAATWERKDIENSTVERLENING 18+	0	0	0
6711	HULP BIJ HET HUISHOUDEN (WMO)	-1.300	16.671	15.371
6712	BEGELEIDING (WMO)	0	10.010	10.010
6713	DAGBESTEDING (WMO)	0	3.065	3.065
671A	HULP BIJ HET HUISHOUDEN (WMO)	0	0	0
671B	BEGELEIDING (WMO)	0	0	0
671C	DAGBESTEDING (WMO)	0	0	0
672A	JEUGDHULP BEGELEIDING	0	0	0
672B	JEUGDHULP BEHANDELING	0	0	0
672C	JEUGDHULP DAGBESTEDING	0	0	0
672D	JEUGDHULP ZONDER VERBLIJF OVERIG	0	0	0
673A	PLEEGZORG	0	0	0
673B	GEZINSGERICHT	0	0	0
673C	JEUGDHULP MET VERBLIJF OVERIG	0	0	0
674A	JEUGDHULP BEHAND GGZ ZONDER VERBLIJF	0	0	0
674B	JEUGDHULP CRISIS/LTA/GGZ-VERBLIJF	0	0	0
6751	JEUGDHULP AMBULANT LOKAAL	0	991	991
6752	JEUGDHULP AMBULANT REGIONAAL	0	25.084	25.084
6761	JEUGDHULP MET VERBLIJF LOKAAL	0	1.527	1.527
6762	JEUGDHULP MET VERBLIJF REGIONAAL	0	12.058	12.058
6763	JEUGDHULP MET VERBLIJF LANDELIJK	0	372	372
6791	PGB WMO	0	3.303	3.303
6792	PGB JEUGD	0	174	174
6811	BESCHERMD WONEN (WMO)	-11.728	8.125	-3.602
6812	MAATSCHAPPELIJKE- EN VROUWENOPV WMO	0	857	857
681A	BESCHERMD WONEN (WMO)	0	0	0
681B	MAATSCHAPPELIJKE- EN VROUWENOPV WMO	-2.779	3.474	695
6821	JEUGDBESCHERMING	0	2.193	2.193
6822	JEUGDRECLASSERING	0	370	370
682A	JEUGDBESCHERMING	0	0	0
682B	JEUGDRECLASSERING	0	0	0
691	COÖRDINATIE EN BELEID WMO	0	4.625	4.625
692	COÖRDINATIE EN BELEID JEUGD	0	3.996	3.996
6 SOCIAAL DOMEIN		**-76.195**	**216.335**	**140.140**
71	VOLKSGEZONDHEID	-453	6.155	5.703
72	RIOLERING	-12.585	9.001	-3.584
73	AFVAL	-17.591	13.162	-4.429
74	MILIEUBEHEER	-1.971	4.373	2.402
75	BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	-506	389	-117

Taakveld	Taakveldnaam	Raming baten 2026	Raming lasten 2026	Raming saldo 2026
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU		**-33.105**	**33.080**	**-25**
81	RUIMTE EN LEEFOMGEVING	0	1.621	1.621
82	GRONDEXPLOITATIE (NIET BEDRIJFTERR)	-11	500	488
83	WONEN EN BOUWEN	-3.669	13.303	9.634
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING		**-3.681**	**15.423**	**11.743**
Resultaat		**-478.910**	**478.591**	**-320**

Incidentele baten & lasten

Toelichting		2026		2027		2028		2029	
	Einddatum	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Onttrekking uit de verplichtingenreserve "Economische Ontwikkeling" inzake Public Affairs. Dit betreft de incidentele speerpuntmiddelen 'Bestuurlijke netwerken 2024-2026, ' die zijn bedoeld voor het inrichten van een effectieve public affairs aanpak	31-12-2027	-	30	-	380	-	-	-	-
Speerpuntmiddelen 'Bestuurlijke Netwerken 2024-2026' Dit betreft de incidentele speerpuntmiddelen 'Bestuurlijke netwerken 2024-2026, ' die zijn bedoeld voor het inrichten van een effectieve public affairs aanpak	31-12-2027	-30	-	-380	-	-	-	-	-
Speerpunten uit de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026 (begroting 2024) om activiteiten tijdelijk aan te jagen, te intensiveren of van een incidentele impuls te voorzien. De incidentele lasten in de jaarschijven 2025 tot en met 2027 gekoppeld aan de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026 dekken we uit de incidentele begrotingsruimte 2023-2025. Deze ruimte (resultaat na bestemming jaarrekening 2022, restant coronamiddelen en incidentele begrotingssaldi) hebben we toegevoegd aan de algemene reserve. De incidentele dekking van deze uitvoeringsagenda is meegenomen bij het onderdeel 'Stortingen en onttrekkingen m.b.t. de algemene reserve'. Zie Actualisatie financieel perspectief, onderdeel specifieke posten, voor een nadere toelichting op de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026.		-7.715	-	-1.202	-	-	-	-	-
Onttrekking uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties. Onttrekkingen met betrekking tot onderhoud zijn conform de handreiking en de verduidelijking per definitie incidenteel. Deze onttrekking uit de onderhoudsreserve wordt kritisch bekeken op basis van wat daadwerkelijk uitgevoerd kan en moet worden		-	100	-	100	-	100	-	100
Onttrekking met betrekking tot reserve groot onderhoud ambtelijke huisvesting Onttrekkingen met betrekking tot onderhoud zijn conform de handreiking en de verduidelijking per definitie incidenteel. Deze		-	364	-	465	-	266	-	252

Toelichting		2026		2027		2028		2029	
	Einddatum	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
onttrekking uit de onderhoudsreserve wordt kritisch bekeken op basis van wat daadwerkelijk uitgevoerd kan en moet worden									
Tijdelijke uitbreiding team Vastgoed Voor de uitvoering van verbeteracties en tijdelijke inhaalacties wordt binnen team Vastgoed de formatie tijdelijk uitgebreid voor de periode 01-01-2025 tot en met 31-12-2027 voor een totaalbedrag ad € 2,1 mln. Deze tijdelijke uitbreiding wordt voor de jaren 2025 tot en met 2027 gedekt door een jaarlijkse onttrekking van € 0,7 mln. uit de gevormde verplichtingenreserve team Vastgoed.		-	700	-	700	-	-	-	-
Tijdelijke uitbreiding team Vastgoed Voor de uitvoering van verbeteracties en tijdelijke inhaalacties wordt binnen team Vastgoed de formatie tijdelijk uitgebreid voor de periode 01-01-2025 tot en met 31-12-2027 voor een totaalbedrag ad € 2,1 mln. Deze tijdelijke uitbreiding wordt voor de jaren 2025 tot en met 2027 gedekt door een jaarlijkse onttrekking van € 0,7 mln. uit de gevormde verplichtingenreserve team Vastgoed.	31-12-2027	-700	-	-700	-	-	-	-	-
Stortingen en onttrekkingen met betrekking tot de Algemene reserve Risicobeheersing Via de algemene reserve risicobeheersing dekken wij ons risicoprofiel af. Gelet op de aard van deze reserve beschouwen wij alle mutaties als incidenteel.		-1.325	745	-1.325	745	-1.325	745	-1.325	745
Stortingen en onttrekkingen met betrekking tot de Algemene reserve De algemene reserve heeft een bufferfunctie en dient om onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen. Gelet op de aard van deze reserve beschouwen wij alle mutaties als incidenteel.		-50	10.029	-	5.455	-	-	-	-
Onttrekking aan de calamiteiten reserve inzake de verhuizing van Rijksweg Zuid naar Millenerweg Betreft herschikking van de budgetten over de jaarschijven. In 2025 en 2026 wordt vanuit de vrijval van de exploitatiekosten deze gelden weer teruggestort in de calamiteiten reserve.		-80	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan verplichtingen reserve financiën Strategische personeelsplanning ter dekking uitbreiding formatie team financiën		-	111	-	111	-	-	-	-

Toelichting		2026		2027		2028		2029	
	Einddatum	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Verplichtingen reserve financiën Strategische personeelsplanning ter dekking uitbreiding formatie team financiën. Deze is gekoppeld aan het verbeterplan / doorontwikkeling team Financiën, waarbij tijdelijk extra impuls benodigd is.		-111		-111		-	-	-	-
Algemene reserve risicobeheersing Mutatie reserves op basis van risico inventarisatie. Verrekening vindt plaats met de algemene reserve.		3.370	-	-	-	-	-	-	-
Algemene reserve Mutatie reserves op basis van risico inventarisatie. Verrekening vindt plaats met de algemene reserve.		-3.370	-	-	-	-	-	-	-
Implementatie HR VIDAR In 2026 wordt gestart met de implementatie van een nieuw HR systeem voor het Werkbedrijf en de beide verloners van Vidar. Voor de implementatie zijn twee jaar, 2026 - 2027, uitgetrokken. De kosten voor de implementatie worden gedekt door het Impulsbudget, inclusief de impulsbudgetten van de deelnemende gemeenten Stein en Beek. Het Rijk stelt de impulsbudgetten via het gemeentefonds (Decentralisatie Uitkering – DU) beschikbaar aan de gemeenten. Sociaal ontwikkelbedrijven richten zich op het aan het werk helpen en houden van mensen met een arbeidsbeperking die niet direct bij reguliere werkgevers aan het werk kunnen. Daarnaast begeleiden zij ook steeds meer mensen uit deze groep naar reguliere banen. Dit vraagt van de sociaal ontwikkelbedrijven dat zij hun bedrijfsvoering hierop gaan aanpassen en toekomstbestendig maken. te ondersteunen bij die noodzakelijke ontwikkeling, stelt het Rijk de komende tien jaar een impulsbudget beschikbaar.	31-12-2027	-220	-	-91	-	-	-	-	-
Landelijke weerbaarheidsopgave In Nederland werken we aan de versterking van de samenleving en het leger bij militaire en andere dreigingen. Parallel hieraan stellen wij in 2026 en 2027 incidenteel € 0,33 mln. per jaar beschikbaar. We zetten deze middelen in om de taak voor de gemeente duidelijker te maken, en op basis van de ontwikkelingen op landelijk en regionaal	31-12-2027	-329	-	-329	-	-	-	-	-

Toelichting		2026		2027		2028		2029	
	Einddatum	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
niveau goed voorbereid te zijn, ook in moeilijke situaties ('draaiboek').									
Implementatieplan IM In 2026 stellen we incidenteel € 1,5 mln. beschikbaar voor het in 2026 uitwerken van een I-Visie (inclusief de beweging naar de Cloud) ingegeven door nieuwe autonome (deels wettelijke) verplichtingen. De focus ligt hierbij op onderwerpen als Common Ground, Informatiebeheer en - beveiliging, Data en AI.	31-12-2028	-1.950	-	-450	-	-150	-	-	-
Tijdelijke huisvesting Voorafgaand aan de realisatie van de definitieve bestuurlijk ambtelijke huisvesting moet voor een periode van twee jaar tijdelijke maatregelen worden getroffen. Deze tijdelijke maatregelen hebben betrekking op de stadswinkel, raadszaal en ambtelijke huisvesting.	31-12-2027	-450		-500					
Aanwending/storting in reserves inzake Business plan Ruimtelijke Ontwikkeling projecten De reserve ontwikkelprojecten vangt jaarlijks de fluctuaties op van de ontwikkelkosten van ontwikkelprojecten (onderzoek en capaciteit gedurende de initiatief- definitiefase van een project). Ontwikkelprojecten kennen een meerjarige traject alvorens er een kostenverhaal of verkoopresultaat wordt gegeneerd. Deze werkwijze is vergelijkbaar met de reserve grondexploitatie. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening aan de hand van de projectportfolio de stand van de reserve aangepast.		-223	-	-223	-	-223	-	-223	-
Onttrekking uit de verplichtingenreserve "Economische Ontwikkeling" Het Ontwikkelplan Ambitieus MKB 046 wordt in het jaar 2026 gedeeltelijk gedekt met onttrekkingen uit de verplichtingenreserve "Economische Ontwikkeling".	31-12-2026	-	58	-	-	-	-	-	-
Onttrekking uit de reserve investering Mijnweg 2 De kapitaalslasten van het krediet voor de aankoop rechten van opstal en overname Lease Agreement Mijnweg 2 Geleen worden gedekt uit de reserve Investering Mijnweg 2, gedurende de periode 2025 t/m 2028	31-12-2028	-	69	-	68	-	67	-	-

Toelichting		2026		2027		2028		2029	
	Einddatum	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Onttrekking uit de bestemmingsreserve Mijnweg 2 De overige exploitatiekosten inzake de aankoop rechten van opstal en overname Lease Agreement Mijnweg 2 Geleen worden gedekt uit de bestemmingsreserve Mijnweg 2, gedurende de periode 2025 t/m 2028	31-12-2028	-	169	-	169	-	169	-	-
Herstelplan De Domijnen Het betreft incidentele lasten voor de uitvoering van het Herstelplan De Domijnen, waarin met een aantal gerichte acties wordt beoogd de continuïteit van deze organisatie veilig te stellen.	31-12-2027	-2.200	-	-1.000	-	-	-	-	-
Storting en onttrekking uit de bestemmingsreserve ESF Om trajecten (“tranches”) van het ESF optimaal te kunnen beheersen, investeren we in personele formatie. Het Europees Sociaal Fonds is een Europees instrument om werkgelegenheid te ondersteunen, mensen aan (beter) werk te helpen en te zorgen voor eerlijkere arbeidskansen of is gericht op het vergroten van maatschappelijke participatie en het bevorderen van sociale inclusie. Het ESF stelt hoge eisen aan uitvoering en verantwoording. De verantwoording vormt de basis voor het subsidievaststelling. Elk ESF-traject vraagt daarom om een gedegen voorbereiding, inclusief het inrichten van de administratie – zodat kan worden voldaan aan de eisen van het subsidiefonds – het monitoren van de prestaties zodat indien nodig tijdig kan worden bijgestuurd en het voorbereiden van de verantwoording voor de externe controle. Daarmee is deze formatie mede bepalend voor de hoogte van de subsidie. Voor het dekken van deze formatie zijn, conform besluitvorming 3e programmarapportage 2023, al ontvangen coördinatievergoedingen revolverend ingezet. Dit betekent ook dat deze formatie gekoppeld is aan lopende ESF trajecten en dat deze niet wordt ingezet op het moment dat er geen ESF traject onderhanden is.	31-12-2029	-3	84	-	84	-	84	-	84

Toelichting		2026		2027		2028		2029	
	Einddatum	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
ESF Om trajecten (“tranches”) van het ESF optimaal te kunnen beheersen, investeren we in personele formatie. Het Europees Sociaal Fonds is een Europees instrument om werkgelegenheid te ondersteunen, mensen aan (beter) werk te helpen en te zorgen voor eerlijkere arbeidskansen of is gericht op het vergroten van maatschappelijke participatie en het bevorderen van sociale inclusie. Het ESF stelt hoge eisen aan uitvoering en verantwoording. De verantwoording vormt de basis voor het subsidievaststelling. Elk ESF-traject vraagt daarom om een gedegen voorbereiding, inclusief het inrichten van de administratie – zodat kan worden voldaan aan de eisen van het subsidiefonds – het monitoren van de prestaties zodat indien nodig tijdig kan worden bijgestuurd en het voorbereiden van de verantwoording voor de externe controle. Daarmee is deze formatie mede bepalend voor de hoogte van de subsidie. Voor het dekken van deze formatie zijn, conform besluitvorming 3e programmarapportage 2023, al ontvangen coördinatievergoedingen revolverend ingezet. Dit betekent ook dat deze formatie gekoppeld is aan lopende ESF trajecten en dat deze niet wordt ingezet op het moment dat er geen ESF traject onderhanden is.	31-12-2029	-84	-	-84	-	-84	-	-84	-
Onttrekking uit de bestemmingsreserve sociaal ontwikkelbedrijf Van de gerealiseerde subsidies vanuit het Europees Sociaal Fonds valt in 2026 € 0,5 mln. vrij ten gunste van het begrotingsresultaat door middel van een onttrekking uit de bestemmingsreserve sociaal ontwikkelbedrijf.	31-12-2028	-	500	-	-	-	-	-	-
Onttrekking uit de bestemmingsreserve sociaal ontwikkelbedrijf Een van de projecten / pilots gericht op een investering in een inclusieve arbeidsmarkt heeft betrekking op het Wijkleerbedrijf. De kosten van dit project/pilot worden gedekt door de bestemmingsreserve sociaal ontwikkelbedrijf.	31-12-2028	-	152	-	152	-	102	-	-
Sociaal ontwikkelbedrijf Een van de projecten / pilots gericht op een investering in een inclusieve arbeidsmarkt heeft betrekking op het Wijkleerbedrijf. De	31-12-2028	-152	-	-152	-	-102	-	-	-

Toelichting		2026		2027		2028		2029	
	Einddatum	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
kosten van dit project/pilot worden gedekt door de bestemmingsreserve sociaal ontwikkelbedrijf.									
Storting in de bestemmingsreserve sociaal ontwikkelbedrijf De restant afrekening ESF subsidie wordt voor investeringen in een toekomstbestendig sociaal ontwikkelbedrijf gestort in de bestemmingsreserve sociaal ontwikkelbedrijf.	31-12-2028	-10	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking uit de bestemmingsreserve sociaal ontwikkelbedrijf Een van de projecten gericht op investeringen in een Bestaanszekerheid en Participatie heeft betrekking op de Participatiewet in Balans (PWiB). De kosten van dit project worden gedekt door de bestemmingsreserve sociaal ontwikkelingsbedrijf.	31-12-2028	-	16	-	-	-	-	-	-
Participatiewet in Balans Een van de projecten gericht op investeringen in een Bestaanszekerheid en Participatie heeft betrekking op de Participatiewet in Balans (PWiB). De kosten van dit project worden gedekt door de bestemmingsreserve sociaal ontwikkelingsbedrijf.	31-12-2028	-16	-	-	-	-	-	-	-
Storting in en onttrekking uit de bestemmingsreserve sociaal ontwikkelbedrijf Per 2026 vervalt het budget voor de personele frictie in het Werkbedrijf. Het oorspronkelijke frictiebudget werd gedekt door de bestemmingsreserve sociaal ontwikkelbedrijf. Nu het frictiebudget vervalt, valt de dekking door de bestemmingsreserve sociaal ontwikkelbedrijf vrij.	31-12-2028	-23	-	-	173	-	432	-	-
Onttrekking uit de bestemmingsreserve verhoogde instroom inburgeraars Om de personele gevolgen van de verhoogde instroom aan inburgeraas op te kunnen vangen, is de personele formatie tijdelijk, tot en met 2026, verhoogd. De kosten hiervan worden gedekt door de bestemmingsreserve verhoogde instroom inburgeraars.	31-12-2026	-	170	-	-	-	-	-	-
Verhoogde instroom inburgeraars Om de personele gevolgen van de verhoogde instroom aan inburgeraas op te kunnen vangen, is de personele formatie tijdelijk, tot en met 2026, verhoogd. De kosten hiervan worden gedekt door de bestemmingsreserve verhoogde instroom inburgeraars.	31-12-2026	-170	-	-	-	-	-	-	-

Toelichting		2026		2027		2028		2029	
	Einddatum	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Onttrekking uit de taakmutatie Algemene Uitkering. In 2024 is de pilot Op de rit van start gegaan. De pilot heeft een looptijd van vier jaar (2024 - 2027). De totale kosten over deze vier jaar worden gedekt door de taakmutatie algemene uitkering.	31-12-2027	-	125	-	125	-	-	-	-
Taakmutatie Algemene Uitkering. In 2024 is de pilot Op de rit van start gegaan. De pilot heeft een looptijd van vier jaar (2024 - 2027). De totale kosten over deze vier jaar worden gedekt door de taakmutatie algemene uitkering.	31-12-2027	-125	-	-125	-	-	-	-	-
Onttrekking Bestemmingsreserve ontwikkeling arbeidsbeperkten. Vidar optimaliseert haar processen. Dit is nodig om te blijven voldoen aan de eisen van de privacywetgeving en om efficienter te kunnen werken. Daardoor ontstaat er voor de professional meer tijd en ruimte om met de inwoner in gesprek te kunnen gaan.		-	42	-	-	-	-	-	-
Impulsbudget Met de instroom van mensen met een indicatie nieuw beschut wordt de doelgroep steeds complexer. In de projecten Vidar als Werkgever ligt de focus op talent en een eigentijdse werkomgeving passend bij het talent, en het aanbieden van een passende werkplek met kwalitatieve begeleiding en een robuuste bedrijfsvoering. Met als doel een inspirerende en vitale werkplek met aandacht voor groei, investeren we in de kwaliteit werkbegeleiding, en indien nodig via functiedifferentiatie en scholing, innovatie in bedrijfsprocessen door inzet AR (Augmented Reality, ook wel Toegevoegde Realiteit of Verrijkte Realiteit genoemd) gericht op meer ruimte voor werkbegeleiding, nieuwe werksoorten in samenwerking met duurzame partners passend bij veranderende doelgroep. Voor het financieren maken we gebruik van het impulsbudget, inclusief de impulsbudgetten van de deelnemende gemeenten Stein en Beek. Het Rijk stelt de impulsbudgetten via het gemeentefonds (Decentralisatie Uitkering – DU) beschikbaar aan de gemeenten. Sociaal ontwikkelbedrijven richten zich op het aan het werk helpen en houden van mensen met een arbeidsbeperking die niet direct bij reguliere werkgevers aan het werk kunnen. Daarnaast begeleiden zij ook steeds meer mensen uit deze groep naar reguliere banen. Dit	31-12-2027	-185	-	-250	-	-	-	-	-

Toelichting		2026		2027		2028		2029	
	Einddatum	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
vraagt van de sociaal ontwikkelbedrijven dat zij hun bedrijfsvoering hierop gaan aanpassen en toekomstbestendig maken. te ondersteunen bij die noodzakelijke ontwikkeling, stelt het Rijk de komende tien jaar een impulsbudget beschikbaar.									
Onttrekking uit de reserve Duurzaamheid Het Duurzaamheidshuis en de Duurzaamheidsbus worden in de jaren 2026 en 2027 gedeeltelijk gedekt uit de opgebouwde Reserve Duurzaamheid	31-12-2027	-	239	-	195	-	-	-	-
Duurzaamheid De lasten van het Duurzaamheidshuis en de Duurzaamheidsbus zijn een nadere uitwerking van de eerder genoemde speerpunten en daarmee ook tijdelijk van aard.	31-12-2027	-239	-	-195	-	-	-	-	-
Onttrekking uit de reserve Huisvesting Oekraïners Onttrekking Reserve huisvesting Oekraïners In 2024 is een bestemmingsreserve ten behoeve van de huisvesting van de Oekraïners. Deze gelden worden in de jaren erop onttrokken ter dekking van de bijbehorende kosten in deze jaren. De kosten als de onttrekking hebben een incidenteel karakter.	31-12-2030	-	1.324	-	1.176	-	1.160	-	1.160
Huisvesting Oekraïners Onttrekking Reserve huisvesting Oekraïners In 2024 is een bestemmingsreserve ten behoeve van de huisvesting van de Oekraïners. Deze gelden worden in de jaren erop onttrokken ter dekking van de bijbehorende kosten in deze jaren. De kosten als de onttrekking hebben een incidenteel karakter.	31-12-2030	-1.324	-	-1.176	-	-1.160	-	-1.160	-
Onttrekking uit de reserve Omgevingswet De incidentele implementatiekosten van het omgevingsplan 2025-2030 worden gedekt uit de opgebouwd reserve	31-12-2027	-	500	-	500	-	-	-	-
Implementatie Omgevingswet De incidentele implementatiekosten van het omgevingsplan 2025-2030 worden gedekt uit de opgebouwd reserve	31-12-2027	-500		-500		-	-	-	-

Toelichting		2026		2027		2028		2029	
	Einddatum	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Onttrekking aan reserves inzake Business plan Ruimtelijke Ontwikkeling projecten De reserve ontwikkelprojecten vangt jaarlijks de fluctuaties op van de ontwikkelkosten van ontwikkelprojecten (onderzoek en capaciteit gedurende de initiatief- definitiefase van een project). Ontwikkelprojecten kennen een meerjarige traject alvorens er een kostenverhaal of verkoopresultaat wordt gegeneerd. Deze werkwijze is vergelijkbaar met de reserve grondexploitatie. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening aan de hand van de projectportfolio de stand van de reserve aangepast.	n.v.t.	-	247	-	547	-	547	-	547
Onttrekking uit de Algemene Reserve Risicobeheersing De middelen worden gebruikt inzake het 'Actief Verwervingsbeleid (2026-2029)'	31-12-2029	-	500	-	500	-	500	-	500
"Actief Verwervingsbeleid (2026-2029)" In de periode 2026 -2029 wordt incidenteel jaarlijks 1 mln. beschikbaargesteld voor actief grondbeleid. Om hiermee regie te nemen in (potentiële) ontwikkellocaties en voor het realiseren van maatschappelijke opgaven zoals geformuleerd in de Toekomstvisie 2030 en de Omgevingsvisie. Dit bedrag wordt voor 0,5 mln. gedekt uit de Algemene Reserve Risicobeheersing. En 0,5 mln. ten laste van de algemene middelen.	31-12-2029	-1.000		-1.000		-1.000		-1.000	
Onttrekking uit de Algemene Reserve Algemene Middelen De middelen worden gebruikt inzake de Cofinanciering 'Volkshuisvestingsfonds Tranche 4 (2026-2035)'	31-12-2035	-	1.000	-	1.000	-	1.000	-	1.000
Uitvoeringskosten cofinanciering Volkshuisvesting Tranche 4 (2026-2035) Voor het verbeteren van de leefbaarheid in de wijken is voor herstructurering van een wijk in Sittard, Geleen en Geleen Centrum een volkshuisvestingsubsidie (VHF tranche 4) vanuit het Rijk toegekend van € 10 miljoen. Voor de andere deelplannen wordt een transformatiefonds opgericht. De duur van het subsidie bedraagt 10 jaar.	31-12-2035	-1.000		-1.000		-1.000		-1.000	

Toelichting		2026		2027		2028		2029	
	Einddatum	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Onttrekkingen uit de reserve Wet kwaliteitsborging De middelen worden ingezet voor de inzet van een Kwaliteitsmedewerker.	31-12-2027	-	54	-	105	-	-	-	-
Onttrekkingen uit de reserve Wet betaalbare huur De reserve is opgebouwd uit de toegekende middelen Gemeentefonds over 2023 en 2024.	31-12-2029	-	16	-	51	-	58	-	41
Saldi		**-20.213**	**17.344**	**-10.793**	**12.801**	**-5.045**	**5.231**	**-4.792**	**4.429**

Structurele mutaties reserves

Toelichting	2026		2027		2028		2029	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Storting reserve Raadsgriffie vervanging tablets Jaarlijkse storting (zonder einddatum) ten behoeve van de gemeenteraadsverkiezingen en de aanschaf/vervanging van (ICT)tablets. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele reserve mutaties.	-32		-32		-32		-32	
Storting reserve "groot onderhoud ambtelijke huisvesting" Jaarlijkse stortingen met betrekking tot de reserve groot onderhoud ambtelijke huisvesting. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele reserve mutaties.	-421		-449		-476		-476	
Storting calamiteitenreserve Jaarlijkse storting (zonder einddatum) in de calamiteitenreserve ten behoeve van personele knelpunten. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele reserve mutaties.	-183		-183		-183		-183	
Storting reserve Vastgoed en Sportaccommodaties Jaarlijkse storting in reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ten behoeve van planmatig onderhoud. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele mutaties	-355		-355		-355		-355	

Toelichting	2026		2027		2028		2029	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Storting reserve Vastgoed en Sportaccommodaties Jaarlijkse storting in reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ten behoeve van planmatig onderhoud. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele mutaties	-44		-44		-44		-44	
Reserve Holtum Noordweg Dekking kapitaalslasten rotonde Holtum Noord		20		20		20		20
Storting reserve Vastgoed en Sportaccommodaties Jaarlijkse storting in reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ten behoeve van planmatig onderhoud. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele mutaties	-63		-63		-63		-63	
Onttrekking uit de investeringsreserve Glanerbrook De dekking van de kapitaallasten naar aanleiding van de aanschaf van inventaris Glanerbrook teneinde de nieuwe exploitatie succesvol te kunnen opstarten vindt plaats uit de investeringsreserve Glanerbrook, indien het saldo van de reserve gelijk is aan de boekwaarde mag deze als structurele mutatie beschouwd worden.	-	51	-	307	-	301	-	301
Storting reserve Vastgoed en Sportaccommodaties Jaarlijkse storting in reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ten behoeve van planmatig onderhoud. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele mutaties		140		140		140		140

Toelichting	2026		2027		2028		2029	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Storting reserve Vastgoed en Sportaccommodaties Jaarlijkse storting in reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ten behoeve van planmatig onderhoud. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele mutaties	-2.355		-3.034		-3.034		-3.034	
Storting reserve Vastgoed en Sportaccommodaties Jaarlijkse storting in reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ten behoeve van planmatig onderhoud. Vanwege het jaarlijks karakter van deze storting wordt deze opgenomen op het overzicht van structurele mutaties	-1		-1		-1		-1	
Saldi	**-3.454**	**211**	**-4.161**	**467**	**-4.188**	**461**	**-4.188**	**461**

Structureel evenwicht

RECAPITULATIE BEGROTINGSEVENWICHT	Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel
BATEN PROGRAMMA'S												
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	2.559	-	2.559	2.751	-	2.751	2.646	-	2.646	1.918	-	1.918
1 VEILIGHEID	3.616	-	3.616	2.822	-	2.822	2.747	-	2.747	2.747	-	2.747
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	4.432	-	4.432	4.444	-	4.444	4.457	-	4.457	4.470	-	4.470
3 ECONOMIE	2.379	-	2.379	2.233	-	2.233	2.431	-	2.431	2.389	-	2.389
4 ONDERWIJS	4.526	-	4.526	4.526	-	4.526	4.526	-	4.526	4.526	-	4.526
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	5.077	-	5.077	4.810	-	4.810	4.810	-	4.810	5.047	-	5.047
6 SOCIAAL DOMEIN	76.195	-	76.195	74.540	-	74.540	75.876	-	75.876	75.864	-	75.864
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	33.105	-	33.105	32.959	-	32.959	32.586	-	32.586	32.586	-	32.586
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	3.681	-	3.681	3.481	-	3.481	2.421	-	2.421	3.233	-	3.233
TOTAAL BATEN PROGRAMMA'S	135.570	-	135.570	132.566	-	132.566	132.500	-	132.500	132.780	-	132.780
LASTEN PROGRAMMA'S												
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	9.756	11.505	-1.749	9.818	3.763	6.055	9.376	150	9.226	8.761	-	8.761
1 VEILIGHEID	21.120	-	21.120	19.002	-	19.002	18.928	-	18.928	19.009	-	19.009
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	36.664	-	36.664	39.005	-	39.005	40.161	-	40.161	41.031	-	41.031
3 ECONOMIE	11.328	-	11.328	9.064	-	9.064	9.165	-	9.165	8.980	-	8.980
4 ONDERWIJS	14.345	-	14.345	15.106	-	15.106	15.308	-	15.308	15.543	-	15.543
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	45.552	2.200	43.352	43.368	1.000	42.368	41.964	-	41.964	41.821	-	41.821
6 SOCIAAL DOMEIN	216.335	732	215.603	211.934	611	211.323	212.442	187	212.255	211.871	84	211.787
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	33.080	239	32.841	32.923	195	32.728	32.385	-	32.385	32.353	-	32.353
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	15.423	3.824	11.599	15.183	3.676	11.507	12.631	3.160	9.471	13.314	3.160	10.154
TOTAAL LASTEN PROGRAMMA'S	403.603	18.500	385.103	395.404	9.245	386.159	392.360	3.497	388.863	392.682	3.244	389.438

RECAPITULATIE BEGROTINGSEVENWICHT	Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel
SALDO VAN BATEN EN LASTEN PROGRAMMA'S	-268.033	-18.500	-249.533	-262.838	-9.245	-253.593	-259.861	-3.497	-256.364	-259.902	-3.244	-256.658
BATEN DIVERS												
BATEN ALGEMEEN DEKKINGSMIDDEL	323.411	-	323.411	321.232	-	321.232	315.028	-	315.028	316.755	-	316.755
BATEN OVERHEAD	2.620	-	2.620	2.629	-	2.629	2.642	-	2.642	2.643	-	2.643
BATEN VENNOOTSCHAPSBELASTING	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BATEN ONVOORZIEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL BATEN DIVERS	326.031	-	326.031	323.861	-	323.861	317.670	-	317.670	319.398	-	319.398
LASTEN DIVERS												
LASTEN ALGEMEEN DEKKINGSMIDDEL	13.389	-	13.389	7.222	-	7.222	-629	-	-629	617	-	617
LASTEN OVERHEAD	56.578	-	56.578	57.183	-	57.183	57.421	-	57.421	57.815	-	57.815
LASTEN VENNOOTSCHAPSBELASTING	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LASTEN ONVOORZIEN	100	-	100	100	-	100	100	-	100	100	-	100
TOTAAL LASTEN DIVERS	70.067	-	70.067	64.505	-	64.505	56.892	-	56.892	58.532	-	58.532
SALDO BATEN EN LASTEN DIVERS	255.964	-	255.964	259.356	-	259.356	260.778	-	260.778	260.866	-	260.866
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-12.069	-18.500	6.432	-3.482	-9.245	5.763	918	-3.497	4.415	964	-3.244	4.208
ONTTREKKINGEN AAN RESERVES	17.610	17.344	266	13.020	12.801	219	5.445	5.231	214	4.643	4.429	213
TOEVOEGINGEN AAN RESERVES	-5.221	-1.713	-3.507	-5.462	-1.548	-3.914	-5.489	-1.548	-3.941	-5.489	-1.548	-3.941
GERAAMD RESULTAAT	320	-2.869	3.189	4.076	2.008	2.069	874	186	688	118	-363	481
TOTAAL STRUCTURELE BATEN			461.866			456.646			450.384			452.392
TOTAAL STRUCTURELE LASTEN			458.677			454.577			449.696			451.912
STRUCTURELE BATEN - STRUCTURELE LASTEN			3.189			2.069			688			482

Geprognotiseerde balans

VASTE ACTIVA	Primo 2025	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Immateriële vaste activa	21.374	21.303	20.826	20.461	19.511	18.567
Materiële vaste activa	437.423	561.587	598.801	620.382	599.981	574.985
Financiële vaste activa	50.293	35.318	25.280	15.240	15.202	15.163
Totaal	509.090	618.208	644.907	656.083	634.694	608.715

VASTE PASSIVA	Primo 2025	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Eigen vermogen	141.684	127.610	114.420	110.619	107.460	107.551
Voorzieningen	17.265	16.154	16.924	17.695	18.465	19.236
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	366.273	358.806	361.177	343.133	325.073	306.999
Totaal	**525.222**	**502.570**	**492.521**	**471.447**	**450.998**	**433.786**

VLOTTENDE ACTIVA	Primo 2025	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Voorraden	22.557	6.723	6.532	5.194	5.323	2.607
Uitzettingen met een rentetypische	72.014	54.014	44.014	34.014	34.014	34.014
Liquide middelen	6.078	6.078	6.078	6.078	6.078	6.078
Overlopende activa	32.662	32.662	32.662	32.662	32.662	32.662
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	38.721	136.657	163.214	184.126	183.315	171.832
Overlopende passiva	78.458	78.458	78.458	78.458	78.458	78.458
Totaal	**250.490**	**314.592**	**330.958**	**340.532**	**339.850**	**325.651**

VASTE ACTIVA	Primo 2025	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Immateriële vaste activa	21	21	21	20	20	19
Materiële vaste activa	437	562	599	620	600	575
Financiële vaste activa	50	35	25	15	15	15
Totaal	**509**	**618**	**645**	**656**	**635**	**609**

VASTE PASSIVA	Primo 2025	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Eigen vermogen	142	128	114	111	107	108
Voorzieningen	17	16	17	18	18	19
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	366	359	361	343	325	307
Totaal	**525**	**503**	**493**	**471**	**451**	**434**

VLOTTENDE ACTIVA	Primo 2025	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Voorraden	23	7	7	5	5	3
Uitzettingen met een rentetypische	72	54	44	34	34	34
Liquide middelen	6	6	6	6	6	6
Overlopende activa	33	33	33	33	33	33
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	39	137	163	184	183	172
Overlopende passiva	78	78	78	78	78	78
Totaal	**250**	**315**	**331**	**341**	**340**	**326**

Totaal							
ACTIVA/PASSIVA	**Beschrijving**	**Primo 2025**	**Ultimo 2025**	**Ultimo 2026**	**Ultimo 2027**	**Ultimo 2028**	**Ultimo 2029**
VASTE ACTIVA	Immateriële vaste activa	21	21	21	21	20	19
VASTE ACTIVA	Materiële vaste activa	437	562	599	620	600	575
VASTE ACTIVA	Financiële vaste activa	50	35	25	15	15	15
VASTE PASSIVA	Eigen vermogen	142	128	114	111	108	108
VASTE PASSIVA	Voorzieningen	17	16	17	18	19	19
VASTE PASSIVA	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	366	359	361	343	325	307
VLOTTENDE ACTIVA	Voorraden	23	7	7	5	5	3
VLOTTENDE ACTIVA	Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	72	54	44	34	34	34
VLOTTENDE ACTIVA	Liquide middelen	6	6	6	6	6	6
VLOTTENDE ACTIVA	Overlopende activa	33	33	33	33	33	33
VLOTTENDE PASSIVA	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	39	137	163	184	183	172
VLOTTENDE PASSIVA	Overlopende passiva	79	79	79	79	79	79
Totaal		**1.285**	**1.436**	**1.468**	**1.468**	**1.426**	**1.368**

Bijlagen

Bijlage 1: Reserves en voorzieningen

Reserve/ Voorziening	Omschrijving Bedragen x € 1.000	Boekwaarde begin 2025	Begrote toevoeging 2025	Begrote onttrekking 2025	Boekwaarde einde 2025	Begrote toevoeging 2026	Begrote onttrekking 2026	Boekwaarde einde 2026	Begrote toevoeging 2027	Begrote onttrekking 2027	Boekwaarde einde 2027	Begrote toevoeging 2028	Begrote onttrekking 2028	Boekwaarde einde 2028	Begrote toevoeging 2029	Begrote onttrekking 2029	Boekwaarde einde 2029
0310090	ALGEMENE RESERVE,ALGEMENE MIDDELEN	38.468	-1.238	-2.780	34.450	3.860	-11.029	27.281	440	-6.455	21.266	440	-1.000	20.706	440	-1.000	20.146
0310091	ALGEMENE RESERVE RISICOBEHEERSING	16.400	2.195	-3.585	15.010	-2.185	-1.685	11.140	1.185	-1.685	10.640	1.185	-1.685	10.140	1.185	-1.685	9.640
0310092	ALGEMENE RESERVE RESULTAATBESTEMMING	0	11.777	-9.037	2.740	0	0	2.740	0	0	2.740	0	0	2.740	0	0	2.740
0310160	TAAKMUTATIES ALGEMENE UITKERING	1.852	0	-303	1.549	0	-125	1.424	0	-125	1.299	0	0	1.299	0	0	1.299
0310330	INCIDENTELE RUIMTE NIEUW BELEID 2009	4.331	0	-4.236	95	0	0	95	0	0	95	0	0	95	0	0	95
Totaal Algemene reserves		**61.052**	**12.734**	**-19.941**	**53.844**	**1.675**	**-12.839**	**42.680**	**1.625**	**-8.265**	**36.040**	**1.625**	**-2.685**	**34.980**	**1.625**	**-2.685**	**33.920**
0320030	RESERVE ECONOMISCHE ONTWIKKELING	1.055	0	-33	1.022	0	0	1.022	0	0	1.022	0	0	1.022	0	0	1.022
0320060	RESERVE JEUGDOLYMPIADE	43	0	0	43	0	0	43	0	0	43	0	0	43	0	0	43
0320240	RESERVE INVESTERINGEN VRO	91	0	0	91	0	0	91	0	0	91	0	0	91	0	0	91
0320370	RESERVE GRONDEXPLOITATIE	546	0	0	546	0	0	546	0	0	546	0	0	546	0	0	546
0320660	CALAMITEITEN RESERVE	1.429	310	0	1.739	263	0	2.002	183	0	2.185	183	0	2.369	183	0	2.552
0320980	BESTEMMINGSRESERVE RIOLERING	58	0	0	58	0	0	58	0	0	58	0	0	58	0	0	58
0321110	RESERVE INZ VERPL RUIMTELIJKE ONTW	2.779	0	-957	1.822	0	0	1.822	0	0	1.822	0	0	1.822	0	0	1.822
0321120	RESERVE INZ VERPL ECONOMISCHE ONTW	2.513	147	-307	2.353	0	-88	2.264	0	-380	1.884	0	0	1.884	0	0	1.884
0321130	RESERVE INZ VERPL MAATSCHAPPEL ONTW	3.862	0	-497	3.365	0	0	3.365	0	0	3.365	0	0	3.365	0	0	3.365
0321140	RESERVE INZ VERPL INR PLAN OPENB R	926	0	-89	837	0	0	837	0	0	837	0	0	837	0	0	837
0321150	RESERVE INZ VERPL VASTGOED	2.764	0	-1.300	1.464	0	-700	764	0	-700	64	0	0	64	0	0	64
0321160	RESERVE INZ VERPL PROJECTEN	1.055	0	0	1.055	0	0	1.055	0	0	1.055	0	0	1.055	0	0	1.055
0321170	RESERVE INZ VERPL WIJKBEHEER	1.284	0	-179	1.105	0	0	1.105	0	0	1.105	0	0	1.105	0	0	1.105
0321180	RESERVE INZ VERPL KCC BURGERZAKEN	128	0	-98	30	0	0	30	0	0	30	0	0	30	0	0	30
0321190	RESERVE INZ VERPL VERGUNNING&PARKERE	80	0	0	80	0	0	80	0	0	80	0	0	80	0	0	80
0321200	RESERVE INZ VERPL TOEZICHT&HANDHAVIN	346	0	-18	328	0	0	328	0	0	328	0	0	328	0	0	328
0321220	RESERVE INZ VERPL ZORG	1.608	50	0	1.658	0	0	1.658	0	0	1.658	0	0	1.658	0	0	1.658
0321221	RESERVE INZ VERPL LEREN&JONGEREN	280	0	0	280	0	0	280	0	0	280	0	0	280	0	0	280
0321222	RESERVE INZ VERPL JEUGD	469	362	0	831	0	0	831	0	0	831	0	0	831	0	0	831
0321230	RESERVE INZ VERPL ONTWIKKELING	102	0	0	102	0	0	102	0	0	102	0	0	102	0	0	102
0321240	RESERVE INZ VERPL UITKEREN	962	0	-191	772	0	0	772	0	0	772	0	0	772	0	0	772
0321250	RESERVE INZ VERPL ONDERSTEUNING	82	0	-58	23	0	0	23	0	0	23	0	0	23	0	0	23
0321260	RESERVE INZ VERPL BESTUUR COMMUNIC	38	0	0	38	0	0	38	0	0	38	0	0	38	0	0	38
0321270	RESERVE INZ VERPL OPENB ORDE VEILIGH	1.671	144	-168	1.647	0	0	1.647	0	0	1.647	0	0	1.647	0	0	1.647
0321280	RESERVE INZ VERPL CONCERNCONTROL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321290	RESERVE INZ VERPL FACILITAIRE SERVIC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321300	RESERVE INZ VERPL INFOMANAGEMENT&ICT	731	0	0	731	0	0	731	0	0	731	0	0	731	0	0	731
0321310	RESERVE INZ VERPL HR	218	0	0	218	0	0	218	0	0	218	0	0	218	0	0	218
0321320	RESERVE INZ VERPL FINANCIEN	1.049	0	-111	938	0	-111	827	0	-111	715	0	0	715	0	0	715
0321360	RESERVE INZ VERPL RAADSGRIFFIE	30	0	0	30	0	0	30	0	0	30	0	0	30	0	0	30
0321420	RESERVBEDRIJFSVOERINGVERSNELLINGKN15	914	0	-539	376	0	0	376	0	0	376	0	0	376	0	0	376
0321430	OLS EN LOGISTIEK SYSTEEM KNOOP BORN	102	0	0	102	0	0	102	0	0	102	0	0	102	0	0	102
0321440	RESERVE ZITTERD REVISETED	462	0	0	462	0	0	462	0	0	462	0	0	462	0	0	462
0321450	RESERVE CENTRUM GELEEN	1.348	0	0	1.348	0	0	1.348	0	0	1.348	0	0	1.348	0	0	1.348
0321480	RES REGIONALE BEVOLKINGSDALING DUB	808	0	0	808	0	0	808	0	0	808	0	0	808	0	0	808
0321500	BESTEM RESERVE ONTW ARBEIDSBEPERKTEN	473	0	-318	154	0	-42	112	0	0	112	0	0	112	0	0	112
0321540	RESERVE GROOT ONDERHOUD AMBT HUISVES	1.602	366	-470	1.497	421	-364	1.554	449	-465	1.538	476	-266	1.748	476	-252	1.973
0321560	BESTEMRES INC DEKKING TAAKSTELLINGEN	3.216	0	-746	2.471	0	0	2.471	0	0	2.471	0	0	2.471	0	0	2.471
0321570	REVOLVEREND FONDS DUURZAME GEBOUWEN	175	0	0	175	0	0	175	0	0	175	0	0	175	0	0	175

Reserve/ Voorziening	Omschrijving Bedragen x € 1.000	Boekwaarde begin 2025	Begrote toevoeging 2025	Begrote onttrekking 2025	Boekwaarde einde 2025	Begrote toevoeging 2026	Begrote onttrekking 2026	Boekwaarde einde 2026	Begrote toevoeging 2027	Begrote onttrekking 2027	Boekwaarde einde 2027	Begrote toevoeging 2028	Begrote onttrekking 2028	Boekwaarde einde 2028	Begrote toevoeging 2029	Begrote onttrekking 2029	Boekwaarde einde 2029
0321580	RESERVE VASTGOED & SPORTACCOM	3.126	3.594	-5.540	1.180	2.819	-100	3.899	3.497	-100	7.296	3.497	-100	10.693	3.497	-100	14.090
0321600	BEST RES ONTWIKKELPROJECTEN	2.065	756	0	2.821	-24	0	2.797	-324	0	2.473	-324	0	2.149	-324	0	1.825
0321610	BESTEM RES WWL OBBICHTERWEG	5.717	0	-323	5.394	0	0	5.394	0	0	5.394	0	0	5.394	0	0	5.394
0321620	RESERVE MOBILITEIT	1.141	0	-500	641	0	0	641	0	0	641	0	0	641	0	0	641
0321630	RESERVE WET KWALITEITSBORGING	212	0	-53	159	0	-54	105	0	-105	0	0	0	0	0	0	0
0321640	BEST RES SAMENL VERSTERK MAATR	4.215	0	0	4.215	0	0	4.215	0	0	4.215	0	0	4.215	0	0	4.215
0321650	RESERVE OMGEVINGSWET	91	1.000	0	1.091	0	-500	591	0	-500	91	0	0	91	0	0	91
0321660	RES GRIFFIE DEVICES, VERKIEZ GRIFFIE	268	32	0	300	32	0	331	32	0	363	32	0	394	32	0	426
0321670	RESERVE DUURZAAMHEID	5.898	1.100	-266	6.733	0	-239	6.493	0	-195	6.298	0	0	6.298	0	0	6.298
0321680	BESTEMMINGSRESERVE GLANERBROOK	1.250	0	0	1.250	0	0	1.250	0	0	1.250	0	0	1.250	0	0	1.250
0321690	HOLTUM NOORDWEG VERZWARING ROTONDE	728	0	-20	708	0	-20	689	0	-20	669	0	-20	649	0	-20	630
0321700	BEST RES KAPITAALLN CAMERATOEZICHT	151	0	0	151	0	0	151	0	0	151	0	0	151	0	0	151
0321710	BESTEMMING ESF	1.066	308	-149	1.225	3	-84	1.143	0	-84	1.059	0	-84	975	0	-84	890
0321720	RESERVE HUISVESTING OEKRAINERS	3.930	6.325	-1.993	8.262	0	-1.324	6.938	0	-1.176	5.762	0	-1.160	4.602	0	-1.160	3.443
0321730	BESTEMM RES WET BETAALBARE HUUR	220	-50	-4	167	0	-17	150	0	-51	100	0	-59	41	0	-41	0
0321740	BEST RES KAPLST OR PRES KENNEDYSNG	0	400	0	400	0	0	400	0	0	400	0	0	400	0	0	400
0321750	BEST RES SOCIAAL ONTWIKKELINGSBEDR	1.921	1.891	-1.483	2.329	33	-668	1.694	0	-324	1.369	0	-534	835	0	0	835
0321760	BESTEMMINGSRES VERH INSTR INBURG	340	0	-170	170	0	-170	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321770	RESERVE INVESTERING MIJNWEG 2 GLN	0	256	-12	245	0	-69	176	0	-68	108	0	-67	41	0	0	41
0321780	BESTEMMINGSRES MIJNWEG 2 GLN	0	678	-169	509	0	-169	340	0	-169	170	0	-169	1	0	0	1
0321790	RESERVE VOLKSHUISVESTING	0	1.119	0	1.119	0	0	1.119	0	0	1.119	0	0	1.119	0	0	1.119
0321800	INVESTERINGSRESERVE GLANERBROOK	0	2.836	0	2.836	0	-51	2.784	0	-307	2.478	0	-301	2.176	0	-301	1.875
0321820	CONTINUÏTEIT ZORG&VEILIGHEIDSHUIS WM	0	144	0	144	0	0	144	0	0	144	0	0	144	0	0	144
Totaal Bestemmingsreserves		**67.638**	**21.768**	**-16.761**	**72.645**	**3.546**	**-4.771**	**71.421**	**3.837**	**-4.755**	**70.502**	**3.864**	**-2.760**	**71.606**	**3.864**	**-1.958**	**73.513**
Totaal Reserves		**128.690**	**34.502**	**-36.702**	**126.489**	**5.221**	**-17.610**	**114.101**	**5.462**	**-13.020**	**106.542**	**5.489**	**-5.445**	**106.586**	**5.489**	**-4.643**	**107.433**
0500110	VOORZ GROOT ONDERH SCHOOLGEBOUW	626	0	-626	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0500170	VOORZ GROOT ONDERHOUD CULT CENTRUM	939	310	0	1.249	310	0	1.559	310	0	1.869	310	0	2.179	310	0	2.489
0500250	VOORZIENING RIOLERING	1.081	39	-200	919	0	0	919	0	0	919	0	0	919	0	0	919
0500660	VOORZ ONDERH PARKEERINSTALLATIES	551	109	0	660	109	0	769	109	0	878	109	0	987	109	0	1.096
0500680	VOORZ SANERING GREX-BISTED PROJ	105	0	0	105	0	0	105	0	0	105	0	0	105	0	0	105
0500690	VOORZIENING ONDERHOUD PARKEERGEBOUW	1.404	309	-934	780	309	0	1.089	309	0	1.398	309	0	1.708	309	0	2.017
0500700	VRZ PENSIOENVERZ GEWEZEN WETHOUDERS	2.770	541	-126	3.185	150	-131	3.204	150	-131	3.223	150	-131	3.242	150	-131	3.261
0500710	VOORZIENING MFA SITTARD ZUID	4	0	-4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0500720	VOORZIEN ONDERHOUD BLUSWATERSLOTEN	314	53	0	368	53	0	421	53	0	475	53	0	528	53	0	581
0500730	VOORZIENING AFVALVERWIJDERING	3.798	0	-421	3.377	0	-30	3.347	0	-30	3.317	0	-30	3.287	0	-30	3.257
0500750	VOORZIENING FRICTIEKOSTEN RUD	140	0	0	140	0	0	140	0	0	140	0	0	140	0	0	140
0500770	VOORZ VAKANTIEDAGENVERPL VIDAR BV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0500790	VOORZIENING PARKEERVERORDENING	150	0	0	150	0	0	150	0	0	150	0	0	150	0	0	150
0500800	VOORZIENING COMPENSATIE WONINGBOUW	161	0	-161	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0500810	VOORZIEN GRAFONDERHOUD KLOOSTERORDE	319	0	0	319	0	0	319	0	0	319	0	0	319	0	0	319
0500820	VOORZIENING SPAARVERLOF	3.215	0	0	3.215	0	0	3.215	0	0	3.215	0	0	3.215	0	0	3.215
0500830	VOORZIENING DEGENERATIE VERHARDINGEN	1.301	0	0	1.301	0	0	1.301	0	0	1.301	0	0	1.301	0	0	1.301
0500840	VOORZIENING STATIONSOMGEVING	201	0	0	201	0	0	201	0	0	201	0	0	201	0	0	201
0500850	VOORZIENING RVU	185	0	0	185	0	0	185	0	0	185	0	0	185	0	0	185
Totaal Voorzieningen		**17.265**	**1.361**	**-2.473**	**16.154**	**932**	**-161**	**16.924**	**932**	**-161**	**17.695**	**932**	**-161**	**18.465**	**932**	**-161**	**19.236**

Bijlage 2: EMU-saldo

Omschrijving	2025 x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2025, aangevuld met raming resterende periode	2026 x € 1000,- Volgens begroting 2026	2027 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2026	2028 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2026	2029 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2026
Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel	-14.074	-12.069	-3.482	918	964
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	17.848	20.686	24.474	26.866	27.300
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de	-1.111	771	771	771	771
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	109.914	57.392	45.583	5.150	771
Verkoop van effecten: a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte					
Berekend EMU-saldo	**-107.252**	**-48.005**	**-23.820**	**23.404**	**28.263**

Bijlage 3: Vaste Activa & Kapitaallasten

Hoofdbalansindeling 2	Taakveld	Boekwaarde 1-1-2025	Prognose afschrijving 2025	Rente 2025	Boekwaarde 31-12-2025	Prognose afschrijving 2026	Prognose rente 2026	Boekwaarde 31-12-2026	Prognose afschrijving 2027	Prognose rente 2027	Boekwaarde 31-12-2027	Prognose afschrijving 2028	Prognose rente 2028	Boekwaarde 31-12-2028	Prognose afschrijving 2029	Prognose rente 2029	Boekwaarde 31-12-2029
1 Immateriële vaste activa																	
1 Immateriële vaste activa	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	7.918	305	6	7.608	305	6	7.302	305	6	6.995	304	5	6.689	304	5	6.381
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	25	12	0	12	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	3 ECONOMIE	4.487	181	80	5.303	184	95	5.720	184	103	6.208	241	111	5.969	241	108	5.728
	4 ONDERWIJS	349	116	6	233	116	4	116	116	2	0	0	0	0	0	0	0
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	3.019	233	54	2.787	231	47	2.556	178	46	2.379	178	44	2.199	178	40	2.021
	6 SOCIAAL DOMEIN	2.759	206	48	2.549	205	44	2.342	154	40	2.189	127	38	2.062	120	36	1.943
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	2.820	119	51	2.807	92	51	2.792	197	52	2.694	197	48	2.596	197	47	2.499
Totaal 1 Immateriële vaste activa		**21.377**	**1.172**	**245**	**21.299**	**1.145**	**247**	**20.828**	**1.134**	**249**	**20.465**	**1.047**	**246**	**19.515**	**1.040**	**236**	**18.572**
Totaal 1 Immateriële vaste activa		**21.377**	**1.172**	**245**	**21.299**	**1.145**	**247**	**20.828**	**1.134**	**249**	**20.465**	**1.047**	**246**	**19.515**	**1.040**	**236**	**18.572**
2 Materiële vaste activa																	
2 Economisch nut	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	6.593	317	188	17.261	347	379	38.168	626	687	57.434	1.437	1.034	60.849	1.930	1.095	59.007
	1 VEILIGHEID	1.918	234	35	1.685	234	30	1.450	198	26	1.251	198	23	1.054	198	19	856
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	27.865	746	502	41.581	755	749	40.824	713	735	40.111	724	724	39.389	735	709	38.656
	3 ECONOMIE	10.313	310	186	10.471	344	190	10.126	344	182	9.786	344	177	9.442	344	171	9.099
	4 ONDERWIJS	53.046	2.299	955	60.562	2.242	1.088	66.712	2.726	1.202	66.548	2.948	1.198	63.601	2.900	1.145	60.697
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	82.457	1.629	630	115.846	2.618	1.290	117.618	3.554	1.334	114.447	3.532	1.296	110.923	3.534	1.251	107.389
	6 SOCIAAL DOMEIN	7.899	112	144	17.531	127	582	27.563	220	641	44.042	1.150	629	42.891	1.151	612	41.740
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	58	20	0	102	41	2	62	31	1	31	31	1	0	0	0	0
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	5.067	605	92	4.759	664	85	4.094	664	73	3.432	664	63	2.769	560	55	2.209
Totaal 2 Economisch nut		**195.216**	**6.272**	**2.732**	**269.798**	**7.372**	**4.395**	**306.617**	**9.076**	**4.881**	**337.082**	**11.028**	**5.145**	**330.918**	**11.352**	**5.057**	**319.653**
3 Economisch nut met bestemmingsheffing	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	94.722	3.070	1.706	104.689	3.359	1.867	101.488	3.430	1.809	98.055	3.462	1.749	94.594	3.438	1.687	91.157
Totaal 3 Economisch nut met bestemmingsheffing		**94.722**	**3.070**	**1.706**	**104.689**	**3.359**	**1.867**	**101.488**	**3.430**	**1.809**	**98.055**	**3.462**	**1.749**	**94.594**	**3.438**	**1.687**	**91.157**
4 Maatschappelijk nut	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	92	7	2	85	7	2	78	7	1	71	7	1	64	7	1	57
	1 VEILIGHEID	233	11	4	221	11	4	210	11	4	200	11	3	188	11	3	178
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	121.790	5.733	2.192	154.997	6.953	2.820	163.409	9.005	2.941	159.781	9.175	2.874	150.603	9.177	2.711	141.424
	3 ECONOMIE	10.803	452	195	10.747	535	192	10.417	548	188	9.865	570	177	9.492	516	169	9.563
	4 ONDERWIJS	449	0	8	1.126	0	23	1.501	0	26	1.502	60	27	1.442	64	26	1.381
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	13.318	1.075	223	15.302	1.231	267	14.367	1.113	253	13.151	1.099	227	12.046	1.064	205	10.982
	6 SOCIAAL DOMEIN	62	7	1	55	7	0	48	7	0	41	7	0	35	7	0	27
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	206	20	4	186	20	3	166	20	3	149	20	1	128	20	1	108
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	530	15	9	514	15	9	499	15	8	483	15	8	468	15	8	453
Totaal 4 Maatschappelijk nut		**147.483**	**7.320**	**2.638**	**183.233**	**8.779**	**3.320**	**190.695**	**10.726**	**3.424**	**185.243**	**10.964**	**3.318**	**174.466**	**10.881**	**3.124**	**164.173**
Totaal 2 Materiële vaste activa		**437.421**	**16.662**	**7.076**	**557.720**	**19.510**	**9.582**	**598.800**	**23.232**	**10.114**	**620.380**	**25.454**	**10.212**	**599.978**	**25.671**	**9.868**	**574.983**
3 Financiële vaste activa																	
5 Financiële vaste activa	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	45.754	0	28	30.718	0	28	20.680	0	28	10.640	0	28	10.603	0	28	10.563
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	32	0	0	32	0	0	32	0	0	32	0	0	32	0	0	32
	6 SOCIAAL DOMEIN	1.130	0	1	1.130	0	1	1.130	0	1	1.130	0	1	1.130	0	1	1.130
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	3.437	0	62	3.437	0	62	3.437	0	62	3.437	0	62	3.437	0	62	3.437
Totaal 5 Financiële vaste activa		50.353	0	91	35.317	0	91	25.279	0	91	15.239	0	91	15.202	0	91	15.162
Totaal 3 Financiële vaste activa		**50.353**	**0**	**91**	**35.317**	**0**	**91**	**25.279**	**0**	**91**	**15.239**	**0**	**91**	**15.202**	**0**	**91**	**15.162**
Eindtotaal		**509.151**	**17.834**	**7.412**	**614.336**	**20.655**	**9.920**	**644.907**	**24.366**	**10.454**	**656.084**	**26.501**	**10.549**	**634.695**	**26.711**	**10.195**	**608.717**

Bijlage 4: BIEO

Begroting 2026 in één oogopslag

Gemeente Sittard-Geleen

Inkomsten € 478,9 miljoen
Waar komt het geld vandaan?

Lokale heffingen
€ 105,0 miljoen

Onroerendzaak belasting (OZB)	€ 64,1 miljoen
Rioolrechten	€ 12,0 miljoen
Afvalstoffen-heffing	€ 17,6 miljoen
Parkeer-belasting	€ 5,0 miljoen
Honden-belasting	€ 0,4 miljoen
Overige belastingen	€ 0,9 miljoen
Leges	€ 4,6 miljoen
Lijkbezorgings-rechten	€ 0,5 miljoen

Inkomsten uit het Rijk
€ 317,6 miljoen

Overige inkomsten
€ 56,3 miljoen

Dividenden en rente uit deelnemingen
Staangeld markten en kermissen
Werkzaamheden voor derden
Verhuur vastgoed

Uitgaven € 478,6 miljoen
Waar gaat het geld naar toe?

Bestuur en ondersteuning — € 82,3 miljoen
- Algemene dekkingsmiddelen
- Overhead (bedrijfsvoering)
- Dotatie reserves
- Bestuur, burgerzaken en overige posten

Veiligheid — € 21,2 miljoen
Uitgaven in verband met criminaliteit, preventie, brandweer en het tegengaan van radicalisatie en ondermijning.

Verkeer, vervoer en waterstaat — € 35,5 miljoen
Alle uitgaven rondom mobiliteit van voer- en vaartuigen.

Economie — € 11,4 miljoen
Uitgaven die de lokale economie stimuleren.

Sport, cultuur en groen — € 47,9 miljoen
Uitgaven die te maken hebben met een breed aanbod aan voorzieningen, zoals sportzalen, musea, openbaar groen en lokale media.

Sociaal domein — € 237,2 miljoen
Uitgaven voor Burgerparticipatie, WMO & Jeugdzorg, inkomensondersteuning en de (re-)integratie naar werk, onderwijshuisvestiging voor openbaar en bijzonder onderwijs, leerplicht en RMC, peuteronderwijs en volwasseneneducatie.

Milieu — € 27,9 miljoen
Uitgaven voor de inzameling van afval, riolen en begraafplaatsen.

Wonen, omgevingsbeleid en gebiedsontwikkeling — € 15,2 miljoen
Uitgaven in relatie tot de omgevingswet en structuurvisie, zoals bestemmingsplannen waarin bepaald wordt welke grond voor welk gebruik geschikt is en de grondexploitaties.

Hoeveel gaan de inwoners van gemeente Sittard-Geleen gemiddeld betalen in 2026?

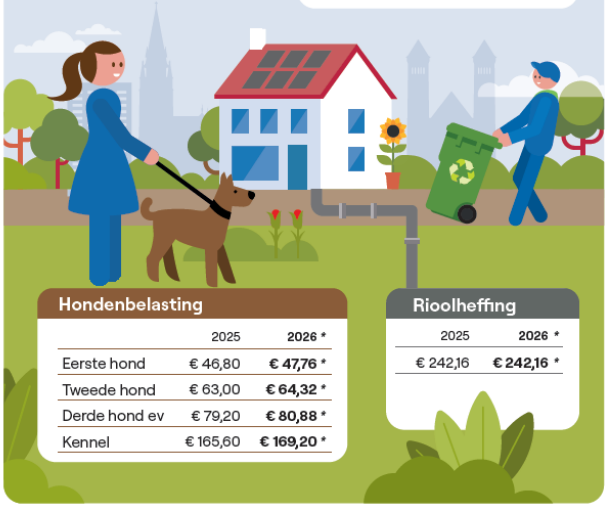
OZB

Gemiddelde OZB-lasten per huishouden

2025	2026 *
€421,52	€ 421,52 *

Afvalstoffenheffing

	2025	2026 *
Vastrecht	€ 227,76	€ 242,52 *
Gemiddeld variabelrecht (Diftar)	€ 118,68	€ 121,82 *

Hondenbelasting

	2025	2026 *
Eerste hond	€ 46,80	€ 47,76 *
Tweede hond	€ 63,00	€ 64,32 *
Derde hond ev	€ 79,20	€ 80,88 *
Kennel	€ 165,60	€ 169,20 *

Rioolheffing

2025	2026 *
€ 242,16	€ 242,16 *

** De gemeenteraad beslist in november 2025 over de belastingtarieven. Voor het einde van dit jaar krijgen we van de BsGW een nieuwe schatting van de WOZ-waarde. Daardoor kan het zijn dat de tarieven in december nog iets worden aangepast.*

Bijlage 5: Begrotingsstructuur 2025 ev.

Bestuur & Ondersteuning	**Participatie en communicatie** **Bestuur en perspectief** **Bestuurlijke samenwerking** **Dienstverlening** **Algemene middelen**
Veiligheid	**Sociale veiligheid** **Zorg en veiligheid** **Ondermijning** **Externe veiligheid** **Toezicht en handhaving leefbaarheid** **Andere veiligheidsthema's**
Verkeer, vervoer en waterstaat	**Mobiliteit en verkeer** **Logistiek**
Economie	**Chemie, industrie en bedrijventerreinen** **Vrijetijdseconomie, detailhandel en (stads)centra** **(Eu)regionale samenwerking, arbeidsmarkt** **MKB ondersteuning en dienstverlening**
Sport, cultuur en groen	**Sport** **Maatschappelijk vastgoed** **Cultuur** **Natuur en landschap** **Stedelijk groen** **Erfgoed en beeldkwaliteit**
Sociaal Domein	**Sociale basis** **Onderwijs en jeugd** **(Gezondheids) Preventie** **Participatie en Bestaanszekerheid** **WMO** **Jeugdwet**
Milieu	**Milieu** **Klimaatadaptatie en water** **Energie** **Warmte** **Duurzaamheid**
Wonen, omgevingsbeleid en stedelijke ontwikkeling	**Wonen** **Omgevingsbeleid** **Stedelijke ontwikkeling**